גליון ערב
מעריב
24 עמודים
יום ד' כ"א תשרי תשל"ד 17.10.73 גליון 8899 שנה כ"ה
80 אג'
העתון הנפוץ ביותר במדינה
המייסד והעורך הראשון ד"ר ע. קרליבך ז"ל

בריטניה וספרד דחו בקשה להתיר נחיתת מטוסי „הרכבת" לישראל

מאת שמואל שגב, סופר „מעריב" בוואשינגטון
[illegible] מבוכה ברורה של ארה"ב, בריטניה וספרד, דחו פניה אמריקנית [illegible] בו להתיר למטוסי תובלה ענקיים, מדגם סי—140 ו־סי—5אי לנחות בשדה התעופה שלהן לצורך תידלוק בדרכם לישראל.
בעל הטור ג'וזף אולסופ, כותב הבוקר ב„וושינגטון פוסט", כי בשל סירוב בריטניה וספרד זה, נאלצים המטוסים האמריקניים להעביר כבודה יותר קטנה של תחמושת וציוד צבאי, על מנת לאפשר להם לקחת כמות נוספת של דלק לצורך הדלק בדרך.
כשקיפים בצירים, כי לגבי ספרד לא היה [illegible] רוב כמה המתקה, שכן אין לישראל יחסים דיפלומטיים עם ממשלת פרנקו. לעומת זאת, הסירוב הבריטי הוא ראשון [illegible] ובקשר [illegible] הקצלה שהממשלה הבריטית [illegible] כאשר כלפי בריטניה במסיבת העיתונאים שלה בשבוע.
ג'וזף אולסופ כותב, כי מטוסי סי—5אי בעצבירים [illegible] מטוסי „סקייהוק" לישראל ב[illegible]

(סוף בעמ' 2, טורים 8, 9)

כתב צבאי מתאר פגישתו עם הלוחמים שחצו את הסואץ
כך עברו כוחות צה"ל מערבה לתעלה
הרב גורן, הנמצא בקו החזית: זהו יום (יום ג') של „פעמיים כי טוב" ★ קו התעלה אפוף אש ועשן ★ מאות כלי רכב פרושים במדבר החולות ★ כל כלי הנשק פולטים אש — המטוסים הולמים בקו המצרי הקדמי

מאת אלי לנדאו, כתב צבאי בחזית הדרום

בחזית התעלה ירד אתמול „גשם". לא גשם של ברכה, גשם של עופרת מכל כלי המשחית המצויים כאן, בגיזרת הקרב הצרה: תותחים, רקטות, טילים, מיקלעים, פצצות, נשק קל וכבד, מכל שניתן לאסוף ליצור ולהביא אל שדה המערכה הכבדה הניטשת כאן.

עד כה תואר הקרב כ[illegible]. עתה פועל כוח משימה של צה"ל ממערב לתעלה. לגבי החייל הפרט, שני המראות מתערבבים במטחי הארטילריה המתבקעים בחול, בקצב מטורף, כמעט ללא הפסקה.

אתמול ביום ג' (הרב גורן, הנמצא בקו האש, הזכיר כי זה יום של „פעמיים כי טוב") עברו הלוחמים הישראלים את התעלה מערבה.

הצטרפנו להליקופטר שהוזנק להלץ פצועים בקו ההתכתשות. במשך היום ראו לוחמים ישראלים לראשונה חיילים מצריים בקרב פנים אל פנים. קרבה התנהל בין שריונים, כמעט. תוך מגע של תותח עם תותח.

מן האוויר נגלה חיזיון מדהים של קו התעלה, אפוף באש ועשן. מאות כלי רכב, פרושים על פני מידבר החול הרחב, נעים אנה ואנה, חותכים את צירי האורך והרוחב ובינוהם.

קו המים נראה מגבוה דלות ועשן. קשה להבחין בעשה סביבו. ההליקופטר מנתר ממקום למקום והדף הפגזים המתנפצים מרעיד את גוף המתכת הדקה. סביבנו דליקות, כלי מתכת כמותחמים. עננות חול מתרוממת ללא הפסק — עדות לפגזים המתנפצים ללא הפסק.

ההליקופטר נוחת. אנחנו מזנקים בתוכו אל הדיונה. החובשים, עמוסי אלונקות, רצים אל המטוס. אינפוזיות פלסטיק בזוקות בשכם. מימין ומשמאל נוסקים מטוסים בגובה מחרישת אוזניים אל קו התעלה.

תותחי נ.מ. מן העבר השני מרעים במטריות שחורות ולבנות את השמים, צפוף בעף.

סביבנו, כלוא רוחב העין, אנשי חיל רגלים [illegible], בונים בתוך הדיונה. אנשים חופרים בירקים שוחות, לכסות גופם בחול. זה נחוץ, זה לפעמים שאלה של חיים ומוות.

בכוחו עופרה מתבקעים בכבדות מימין ומשמאל. סוללה „קטיושות" מלמלנו משיבה אש: הרקטות יוצאות מלוע המשגרים בלבבה ונורי הרקטות צפים ברקף בסערה.

בינתיים הזר ההליקופטר כורה, אנחנו בשמה, עורכים הכרה עם האנשים סביבנו. אוזו פגיעה אפשר לומר. פגישה עם כל עם ישראל. באתנחתה שבין הפגזה להפגזה מבררים מה קורה.

בתוך כל המהומה, אנחנו מתחילים להסתדר. אנשים, שעד כה תפסו מחסה בשוחות, מתיישבים בצדי הדרך, פותחים בנות קרב, כפעילים טרנזיסטור, כאזינים להודעות בביה. החיים מתחילים להתנהל כרגיל.

שעה רודפת שעה. יום גוסס בחזית.

מטוסים ממריאים כל העת להלום בקו הקדמי המצרי. מטעינים את נתיבם בחזיון של דמיון: עמודי העשן מצופפים דולקים בעקבות המטוסים. אני רואה את הטייסים האמיצים, מתגברים בין עמודי האש, חותכים בתוך ים העשן, המתבקע כמובל אחריהם בדרכם הביתה.

תם היום. הקרב נמשך.

20 מטוסי ה„פאנטום" הראשונים כבר הגיעו מארה"ב
75 מטוסי תובלה מטיסים לישראל טילים ותחמושת

שרידי מטוס מצרי שהופל בסיני (תצלום: בטאון קרב של חיל האוויר)

טנק צה"ל שועט קדימה בסיני (תצלום: ישראל סאן)

רשת הרדיו והטלוויזיה האמריקנית סי.בי.אס. מסרה שלישראל כבר הגיעו 75 מטוסי תובלה טעונים טילים מונחים בטלוויזיה, תחמושת ונשק קל
★ „ישראל תקבל מארה"ב 200 טנקים"

החץ מראה את המקום שבו חצו, לדברי קהיר, טנקים ישראליים את התעלה לצידה המערבי

מאת פיליפ בן ושמואל שגב, סופרי „מעריב" בארה"ב

עשרים מטוסי פאנטום, שהושמדו מבסיסי תעופה אמריקניים בדרום קרולינה, הגיעו לישראל ביום ב' וביום ג', ומטוסים נוספים יגיעו אליה בימים הקרובים — כך הודיעה אמש רשת הרדיו והטלוויזיה האמריקנית סי.בי.אס.

לדברי סי.בי.אס. כבר הגיעו לישראל 75 מטוסי תובלה ענקיים אמריקניים, טעונים תחמושת ונשק קל, פגזים, רקטות וטילים מונחים בטלוויזיה נגד טילי ב"ט שסיפקו הסובייטים למצרים ולסוריה.

לדברי אותם המקורות תספק ארה"ב לישראל 200 טאנקים, שיישלחו בדרך הים. בנורפולק (וירג'יניה) הגיעה ידיעה כי ביום ב' הוטענו טאנקים על אניות משא ישראליות, בתוך אמצעי בטחון חמורים, והאוניה הפליגה ביום ג'.

לדברי רשתות הטלוויזיה האמריקניות סי.בי.אס. וג.בי.סי. מגבירה ארה"ב את הרכבת האווירית לישראל במסגרת מבצע המקבל ממדים של עימות בין שתי מעצמות העל, ויש בו רמז ברור למדינות ערב כי המאזן הצבאי במזרח התיכון לא ישתנה לטובתם.

לדברי סי.בי.אס. היו עד אמש 75 טיסות של מטעני פצצות, פגזים, טילים מונחים בטלוויזיה, וטילי „שרייק" נגד אתרי טילים סובייטיים.

כן הודיעו שתי רשתות הטלוויזיה, כי ארה"ב תספק לישראל 200 טאנקים, רובם מדגם אמ־60, ומטוסי „פאנטום" ו„סקייהוק". לדברי מקורות אלה כבר נמצאים בדרך לישראל 24 מטוסי „פאנטום" ויתכן שאחדים מהם כבר הגיעו לישראל. „איוונינג סטאר" הוואשינגטוני אומר כי ארה"ב תספק בסך הכל 48 מטוסי „פאנטום פ־4 אי", שהוא הדגם החדש ביותר. מטוסים אלה מצויידים בתותח בעל שלושה

(סוף בעמוד 2, טורים 5, 6, 7, 8, 9)

710 שבויים בידי ישראל

מאת סופרו הצבאי של „מעריב"

בקרב השבויים המצויים בידי צה"ל נמצא קצין מצרי בדרגת אלוף משנה שנפל בשבי בחזית הדרום.

מספר השבויים המצרים והסורים שבידי ישראל הסתכם אמש ב־710, מהם 460 מצרים, 238 סורים והיתר שבויים מעיראק, ומבארוקו. בקרב השבויים המצריים 55 הינם קצינים ובין השבויים הסוריים — 38 קצינים.

סיכום היום ה־11 למלחמה

מאת יעקב ארז, פרשן הצבאי של „מעריב"

העברת כוח משימה של צה"ל לגדה המערבית של תעלת סואץ, כי ישראל נטלה את היוזמה בחזית הדרום, ביום ה־11 של המלחמה. המהלך, אותו יזם צה"ל בדרום הוא השלב החדש של המלחמה, כי יש יוזמות ישראליות בחזית שבה ספג האוייב המצרי מכות קשות בימים האחרונים.

פעולת צה"ל אתמול מחדשה אמנם את קרבות ההכרעה, אבל גורמים בכירים מוסיפים להדגיש כי למרות זאת צפויה מלחמה ממושכת שסופה עדיין אינו נראה.

בחזית הצפון ניכרה יעילות ההתבססות הישראלית בשטח הסורי. צה"ל מצליח לגרום אבידות ונזקים לאוייב.

★

כוח משימה של צה"ל חצה את התעלה בגיזרה המרכזית ופועל בגדה המערבית בעורף המצרי הגדול שנאחז ברצועה הצרה שממזרח לתעלה.

כוח המשימה פגע בעיקר בבסיסי טילי הנ.מ. ועל ידי כך מאפשר למטוסי חיל האוויר לפעול ביתר חופשיות בגיזרה זו.

★

בהתקפות הנגד של העיראקים והסורים, נגרמו להם אתמול אבידות כבדות ונזקים. כוחות אלה ניסו להבקיע את המערך החדש של צה"ל ממזרח ל„קו הסגול".

נראה כי צה"ל מסתפק באיזור זה בהישגים הקרקעיים, בהם זכה ביום הראשון של המיבצע אל השטח הסורי.

★

חיל האוויר פעל אתמול נגד השריון של האוייב, כי סייע לכוחות הקרקע, ופגע בסוללות בעומק סוריה ומצרים במגמה לשבש את צירי האספקה ולהקשות על ההערכות הלוגיסטית המצרית והסורית. טייסי חיל האוויר הפילו אתמול 22 מטוסים מצריים וסוריים.

★

סיכום הנזקים שנגרמו לאוייב בכל ימי המערכה: בשתי החזיתות הופלו 326 מטוסים. בחזית הסורית הופלו 181 מטוסים ומסוקים ובחזית המצרית 145 מטוסים ומסוקים. טנקים — בחזית הסורית הושמדו לכוחות הסוריים והעיראקיים 1070 טנקים, בחזית המצרית הושמדו מאות טנקים בימים הראשונים של המלחמה, ובארבעת הימים האחרונים הושמדו למעלה מ־200 טנקים. בחזית הימית — טובעו 11 ספינות טילים ונפגעו וטובעו כ־25 ספינות ושירות מצריות.

★ קבוצה שניה של מתנדבים אמריקניים צעירים שיעבדו בקיבוצים במקום חברי הקיבוצים שגויסו לצבא, יצאה אמש מארה"ב בדרך לישראל.

ירדן מודיעה שכוחותיה נכנסו לקרבות עם כוחות צה"ל

ירדן הודיעה אתמול לראשונה כי כוחותיה נכנסו לקרבות עם כוחות צה"ל לצד הכוחות העיראקיים והסוריים. רדיו רבת־עמון הב[illegible]ריו: „בשעות המוקדמות של הבוקר נפל החייל הירדני הראשון על אדמת סוריה האהובה".

הרדיו מסר, כי הנציג הירדני השתייך לרגימנט השריון ה־40.

ירדן לא מסרה פרטים נוספים על היקף אבידות הכוח הירדני בסוריה בקרבות אתמול.

(סי"ן) בראש ההודעה הירדנית נאמר כי רגימנט השריון ה־40 של הכוחות הבלוטיים, שהוא ראש הכוהן של הצבא הירדני, משתתף בקרבות בחזית הגולן, והכוחות הירדניים הסבו „כמה מפלות לאוייב בנקודה שונה בחזית".

„גארדיאן" הלונדוני:
„הרוסים שלחו לערבים טילי קרקע־קרקע לטווח בינוני"
ספק אם בידי המצרים טיל מבצעי מדגם „זאפר"

[illegible] מקורות בלונדון מאשרים כי משלוחי הנשק הסובייטיים לארצות ערב כללו טילי קרקע־קרקע לטווח בינוני, בלבנות לטילי „זאפר" המיועדים למצרים, [illegible] אינם הנשא [illegible] אתמול עד ישראל.

„דיילי טלגראף" הלונדוני מוסר כי במשלוחי הנשק הסובייטיים כללו טיל ק.ק. 12 המכונה באסי"ו „סקייבולד" לטווח 820 ק"מ ועיל לטווח 300 ק"מ המכונה „סקאד ב'".

אין ספק כי הפעלה הטילים הללו תחייב סיוע טכני רוסי: טי הנמסר כי מומחים רוסים אכן כבר תורו לסוריה — מסר העתון.

עם זאת סבור העתון, כי ספק אם בריה המועצות תספק לערבים את הציוד הדרוש ביותר שלה, מחשש שיפול בידי הישראלים.

לעומת זאת, כציין העתון — בישראל קיים מחסור בטילים. אמנם ישראל מייצרת טיל לטווח 450 ק"מ הקרוי „יריחו" אך סבורים שעדיין אין מפעילים אותו באופן מבצעי.

גם ה„וושינגטון פוסט" כותב, בשם מקורות בזון אמריקניים, כי אין להם אישור בדבריו על מצרים כאילו הטיל קרקע־קרקע מדגם „זאפר" הוא כבר בבצעי. העתון מעלה השערה כי יתכן שדברי סאדאת משכשכים כיסוי להספקת טיל קרקע־קרקע סובייטי בדגם סקאד למצרים, אולם הוא מבטט מקורות אמריקניים וישראליים בוושינגטון שאבדו, כי אין לפי שעה שום סימן שברה"מ אכן עומדת לספק למצרים טיל כזה.

ספק אם בידי המצרים מצוי טיל קרקע—קרקע מתוצרת מצרים בשם „זאפר" — מוסר סופרו הצבאי של „מעריב". בזמנו ניסו המצרים לייצר טיל קרקע—קרקע בשם זה והניסויים הראשונים החלו עוד בשנות ה־60. העתון „בירנג'" [illegible] טוען שטיל זה מסוגל לשאת ראש חץ במשקל 300 ק"ג לטווח של 375 ק"מ.

נראה שאיום של סאדאת להפעיל טילי קרקע—קרקע מסוג „זאפר" מבוסס על משלוחי נשק שהגיעו למצרים מבריה"מ המועצות.

מומחים צבאיים אמריקניים, שדבריהם הובאו אמש בשדה השידור נ.בי.סי. הביעו ספקות ביעילותו של הטיל קרקע קרקע „זאפר", שסאדאת הזכיר אותו בנאומו אתמול. לדבריהם יש ספק אם הטילים האלה מבצעיים בכלל. ועל כל פנים, גם אם ישתמשו בהם, אין להניח שהם יכריעו במלחמה.

קהיר: 7 טנקים ישראליים חצו התעלה בין האגמים

לפי [illegible] אתמול בשעה 2.30 אחר הצהריים [illegible]

[illegible]

● ראש עירית [illegible] הודיע [illegible]

הבימה מתכוננת לבכ[illegible] „שלום שלום - ואין של[illegible]
גינה ויצחק זרודבסקי
מודיעים כי בריתה [illegible]
יוסי
שעמדה להתקיים ב־20 לחודש זה נדחית לרגל המצב.
העליה לתורה תתקיים במועדה.
אמבסדור [illegible]
מודיעה
אפשר להעביר דרישות שלום למשפ[illegible]
כל מבקש באמצעות טלפון מס'
04-254411 שלוחה 37 [illegible]
לחיילי ניר־עם
ד"ש חם מהבית
אנא צלצלו למספרים:
051-94321 — המזכירות
051-94322 — במפעל
051-94091 — משפחת [illegible]
051-94389 — משפחת [illegible]
051-94184 — טלפון צבורי
התאחדות בעלי מלאכה ותעשיה זעירה בישראל
המרכז הארצי
הודעה דחופה לחב[illegible]
לאור פניית הממשלה לכל בעלי [illegible] אנו פונים לכל בעלי [illegible] והתעשיה הזעירה לתרום בעין [illegible] זו בנוסף למלוה החובה שהוטל [illegible] ממשלה. בכדי לאפשר לבעל המלאכה [illegible] למעלה מיבולתו פתחנו חשבון [illegible] בבנק למלאכה בע"מ מספר 5600 [illegible] כל בעל מלאכה להכניס את תרומתו [illegible] או בעילום שם.
המרכז הארצי יפעל כנאמן על [illegible] ועם הצגת קבלה על תרומתו [illegible] המלאכה אישור והתחייבות [illegible] שירות אגרות מלוה המלחמה [illegible] קבלתן מהאוצר.
הנשיאות [illegible]

صكنا من الاصل

صكنا من الاجل

החזית המדינית

ליירד: בריה"מ מתנהגת במלחמה זו כאילו אין קיימת הפגת־המתיחות

בהגיבו על רכבות האוויר הרוסית והאמריקנית, אמר שר ההגנה האמריקני לשעבר: כעת יש בהחלט עימות מסויים בין ארה"ב לבין בריה"מ ✶ מול הנוכחות הימית הסובייטית בים התיכון — „גם אנו מתגברים את הצי השישי האמריקני" ✶ נושאת המטוסים הגדולה „ג'ון קנדי" הוזעקה לקראת יציאה למזרח התיכון ✶ קיסינג'ר: „אם בריה"מ תשלח כוחות צבא – נצטרך לעיין בבעיה בכובד־ראש"

מאת שמואל שגב, סופר „מעריב" בוושינגטון

ברית המועצות מתנהגת במלחמת ישראל—ערב זו כאילו „אין הפגת המתיחות קיימת. הפגת המתיחות אפשר להכילה רק במעשים ולא בדיבורים" — דברים אלה אמר אתמול יועצו הראשי של הנשיא ניכסון לענייני פנים, מלווין ליירד, לשעבר שר ההגנה של ארה"ב, לקבוצה מצומצמת של כתבים אמריקניים, בתדריך בעת ארוחת בוקר.

בעניין הרכבת האווירית של בריה"מ ושל ארה"ב אל הערבים ואל ישראל, אמר מר ליירד: „כעת יש בהחלט עימות מסוים בין ארה"ב ובין ברית המועצות. ארה"ב גילתה ריסון מירבי, ובמשך ארבעה ימים לא התחילה לספק לצבא ישראל תחלופה על אבידותיו בציוד. אולם הדבר לא הצליח, ואין שום סימן, שהספקת הנשק מבריה"מ לערבים מוגבלת באיזו צורה שהיא.

„בבחינת ההזדמנויות להגיע לכלל הפסקת אש ולכלל הסדר מדיני, פעולות הסובייטים אך מפריעות, בעבר כבהווה", הוסיף מר ליירד.

יותר מ־5000 טונות

אף כי מר ליירד לא פירט את דבריו, ברור שהוא התכוון לרכבת האווירית הסובייטית למצרים, לסוריה ולעיראק. לפי אומדן אמריקני, כבר סיפקה ברית המועצות לארצות ערב יותר מ־5000 טונות ציוד צבאי ובשלוחים נוספים של טאנקים כן הוגבים טי־55 וטי־62 עוברים לאפריקה מאוניות סובייטיות בנמלים מצריים, עיראקיים וסוריים.

על המעורבות הסובייטית במלחמה הנוכחית אמר מר ליירד: „לברית המועצות העוצמה הימית הגדולה ביותר בהיסטוריה שלה בים התיכון ולכן גם אנחנו

מלווין ליירד

מתגברים את הצי השישי האמריקני".

מר ליירד לא פירט כמה אוניות מלחמה סובייטיות נמצאות עתה בים התיכון. בעבר היה השיא כ־50 — ולפיכך יש להניח, שעתה מספרן גדול יותר.

תוגבר כוח הנחתים

בתגובה על הגברת הנוכחות הימית הסובייטית, הודיעה ארה"ב אתמול על תיגבור כוח הנחתים האמריקני בים התיכון ב־2000 איש, וכן הוזעקה נושאת המטוסים „ג'ון פ. קנדי" לקראת יציאה למזרח התיכון. זוהי אחת מאוניות המלחמה הגדולות ביותר של חיל הים האמריקני והיא מסוגלת לשאת כ־60 מטוסי „פאנטום" ו„סקייהוק".

אם תצטווה האוניה להכנס לים התיכון, יהיה זה חיזוק גדול של העוצמה האמריקנית בים זה, שכבר עכשיו עולה על עוצמתה של השייטת הסובייטית.

למנוע שלב שלישי

עם תיגבור הצי השישי, התייצבה ארה"ב על קו עימות חדש מול ברית המועצות — תחילה בתחום הרכבות האוויריות ועתה בתחום הימי.

השלב השלישי, המסוכן ביותר, עלול להיות עימות ישיר. אך לפי כל המקורות בוואשינגטון, עושות שתי המעצמות ככל יכולתן, למנוע אפשרות מסוכנת כזאת — וזה הנושא הגיוון עכשיו בין ארה"ב לברית המועצות.

סבורים, כי הנושא נדון בפגישת שר החוץ ד"ר הנרי קיסינג'ר עם השגריר אנאטולי דוברינין אור ליום ג'.

הודעת קיסינג'ר

בעת סעודת ערבית שערך הנשיא ניכסון אור ליום ג' לכבוד שר החוץ לשעבר ויליאם רוג'רס, אמר ד"ר קיסינג'ר, ש„אם תשלח ברית המועצות כוחות צבא לעזרת הערבים תצטרך ארה"ב לעיין בבעיה זו בכובד ראש".

פרשנים אמריקנים משווים את דברי ד"ר קיסינג'ר אור ליום ג' לאזהרת הנשיא ניכסון באוזני הרוסים ב־1970, בעת מלחמת האזרחים בירדן. אז אמר הנשיא דברים דומים, בעת תידרוך חברי המערכת של „שיקאגו סאן טיימס".

באופן לא רשמי אמרו, כי אין שום סימן שברית המועצות מתכוונת באמת לשלוח צבא למזרח התיכון. „אבל כיוון שפרוץ מעשי האיבה הפתיע אותנו, עלינו לעיין בכל האפשרויות. לכן אין להניח בלב ברית המועצות שום ספק ביחס לעמדת ארה"ב", אמרו הפקידים האמריקנים.

בארוחת הבוקר עם הכתבים נשאל מר ליירד, מה מניע את ארה"ב לספק לישראל תחלופה של מטוסים, טאנקים, טילים ותחמושת, והוא השיב:

דברי ברז'נייב מדאיגים

„למן שנתו הראשונה, אימץ לעצמו המינהל שלנו את העקרון של קיום האיזון הצבאי במזרח התיכון. באספקת התחלופה לישראל אנחנו רוצים להוכיח, כי אנו נאמנים להתחייבויותינו ולידידינו במזרח התיכון".

מר ליירד הוסיף, כי הוא מודאג מאוד מדברי מר ליאוניד ברז'נייב, כי בריה"מ תשתדל לעזור לערבים להחזיר לעצמם את השטחים הכבושים. דברים אלה מוכיחים, אמר מר ליירד, שבמוסקווה פתחה ב„תוכנית סיוע מאסיבית מאוד" לארצות ערב.

על השאלה, איך הוא מסביר את העובדה, שסוכנות הביון המרכזית האמריקנית הופתעה, השיב מר ליירד: „גם הישראלים הופתעו — וקריית תל אביב, שיש להם מערכת ביון יעילה מאוד".

מול „נשק הנפט" — לקנות... סוודרים

על איומי הערבים להשתמש בנפט כבנשק פוליטי אמר מר ליירד, שהוא קורא לכל אחד לפשוט את המעיל ולקנות סוודר טוב, כי „בחורף זה עלול להיות קר למדי. אני מקווה, שהעם האמריקני מוכן לקנות סוודרים".

מדברי מר ליירד מסיקים, כי בארה"ב מתייחסים ברצינות לאפשרות שהערבים ישתמשו ב„נשק הנפט" — אולם הנשיא ניכסון החליט להסתכן בכך, כאשר הורה לפתוח בהספקת ציוד צבאי לישראל.

בסיום דבריו דיבר מר ליירד על הביצוע של המצרים במלחמה. הוא אמר, כי „הכוחות המצריים מגלים משמעת וארגון בשיעור שלא היו להם בעבר. הם גם הצליחו להשתמש ביעילות בטילי נ.מ. ובטילי נ.ט. מדגם סאם־6 — ביחוד כשיש להם מלאי בלתי־מוגבל מן הציוד הזה, כפי שהוכח".

משקיפים מדיניים בוואשינגטון מעירים על דברי מר ליירד, כי הם מלמדים על הקשחת עמדת ארה"ב.

עד מוצאי השבוע שעבר עשה ד"ר קיסינג'ר מאמצים כנים למען הגבה דיפלומאטית עם הסובייטים. כיוון שנכשלו מאמצים אלה, החליטה ארה"ב „להצמית שיניים" ולהתייחס לכך בעל־פה, היא נוקטת באמצעי זהירות, כדי למנוע מצב שיאפשר לברית המועצות לנצל את הסיכסוך הנוכחי לשם רכישת עליונות במזרח התיכון.

מטוסי „סקייהוק" על אוניית משא ישראלית

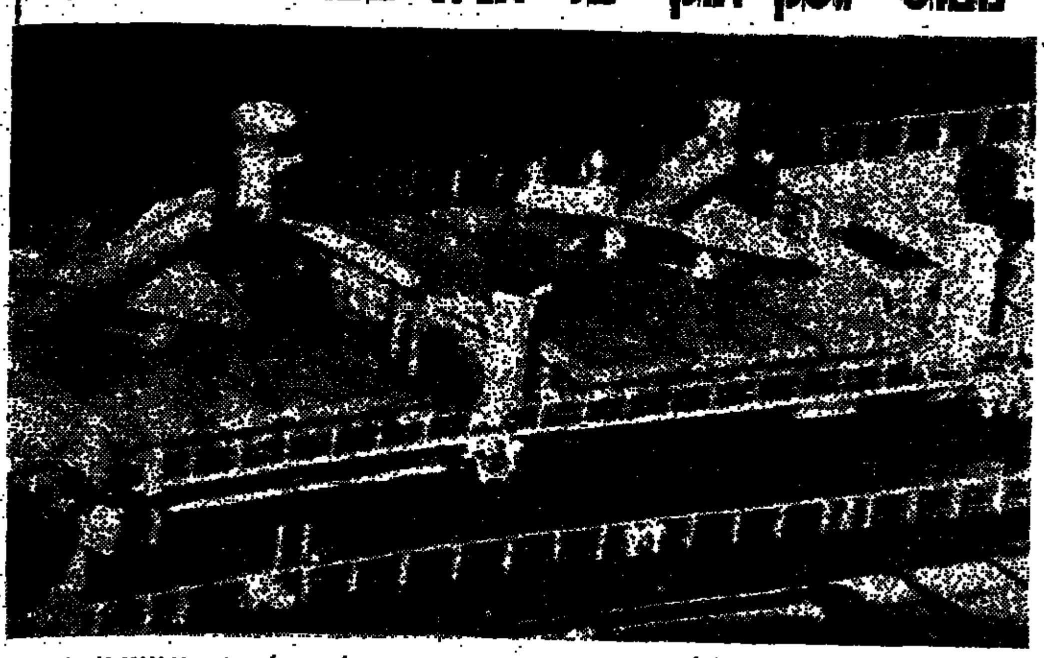

שני מטוסי „סקייהוק" על סיפונה של אוניית סוחר ישראלית. לדברי סוכנויות הידיעות הועמסו המטוסים בנמל האמריקני בנורפולק, וירג'יניה (צילום רדיו „אי.פי.")

קיסינג'ר דן במצב במזה"ת כאשר נודע לו על זכייתו ב„נובל" לשלום

מאת שמואל שגב, סופר „מעריב" בוושינגטון

הידיעה הרשמית ששר החוץ האמריקני הנרי קיסינג'ר זכה בפרס נובל לשלום על מאמציו להשכין שלום בוייטנאם, הגיעה אליו כאשר ישב ראש בישיבה שנערכה בבית הלבן לדיון במלחמת ישראל־ערב, ומכובן שכל הנוכחים, ובכללם שר ההגנה ג'יימס שלזינגר, וראש המטות המשולבים אדמיראל תומאס מורר ומנהל סוכנות הביון המרכזית ויליאם קולבי, שהשתתפו בישיבה, הודוהו לברכו.

כעבור זמן מה קיבל קיסינג'ר את ברכו האישית של הנשיא ניכסון, שאמר כי אכן שר החוץ שלו היה ראוי בהחלט לפרס.

בהופיעו אחר־כך בפגישתו היומית במשרד החוץ עם נציגי העתונות, מחאו לו העתונאים כף.

בדבריו הקצרים — וניכר בו שהוא נרגש — הזכיר קיסינג'ר את העובדה כי באותו בוקר עסק בדיון בענייני המזרח־התיכון והוסיף כי התחרות לשלום לעולם אינה מסתיימת.

„אנו נקראים להשקיע מרץ ומאמצים רבים יותר להשיג שלום צודק, הוגן ובר־קיימא במזרח־התיכון" אמר קיסינג'ר.

קיסינג'ר הוא שר החוץ האמריקני החמישי הזוכה בכבוד כזה אך הוא הראשון בתולדות ארה"ב הזוכה בפרס נובל בעוד הוא בשרות פעיל כחבר הקבינט האמריקני.

על מידת מעורבותו של קיסינג'ר במשבר במזרח־התיכון ניתן לעמוד מן ההלצה שהשמיע אור ליום ג' בעת סעודת ערב שערך הנשיא ניכסון לכבוד שר החוץ הקודם שלו, ויליאם רוג'רס. נמסר כי קיסינג'ר אמר לקודמו בתפקיד, בחיוך: „אתה יכול לקבל את משרדך בחזרה וגם את התואר ובמיוחד — את המזרח־התיכון"...

קיסינג'ר הוכתר כחתן פרס נובל לשלום, יחד עם נציג צפון־ויאטנאם לשיחות השלום הויאטנאמיות, לה דוק תו. השניים ניהלו את המו"מ שהביא לסיום מלחמת ויאטנאם.

כל אחד מחתני הפרס יקבל 61 אלף דולאר.

ההחלטה עוררה הפתעה בחוגי מדינאים ובין מומחים לענייני פרס נובל, שכן מעולם לא הוזכרו שמותיהם של קיסינג'ר ושל לה דוק תו כמועמדים לפרס.

הוועדה ציינה, כי מועמדותם של שני הזוכים הוגשה ע"י פרופ' ג'ין סאנג, פרופ' להיסטוריה באוניברסיטת אוסלו, העומד בראש המכון הנורבגי למדיניות חוץ.

„במשך יותר משלוש שנים פעלו ד"ר הנרי קיסינג'ר ולה דוק תו, תוך מיצוי כל כוחותיהם וכל רצונם הטוב, כדי להשיג פתרון בדרכי שלום למלחמת וייטנאם" — נאמר בהנמקת הוועדה. לאור זאת קבעה הוועדה שהם זכאים לפרס נובל, בהתאם למשאלתו של אלפרד נובל, אשר סבר שיש לנסות ולפתור סכסוכים ע"י מו"מ ולא ע"י ניהול מלחמות.

טייס מצרי, שהתאמן בצרפת במסווה של לובי, נשבה ע"י צה"ל

מאת סופר „מעריב" בפאריס

„יש בידינו טייס מצרי בדרגת סגן־אלוף, שהתאמן בהטסת מטוסי מיראז' צרפתיים בקיץ דיזון, כשהוא מתחזה ללובי ומחזיק תעודת זהות לובית" — אמר אתמול שגריר ישראל בפאריס, מר אשר בן־נתן, בשיחה בלעדית לכתבנו.

„באפריל השנה העברנו ידיעות על מטוסי מיראז' לוביים, החונים במצרים. עתה הפלנו שני מטוסי מיראז' לוביים. ודאי יאמרו לנו: „אתם חייבים למצוא את שברי המטוס". ואחר־כך יטענו: „יכולתם לצייר את סמלי הזיהוי על שברי המטוס ברגע האחרון"..." — אמר השגריר.

מר בן־נתן הוסיף, כי „משחק זה יכול להימשך רק עד שנלכוד טייס מיראז' לובי שיצהיר בפומבי: „כן, אני הטסתי אישית במטוסי מיראז' לוביים". אולי אז יאמינו לנו".

השגריר הגדיר מדיניות זו כ„מישחק של בת־יענה".

עוד אמר השגריר, שיש בידי ישראל תאריכים ושמות של טייסים מצריים, שהתאמנו בצרפת. הוא מסר כמה שמות של טייסים כאלה.

בתשובה על שאלה בדבר ההשלכות המדיניות שיהיו על היחסים עם צרפת, אמר מר בן־נתן, כי ישראל תמשיך למחות כבעבר ובוודאי יופיעו עוד מטוסי מיראז' לוביים בשמי המערכה.

בריטניה מנסה לשפר יחסיה עם בריה"מ

מאת סופר „מעריב" בלונדון

שר החוץ הבריטי, סר אלק דאגלס יום, רמז אתמול שהוא מעונין לדון עם נציגי ברית המועצות על המשבר שהתחריף במזרח התיכון ולקיים את הפגישות במוסקווה ובלונדון — מוסר „דיילי אכספרס".

משקיפים בלונדון רואים זאת כנסיון בריטי להפשיר את הקיפאון ביחסים שבין בריטניה לברית המועצות, מאז גורשו 105 הדיפלומטים הסובייטים מלונדון.

מדבריו של סר אלק אתמול בפרלמנט משתמע, כי בריטניה אינה מוכנה להעמיד את בסיסיה באנגליה, בגיברלטר או בקפריסין לרשות האמריקנים כתחנות מעבר לצרכי אספקת נשק לישראל.

חברי פרלמנט שניתחו את הודעת שר החוץ בנושא זה מנסים עתה לברר אם היתה בעניין זה פניה אמריקנית לבריטניה ואם נדחתה.

„ז'ובר רוצח" — קראו מפגינים אוהדי ישראל בפאריס

מאת סופר „מעריב" בפאריס

יותר מארבעת אלפים יהודים ואוהדי ישראל הפגינו אתמול בפאריס תחת גשם שוטף.

בין המפגינים נראתה אשתו של מנדס פראנס, לשעבר ראש ממשלת צרפת.

המפגינים קראו „עם ישראל חי" ו„ז'ובר — רוצח".

אחרי שירת המנוני ישראל וצרפת, התפזרה ההפגנה ללא כל תקרית.

„גארדיאן" הלונדוני: „ישראל עלולה לבטל הזמנת צוללות בבריטניה"

מאת צבי לביא, סופר „מעריב" בלונדון

ישראל עלולה לבטל את הזמנת שלוש הצוללות הניבנות עתה בשבילה במספנות „ויקרס" בבריטניה, בתגובה על האמברגו שהטילה בריטניה על משלוחי נשק למדינות הלוחמות במזרח־התיכון, אמברגו הפוגע בעיקר בישראל — מוסר הבוקר „גארדיאן" הלונדוני.

העתון מציין, כי ההזמנה הישראלית היא בשווי 15 מיליון לי"ש.

העתון מוסיף, כי בריטניה עלולה להפסיד לא רק סכום זה, אלא גם את ההזמנות שישראל היתה עשויה להזמין אצלה בעתיד.

הצוללות, שכל אחת היא בת 500 טונות, נושאות שמונה משגרי טורפדו וצוות של 21 איש. בניית הצוללות צפויה להסתיים בשנה הבאה.

„פייננשל טיימס" הלונדוני, המסתמך על מקורות ישראליים, מוסר הבוקר, כי משלוח הפגזים לתותחי 105 המ"מ של ה„צנטוריון" שעמד לצאת לישראל, הוקפא בנמל לונדון, כתוצאה מן האמברגו. העתון רואה בכך מעשה חמור מאחר שלדבריו אין ישראל מייצרת סוג זה של תחמושת, שצריכתה בקרב גבוהה. על כן, היא זקוקה למלאי זה באופן דחוף.

העתון מציין, כי האמברגו מזיק לישראל פחות בתחום החלפים לטנקים.

„גארדיאן" מוסר בהקשר זה כי ישראל נאלצת לרכוש בבריטניה את מיכשור בקרת האש של ה„צנטוריון".

„דיילי טלגראף" מסר, כי האמברגו חל גם על ציוד אלקטרוני כללי.

משרד החוץ הבריטי מסר בינתיים לנציגי ישראל, כי נוסף על סוריה, מצרים וישראל, חל עתה האמברגו גם על ירדן, כוויית ולוב. ירדן היא המדינה היחידה שרוב אספקת הנשק שלה הוא ממקורות בריטיים.

מקורות יודעי דבר בלונדון מסרו, כי שתי אוניות טעונות תחמושת שנקנתה בבריטניה עוגנות בנמל פאמאגוסטה בקפריסין ואינן ממשיכות בדרכן לישראל. לא נודע אם המשלוח הישראלי הוקפא כתוצאה מהאמברגו או שחברת האניות מסרבת להכניס את האניות לימי האיזור מחשש שיוטבעו.

„פייננשל טיימס" מוסר, כי ישראל קנתה מבריטניה 600 טנקים מדגם „צנטוריון" ועוד 200 טנקים הקרויים „בן־גוריון", שהם צנטוריונים שעליהם הורכבו תותחי 105 מ"מ.

---

20 הפאנטומים הראשונים הגיעו

(סוף מעמוד 1)

קנים להרעשת מטרות על הקרקע, וכן בטילי „שרייק".

18 מן המטוסים, שנשלחו לישראל, נלקחו מבסיס חיל האוויר האמריקני סימור ג'ונסון בגרינסבורו (קרולינה הצפונית) ושניים באו ישר מקו ההרכבה במפעל המטוסים מקדונאל־דוגלאס בסנט לואי (מיסורי).

טייסים אמריקנים מטיסים את המטוסים לאירופה, לדברי רשתות השידור, ומשם מטיסים אותם טייסים ישראליים לישראל.

● ידיעות מודיעין

על הגברת הרכבת האווירית האמריקנית לישראל הוחלט בעקבות ידיעות ממקורות מודיעין אמריקניים בדבר המשך האספקה הסובייטית למדינות ערב. לדברי רשת השידור סי.בי.אס. נודע, כי פקידי משרד ההגנה מסרו שאוניות סובייטיות פרקו טאנקים בנמל אלכסנדריה של מצרים ובנמלי לודקיה וטארטוס הסוריים. אנשי רשות אמריקנים רואים משלוחים אלה כסימן להגברת המאמץ הצבאי של ברית המועצות לשם תיקון הכושר הצבאי של הצבאות הערביים שספגו מהלומות כבדות.

● „תדרוך סגור"

זהותם של אנשי הרשות האמריקנים לא פורסמה. ממקור נאמן נודע ששר ההגנה האמריקני ג'יימס שלסינג'ר נתן אתמול „תדרוך בגישה סגורה" לכתבים אמריקניים המוסמכים בפנטאגון. לפיכך יתכן כי הפרטים על היקפה וכמותה של הרכבת האווירית האמריקנית לישראל ועל היקף ההספקה הסובייטית לארצות ערב נמסרו מפי מר שלסינג'ר.

עוד נמסר, כי אותם פקידי רשות אמריקניים מעריכים את המבצע הישראלי מעבר לתעלת סואץ — מול האגמים המרים — כ„נקודת מיפנה" במלחמה הנטושה זה 12 יום. לדעתם נועד הכוח הישראלי הפועל מעבר לתעלה להשמיד עמדות טילים וארטילריה, לקראת פעולה נרחבת יותר נגד ראשי הגשרים של המצרים ממזרח לתעלה, ולניטרול אתרי הטילים כדי לאפשר לחיל האויר הישראלי להפוך שוב לכוחות הקרקע.

● הצי השישי בכוננות

בתשובה לשאלות, אמרו אנשי הפנטאגון, כי אין שום כוונה להפעיל יחידות צבא אמריקניות במזרח התיכון. אולם הצי השישי האמריקני הוא בכוננות, ונשלחות לו תגבורות כדי שיוכל לעמוד בכל מצב העלול להתהוות.

אתמול נמסר, כי פקידי רשות אמריקניים אופטימיים למדי לגבי המצב, ואף שהקרבות נמשכים יותר מן המשוער, אין מפקפקים בוואשינגטון שישראל אולי עומדת על סף נצחון גדול עוד יותר משנחלה במלחמת ששת הימים.

בגלל התפתחויות אלה בזירת הקרבות אין ארה"ב עושה מאמצים גדולים למען הפסקת אש. אם כי יש מגעים יום־יומיים בין שר החוץ ד"ר הנרי קיסינג'ר לבין השגריר הסובייטי אנאטולי דוברינין, ומגעים כאלה בין ד"ר קיסינג'ר לבין שר החוץ המצרי מוחמד חסן זיאת, הנמצא בניו יורק, ברור לממשלת ארה"ב שאין מקום להפסקת האש כל זמן שהיא לא תצמח מן המצב בשטח.

● שואבים עידוד מגישת הסובייטים

על אף הדיבורים על עימות עם ברית המועצות נמסר, שפקידי הרשות האמריקניים שואבים עידוד מגישת הסובייטים לשאלת הפסקת האש.

הם אומרים שבמגעים עם ברית המועצות מסתייגים הסובייטים מקריאתו הקיצונית של סאדאת, כי לא תהיה הפסקת אש אלא אם תפנה ישראל את כל השטחים הכבושים. נסיגה גמורה כזאת צריכה להיות חלק מהסדר שלום, לדברי האמריקנים. אולם הרוסים תובעים שיורשה למצרים להחזיק בשני צידי תעלת סואץ ושלסורים יינתן סיכוי להדוף את הישראלים.

כפי שנמסר, מעוניינים האמריקנים בנסיגה אל הקווים שלפני המלחמה הנוכחית, אף כי שלא לפירסום הם בודקים גם באפשרות של הפסקת אש „בו במקום" — בקווים הנוכחיים.

לפיכך אין לדעת. ארה"ב באומדן של סאדאת רבו האפשרות על הפסקת האש בעתיד הקרוב.

עם זאת נמסר, כי פקידי במשרד החוץ האמריקני בדקו אתמול היטב את הנאמר בכלכים של נאומו ראש הממשלה גולדה מאיר הנביא ישראל... פיד לפני תגובתם הפורמאלית מבלים הפקידים ה־

אמריקנים, כפי שנמסר, הבנה לדרישתה של גב' מאיר, שלא תהיה הפסקת אש בלא הסכם על חילופי שבויים. הסכם כזה נילווה גם אל הסכם הפסקת האש בווייטנאם.

היום עומד הנשיא ניכסון להיפגש עם שרי החוץ של אלג'יריה, מרוקו, סעודיה וכוויית לשם דיון במצב במזרח התיכון. מקורות ערביים אמרו, לדברי רשת הטלוויזיה סי.בי.אס., כי שרי החוץ הערבים לא יאיימו בהפסקת זרימת הנפט אלא אם ירצו לדון באספקה האמריקנית הנשלחת לישראל.

300 מטוסים כבר עברו באזוריים

סופר „דיילי טלגראף" בליסבון ברוס לאוזון מטלגרף: כמעט 300 מטוסים, ובכלל זה מטוסי „פאנטום" במספר שלא פורסם, כתחלופה לאבידות ישראל, עברו עד כה באיים האזוריים השייכים לפורטוגל.

צופים בבסיס הענקי של חיל האוויר האמריקני בלאז'יש, באי תרסירה מן האיים האזוריים אמרו לי אתמול כי הרכבת האווירית המאסיבית שהחלה ביום א' לפני עלות השחר נמשכת ללא הפסקה. מטוסי תובלה ומטוסים קרביים מגיעים לבסיס יומם ולילה אחת ל־10 או 15 דקות מן החוף המזרחי של ארה"ב לשם תידלוק בבסיס.

לפי אומדן של הצופים עברו ביום א' כמעט 300 מטוסים דרך מרחב הפיקוח של לאז'יש בדרכם לישראל. חלקם נחתו לשם תידלוק וחלקם תודלקו ממטוסי הדלק באוויר. לפי אומדן יגיע מספר המטוסים העוברים במשך יום ד' ליותר מ־300.

ביחוד מטוסי „פאנטום" מתודלקים באוויר בהתקרבם אל האיים האזוריים. שניים או שלושה מטוסי „פאנטום" מאטים את מהירותם למהירות של 550 עד 650 קמ"ש, ומתחברים אל מטוס תדלוק ענקי המזנק לקראתם מלאז'יש. בדרך התדלוק באוויר חוסכים ה„פאנטומים" את הדלק הרב הדרוש לנחיתה והמראה בלאז'יש והדבר מאריך את טיסתם. לדעת מומחי תעופה בליסבון זקוקים ה„פאנטומים", אחרי התדלוק בלאז'יש, רק עוד פעם אחת לתדלוק באוויר כנראה בסביבות מאלטה, לפני הטיסה הסופית לישראל.

אין הודעה אומדן

באיים האזוריים אין להשיג אומדן על מספר ה„פאנטומים" שעברו שם מיום א', אך סבורים שהוא גדול הרבה יותר מ־25 — הוא המספר שנמסר לכתבים בוושינגטון כאומדן של מספר ה„פאנטומים" שאיבדה ישראל בעשרת ימי הקרבות הראשונים. מקור העומד במגע הדוק עם הבסיס בלאז'יש אמר לי אתמול:

„מספר ה„פאנטומים" הוא סוד צבאי כמוס הידוע רק למגדל הפיקוח, וזמן הנחתם למטוסי הדיגול של מוסקוות. אך לפי כל הסימנים יש הרבה יותר מ־25. אולי ארה"ב איננה מסתפקת רק בשלשת תחלופה למטוסים שאבדו.

המטוסים האחרים שהוטסו אתמול לנחות באי תרסירה הגשום — שמילא תפקיד מכריע באסטרטגיית המלחמה של צ'רצ'יל — עדיין היו מטוסי „גאלאקסי" ו„הרקולס" ענקיים ומטוסי בוינג מדגם „בואינג 707". כן עברו שם מטוסים קרביים מסוגים שונים, שהצופים לא הצליחו לזהותם. הקצב של נחיתת מטוסים והמראתם בלאז'יש אחת לעשר או 15 דקות קיים גם אתמול, היום השלישי לרכבת האווירית המאסיבית מאמריקה לישראל. ליד בסיס לאז'יש ננקטים אמצעי בטחון חמורים. אולם תושבים מקומיים אמרו: „אפשר לעמוד על היקף המבצע אף משיעור ההתרגשות השוררת כאן. לא ראינו דבר כזה שנים רבות".

בטוחים כי מטוסי התובלה הענקיים מביאים נשק ותחמושת וכן חלפים לשריון ולארטילריה של ישראל. תושבי האי, העוקבים אחרי הרכבת האווירית, אומרים כי כל שאלותיהם על מהות המיטענים נתקלות בשתיקה גמורה.

מטוסי „גאלאקסי" מסוגלים לטוס בטיסה ישירה מן האיים האזוריים לישראל, אף שהם נאלצים כעת להקיף את ספרד, אחרי שמדריד הבטיחה לערביים תמיכתה והודיעה כי הבסיסים האמריקניים בספרד והמרחב האוויר הספרדי סגורים בפני הרכבת האווירית לישראל.

תותחים בארה"ב

סופר „מעריב" בפאריס מטלגרף: פרטים על משלוחי הנשק לישראל ולארצות ערב גילה אתמול „פראנס סואר" הפאריסי כתב העתון שאול שארקי.

ארה"ב הספק לישראל תותחי מ־107, שכמותם כבר יש לצה"ל, תותחים בני 175 מ"מ, וכן טילי קרקע־אוויר נוספים מדגם „הוק".

נראה שהאמריקנים יספקו גם טילים שמטרתם לאתרותה לשם הפרעה וניטרול אלקטרוני של מיתקני המכ"ם של טילי סאם הסובייטיים. גם מטוסי „פאנטום" מסוגלים לשאת תחת כנפיהם מיתקנים נגד אלקטרוניים, שיסופקו בראנה לישראל, להפעלת הטילים הסובייטיים, אומר „פראנס סואר".

כמה אבד בקרבות

„ניו יורק טיימס" מודיע הבוקר שלפי שעה שולחת ארה"ב לישראל 25 מטוסי „פאנטום", הוא מספר המטוסים שהודיעו על אבדנם בקרבות.

האבידות במטוסי „סקייהוק" כבדות הרבה יותר, ביחוד שהם פגיעים יותר לטילי קרקע־אוויר סובייטיים. לדברי העתון אבדו רוב מטוסי „סקייהוק" בחזית הסורית.

אנשי ממשלת וואשינגטון אמרו לחברי הקונגרס כי במשך הזמן תספק ארה"ב לישראל תחלופה לכל האבידות שסבל חיל האוויר בקרבות. מספר מטוסי סקייהוק שאבדו נאמד ב־50.

אולם נראה כי ארה"ב לא תספק מיד תחלופה לכל הטאנקים שאיבדה ישראל כדי לא לעודד „הרפתקנות".

לדברי העתון הודיעה ישראל על אבדן 800 טנקים, אך יש פקידי רשות אמריקניים הסבורים שבמספר זה נוגזם או שהוא כולל גם שריוניות. מכל מקום תספק ארה"ב לעתה תחלופה רק לחלק מאבדות ישראל בטאנקים. כמה טאנקים מדגם מ־60 כבר נשלחו בדרך האוויר.

טיל מונחה נגד טנקים

שמואל שגב, סופר „מעריב" בוושינגטון מוסר:

בקשר להספקת המטוסים, כותב הבוקר ה„וושינגטון פוסט" כי ישראל תקבל בימים הקרובים עוד 8 עד 10 מטוסי „פאנטום". כן מוסר העתון, כי ישראל עומדת לקבל טיל מונחה אמריקני מדגם „טאו", נגד טנקים, שהוכח כיעיל ביותר בוויאטנאם ושיוכל לשמש להוות משקל נגד לטיל הנ"ט הסובייטי שמצוי בידי הצבא המצרים והסורים. העתון מוסר, כי ישראל עודנה מאמינה שטנק הוא הנשק היעיל ביותר כנגד הטנקים של האויב אך היא בכל זאת סבורה שהטיל מדגם טאו יחזק במוח את ביצוע הכוחות בקרבות בקרקע בלתי מוסקה.

בצער רב הננו מודיעים על פטירתה בטרם עת של יקירתנו

בטי יעקובוביץ

(לבית ברלינסקי)

על מועד ההלויה נא להתקשר טלפון מס' 932287, 795141

הבעל: דב יעקובוביץ
האם: פניה ברלינסקי
הבן והכלה: שלמה ולילי יעקובוביץ
הבת והחתן: גילה ואלי שטיין
הבן: יעקב רון־יעקובוביץ
הנכדות וכל בני המשפחה

חזית הצפון

כ־100 טנקים סוריי...
בצפון - והדפה הה...

ומן ברוסית ועתו...
מצאו בעמדת פ...

מחבלים ...
קטיושות על

חזית הצפון

כ־100 טנקים סוריים ועיראקיים הושמדו בצפון - נהדפה התקפת־נגד מתואמת

כוחות צה"ל פרושים על תוואים שולטים בשטח סוריה ✶ כוחות קומאנדו, שניסו להבקיע עמדות צה"ל, נהרגו

מאת יעקב ארז, סופר הצבאי של „מעריב"

למעלה מ־100 טנקים סוריים ועיראקיים הושמדו אתמול על־ידי כוחות השריון של צה"ל, בתום התקפות הנגד המתואמות שערכו כוחות האויב על מערך צה"ל, המתבסס בשטח סוריה, ממזרח ל„קו הסגול".

חיילי קומנדו רבים של הצבא הסורי, שניסו בהתקפות גלים להבקיע את עמדות צה"ל באיזור הצפוני, בקרבת הכפר מורעת בית־ג'ן, נהרגו בקרבות, שהחלו אתמול בשעות הבוקר ושככו אחר הצהריים.

היה זה גל צפוף של התקפות־נגד שיזמו הסורים והעיראקים. בשטח זה פרושים כוחות צה"ל על תוואים שולטים, הנותנים להם יתרונות טקטיים, ומאפשרים את שחיקת כוחו של האוייב, גם בדרך בלתי מקובלת — במינגנה. כל הנסיונות הסורים והעיראקים לדחוק את כוחותינו לאחור, לא עלו יפה.

בתום הקרבות של אתמול הוברר והאבידות הנזקים שהוסבו לאוייב — כבדים.

הרעשה כבדה

התקפת הנגד החלה במתואם, באיזור הצפוני, באיזור מורעת בית־ג'ן, פתחו הסורים בהרעשה כבדה על עמדות כוחותינו ולאחר מכן ניסו כוחות ניכרים של הקומנדו להסתער על העמדות הפרושות מול השטח, שבו תנועת טנקים כמעט בלתי אפשרית. שני מסוקים של הצבא הסורי, שקרבו לקו החזית והנחיתו חיילי קומנדו, הופלו באש כוחות הקרקע, שבלמו את מאמצי התקיפה של האוייב.

עורק תחבורה

באותה עת החל טור טנקים סורי לנוע לעבר כוחותינו, בכביש דמשק—קונייטרה, מול השריון של צה"ל, שנתבסס ממערב לעיירה סעסע. התפתח קרב שריון בשריון, שבסיכומו הודלקו 25 טנקים סוריים מטיפוס טי־55 וטי־62, אשר נעו בציר המגביל אפשרויות של תימרון.

הכוחות העיראקים פתחו אז בהתקפות נגד על הגיזרה הדרומית של צה"ל בכפר־שאמס. כוחות צה"ל באיזור זה חולשים על שטח הנרחק כדי ארבעה־חמישה ק"מ בלבד מכביש שייח־מסכין—דמשק. זהו עורק התחבורה מרכזי, המקשר את הבירה הסורית עם הר הדרוזים והגבול עם ירדן. הכוחות העיראקים הורכבו משרידי הדיביזיה, שנפגעה קשה בקרבות הקודמים. ניכר, שכוחם של העיראקים הותש כבר והשיבושים והאבידות שנגרמו להם נתנו את אותותיהם בקרב השריון אתמול. הטנקים של צה"ל צלפו בשריון העיראקי, שהחל לנוע לעבר כוחותינו, אשר נהנים בגיזרה זו מיתרונות טופוגרפיים, המקנים להם אפשרויות של שליטה, תצפית ופגיעה.

התקפת האוייב המשולבת התנהלה ממזרח ומדרום, מתוך כוונה להבקיע את מאחז השריון הישראלי בתנועת מלקחיים ולדחוק אותו לעבר „הקו הסגול". כוחות צה"ל הכיחו רמת יעילות ומקצועיות גבוהה. בגיזרה זו הושמד לאוייב יותר מ־75 טנקים של האוייב וכן נפגעו והועלו באש שריוניות שהסיעו חיילי חי"ר.

אחרי שנשברה ההתקפה הראשונה, שוב שלח הפיקוד הסורי את „לגיון הדרוזים" שנשע לעזרה. אך סופה של המיתקפה השניה לא היה שונה מגורל הראשונה. לאוייב הוסבו אבידות.

מטוסי חיל־האוויר סייעו אתמול לפעולת הקרקע ברמת הגולן.

טורי שריון, שנעו לחזית, הותקפו מן האוויר והושמדו.

כן תקפו המטוסים מטרות אחרות בעומק שטחה של סוריה. מספר גשרים על צירי התנועה העיקריים הופצצו מן האוויר, כדי לשבש העברת משלוחי ציוד חדשים.

בקרבות אוויר אתמול בצפון הופלו עשרה מטוסים סוריים.

הקרבות של אתמול ברמת הגולן הוכיחו, כי למרות ההאחזות המוגבלת של כוחותינו בשטח הסורי, במלבן ששטחו כ־400 קמ"ר — שסביבו תוואים שולטים ומכשולים קרקעיים המקלים על ההתבססות בו — לא הצליחו הסורים להקשות אתמול על ההתבססות הישראלית בשטחם, הממשיכה להוות איום על דמשק.

הובא נשק חדש

יוסף וקסמן מוסר:

במהלך הקרבות של אתמול כבשו כוחותינו את מסחרה, תל אל מל, כסאגי ועוה, בגזרה הצפונית, המרכזית והדרומית של הגולן והבשן הסורי.

עם כשלון המיתקפה המשולבת, עברו כוחות האויב להסגות איזור רמת הגולן וצירי ההתקדמות, אך למרות שהיתה זו הסגה כבדה ורצופה, לא היו פגיעותיהם משמעותיות.

נודע, כי הסורים ריכזו בזירת הקרבות מאות טנקים חדשים — יחד עם הטנקים של העיראקים — ונראה שגם מטוסים חדשים השתתפו אתמול בקרבות. משערים, שהסורים הכניסו למערכה טנקים ומטוסים חדשים, שהגיעו לידיהם בימים אלה, ב„רכבת האווירית" הרוסית.

מנוחה לאחר פעילות ממושכת של תותחי צה"ל בסיני (תצלום: ישראל סאן)

חזית הדרום

היוזמה החלה לעבור לידי כוחות צה"ל

הכוח הפושט, שפעל ביעילות ובתעוזה, הוציא מכלל פעולה סוללות מצריות של טילי קרקע־אוויר

מאת יעקב ארז, סופר הצבאי של „מעריב"

היוזמה בחזית הדרום החלה עוברת לידי כוחות צה"ל. כוח משימה של צה"ל הצה אור ליום אתמול את התעלה וחדר לגדה המערבית, בגזרה המרכזית.

הכוח, שהחל את פעולתו בשעות הלילה, בסיוע ארטילריה וטנקים, פעל אתמול בגזרה המרכזית בגדה המערבית, פגע והוציא מכלל פעולה סוללות טילי קרקע־אוויר.

פעולתו היעילה והנועזת של כוח המשימה הפועל בגדה המערבית של התעלה הרחיבה כבר את „מרחב המחייה" של מטוסי חיל האוויר, שהחלו אתמול לפעול בגזרה זאת ללא חשש מטילי קרקע־אוויר.

הלחימה בגזרות האחרות של חזית סיני — הצפונית והדרומית — אופיינו אתמול חילופי אש ארטילריים וירי מטנקים. הפעולה החשובה נתמקדה בגזרה המרכזית — במגמת המשיכה.

הפצצות במצרים

מטוסי חיל האוויר סייעו אתמול לכוחות הקרקע בתקיפת השריון המצרי, מערכי ג.ב. וסוללות ארטילריה. כן הופצצו מטרות באיזור פורט־סעיד ותחנות מכ"ם לאורך החוף המצרי.

המטוסים הללו אתמול לפגוע במצרים במטרות אסטרטגיות, על צירי התנועה בכיוון חזית התעלה. הופצצו דרכים וגשרים, כדי לשבש את המערך הלוגיסטי המצרי, שכבר עכשיו נתקל בקשיים ובבעיות שלא ניצב לפניהם בעשרת ימי הלחימה הראשונים.

בקרבות אוויר שהיו אתמול בחזית הדרומית, הפילו מטוסי צה"ל 12 מטוסים מצריים.

קאהיר: ישראל העבירה כוח „בדי שגולדה תוכל למסור הודעה בכנסת"

הפרשן הצבאי של ראדיו קאהיר הגיב אמש על צליחת צה"ל את תעלת סואץ, באומרו, כי בו בזמן שנשיא מצרים, אנואר סאדאת, נשא את נאומו, ניסו הכוחות הישראלים להכניס יחידת שריון מערבית לתעלה „בדי לאפשר לגולדה מאיר להודיע בנאומה בכנסת, כי כוחות ישראליים נלחמים מערבית לתעלה".

הפרשן אמר, כי מטרותיה של ישראל בצליחת התעלה היו מדיניות ולא צבאיות.

צילום זה פורסם על ידי סוכנות הידיעות המזרח־תיכונית המצרית ובהסבר לו נאמר כי זוהי פצצה אמריקנית, „מתפצלת", שהוטלה על־ידי צה"ל

יומן ברוסית ועתונים רוסיים נמצאו בעמדת פיקוד סורית

מאת ג'ראלד לאפרן, סופר „יהיוארך פרסי"

כאשר כבשו הכוחות הישראלים עמדת פיקוד סורית בצוריון, בסוריה, הם מצאו בה ראיות לנוכחותם של רוסים באיזור הקרבות: עתונים רוסיים ורשימות ביומן בכתב רוסי.

דוברים ישראלים סרבו לדבר על האפשרות, שאנשי צבא סובייטים אמנם משתתפים, ולא רק יועצים, בקרבות בסוריה. מפקד הכוח, שכבש את המצב, הוציא אותו מיד אל מחוץ לתחום לעתונאים, בעוד הוא ואנשיו מעיינים בחומר שנמצא.

בין המיסמכים היה יומן בכתב רוסי. התאריכים המופיעים בו מתחילים ב־10 במאי 1972 ומסתיימים גם ב־1973. ביומן מופיעות רשימות בגודל שונה, חלן בכמה שורות, כלה בתריסר שורות, כולן כתובות בכתב נאה ברור.

במקום נמצא גם עתון רוסי מן העת האחרונה.

לנין ואסד

בלוח הגיר הוא נקי ולבן, ונראה, כי רק באחד [illegible] עליו בעפרון, בכתב רוסי.

במקום נמצאו גם תצלומים של לנין ונשיא סוריה, אסד, כרזות המעלות על נס את הצבא הרוסי „שומר השלום" וכרזות קומוניסטיות אחרות.

בחדר סמוך, ששימש למגורים, היו כל המגירות ריקות.

נראה בעליל, כי תוכן נאסף בחפזון. כמה מיסמכים היו מוטלים על כורסה.

על השולחן נמצאו גלולות להרגעת הקיבה וגלולות אספירין.

נוכח המהירות שבה בלמו כוחות ישראל את המיתקפה הסורית וחדרו לשטח סוריה, ובהתחשב בהתקדמותם לעבר דמשק, נראה, כי יושבי מוצב הפיקוד אכן היו זקוקים לגלולות משני הסוגים.

בחדר המגורים נתגלה גם תכשיט בדמות פטיש ומגל. (יו.פי.)

מחבלים מלבנון ירו קטיושות על קרית־שמונה

תושב אחד נפצע מרסיס ברגלו — נגרמו נזקים

מאת מאיר הראובני

קרית־שמונה הופגזה אמש בין השעות 10.15 ל־10.30, על־ידי סוללת קטיושות שהציבו מחבלים מעבר לגבול לבנון. כ־15—20 טילי קטיושה נחתו על העיירה. איש אחד נפצע מרסיס ברגלו.

[illegible] שעה במקלטים — לא נפגע. עובד המועצה המקומית, חגיה שושני, בן 38, נפצע מרסיס ברגלו, שעה שנהג ברכב של המועצה בתקפה. המכונית ניזוקה. בתים רבים רוססו ברסיסים ושמשותיהם נופצו. נקרעו חוטי חשמל ונגרם נזק למכוניות.

אנשי הג"א והיחידות משטרה יצאו מיד לסרוק את השכונות שנפגעו, לבחון את הנזקים ולוודא שאין נפגעים. טיל אחד נפל על גג בית מגורים, גרם להרס רב ולדליקה, שכובתה על־ידי אנשי הג"א שחשו למקום.

● שישה טילי קטיושה נורו אמש מתחום לבנון אל עבר העיירה שלומי, בגליל המערבי. נגרם נזק קל ואיש לא נפגע.

● המושבה מטולה הופגזה אמש, החל בשעה 9.30, במשך עשרים דקות, על־ידי מחבלים. הם ירו כעשרים פגזי מרגמות. אין נפגעים. הנזקים קטנים. הושבה אש.

פומפידו דרש להצניע ברדיו הצרפתי ידיעות על הצלחות צה"ל

מאת סופר „מעריב" בפאריס

יש להניח, שאחד הגורמים העיקריים למשבר ברשות השידור הצרפתית הוא מדיניותה של צרפת במזרח התיכון. נשיא רשות השידור הצרפתית, ארתור קונטה, נדחה לפני הנשיא פומפידו על הכתבים הלהיטים [illegible] שלהיביים.

כתוצאה מ[illegible] הכתבת, שאמצעי התקשורת הצרפתיים, ובמיוחד הממשלתיים, נדרשו להצניע את הידיעות על התקדמות כוחות צה"ל ולמעט בבספר בחדורות החדשות.

מפלגות שונות ורוב העתונים מביעים אכזבה והתמרמרות על המדיניות הצרפתית בתחום ההסברה, השמה באמרוהה דגש בעניינים פנימיים במקום לטפל בחדשות בבירות בוערות, כגון המלחמה במזרח התיכון.

דיוויזיה עיראקית חוסלה — שניה מלקקת פצעיה

מאת א. מקלורין, סופר „דיילי טלגראף"

על גבול לבנון־סוריה

אבידות כבדות נגרמו אתמול לכוחות הסוריים בקרב טנקים וארטילריה שנערך מערבית לקיסווה, מרחק כ־30 קילו' מדמשק.

כוחות ישראל נלחמו על הסלילה ברמה הוולקנית, המשקפה על דרך המלך האסטרטגית הוותיקה, המוליכה מן העיר הדרומית, דרעא, ליד גבול ירדן, לדמשק. שליטה בכביש זה תנצל את סוריה משכניה ותחשוף את דמשק לפני הכוחות הישראלים.

עם זאת נתקבל אתמול הרושם, כי הכוחות הישראלים ממשיכים במאמציהם להגשים את מטרתם המקורית — להשמיד את הכוחות הסוריים.

בידיעות שהגיעו אל גבול לבנון נמסר, כי אבידות העיראקים כבדות. אחת הדיוויזיות שלהם הוטלה למכמה, דיוויזיה שניה מלקקת את פצעיה. על פי אומדן הקצין העיראקי, קום שלש דיוויזיות אל החזית הסורית.

נשיא סוריה, חאפז אסד, טען לפני הקרב של אתמול, כי הסורים נסוגו במתכוון „מטעמים אסטרטגיים".

„ידענו מראש, כי במהלך הקרבות יהיה צורך להתקדם במקום אחד ולהיסוג במקום אחר, אך אנו נחזור בקרוב אל כל העמדות שלנו" — הכריז אסד.

אולם משקיפים מערביים מתקשים להאמין לטענת הסורים, שנסוגו במתכוון מעמדותיהם ברמת־הגולן, שכן עמדות אלה חיוניות לכל אחד מן הצדדים הלוחמים.

רשימות ראשונות של שבויינו הגיעו לצלב האדום בז'נווה

מאת שרי דובר, סופרת „מעריב" בז'נווה

רשימות ראשונות של שבויי מלחמה הגיעו למרכז הצלב האדום בז'נווה. הן כוללות שמותיהם של 60 שבויים ישראלים ו־470 שבויים סורים ומצרים.

נציגי הצלב האדום בודקים כעת את הרשימות האלו ומבקשים אישורים על מצב בריאותם של השבויים.

כבר ידוע בבטחה כי מצבם של שני הישראלים, שהופלו בתחום הלבנון ונשבו שם — טוב.

נציג הצלב האדום במצרים הודיע, שביקר אצל השבויים הישראלים הפצועים בבית החולים „מעדי" ביום ב'. הללו הורשו לכתוב למשפחותיהם ומכתביהם הועברו לידי הצלב האדום, שיעבירם ללא דיחוי ליעדם.

נציג הצלב האדום בסוריה הודיע, כי הוא יורשה השבוע לבקר אצל השבויים הישראליים.

דוברת הצלב האדום בז'נבה, פראנסואז בורים, מסרה אתמול, שהארגון מקווה להתחיל בהחלפת שבויים לקראת סוף השבוע. הארגון צימד בקשר עם ממשלות ישראל, סוריה, מצרים ולבנון, ובפעיל להן להתחיל בחילופי שבויים, גם אם יהיה בשלב ראשון חד צדדי.

הצלב האדום [illegible] הנפילה בשבי.

כתלוקה זו בקבלה בידע על דרגה, שם, מספר אישי, מקום הנפילה בשבי, כתובת ומצב בריאות.

כל קרוב משפחה יכול לבקש מידע, אם ימסור דרגה, שם, כתובת המקום בו האיש נפל בשבי. אם המספר האישי ידוע, יש לציינו. יש לשלוח את הבקשה ישירות לצלב האדום הבינלאומי, הסוכנות המרכזית לחיפושים (סנטרל טרייסינג איג'נסי), ז'נבה, שווייץ. רצוי לכתוב בצרפתית, אנגלית, או גרמנית.

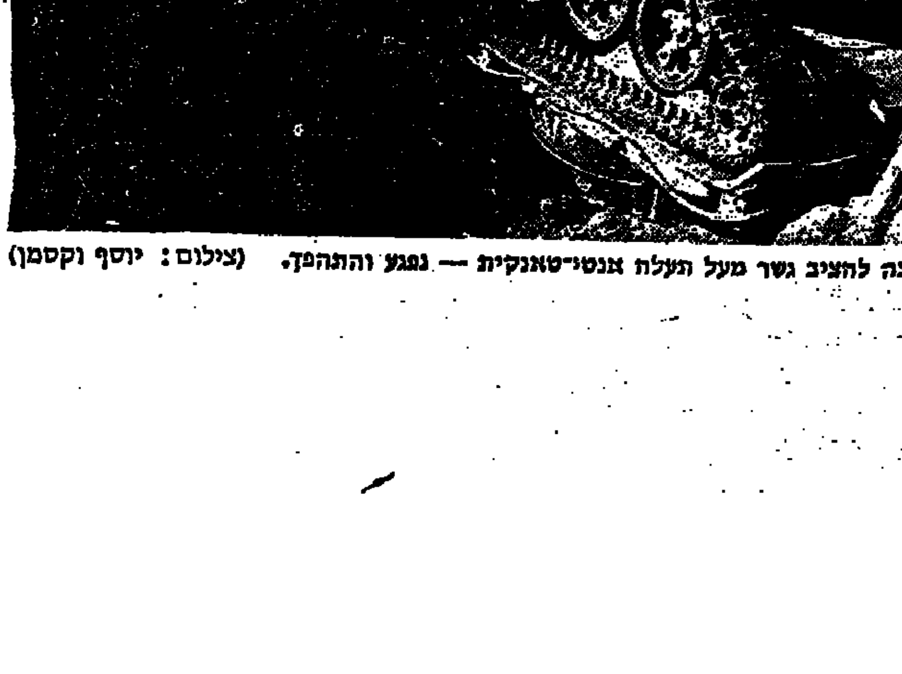
[...]ק סורי רצה להציב גשר מעל תעלה אנטי־טאנקית — נפגע והתהפך. (צילום: יוסף וקסמן)

חברות התעופה הזרות לא טסו אתמול לישראל

מאת רחל פרימור

חברת „אל על" היתה אתמול החברה היחידה, אשר קיימה קשר תעופה אווירי בין ישראל ומדינות העולם.

אתמול לא טסו לישראל חברות התעופה הזרות, אשר חלקן הודיע על הפסקת טיסותיהן הסדירות לארץ וחלקן מקיים לוח זמנים מיוחד. „אל על" ביצעה הבוקר טיסות.

חברת „אייר פראנס" והחברה הדנית „סטרלינג" היו שתים שהיו חברות התעופה הזרות, שקיימו קשר לישראל.

6 מדינות המפרץ הפרסי העלו את מחירי הנפט

העלאה — ב־17 אחוז — „בלי קשר למלחמה"

שש מפיקות הנפט הגדולות בחוף המפרץ הפרסי הודיעו אתמול על העלאה חד־צדדית של 17 אחוז במחירי הנפט הגולמי שלהן. המדינות טענו, כי העלאה זו כלל אינה קשורה במלחמה במזרח־התיכון.

המדובר בהעלאת המחיר הבוצר לנפט גולמי מ־3.02 ל־3.65 דולאר החבית ל„נפט סעודי קל". סבורים, כי העלאה זו לא תשפיע כיד על הצרכן האמריקני, אלא דווקא על הצרכנים באירופה וביפאן, שהלהם בנפט הגזרה התיכון גדולה לאין שיעור משל ארה"ב.

המדינות שהודיעו על העלאת מחיר הנפט הן: איראן, עיראק, כווית, סעודיה, אבו־דאבי, וקטר.

היום עומדים להיוועד נציגים ממדינות הנפט הערביות כדי לדון באפשרויות [illegible] בנפט [illegible] ערבים.

בקהיר נמסר [illegible] בכווית, כי המפיקים הערביות לא יפסיקו לספק נפט ללקוחותיהן ללא הבחנה. האספקה תופסק רק למדינות התומכות בישראל ובראשן ארה"ב — אמרו המקורות. (איי.פי.)

טנקים נשלחים מצרפת לסעודיה — למרות המחאות

מאת סופר „מעריב" בפאריס

[illegible] 11 טנקים [illegible] אמ.אקס 30, שנועדו לסעודיה. העיסקה [illegible] בין צרפת לבין סעודיה כוללת 200 טנקים.

נראה, כי צרפת [illegible]

בריטניה וספרד דחו

(סוף מעמוד 1)

[illegible]

„עדיין נמשכים הדיונים עם הרוסים על המלחמה במזרח התיכון"

(סט"א) דובר [illegible]

בומדיין הציע לסוריה כוחות אלג'יריים

[illegible]

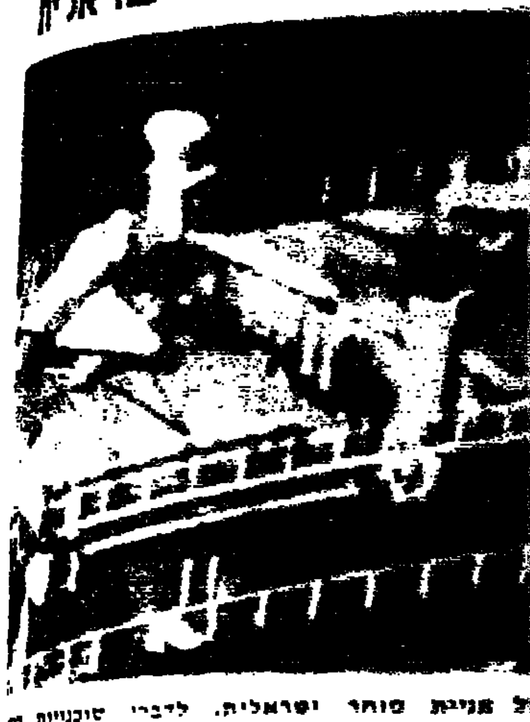
[...]ל אניית סוחר ישראלית, לדברי סוכנויות [...]

[...]ל אנית משא ישראלית

[...]מצב במזה"ת כאש

[...]יתו ב„נובל" לשלו[...]

[...]ראשונים הגיעו

הכזא מן الأصل

הכנסת הפגינה אחדות של שעת־חירום

מאיר: בריה"מ הכינה את המלחמה והיא שואפת להפיק ממנה רווחים

רה"מ גינתה „התנהגותן המבישה" והאמברגו שהטילו אנגליה וצרפת „תודתנו לנשיא ארה"ב ולעמו המגלים הבנה לצרכי קיומנו"

מאת רפאל אלדור

באווירה של הכרה חומרת־השעה התכנסה אתמול הכנסת כדי לדון במלחמה שנכפתה עלינו, ותבוא ביטוי לאחדות האומה בשעה גורלית זו. חשיבותו של כינוס בית־הנבחרים הישראלי בעצם ימי המלחמה הודגשה — בנוכחותם של נשיא המדינה, של כל חברי הממשלה (לבד מאלה השוהים בחו"ל, המשתתפים במלחמה או הרתוקים למיטתם), של למעלה מ־100 חברי־כנסת, של שגרירים זרים וכמה עשרות עתונאים מחו"ל.

בפתיחת הישיבה, התייחד ה־בית עם זכרם של הנופלים ב־מלחמה. יו"ר הבית, מר ישר־אל ישעיהו, העלה את זכרם של מאות גיבורי החיל שניספו במערכה, ושלח את תנחומי ה־בית למשפחות השכולות.

הבית האזין לנאומה של ראש הממשלה בדריכות והו־דעתה, כי כוח צה"ל פועל גם בעבר המערבי של התעלה — עוררה סקרנות רבה.

השגריר הבריטי ביציע

ביציע האורחים החשובים נראה שגריר בריטניה מקשיב להרצאה כימולטאני של ההו־דעה הממשלתית מפי אחד מעוו־זריו הדובר עברית. פניו הר־צינו, כאשר תורגמו דברי ה־גינוי של גב' מאיר על מדי־ניותה הבלתי־נאותה של ברי־טניה כלפי ישראל.

אחדות האומה בשעה זו מצ־אה את ביטויה בין השאר ב־כך, שכל המשתתפים בדיון פתחו את נאומיהם בדברי התייחדות עם זכר הנופלים. כמעט כולם גינו — איש איש בסגנונו — את עמדתן של ברית המועצות, של בריטניה ושל צרפת — והעלו על נס את תמיכתה של ארצות הברית בנו.

עוד נימה משותפת: נציגי רוב סיעות האופוזיציה — ו־אף של כמה סיעות קואליציו־ניות — הזכירו „שאלות ה־נשאלות בציבור", אך כולם היו מאוחדים בדעה, כי את הדיון בשאלות אלה יש לדחות לאחר המלחמה.

בהודעתה אמרה ראש הממ־שלה:

„מאז יום הכפורים, זה 11 ימים, הננו עומדים במלחמה אכזרית. המלחמה נכפתה עלי־נו בשתי חזיתות בעת ובעונה אחת. ניטשו קרבות עזים ב־... הם נתגלה צבא ההגנה לישר־אל במלוא עוזו ועוצמתו.

„בורות ורשעות"

„האויב בחר לבצע את הת־קפתו ביום הכיפורים מתוך בורות ורישעות כאחד. הוא בחר ביום זה בידעו, שכה רבים מישראל שרויים בתפי־לה בבתי־הכנסת, באשר זהו ה־יום הקדוש ביותר לעם היהודי. משום בורות לא ידע האויב, שאצל היהודים פיקוח נפש דוחה הכל. לא נשכח את ה־חזיון המופלא והמרגש, כאשר אלפי בחורים יוצאים בשקט מבתי־הכנסת עטופים טליתו־תיהם, וכעבור שעה קלה הר־כובי חיילים על כתפם. הם יוצאים אל יחידותיהם בחזי־תות, מלווים בתפילה לשלום כל לוחמינו — ובאמונה עמו־קה בנצחון צבא הגנה לישראל ובעתידו של העם היהודי.

„לוחמינו נלחמו כאריות. ה־התקפה הנפשעת נבלמה. של האויב הונחתו מכות כבדות, אך המלחמה עודנה בעיצומה. אין יום ללא קרבות וכל חייל מישראל הנופל בקרב יקר לא רק למשפחתו אלא לכולנו — והמאמץ להכריע את האויב, רצוף אבדות יקרות.

„חברי הכנסת, לא אבוא עי־תה להאיר במפורט את המצב בשדות המערכה ובחזיתות. אגיד רק זאת: בחזית הסו־רית גברנו על התוקפים והדפ־נו אותם אל מעבר לקוי הפ־סקת האש. הצבא הסורי הוכה קשות וכוחותינו עברו אל מ־עבר לקוי הפסקת־האש. דיוי־זיה עיראקית, שהשתלבה במל־חמה — נפגעה קשות מידי כו־חותינו. צה"ל פגע בתשתית ה־איסטרטגית של סוריה. אך ה־מלחמה בחזית הסורית — טרם נשלמה.

„צה"ל מעבר לתעלה"

„בחזית הדרום המלחמה ב־מלוא תוקפה. לאחר קרבות ה־בלימה נחלו כוחותינו היש־גים גדולים בקרבות הגנה. שלשום ניטשו קרבות כבדים של שריון בשריון ותנופת ה־התקפה המצרית נבלמה. ה־סימנים מלמדים, כי יוזמת ה־אויב הוגבלה.

„בשעה זאת, כשהננו מ־כונסים בישיבת הכנסת, פועל כוח של צה"ל גם ב־עבר המערבי של התעלה. הוא לא הגיע להאיר מ־פורט את המהלכים ההב־צעה של צה"ל, הלא אר־ריך דברים על מחשבותם של הישגינו בקוו הקרבה בעיצומו. ברכה הנה שלוו־חה לצבא ההגנה לישראל, חייליו ומפקדיו.

„מאות מתוך המשפחות, שי־קיריהן יצאו להגן על העם והארץ — קבלו את הבשורה האיומה שהבן, האב או האח — לא ישובו עוד. אין לי אר־מד־לב לנחמם. רק אח־זור על האמת שלנו: כולם בנים של כולנו. הכאב הוא של כולנו.

„יש מחיילינו, שנמצאים בשבי האויב. אנו לא נקבל הסכם של הפסקת אש מ־בלי שיכלול החלפת כל שבויינו. ישנם נעדרים. [illegible] התקווה, שהם יימצאו חיים.

עובדות סטאטיסטיות

„מי יעיז להכחיש את העו־בדה, כי מצרים וסוריה הן ש־פתחו בהתקפה הנפשעת על ישראל? הניעיזו גם הפעם ל־כפור באמת, שהאחריות למל־חמה הנוראה, שאנחנו שרויים בה — מוטלת על הממשלות של מצרים וסוריה?

„אני חוזרת וקובעת עובדה זו, באשר גם בעיצומה של אש הננו ערים להיבטים המוסריים ולאחריות המוסרית, והאנושית המדינית, אשר ממשלות נוט־לות על עצמן, כאשר הן מח־ליטות על פתיחת מלחמה ו־שפיכות דמים. ממשלות מצרים וסוריה לא ינוקו מקלונה ותו־צאותיה של אחריות זו.

„מדינות ערב רכזו להתקפה כוחות עצומים. אביא נתונים עיקריים על צבאות ערב ביום 15 באוקטובר:

- ● מצרים: כח אדם — כ־650,000 חייל; מטוסים — כ־650; טנקים — כ־2,500.
- ● סוריה: כח אדם — כ־150,000 חייל, מטוסים — כ־330; טנקים — כ־2,000.
- ● עיראק (חלקה במלחמה): דביזיה משוריינת (כ־230 טנ־קים); 3 טייסות של מטוסי־קרב.
- ● ירדן (חלקה במלחמה): חטיבה משוריינת אחת (כ־80 טנקים).
- ● מרוקו (חלקה במלחמה): חטיבה ממוכנת אחת (כ־1,500 איש עם שריוניות).
- ● טילי קרקע־אויר: מצ־רים כ־150 סוללות אס.אי.־2, אס.אי.־3, אס.אי.־6; סוריה — כ־35 סוללות אס.אי.־2, אס.אי.־3, אס.אי.־6.
- ● קטיושות (120 מ"מ ו־מעלה): למצרים — 2000; לסוריה — 1300.

„מדינות נוספות יצטרפו"

לפי מידע מודיעיני עומדות מדינות ערב נוספות לשגר כוחות, בסדרי גודל שונים, כדי להשתלב במלחמה נגד ישראל.

„אין צורך בדמיון עשיר כדי לתאר מה היה מצבה של מדינת ישראל אילו נמצאנו בקוי ארבעה ביוני 1967. כל מי שמתקשה לתאר לעצמו תמונת בלהות זאת — יפנה את מבטו ואת דעתו למה ש־היה בחזית הצפונית, ברמת הגולן, לימים הראשונים של המלחמה הזאת. השאיפה הסו־רית לא הגבילה עצמה לשחרור של כברת־ארץ, אלא לחזור ולהציב ברמת הגולן את סו־ללות התותחים נגד הישובים בגליל, והפעם להציב סוללות טילים נגד מטוסינו, כדי לסו־כך על פריצת צבאותיה אל תוך־תוכה של מדינת ישראל.

„אין צורך בדמיון עשיר כדי לתאר לעצמנו מה היה עולה בגורלה של מדינת יש־ראל אילו הצליחו צבאות מצ־רים להתגבר על צה"ל במרחבי סיני ולגעת במלוא כוחותיהם אל גבולה של ישראל.

„לא אכביר זמנה של הכנסת על ציטוט הודעות מוסמכות מפי שליטי ערב ודובריהם בדבר מטרות ההתקפה הנפ־שעת שפתחו בה. לנו אין ספק, כי נתחדשה מלחמה על עצם קיומה של מדינת היהו־דים. זוהי מלחמה על עצם קיומנו כמדינה וכעם.

„בריה"מ שואפת לרווחים"

„ברית־המועצות שואפת להפ־יק רווחים מהמלחמה נגד ישראל. מי שזכרונו אינו בו־גד בו מודע היטב לתפקיד התמוה שמילאה ברית־המוע־צות ביצירת התנאים, שהביאו למלחמת ששת הימים. כל בר־דעת יודע את תפקידה של בריה"מ בהתפתחויות שבאו לאחר מכן.

„הסובייטים שיקמו את ה־צבאות של מצרים וסוריה. בריה"מ סיפקה להם שפע של נשק חדיש ומתוחכם, יועצים ומומחים למכביר. בראשית 1970 הציבה בריה"מ במצרים טייסות־קרב וסוללות טילי קרקע־אויר. באוגוסט 1970 קודמו הטילים אל קרבת ה־תעלה. נוסף על כל אלה, בריה"מ הכינה את צבאות ערב לא להתגוננות — באשר ידעה, כי לא נשקפת שום סכנה של התקפה עליהם — אלא בנתה, אימנה, ציידה ו־ערכה את הצבאות במגמה מתוכננת למהלכים של תוק־פנות כפי שהדבר מתגלה עתה.

„ידה של בריה"מ ניכרת ב־ציוד, במהלכים ובדוקטרינות לחימה, אשר צבאות ערב מנ־סים לחקות ולאמץ לעצמם. ומעל ומעבר לכל אלה: ה־סיוע המירבי של בריה"מ ל־אויבי ישראל בעיצומה של המלחמה בא לידי ביטוי ב־הטסת רכבת־אויר אל שדות התעופה ובאניות המגיעות אל הנמלים של אויבינו. המטוסים והאניות הסובייטיים מובילים מטענים של ציוד לחימה, לרבות טילים למיניהם. יש להניח, כי במטוסים מגיעים

(המשך בעמוד 7)

נוסח החלטת הכנסת

בתום הדיון המדיני שנערך אתמול בכנסת, הגיש יו"ר הנהלת הקואליציה, ח"כ משה ברעם, הצעת החלטה על דעת כל סיעות הבית, להוציא את רק"ח. ההחלטה, שנוסחה ע"י מר מנחם בגין וסוכמה בינו לבין השר ישראל גלילי, התקבלה ברוב של 84 קולות נגד 3 (רק"ח בלבד). וזו לשון ההחלטה:

א. הכנסת מתייחדת בהדרת קודש ובאהבה עם גבורי האומה, אשר מסרו נפשם בהגנה על האומה והמולדת, נגד הגייסות התוקפניים של האויב בחזית הדרומית והצפונית.

ב. הכנסת מביעה תנחומיה, בשם העם כולו, למשפחות ששיכלו את יקיריהן. זכרם של הגבורים הקדושים יהיה לעד בלב האומה.

ג. הכנסת שולחת ברכת החלמה מהירה ושלמה לפצועי הקרבות, ומאחלת לשבויים כי ישובו במהרה לבתיהם.

ד. הכנסת קוראת לעם כולו לעמוד באחדות מאחורי צבאו, הלוחם למיגור כוחותיו התוקפניים של האויב וכדי לתת לישראל נצחון, בטחון ושלום.

ה. הכנסת מביעה הערכתה לכל האומות החופשיות, אשר התייצבו לימין ישראל המותקפת, ומסייעות לה במלחמתה על הרווחה ועתידה.

ו. הכנסת מגנה את מניעת הציוד על ידי בריטניה וצרפת מישראל המתגוננת נגד תוקפנותם של אוייביה, בעוד הם מקבלים מברית־המועצות נשק וציוד מלחמתי בזרם גובר והולך.

ז. הכנסת מביעה הערכתה לארצות־הברית, עמה, נשיאה, ממשלתה ובתי הנבחרים שלה, על תמיכתם בישראל ובצדקת מלחמתה נגד תוקפנות ומזימות השמדה.

ח. הכנסת מוקירה את עמדתו של העם היהודי באשר הוא שם, השב ומוכיח את הזדהותו עם ישראל במבחן גורלי זה.

ראש הממשלה הגב' גולדה מאיר

סאדאת איים בהפעלת טילים ארוכי־טווח

בנאומו הראשון מאז פתיחת המלחמה — במושב מיוחד של בית הנבחרים — הודה נשיא מצרים, כי הערבים משלמים „מחיר כבד", אבל יעמדו במלחמה הממושכת שנועדה להתיש את ישראל

נשיא מצרים אנואר סאדאת איים אתמול בהפעלת טילים מצריים למטווח הרחוק. בנאום שהשמיע במושב מיוחד של בית הנבחרים המצרי אמר סאדאת: „הטילים מדגם ,זאפר' למטווח רחוק מוכנים לשילוח לפי אות שיינתן". הוא הוסיף, כי נמנע מהפעלת טילים אלה עם התחלת הקרבות, מאחר שהוא מבין מה רבה האחריות הקשורה בהפעלת סוג זה של נשק למערכה.

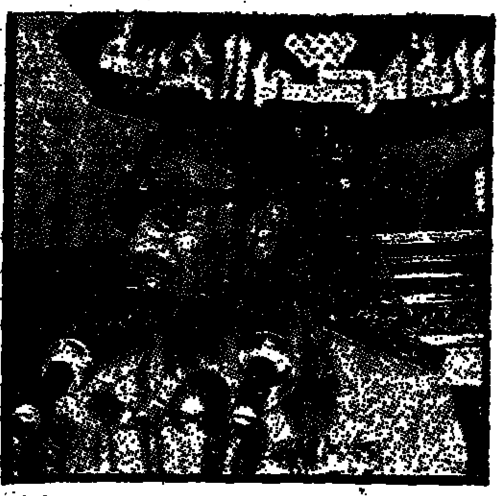

נשיא מצרים, אנואר סאדאת בנאומו אתמול

בתחילת נאומו שיבח נשיא מצרים את צבאו, באמרו: „הכוחות המצריים [illegible] ב־3 באוקטובר ל־6 שעות כדי לעבור את המכשול ה־גדול שהוא תעלת סואץ, לק־בוע ראשי גשר בגדה המז־רחית של התעלה — ולהבקיע את קו בר־לב".

במשך דבריו הצהיר סא־דאת, כי מצרים מוכנה להפ־סקת־אש מיידית במלחמה נגד ישראל — אם תיסוג ישראל מכל השטחים, שכבשה במל־חמת ששת הימים.

היה זה הנאום הראשון ש־הושמע ע"י נשיא מצרים מאז התחלת מעשי האיבה ב־6 ב־אוקטובר.

עוד אמר סאדאת, כי נתן הוראות לעשות הכנות לפתי־חתה מחדש של תעלת סואץ. לדבריו, הוחלה כבר העבודה לפינוי התעלה.

„לא פתחנו במלחמה"...

סאדאת הצהיר: „לא אנו פתחנו במלחמה". אך הוסיף: אנו יוזמנו עימותים אלה ב־תוקף עיקרון ההגנה העצמית".

מאבקה של מצרים מתנהל במסגרת המאבק נגד הגזענות והנאציזם, „מאחר שהציונות ועיקרון ההתפשטות שלה אינה אלא בבואה חיוורת של ה־נאציזם והפאשיזם".

סאדאת טען, כי מצרים לו־חמת למען השגת שלום. „ה־שלום היחיד עמו נשלים — זה המיוסד על הצדק. מצרים — אמר נשיאה — דוחה את השלום המושתת על עובדות קיימות מאחר שזה אינו שלום בר־קיימא".

נשיא מצרים הודיע על נכו־נותו להשתתף בועידת שלום בינלאומית במסגרת האו"ם ו־אמר, כי ינסה לשכנע את המנהיגים הערביים ואת מנ־היגי העם הפלשתינאי להס־כים לועידה מעין זו, כדי להשכין שלום צודק באיזור.

„מכתב גלוי" לניכסון

בהתייחסו לידיעות מוושינג־טון, כי ארה"ב משגרת ציוד מלחמתי לישראל אמר סא־דאת, כי פירוש ההודעה ב־בירת ארה"ב הוא, שוושינגטון העבירה את מעורבותה ב־סיכסוך. הוא אמר, כי היה בדעתו לכתוב לנשיא ניכסון ולהבהיר לו את עמדת מצרים בקשר עם המלחמה החדשה — אך נמנע מלעשות כך. נאומו יכול להחשב כ„מכתב גלוי" לנשיא ארה"ב — ציין נשיא מצרים.

מצרים, טען סאדאת, מצ־דדת בהפגת המתיחות בין ארה"ב לבריה"מ. אך „דבר זה לא יקום כל עוד ישנה תוק־פנות במזה"ת — האיזור בעל החשיבות האסטרטגית הגדו־לה ביותר בעולם כולו". עוד אמר נשיא מצרים: „אני מז־היר לארה"ב — לא תפחידו אותנו".

סאדאת פתח בנאומו זמן־מה לאחר השעה 1 בצהרים וה־נאום נמשך שעה תמימה. ל־עיתים קרובות שוסעו דבריו במחיאות כפיים.

בהמשך נאומו ביקש סאדאת לעודד את הסורים, באמרו: „בחזית הצפונית נלחם הצבא הסורי הגדול אחד מהקרבות עטורי־התהילה החשובים ב־יותר של האומה הערבית. ברצוני לומר להם — הבטחתם וקיימתם את הבטחתכם".

מודה ב„מחיר כבד"

הוא הודה, כי הערבים שיל־מו „מחיר כבד", אך הוסיף: „נמשיך להילחם". הוא השמיע דברי שבח לצבא המצרי ול־מפקדו, שנכח בישיבה וזכה לתשואות.

באשר למלחמה, אמר סא־דאת, כי הישראלים ניצבים עתה בפני האפשרות של מל־חמה ממושכת. „זו מלחמת התשה, שאנו יכולים לעמוד בה — אך הם לא".

הוא הצהיר, כי אין מצרים שואפת להשמדתה של יש־ראל, כפי שטוענים.

נשיא מצרים הבהיר את דרישותיו, באמרו שאם הנשיא ניכסון רוצה לדעת מה היא תכנית השלום של מצרים, הרי אלה הן נקודותיה:

5 תנאים

- ● „אנו רוצים להחזיר ל־עצמנו את אדמתנו הכבושה, להבטיח את הזכויות הלגי־טימיות של הפלשתינאים — ואנו מוכנים להשמע להחלטות האו"ם בנושא זה".
- ● „אנו מוכנים להסכים להפסקת־אש המושתתת על נסיגה מיידית ומוחלטת של ישראל לגבולות שהיו קיימים לפני ה־5 ביוני 1967. מיד לאחר שהנסיגה תושלם — נקיים את הפסקת האש".
- ● „אנו מוכנים להשתתף בועידת־שלום באו"ם". בנקו־דה זו אמר סאדאת, כי ינסה לשכנע את שאר הצדדים ואת הפלשתינאים להשתתף ב־ועידה.
- ● „אנו מוכנים לפתוח מ־חדש את תעלת סואץ". בנושא זה אמר, כי נתן הוראות ל־צעדים ראשונים לפתיחת ה־תעלה כבר נקטו.
- ● „אין אנו מוכנים להס־כים להבטחות מעורפלות. אנו רוצים בבהירות של הכוונות המטוריות". (עי"ר, עי"ע)

משרד הבטחון / אגף השיקום

אגף השיקום הקים מרכז לאינפורמציה והכוונה למשפחות נפגעים

1. משפחות נפגעים המבקשות לקבל אינפורמציה וסיוע בנושאי שיקום, יכולות להתקשר למספרי הטלפון הבאים:

(1) מחוז תל־אביב והמרכז 03-827271, 03-822268
(2) מחוז חיפה והצפון 04-664261
(3) מחוז ירושלים 02-36078
(4) מחוז באר־שבע 057-72309

2. טלפונים מיוחדים של המחלקה להנצחת החייל הם:

(1) מחוז תל־אביב והמרכז 03-266160, 03-267260
(2) מחוז חיפה והצפון 04-664261
(3) מחוז ירושלים 02-36078
(4) מחוז באר־שבע 057-72309

לכל ידידינו
מסיבת החתונה לבנינו
יעקב שרפי ובח"ל שידה
נדחית עד להודעה חדשה
המשפחות ובית גנוסר

לרגל המצב
אנו דוחים את חתונת ילדינו
נאוה ויעקב
עד להודעה חדשה
מרים ויצחק שיפר · בלה וסלווטור משולם

קבוץ גונן
דורש בשלומם של כל חייליו
ומוסר כי בבית הכל בסדר
הרבו להתקשר ולכתוב למען נדע כתובותיכם
לטלפון
067-40956
(מספר פנוי לקבלת שיחות 24 שעות ביממה)
שאר הטלפונים:
,067-40795
067-40955 ,067-40957

עירית חיפה — מנהלת החירום
מנהלת החירום מביאה לידיעת הצבור על
תורנות מרפאות ובתי מרקחת
של קופת־חולים
כל יום בין השעות 24.00—20.00 במקומות הבאים:
מרכז הכרמל מרפאה רח' אלחנן 4
הדר, רחוב פרישמן 4,
קרית אליעזר, רח' צה"ל
נוה שאנן מרפאת גלבוע סימטת טרומפלדור
קרית חיים מזרחית, מר בך
י. צייזל — ראש העיריה
יו"ר מטה החירום

מסיבת הבר־מצוה של
דני פרל
שנועדה ליום שני 22.10.73 — נדחית
עליזה ומשה פרל — ירושלים

שולה ודוד קדוש
נהריה
מודיעים בזאת
כי מסיבת בר־המצוה
של בנם
נדחית

שמחים להודיע על הולדת
אור
את לקרן
אלן ונטי לפיד
תל־השומר, 8.10.73

צפורה ויעקב שטרן · גניה ומשה לייטנברג
מודיעים על דחית חתונתם של בניהם
שושי עב"ל **יוסי**
שנועדה להתקיים באולמי דליה ביום 21.10.73

העובדים המגוייסים מהתעשיה האוירית לישראל
הרוצים למסור דרישות שלום למשפחותיהם
יכולים להתקשר בכל שעות היממה למספר:
973111

לעובדי התעשיה האוירית המגויסים
אנא שלחו מען צבאי לכתובת:
הארגון הארצי של
עובדי התעשיה האוירית
נמל תעופה לוד

פנינה דיקשטיין · צפורה הספרי · הינדה רוסט · רות ושמואל רויצקי
רות ואביעזר רויצקי
מודיעים בשמחה על הולדת
הבנות־הנכדות
רננה ושלומית
ירושלים, י"א בתשרי תשל"ד

לכל המוזמנים לחתונת
אורנה רוזי עב"ל דניאל הופמן
החופה תתקיים באותו תאריך ה־21.10
בשעה 16.00, בבית הורי הכלה, רח' שטריקר 68 ת"א
נשמח לראותכם משעה 16.00
אורנה, דניאל וההורים

צילה ושמעון בכר · מלכה וזאב גולדשטיין
שמחים להודיע על נשואי בניהם
זהבית ומשה
החופה תתקיים ביום ראשון, כ"ח בתשרי תשל"ד 21.10.73 במלון, רח' המלכים 65, בשעה 2 אחה"צ

אסתר בוט · גלן ג'נקינס
מודיעים
החופה תתקיים בשעה 3.00
באותו מקום ובאותו מועד
מצפים לראותכם

יומן מעריב

סאדאת מציג תנאים

נשיא מצרים אנואר סאדאת התייצב אתמול בבית הנבחרים המצרי בפוזה של מנצח והציג תנאים להפסקת האש.

הוא הודיע קצת יותר על המידה. המערכה — מערכתו של צה"ל להדיפת התוקפן המצרי — אך זה החלה.

באותו עשר ימי הקרבות שחלפו, לא הוכיחו המצרים יכולת רבה לנצל את הצלחתם הראשונה כדי להגיע להישגים של ממש. סאדאת עצמו נאלץ להודות בעקיפין בעובדה ש־ההתקפה המצרית איבדה כל תנופה, כאשר הכריז כי זו תהיה מלחמת התשה ממושכת.

היא לא תהיה מלחמת התשה. היא תהיה מלחמה שבה העבור הדומה בהדרגה לידינו, עד שיוחדרו הכוחות הנדרשים להנחתת מכה מוחצת על הכח המצרי הענקי הערוך בצפיפות לאורכה של תעלת סואץ.

אתמול חלה הוזה ראשונה בכיוון זה, כאשר כוח־משימה של צה"ל צלח את התעלה והעביר את המלחמה לגדתה המערבית. לכוחות המצריים הפרוסים לאורך התעלה היה זה אות ראשון לבאות: אם הם מרותקים למקומם בגלל אי־יכולתם לפתח התקפה יעילה, בידי צה"ל שמור חופש תימרון גדול. אם הם מהססים לצאת מתחת למחסה הטילים נגד מטוסים המגינים עליהם, צה"ל אינו נתון למגבלות כאלה. הוא יכול לפתח יוזמות במקומות שונים ובמועדים שונים; ולנצל עד תום את היתרון הטמון ביותר יוזמה וביותר ניידות.

עיקרה של המלחמה במצרים עוד לפניה; אם נשיא מצרים סבור שכבר הגיע הזמן לסכם מערכה שקודנה בשלביה הראשונים, הוא נתפס להלוליה עצמית.

את התנאים להפסקת האש לא הוא יכתוב. את התנאים יכתוב מי שיצא מנצח במערכה הבאה; וסיכוייו שלו לנצח נראים ברגע זה קלושים למדי.

אחדות שהופגנה במאמץ מיותר

הכנסת הפגינה אתמול אחדות מול העם במערכה הגורלית — במאמץ בזבזני של שטף נאומים מיותר בהחלט — שלא תרם לא להרגעת האחדות, לא להתרוממות הרוח. במקום להחדיר דברים בלב מאות אלפי הצופים והמאזינים לשידור הזה ב־טלוויזיה וברדיו — רק הרגיזו אותם.

אף אחד לא ויתר על ההזדמנות לאמור דברו. הוויות ורובם — ובצדק — נמנעו מלומר הרבה דברים בעניינים מדיניים ו־צבאיים, שאין השעה כשרה להשמיעם — היתה מסכת הנאומים לא רק ארוכה ומר־גיזה, אלא משעממת עד דכאון.

למרות שהכנסת מורכבת בעיקר מהמערך והליכוד — הרי כל פלג מפלגי שני המערכים לא ויתר על ההזדמנות לדבר ישיר אל העם מעל מסכי הטלוויזיה ומעל גלי הרדיו.

אפילו סיעות המערך לא הסתפקו בדבריה של ראש הממשלה, וכל נאום נוסף של המערך גרע מהופעת ראש הממשלה ולא הוסיף לה ולא כלום; יותר נכון — הם הוסיפו לנאום ראש הממשלה דברים בדושים והכרזות מיו־תרות.

ואותו דבר — בשורות הליכוד. אפשר היה בהחלט להסתפק בדברי ראש הליכוד, מנחם בגין, שאף הוא התרכז בנושאים לא־מרכזיים, אשר שבצדק הכריע, כי אין השעה כשרה להציג שאלות ולערוך חשבון־נפש של המער־כה, כשהיא בעיצומה.

זאת ועוד זאת:

בימי מתח אלה השידור הזה של הנאמת בכנסת ניתק את העם כולו, וביחוד הרבבות שבניהם במערכה, מאמצעי התקשורת ומקבלת מידע שוטף על המצב בחזיתות — וזאת אחר שראש הממשלה הודיעה, כי חיילינו לוחמים בעורף האויב, בגזרה המערבית של התעלה.

העם, הצבא לכל ידיעה ולכל רמז מהחזיתות, צריך היה להתאזר בסבלנות במשך 4 שעות ומעלה, עד שהשתחררו ערוצי הטלוויזיה ו־הרדיו מהנואמים שכבשו אותם.

לא עת נאומים עתה — ואף אחד מהנואמים לא זכה גם באוזני הקהל.

רצוי, שהכנסת מפעם לפעם, לעתים מזומנות, לשמוע דווח, שיושמע גם באוזני העם. אך זאת בתנאי, שהסיעות והנואמים ידעו להטיל על עצמם סייגים של התאפקות.

כדי להפגין אחדות, שהופגנה בסוף ישיבה ארוכה ומייגעת, שנתייגעו בה לא רק נבחרי העם, אלא גם המאזינים־הבוחרים, — היה מספיק בהחלט בישיבה קצרה ומרשימה; ולא — אסור לשדר שידור חי מהישיבה.

[illegible] — גם מחה אמור לבוא על־ידי [illegible].

משה זק

שני נאומים - שתי רכבות אוויר

ראש הממשלה אמרה בכנסת אתמול כי עד כה לא הוצעה לנו כל הצעה על הפסקת אש, אי לכך אבנו מסרים מזיון בנושא זה.

נשיא מצרים, אנואר סאדאת, ניסה כ־נראה להקדים תרופה למכה: הוא נשא לשוא את שם הפסקת אש, במטרה לצוד את דעת הקהל העולמית, אך למעשה תבע כניעה גמורה של ישראל. הוא הודיע כי הוא מוכן להפסקת אש בתנאי, שישראל תחזור לגבולות ה־4 ביוני 1967. אותה הצעה אשר מועצת הבטחון, בעת מלחמת ששת הימים, סירבה לקבל. מה שחייב את מצרים לקבל פעמים את הפסקת האש בגבול התעלה.

גם הפעם יודע סאדאת שהוא ייאלץ להשלים עם מצב זה. אך, בעודו בתנופת המלחמה הוא מנסה להטעות את דעת הקהל העולמית לפי תוכנית מדינית, ש־היתה מוכנה מראש למקרה של נצחון מצרי.

הנצחון המקווה לא בא לו, לסאדאת, אך הוא ממשיך לפעול לפי מה שתוכנן מראש: להודיע מיד לעולם, כי נתן הוראה לפ־תוח מחדש את תעלת סואץ. על ידי כך הוא מנסה להגיש פיתיון למדינות האירו־פיות הנזקקות לתעלת סואץ ולזכות בתמ־יכתן בשלב השני בהתכניתו של דיון החוזר באו"ם שמטרתו הסופית היא ביטול ההח־לטה של כ"ט בנובמבר 1947.

סאדאת יודע שתביעה לפירוקה של מדי־נת ישראל, כפי שדורשים המחבלים, עשויה לעורר התנגדות נמרצת בעולם. משום כך הוא עוטף את מטרותיו בסכם של ועידת שלום באו"ם, שבה יוחלט גם על פתרון הבעיה הפלשתינית. ועידה באו"ם שבה יכול הגוש הערבי־סובייטי לקבל בקלות החלטה שההתקפה המצרית סורית לא חלה ביום הכיפורים, ובאותה קלות להח־ליט שיום הכיפורים אינו קיים בכלל...

*

אף אחד מאתנו ודאי לא יילך שולל אחר סיסמאות־שוא אלה. וטוב עשתה ראש הממשלה, שבנאומה בכנסת כלל לא התייחסה להצעות סאדאת, ואף לא לאיומיו על שימוש בטיל „זאפיר" אשר עוד נאמר עליו כבר לפני עשר שנים, שהוא עלול לפגוע „דרומית לביירות". הטיבה ראש הממשלה לעשות שלא נגררה לויכוח עם סאדאת והחזירה את התשובה לכוח המ־שימה של צה"ל שפעל אותה שעה בעברה המערבי של התעלה. כדי להזכיר לסאדאת, שהמערכה עוד לפניו.

אין כמעט ספק, כי גם הצעות מדיניות של סאדאת, כמו ההכנות הצבאיות שלו תואמו עם הסובייטים: לא רק הנשק ה־סובייטי הרב, ולא רק העקבות של ה־יועצים הסובייטים ברמה מעידים על ה־תיאום הצבאי. [illegible] בין ברית המועצות לבין מצרים ועיראק [illegible] של במלואו ולפיו חייבות היו המדינות התוקפות לקיים התייעצויות מתמידות עם ברית המועצות ביחס לצעדים המדיניים ו־הצבאיים.

עיראק, אשר בושה להכנס למערכה שיגרה שליח מיוחד למוסקוה, שזן בדרג הרם ביותר בדבר התחייבויות סובייטיות לעזרה, לפני שצבא עיראק נכנס לקרב.

את הוכחותיו של אותו תיאום הרגשנו יפה במשך השבוע האחרון ברכבת האוויר העצומה, אשר ברית המועצות הקימה ל־שלוש ארצות ערב, ול„רכבת הימית" של אניות נושאות נשק מאודיסה לאלכסנדריה ופורט סעיד.

*

בימים הראשונים למלחמה רבו הידיעות על מגעים ושיחות בין ארה"ב לברית המועצות בדבר הפסקת אש באזורנו. ב־אותם הימים, כאשר הכף נטתה לצד ה־ערבים לא מיהרה ברית המועצות להיע־נות לגישושים האמריקנים. הסובייטים קיוו שבימים ספורים יוכלו המצרים לבסס את מאחזם באזור התעלה והסורים יכבשו את כל רמת הגולן ואז יוכלו לגייס את כל ארצות אירופה לתמיכה ב„הסדר סובייטי" באזור, עם הקיפאי להפסקת אש, פתיחת התעלה וועידה בינלאומית לפתרון בעיית המזרח התיכון.

זו היתה התוכנית המתואמת בין הסובי־יטים לבין מצרים וסאדאת השתמש אתמול בתקליט המוכן מראש, אם כי הוא נסדק בינתיים גם ברמת הגולן וגם בתעלת סו־אץ. צה"ל טרף את קלפיהם. הסובייטים, אשר בימים הראשונים רמזו לאירופים על אפשרויות פתיחתה של תעלת סואץ, כתו־צאה מן המלחמה, הספיקו להתקפל מתוכ־ניתם זו. הם חדלו לדבר עליה ונסוגו ל„קו השני" שלהם: קו מלחמת ההתשה הממושכת.

אך ה„לאו" שלהם לאמריקנים הכריע את הכף למען התייצבותה הברורה של ארצות הברית לימין ישראל. ה„לאו" הסובייטי הקים לנו את „רכבת האוויר" האמריקנית.

*

אין זו הפעם הראשונה שברית המוע־צות מנסה לכפות „פתרון פוליטי" במזרח התיכון על האמריקנים.

ראש הממשלה בנאומה אתמול בכנסת ציינה את חלקה של בריה"מ בליבוי מל־חמת 1967. אך מה שהיא לא אמרה, הוא שלמעשה גם מלחמת ההתשה, שבה הגיעו הסובייטים לשיא במעורבות הצבאית של־הם, היתה מעשה ידי בריה"מ. היום יוד־עים האמריקנים יותר משידעו אז בשנת 1969, בעת שניהלו שיחות עם הסובייטים על הסדר במזרח התיכון, הם עודדו את ה־מצרים לפתוח במלחמת התשה בישראל. הסובייטים היו בטוחים שישראל לא תוכל לעמוד תקופה ממושכת בהתשה, וקיוו שאם ישברו את ישראל יוכלו להשיג תנאים יו־תר טובים במגעים עם האמריקנים. אך אר־צות הברית הבחינה במטרות הסמויות של הסובייטים והגבירה את אספקת הנשק ל־ישראל. היא סיפקה אז את מטוסי ה„פאנ־טום". ישראל עמדה גם במלחמה זו ומצרים שמסבה על בריה"מ באלצה להזדקק להת־ערבות של ארה"ב בהשגת הפסקת אש.

אי הצלחתם של הסובייטים ב„מלחמת ההתשה הקטנה" לאורך התעלה הביאה את האמריקנים אל סף הצלחה ב„הסדר חל־קי" לפתיחת התעלה, שאף הוא יכול היה להזקף כהצלחה אמריקנית והסובייטים לא יכלו להשלים עם הצלחות אמריקניות אלה. הם חיפשו דרך להכריח את ארה"ב ואת ארצות ערב כאחד, לא להתעלם מנוכחותם באזור בעת כל הסדר חלקי או כולל. הם ניסו להוכיח שהם יכולים להכתיב תנ־אים. הם בנו לערבים מערך התקפי והיו מוכנים גם ל„הסדר חלקי" לפתיחת התעלה נוסח ברית המועצות, כלומר עקוב מדם, עם הבטחה לנסיגה מלאה. משלא הצליחו, חלה ההתמודדות הגדולה בין שתי מעצ־מות העל במזרח התיכון לא רק בדמות „רכבות אוויר" נושאות נשק ותחמושת, אלא גם בנוסחאות מדיניות. הנוסח הסוב־ייטי: מלחמת התשה כוללת וממושכת נגד ישראל. הנוסח האמריקני: הסדרים חל־קיים בדרך לפתרון.

הערבים בוחרו בנוסח הסובייטי, אך ה־אמריקנים בהתייצבם באומץ גלוי זהר מש־במי לימין ישראל כאילו הסבירו לערבים שהפעם אין זו התנגשות ערבית ישראלית אלא התמודדות אמריקנית־סובייטית.

אין לארה"ב עניין במלחמה ממושכת ב־אזור כפי שהסובייטים רוצים וכפי שהער־בים מאמינים. גם בנקודה זו זהות השקפ־תינו עם השקפותיה של ארה"ב, שלא לתת למלחמה זו להפוך ל„מלחמת התשה" ממו־שכת.

*

במלחמות הקודמות לא נתנו לנו לסיים את המלאכה. באה התערבות המעצמות הגדולים, אך בכל זאת סיימנו אותה בהס־כמים לשביתת־נשק. במלחמת ששת הימים הגענו אפילו להסכמים של שביתת־נשק. התערבות המעצמות מנעה מאתנו לסיים את המלאכה ולהביא את האויב לשולחן השלום. הסתפקנו, איפוא, בהסכמים להפ־סקת אש.

שר הבטחון אמר השבוע, כי הוא צופה ש„מלחמת יום הכיפורים" לא תסתיים אפי־לו בהסכמים להפסקת אש. הערבים יחזיקו את ה„לאו" שלהם למגעים אתנו אפילו על הפסקת אש ונצטרך להיות עם הפסקת אש דה־פאקטו בלי הסכם הדדי.

שלוש פעמים במשך דור אחד הפרו אר־צות ערב את ההסכמים שהיו להן אתנו, אולי משום כך סומך שר הבטחון יותר על הכוח שיעמוד בגבול, מאשר על ההסכם שיושג לאחר המערכה.

אך ההתמודדות חרגה מגדר הסכסוך ה־ישראלי־ערבי, כוחות גדולים יותר הטילו את יוקרתם למערכה והם יצטרכו לחפש בסופו של דבר נוסחה להפסקת אש, כדי לא לבוא לעימות ישיר ביניהן, ומשום כך [illegible] שעתם.

זאת ועוד איומו של סאדאת בשימוש ב־טיל „זאפיר" מוכיח שמאחורי מסה היהי־רה, מתחיל לכרסם החשש מפני התוצאות הצפויות. וגם משום כך אין להניח לו ל־הערך למלחמת התשה.

יוסף לפיד / עובדה

בניגוד לדובר הצבא המצרי, אני לא מתאמר לדייק במספרים שאני מוסר, אבל זה בערך כך: 49,99 אחוז של האוכלוסיה מגויסים, בצורה זו או אחרת, למאמץ המלחמתי; 49,99 אחוז של האוכלוסיה ממשיכים בחייהם כרגיל. זה משאיר בחוץ את שמוליק. שמוליק אינו מוצא את מקומו בתנאים החדשים. החייל הוא לא יודע מה להתחיל עם עצמו. הוא ממציא שמועות — ותיאוריות. הוגי הדעות הצבאיים, כמו קלאוזביץ או לידל־הארט, הם כאפס אצל לעומת כושר הניתוח שמגלה שמוליק מאז יום הכיפורים.

בחברת אנשים כרויי אוזן הוא מפגין סופיסטיקציה מפליאה, כאשר הוא מפליט משפטים כמו: „גם הם יודעים להלחם אם יש בשביל מה", או „הם למדו משהו" או, פשוט, „עובדה". כלומר, עובדה היא, בין היתר שה־ערבי הוא לוחם מצוין. פאקט, חביבי. עובדה.

מהי העובדה?

העובדה היא, שרבבות חיילים מצריים וסוריים — רבבות! — יצאו להתקפת פתע נגד מאות — מאות! — חיילים ישראלים ששמרו על הקו הראשון בצפון ובד־רום. עובדה היא, שמאות רבות של טנקים תקפו במכה אחת בכל אחת משתי החזיתות, שבהן ניצבו עשרות בוד־דות של טנקים ישראליים. עובדה היא, שבכל מקום אחר בעולם, בין חיילים פחות או יותר שווי־ערך, היתה צפויה שואה לכוח המתגונן. עובדה היא, שהכוח הישראלי עיכב את ההתקפה המרוכזת הזאת, עד שהספקנו לגייס את כוחות המילואים (ואם הכוננות לא היתה מספקת — אין זה קובע לגבי איכות הלוחמים). עובדה היא, שגם אחרי שגייסנו את כוחות המילואים, מגנים החיילים האמיצים של ארצות ערב מרוב מספרי. עובדה היא, שעדיין הם נהנים מיתרון עצום בציוד. עובדה היא, שלמרות כל העובדות הללו, הובסו הסורים כמו שלא הובס אולי שום צבא בתולדות המלחמות: תוך שלושה ימים הפסידו יותר טנקים ממה שרומל הפסיד באל־עלמיין; תוך שלושה ימים, ויתרו על כל מה ש־כבשו, ויתרו על חלקים לא מבוטלים של אדמתם והם נערכים עתה להגנה על ציר הבירה שלהם.

ועובדה היא גם, שבאחד מקרבות השריון הגדולים בהיסטוריה — זה שנערך ביום א' בסיני — נחלו המצ־רים מפלה מוחצת. הפסידו יותר מ־200 טנקים ותוך שעות ספורות נסוגו כלעומת שבאו. יתרה מזו: בניגוד לכל מה שנאמר בדוקטרינה הלוחמה הסובייטית, שעל פיה הם פועלים, לא חידשו למחרת את התקפתם — ול„שמוליקי" הפתרונות.

*

אלה הן העובדות. דומה, כי העלבון על כך שהופתענו ביום הראשון של המלחמה — העביר רבים מאתנו על דעתנו.

ראשית — אין אנחנו יודעים להעריך די צורכם את ההישגים של הימים האחרונים.

שנית — אם יש משהו, שהמלחמה הוכיחה עד כה, הרי הוא, שהחייל הישראלי הוא חייל נפלא — לא רק בתנאים של יתרון ההפתעה, אלא גם כאשר הוא המופ־תע. ומלחמה זו הוכיחה גם, כי החייל הערבי בשאר בחות — עד כי יתרון ההפתעה, היתרון המספרי והיתרון בציוד גם יחד אינם עומדים לו מול גבורתם ותושייתם של חיילי ישראל. עובדה.

כרטיס ביקור

אלוף (מיל.) מתי פלד / עם המערכה

קרבות התעלה

זה הוא רק מקרה שביום בו נשא הנשיא סאדאת את דברו אל עמו בנאום בפני מועצת האומה, נשאה גם ראש הממשלה, הגברת גולדה מאיר, את דברה לעם בנאום בכנסת. אך היה זה יום רב משמעות, לאו דוקא משום שנשאו בו נאומיהם של שני ה־מנהיגים העומדים זה לעומת זו בראש המע־רכה, אלא משום שבאותו יום פעל לרא־שונה כוח ממערב לתעלת סואץ. הדבר ניכר, אם במישרין ואם בעקיפין, בדבריהם של סאדאת מזה ושל ראש הממשלה מאידך.

סאדאת החל את נאומו באיחור של שעה תמימה, ולמרות שאיש לא טרח להסביר ל־קהל שבאופן להקשיב לו את סיבת האיחור, אולי לא יהיה זה רחוק להסביר בקרבות ש־התחוללו כאן בוקר יום אתמול משני עברי התעלה. כי נאומו של סאדאת, שללא ספק היה מוכן מראש, נקרא כולו מן הכתב, הכיל הודעה שנועדה להיות דרמתית, בדבר ההו־ראה שנתן למנהל רשות תעלת סואץ להחל במבצע פתיחת התעלה לשיט בין לאומי. קל לשער כי כאשר דווח לו בבוקר אותו יום בו התכוון להודיע על כך, כי כוח של צה"ל החל לפעול בעברה המערבי של ה־תעלה, לא הוקשה להבין כי עובדה זו עשויה להחליש את הרושם של הודעתו. אך למרות זאת, ולמרות שהאיחור בהשמעת הנאום יכול היה לאפשר לו לתקן את נוסח הנאום שהוכן מראש, העדיף סאדאת להתעלם מן הנתון ה־חדש, ותוך התעלמות גמורה לעובדה שהוראתו אינה ניתנת כלל לביצוע, מסר את הכרזה. לשמע מחיאות הכפים של מאזיניו שנשאו לאחר שהודיע בקול דרמתי על החלטתו ה־היסטורית, ניתן היה להניח כי העובדה ש־כוחותינו פעלו כבר שעות אחדות לפני כן ממערב לתעלה, טרם נודעה להם.

אך הם לא יכלו להישאר באי־ידיעתם זמן רב מדי, שכן כמספר שעות לאחר נאומו של סאדאת, ציינה ראש הממשלה בדבריה בכנ־סת עובדה זו. היא כלל לא התיחסה לנאומו של סאדאת, ולא הגיבה על אף רעיון מן הרעיונות שהעלה בו. היא רק סיפרה, בהד־גשה מכוונת, כי אותה שעה שהיא נשאה את דבריה, פעלו כבר כוחות של צה"ל מע־בר לתעלה. מנהיג האופוזיציה, ח"כ בגין, חזר והדגיש עובדה זו בדבריו, ותוך זמן קצר פורסם הדבר בכל רחבי העולם.

כל צירוף המקרים הזה היה כנראה מקרי לחלוטין, שכן סאדאת לא ידע כי יקלע ל־מצב בו תאבד הודעתו את אמינותה, וגם הממשלה לא יכלה לדעת, שעה שהחליטה על קיום ישיבת הכנסת ביום ג', כי סאדאת יאמר הודעה כזו. יש להניח כי גם העובדה שכוחותינו יפעלו אותו זמן בעברה המערבי של התעלה לא נועדה בדיוק באותו זמן. זהו טיבה של מלחמה, שאירועים חולקים בה זה את זה במפתיע. אולם לנוכח הכל אין ההתרחשויות אלה משוללות [illegible].

*

מבחינה מדינית היה נאומו של סאדאת [illegible]. היא הודיע בו כי [illegible] המלחמה [illegible] לא נשתנו ונשארו תקפות היום כמו בעבר. הוא אף הדגיש כי המלחמה תפסק רק אם תביעותיו תתקבלנה, והוא חזר ופרטן במדויק: נסיגה ישראלית מכל השטחים שנכבשו בשנת 1967, והכרה בזכויות העם הפלשתינאי. על מנת לתת כש־קל יותר לעמדתו הזכיר את הטיל הבליסטי „אל־זאפר" המצוי כביכול במצב מבצעי, ו־מסוגל להכנס לפעולה ללא דיחוי. אך כל זה אינו מתיישב לגמרי עם הכוונה להכין את תעלת סואץ לשיט בין לאומי. ברור כי גם על פי הנתונים שעוררו באיזור התעלה עוד לפני שכוחותינו החלו לפעול בעברה המער־בי, לא היה זה מעשי להניח כי מבצע כזה מסובך וממושך כמו הכשרת התעלה לשיט, ניתן ל־ביצוע שעה ששני הצבאות ערוכים זה לעומת זה בטווח של חמישה ק"מ מהתעלה, והקרב מתחולל. ותנאי מוקדם לכל פעולה המכוונת להחזיר את התעלה לפעולה סדירה הוא הפ־סקת אש, בין אם מתוך הסכם מפורש ובין אם ללא הסכם.

יש מקום, לכן, לתמוה אם לא היה בעצם הבשורה של סאדאת בעניין זה יותר מאשר בתוכה [illegible], ואם לא ניסה לאותת כי בלי לוותר על מטרותיו הרחוקות, ובלא להסכים לשלום בתנאים הנוכחיים, אין הוא מוציא מכלל אפשרות הפסקת אש „דה פקטו", אם להסתמך בכוונת שנסבב לפני ימים אחדים על ידי שר הבטחון, משה דיין. ואם אכן התכוון לכך, הרי גם העובדה שכוחותינו פו־עלים בעברה השני של התעלה, אינה מחייבת הסתלקות בעצם העלאת הרעיון.

*

בעינינו יכול נסיון כזה להראות תמוה ביותר. משום שהיה זמן בו יכול היה סאדאת למעשה להגיע למצב ששתי גדות התעלה תהיינה בידי מצרים, וזו היתה הופ־עית להכשירה לשיט, וכל זאת בלא להשקיע מאמץ צבאי עצום כל כך, ובלא שפיכות דמים. זה היה ביסודו רעיון ההסדר החלקי, שישראל היתה מוכנה לקבלו, ובלבד שלא יהיה בו כדי לחייב את טיבו של ההסדר ה־כולל. היה זה סאדאת עצמו שתבע כי ההסדר החלקי יהיה חלק מוגדר של הסדר כולל, ועל ידי כך גרם לדחייתו. אפשר לשאול לכן מה הביאו להעלות הצעה שביסודה באה להג־שים את ההסדר החלקי בתנאים שישראל הי־תה מוכנה להם בעבר והוא דחה אותם.

יתכן שהסבר מכוים לכך ניתן למצוא בד־בריו, שנאמרו בעיקר בחלקו הראשון של נאומו, על החזרת הכבוד האבוד לעם המצרי ולצבאו. ההישג הצבאי, שבעיקרו של דבר הינו בעל משמעות מוגבלת למדי, של חצית התעלה והקמת שלושה ראשי גשר חצרי עומק מעברה המזרחי, נראה בעיניו, וכנראה גם בעיני כל מצרי, „כמעשה נסים לפי קנה מידה צבאי", בהגדרתו. להערכתו של סאדאת השיב הצבא המצרי לעצמו במבצע זה לא רק את כבודו ואת כבוד מפקדיו וחייליו, אלא את „אשורה של הגאוה הנגבעה". לשמע דבריו אף מתקבל הרושם כי נכס זה שנרכש על ידו בקרבנות כל כך מרובים, נעשה יקר לו עד מאד, עד כדי כך שאולי לא ירצה לסכנו שנית.

לפיכך יש להניח כי התשובה של ראש הממשלה, לא זו הטמונה בהכרזת העובדה שכוחותינו פועלים ממערב לתעלה, אלא המערכה, הקובעת כי מטרתה של ישראל היא להרוס את כחו הלוחם של האויב, עלו־לה לעורר בו יותר [illegible] של הרתעה.

17 אוקטובר, 1973

מעריב
העורך: אריה דיסנצ'יק
המו"ל: הוצאת מודיעין בע"מ
בית דפוס „מעריב" בע"מ
תל־אביב: מערכת, הנהלה, מודעות, דפוס: בית „מעריב" רח' קרליבך 2 (מיקוד: 67 132) ת.ד. 20010 טל. 287211. סניף ראשי לקבלת מודעות בתל־אביב: שדרות רוטשילד 33 (מיקוד: 65 123), טלפון 621994.
ירושלים: המערכת: רח' הלל 14 (מיקוד: 94 581), טל. 221151. הפצה ומודעות: רח' הלל 16, טל. 231769.
חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד: 33 104), טלפון 666468; 669020. הפצה ומודעות: רח' הנביאים 32, טל. 663254; 660051.

דוד גלעדי / הית ופומפידו / צ'מברליין ודאלאדיה

יתכן לשער שכאשר הנשיא ניקסון הודיע שלשום על נקיטת קו תקיף כלפי מוסקוה ועל חידוש אספקת אמצעי ההתגוננות לישראל, הוא עשה כך אחרי ששקל היטב את ההשלכות הפוליטיות של צעדו זה. השיקולים לקחו בוודאי בחשבון גם את התגובה האפשרית של הערבים וביחוד של אותם מהם העלולים להשתמש בנשק הנפט נגד ארצות־הברית. זה מוכיח שהשיקול המוסרי שבהחלטת ניקסון שקל יותר בעיני הנשיא מאשר הפחד שהער־בים יגשימו את איומיהם בנוגע לנפט.

הנשיא האמריקני הוכיח קבל עולם, כי אין מוכרים התחייבויות וידידים בעבור נפט... ואין מוכרים, גם אם האומה האמריקנית עלולה לסבול כמה וכמה אי־נוחיות כתוצאה מכך.

לאור התנהגות הבריטים והצרפתים ב־ימים אלה יש למדיניותו של ניקסון מש־מעות גם לגביהם. היא אומרת להם, כי יש גם מוסר בעולם ולא רק אינטרסים אנוכיים צרי ראות הלוקחים בחשבון רק את הפרופיט העצמי המיידי שאפשר להפיק מן המלחמה הזאת, כי עיני לונדון ופא־ריס הן לפרופיט זה, לרווחים מהמשך אספקת הנשק לערבים שמשלוחם לא נפסק מנמלי מארסיי ולונדון — וכן לרווחי נפט שהערבים יעניקו למיטיביהם, המצרים צעדי אומה קטנה הנתונה במלחמה.

*

הקבלה זו בין מה שוושינגטון עושה ובין מה שלונדון ופאריס עושות ב־ימים אלה, חייבת להזכיר אנאלוגיות היס־טוריות — והיא הזכירה בוודאי גם ל־נשיא ניקסון. היא חייבת היתה להזכיר, כי ארצות־הברית הקריבה לא מעט דם וקרבנות בחומר ובאדם, בגלל ליקויי ה־מוסר של ידידותיה ה„היסטוריות" באירו־פה.

צ'מברלין ודאלאדייה מכרו תחילה את צ'כוסלובקיה ואחר־כך את פולין, להיטלר. ופאריס ולונדון חשבו אז, כי הפגם ה־מוסרי שנפגמו שווה את המחיר שישלמו אחרים. ואילו הן, את נפשן הצילו. גם עתה יש להן אותו חשבון. הן שירוויחו את הנפט הערבי. הן שירוויחו את רווחי ההפשרה עם מוסקוה. אם ינקמו הערבים בארה"ב ויפסיקו לה הזרמת הנפט, יהיה הפרופיט שלהן כפול, כי גלגלי הייצור האמריקני יואטו ויהיה להן יותר נח ל־תפוס את השווקים.

קוצר הראות האירופי שבגללו חוזרות שתי הבירות הנ"ל על שגיאות היסטו־ריות שעלו בכל־כך הרבה דם, אינו מאפ־שר לראות את היקפו המלא של המשחק שמוסקבה והערבים מנהלים. וכי לונדון ופאריס מתאוות לצבבן, שמוסקוה משק־יעה את כל המיליארדים יחד עם כל תמיכתה הפוליטית בערבים רק בעד עי־ניהם היפות? וכי לא ברור להן שמדובר כאן על השתלטות על העולם הערבי, על הנפש והרכוש, על הנפט הערבי ואולי גם של המפרץ הפרסי, והדך שתבטיח לעצמה את השליטה גם על דרכי הים והיבשה של המזרח הזה? הערבים מוכרים את עצמם בגלל הכתלם כי רב. ואילו הסו־בייטים קונים אותם — נגד ארה"ב, נגד אירופה. המבן [illegible] המעות של לונדון ופ־אריס המרוכות בנפשם, כי מדובר בסך הכל בפגם מוסרי קטן. כה שהיה פומ־פידו והית עושים בן ותגרת שיזכירו ב־ימים אלה את צ'מברליין ודאלאדייה.

הלואי ולא נגיע לכך שהעולם יצטרך שוב לשלם את מלוא המחיר של עצת רשעים שבגלל הזהב נשכבו בהוזת גוויל־דם.

פנינה דיקשטיין
צפורה הספרי

הינדה רוט
רות ושמוא...
רויצקי

רות ואביעזר רויצקי
מודיעים בשמחה על הולדת
הבנות־הנכדות
רננה ושלומית
ירושלים, י"א בתשרי תשל"ד

לכל המוזמנים לחתונת
אורנה דוזי עב"ל דניאל הופמ...
החופה תתקיים באותו תאריך ה־21.10
בשעה 16.00, בבית הורי הכלה, רח' שטריק... 68 ת"א
נשמח לראותכם בשעה 16.00
אורנה, דניא...
וההורים

צולה ושמעון גבר — מלכה וזאב גולדשט...
שמחים להודיע על נשואי בניהם
זהבית ומשה
החופה תתקיים ביום ראשון, כ"ה בתשרי ... 21.10.73 בשעה 2 ... בגהת־בנו, רח' המלכים 65

גלן ג'ינק...
אסתר בוט
מודיעים
החופה תתקיים בשעה 3.00
באותו מקום ובאותו מועד
מצפים לראותכם

...ת איים בהפעלת
...טילים ארוכי־טווח

נשיא מצריים, אנואר סאדאת בנאומו אתמו...

صكنا من الاصل

هكذا من الاصل

התנועה ליהדות מתקדמת

מזמינה את הציבור להשתתף

בתפילת יזכור לבנים שנפלו

ישראל יהדות מתקדמת

בשמיני עצרת - יום ה' כ"ב תשרי 18.10.73

באר־שבע	— הקהילה ליהדות מתקדמת, בבית יציב, ערבית שעה 17.30 שחרית 9.00 טלפון 73322, 73737.
חיפה	— קהילת „אור־חדש", בבית רוטשילד, מרכז הכרמל, ערבית שעה 17.30, שחרית שעה 9.00 טלפון 83925, 255968.
ירושלים	— היברו־יוניון־קולג', דוד המלך 13, שחרית שעה 10.00 טלפון 227455. בית־כנסת „הראל" רח' שמואל הנגיד 16, ערבית שעה 17.00 שחרית שעה 9.30 טל. 223841, 64283.
נהריה	— קהילת „אמת ושלום" באולם ויצ"ו, רח' המייסדים, ערבית שעה 16.30 טלפון 920557.
נצרת עילית	— בית כנסת הרצל, בנין עמידר, ערבית שעה 17.00, שחרית שעה 9.00 טלפון 54848.
נתניה	— בית כנסת נתן־יה רח' מקדונלד 15 שחרית שעה 9.30 טלפון 28647.
רמת־אביב	— בבנין נפתלי קהילה ליהדות מתקדמת באוניברסיטת תל־אביב ערבית שעה 17.30 טלפון 414961.
רמת־גן	— קהילת „אמת ואמונה" בבנין קולנוע רמה, רח' ז'בוטינסקי 57, ערבית שעה 18.00, שחרית שעה 9.30 טלפון 734658, 776182.
תל־אביב	— בית כנסת „קדם" רח' קרליבך 20, ערבית שעה 17.00 שחרית שעה 9.30 טלפון 257621, 410985.

עיריית רמת־גן — המטה לשעת חרום

אל תושבי רמת־גן

אנו מתכבדים להביא לידיעת התושבים על הפעולות הבאות שבצענו על מנת להבטיח מתן השרותים העירוניים הדרושים לשעת חרום:

1) הבטחנו הספקה סדירה של מצרכי מזון חיוניים בכל חנויות המזון והסופרמרקטים בעיר. העמדנו לרשותם רכב וכח אדם.
2) במרחבי העיר הפעלנו 4 לשכות מודיעין הפועלות במשך 24 שעות ביממה והמאפשרים לתושבים לקבל אינפורמציה בכל הבעיות הקשורות לשעת חרום:
 א. בבנין העיריה — רח' ביאליק 35, חדר מס' 3, טל' 721241
 ב. הספריה העירונית — רח' חיבת ציון 14, טל' 786375
 ג. מועדון הליברלים — רח' עוזיאל 49, טל' 745634
 ד. מוז' הסעד — עמידר — בלוק 22, טלפון 742521.
3) אפשרנו למגוייסי רמת־גן למסור הודעות למשפחותיהם באמצעות הטלפון. ההודעות נמסרות מיד עם קבלתן. (מספרי הטלפון לקבלת ההודעות כמפורט לעיל בלשכות המודיעין).
4) נפתחו עשרות מקלטים צבוריים נוספים בכל רחבי העיר, הפרנו שחות במקומות שונים, התקנו שילוט הכוונה למקלטים הצבוריים לנוחות התושבים. האזרחים המעוניינים במיקום של המקלטים — מתבקשים לפנות ללשכות המודיעין.
5) סיפקנו שקי חול וייעוץ לתושבים הגרים בבתים שאין בהם מקלטים.
6) העברנו מאות חבילות שי לחיילים בחזית.
7) גייסנו כלי רכב רבים על מנת להבטיח השרותים החיוניים.
8) למרות חוסר בכח אדם, מפאת גיוס, הפעלנו כל מוסדות החנוך בעיר, מגן ילדים ועד לבתי ספר על יסודיים. אנו מבצעים כל השרותים העירוניים כסדרם.

אנו פונים לתושבים שבכוחותם לשלם את המיסים המגיעים מהם, שישלמו זאת בהקדם האפשרי — על ידי כך יאפשרו לנו להמשיך במתן השרותים הדרושים לתושבים.

פניה למשטרה:
בכל הבעיות הנוגעות בפעולה של המשטרה — מתבקשים התושבים לפנות לתחנת משטרת ישראל, ברח' ז'בוטינסקי 122, טלפון 724144.

אנא עזרו לנו להמשיך במתן השרותים הטובים לתושבים!

בברכה,
ד"ר ישראל פלד
ראש העיריה
ויו"ר המטה לשעת חרום

חברת מפעיל בע"מ
מודיעה למפעלים החיוניים
שמחלקות השרות עובדות בימי חג ושבת

* מחלקת שרות למכונות העתקת מסמכים
# קסרוקס
* מחלקת שרות למכונות כתיבה
# הרמס
* מחלקת שרות למכונות אלקטרוניות
# מונרו
* מחלקת שרות למכונות להנהלת חשבונות
# אדו X

טלפונים 52003 59032 611521/2/3/4

שמלות הריון
חליפות, חולצות, מכנסים ארוכים וקצרים, בגדי ים וחוף ושמלות ערב
MASHA ★ מאשה
תל־אביב, המלך ג'ורג' 4 א', קומה ב', פינת מרכז בעלי מלאכה וע"י אלנבי.
פתוח כל היום ללא הפסקה טל. 287515

מסיבת הבר מצוה של
שלמה טובול
שהיתה צריכה להתקיים בנתניה
ביום ראשון 21.10.73
נידחית

הנהג.
הצטרף למסיעי חיילים־טרמפיסטים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי עמק חפר
הודעה בדבר הפקדת שנוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק חפר הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „שינוי תכנית מפורטת מס' עח/5/43 — איחוד חלוקות ושינוי יעוד אזור משק עזר לאזור חקלאי — מכמורת ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש: 10579 חלקות: 13, 32.
כל המעונין בשנוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית רשאי בן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו, ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

א. תירק, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
כ"ט אלול תשל"ג
26.9.73

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו שערת ראשנו

גרשון רוטנברג ז"ל

זכרו תמיד אתנו.
חלפו שנתיים מאז נלקחת מאתנו.
גדול הצער רב הכאב, המומים ושבורי לב נשארנו.
נעלה להתייחד עם זכרך ביום ששי, כ"ג תשרי תשל"ד (19.10.73), בשעה 11 לפנה"צ בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הישן.
אשתו, בתו
בנו ואחיו

בכ"ד בתשרי תשכ"ז 1966

נפטר בשבי הסורים
בננו ואחי

יעקב משיח הי"ד

הנבון הטוב והמיוחד
שנפל בידי מרצחים
היום הובא לקבורה
נעלה לקברו ביום שישי 19.10.73 בשעה 2.00 בבית הקברות הצבאי בקרית־שאול

המשפחה

לאחותי נחמה טינסקי
השתתפותנו הכנה באבלך הכבד
במות הבעל היקר
גד טינסקי ז"ל
(מקרית אתא)
רוטמן שלמה ומשפחתו

למשפחת הפטל
עמכם באבלכם הכבד במות
בלה הפטל ז"ל
נשיאת לשכת „סיני" איזורית רמת־גן
המועצה האיזורית רמת־גן
וכל אחיות לשכת „סיני"

יחד עם דודה לאה היקרה והמשפחה,
אנו מבכים את מותו של ידידנו
חיים רחמן ז"ל
האגודה למען החייל בישראל
הנהלת האגודה

מאיר שדור
משתתפים בצערך במות
אמך ז"ל
הנהלת ועובדי
לשכת הבריאות באר־שבע

הודעה לציבור

מועצת השמאים מודיעה

כי עקב הנסיבות הקיימות נדחו מועדי הבחינות, בנושאים: „עקרונות שומה" ו„חוקים ופקודות", כפי שנקבעו בהודעה שפורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1943 מיום 20.9.73.

הודעה בדבר מועדי הבחינות בנושאים האמורים תפורסם מחדש, בבוא העת.

דרוש מחסן

בקומת קרקע או מעלית
עם אפשרות חניה למשאית

בסביבת הרחובות הנגב—השפלה
בתחנה המרכזית תל־אביב

לפנות עד שעה 16.00 לאוריה
טל. 31057, 35063—6

בית הספר להנדסאים
וטכנאים מיסודו
של בסמ"ת
ליד הטכניון —
מכון טכנולוגי לישראל

הודעה
להורים ולתלמידים

כל תלמידי ביה"ס כולל תלמידי כתות י"ג וי"ד חייבים להופיע ללמודים לפי המערכת הרגילה. משוחררים רק תלמידים שנשלחו לעבודות חוץ מטעם ביה"ס.

עיריית חולון

המועצה הציבורית למלווה המלחמה מרצון

כידוע הכריזה ממשלת ישראל על

מלווה מלחמה מרצון

למסרת הבצוע הוקמה על ידי ועדה ציבורית המורכבת מנציגי המשק השונים בעיר, בראשותי.

חברי הועדה הם:
מר צדוק דוד מ"מ ראש העיר
מר הרשקוביץ ולדיסלב — מהנדסים ואדריכלים
מר חרש יצחק — חבר מועצת העיריה
מר טננבאום יהודה — חבר הנהלת העיריה
מר מויאל מאיר — בנקים
מר פישמן שורה — קבלנים
מר פרידריך אריה — מסחר
מר פיינשטיין אריה — בנקים
מר צדוק יוסף — מועצת הפועלים
מר קאופמן ישראל — בנקים
מר קפלינסקי אריה — מסחר
מר קרקובר ארווין — תעשיה
ד"ר שילו זאב — רופאים
עו"ד שרון חיים — עורכי דין

נציגי הציבור יפעלו כל אחד במסגרת הענף שלו.
תושבי חולון מכל החוגים והשכבות מתבקשים להענות לפניותיהם של חברי המועצה הציבורית או שליחיהם בעין יפה וביד נדיבה.

כל המרבה הרי זה משובח

המועצה המקומית נצרת עילית

מכרז מס' 12/73

המועצה המקומית נצרת עלית מזמינה בזה הצעות מאת מועמדים רציניים

להקמת אולם מסעדה

אשר ישמש גם כמזנון ובית קפה בשטח בריכת השחיה העירונית הקיימת בגודל של כ־400 ממ"ר.

האולם יקום על חשבון של המועמד והוצאות ההקמה תחשבנה למועמד כתמורה לדמי מפתח ודמי שכירות מראש לתקופה שתוצע ע"י כל מציע.

ההצעה לפרויקט תתוכן על ידי המציע בתאום מלא עם הרשות המקומית. הוצאות התכנון תחולנה על המציע.

לקבלת פרטים יש לפנות למהנדס המועצה ביום ב' 22.10.73 בשעה 16.30. ותאריך סגירת המכרז — 28.10.73 בשעה 12.00.

על מגישי ההצעות להגיש למועצה המקומית ערבות בנקאית, או המחאה בנקאית בשיעור של 5% מהיקף ההצעה.

אין המועצה המקומית מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מ. אלון
ראש המועצה, נצרת עלית

בהרצליה!
חרסינות
מערכות אמבטיות
ברזים
אולמות תצוגה
„בית הדקל" רח' בר אילן מול בל"ל
תל־אביב הצפון רח' סוקולוב 37 רמת־השרון
טל: 985828

ביגון רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

דוד בן פלטיאל וינר ז"ל

אחרי מחלה קשה
הלויה התקיימה בירושלים.
השבעה תתחיל ביום ו', כ"ג בתשרי תשל"ד (19.10.73) ברחוב דיזנגוף 2 נתניה.

המשפחה המתאבלת

אנו מודיעים בצער רב על פטירת אבינו, סבנו

אריה טיכנר ז"ל

הובא לקבורות בטבעון ב־15.10.73
מתאבלים:
בנותיו: מרים לוי ומשפחתה
בתיה לרמן ומשפחתה
תמר גפן ומשפחתה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

נתן קסן ז"ל

הלויה התקיימה בכפר־סבא, ביום 15.10.73

המשפחה המתאבלת

נא להמנע מבקורי תנחומים

לאלי קסן ומשפחתו
אתכם באבלכם במות
האב ז"ל
יהודית ד.צ. 3099

במלאות שנתיים לפטירתה של יקירתנו אשתי, אמנו, סבתנו וגיסתנו

הלה (חיה) קולארי ז"ל

האשה אצילה הנפש
נעלה לקברה ונתיחד עם זכרה, ביום ששי כ"ג תשרי (19.10.73) בשעה 12.00 בצהרים בדיוק, בבית העלמין האזורי בחולון.
נפגשים על יד השער הישן.
בעלה: מ. קולארי
הבנות: רבקה, [illegible]
והמשפחה

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

צבי ב"ר ראובן גיילר ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון 21.10.73, כ"ה במרחשון תשל"ד בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בחוף הכרמל חיפה. נפגשים ע"י השער הראשי.

אשתו שרה וכל המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירתנו

צפורה הוכצייט ז"ל

נעלה לקברה ונתיחד עם זכרה ביום ששי כ"ג בתשרי תשל"ד (19.10.73). נפגשים בשעה 10.00 ליד השער החדש בבית העלמין בחולון

המשפחה

שר הסעד
הנהלת משרדו וחבר עובדיו

משתתפים באבלו של
מר שלמה הופמן
מנהל שרות המבחן למבוגרים

בבות אמו

חוה הופמן ז"ל

במלאות שנה לפטירת יקירתנו

שרה ברקוביץ ז"ל

תתקיים אזכרה ביום א', ב' בחשון תשל"ד (21.10.73), בשעה 16.00 בבית העלמין בקרית שאול.

התבורה תצא בשעה 15.00 מרח' גרוזנברג 12 „ויטגא" ותעבור ליד ביתנו ברח' יהודה הנשיא 12 רמת־גן, בשעה 15.30.

המשפחה

חזית העורף

שירותי חרום הופעלו בת"א

מטה החירום של עיריית תל־אביב החל להפעיל שו־רה של שירותים מיוחדים לאוכלוסיה באיזור.
הדריסות־שלום כפזילים
סל. 36376 36377 36378 — היכל־הספורט יד אליהו (יום ולילה).
סל. 418780 411400 418000 מעון צולים רמת אביב.
סל. 233621 מ־10 בלילה עד 8 בבוקר.
סל. 38504 איזור גבעת־ה־מייסים.
סל. 39330 נוה־חן וגבעת־הסייסים.
סל. 417461 413042 בית ברי־דצקי (כל חלקי העיר).
סל. 417700 עד שעה 20.00.
סל. 772305 נוה־שרת ורמת־החייל.
סל. 458515 לכל חלקי העיר.
סל. 776643 772512 תל־ברוך, הדר־יוסף, מעוז־אביב, נוה־שרת, באות־אפקה.
סל. 826095 קרית־שלום ו־הסביבה (משעה 8 בבוקר עד 17.00 אחר הצהרים).
סל. 764565 761754. בית־בארבור, יד־אליהו, רמת־הס־יסים, כפר־שלם, נוה־שלום, שכונת־התקוה (24 שעות ב־יממה).
הלוקת שקי חול
שדרות רוטשילד פינת שינ־קין, בשדרה.
שדרות בן־ציון פינת רחוב מלצ'ט.
רח' אברבנאל, שכונת פלו־רנטין, ליד בית הכנסת.
כיכר דיזנגוף.
חוף גל־ברוך.
הסעת חולים למשמחה
רחוב בזל 54, סל. 233253, 233252, שירות יום ולילה.
אגף התברואה
קבלת בקשות לפינוי פסו־לת, סלפון 446444, מ־8 בבו־קר עד 12 בצהרים.
קבלת בקשות לסילוק פג־רי יתושים, סלפון 625734, מ־6 בבוקר עד 5 אחה"צ.
קבלת בקשות להרקת בורות שופכין, סלפון 625734, מ־8 בבוקר עד 5 אחה"צ.
כתנדבות לנשים במטבחה
טלפתים 244729 (שוש), 276924 (חגית).
עזרה כתחום בריאות הנפש
בדרום העיר — רחוב יפת 36, יפו, טלפונים 820349, 826191, 822545.
בצפון העיר, הקריה, טלפון 261728.
ייעוץ לנוער — סל. 260729.
מעקב אחרי חולים
בית־הבריאות ע"ש שטראוס, רחוב בלפור 14, סל. 623401.
בניין הדר־דפנה, רח' דפ־נה 16, סלפון 257486.
בשתי התחנות פועל השי־רות מ־8 בבוקר עד 8 בערב.
הזמנת רכב
סוחרים וקמעונאים בתל־אביב הזקוקים להובלה, יפנו את הזמנתם אל חברת ירא, טלפון 32583.

זכו בהגרלת הפיס

בהגרלת מפעל הפיס שהת־קיימה אתמול זכו הכרטיסים הבאים:
בסך 150,000 ל"י זכו המס־פרים: 191095 469920.
בסך 50,000 ל"י זכה המס־פר: 070329.
בסך 12,500 ל"י זכו המס־פרים: 275587 304393.
בסך 6,250 ל"י זכו המס־פרים: 061541 178849 615933 731125.
בסך 1,250 ל"י זכו המס־פרים הבאים: 006968 052947

062195	065930	100602	115053
131214	136583	146551	179111
190283	227728	275860	291290
336507	345134	406932	516296
627507	701048	788232	

בסך 600 ל"י זכו הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־

01541	06746	20636	20654
33907	63055	71082	75032
79667	87788		

בסך 250 ל"י זכו הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־

00884	06439	11798	17239
19395	28942	39870	42308
47297	49682	55164	55673
61209	61781	72256	73323

74733	75395	77510	77849
81053	86611	91134	95097
95873			

בסך 100 ל"י זכו הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־

0538	0971	1257	3155
5335	7536	8438	

בסך 50.— ל"י זכו הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־

0195	0254	0685	0768
0901	1119	1209	1291
1439	1628	1730	2161
2408	2821	2994	3116
3144	3258	3262	4271
4872	5154	5406	5472
5615	5777	5984	6337
6868	6952	8110	8390
8415	8767	9101	9204
9231	9311	9885	

בסך 4 ל"י זכו כל הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־ספרה 8.

זכו בלוטו

בהגרלת לוטו הועלו בגורל המספרים הבאים: 08, 09, 16, 25, 35, 37 וה־מספר הנוסף: 39.

הגיע הסופר אנדרי שוורצברד

אנדריי שוורצברד, הסופר היהודי הנודע היושב בצרפת, חתן פרס ירושלים לחירות האדם והחברה, הגיע ארצה ויופיע בפני תלמידי ומורי בית־הספר „רנה־קאסן", ביום ד' הקרוב.
הסופר ישהוה על הגב ה־יהודי בישראל ובגולה ועל יצירותו הספרותית. כן יופיע במהדורה הצרפתית של רשות השידור ובמקומות אחרים.

תורמי דם רבים צובאים על פתחי ביה"ח ע"ש שיבא בתל־השומר (צילום: י. פריידין)

נכה דרוזי אב ל־10 תרם גימלת נכותו

נכה דרוזי, פרחאן קזאילה מכפר מגאר, אב ל־10 ילדים קטנים, תרם את גימלת, הנכות החודשית שלו לצה"ל.
במכתב לכוסר לביטוח לאומי כותב מר קזאילה, שנפגע בתאונת עבודה ונשאר נכה לצמיתות בשיעור 44 אחוז, כי כאזרח נאמן למדינה הוא מבקש ליטול חלק במאבק בדרך זו, אף כי הוא מתקיים מגימלת הנכות בלבד. הוא מבקש להעביר את הגימלה של חודש אחד לידי צה"ל.

מיום א' יתנהלו הלימודים כתקנם

משרד החינוך והתרבות הו־דיע כי היום וביום שישי יימשכו הלימודים עד השעה 12.
החל ביום ראשון, 21.10.73, חוזרים הלימודים בכל מוס־דות החינוך, לרבות בתי־הספר העל־יסודיים ובתי מדרש ל־מורים ולגננות, למסלולם ה־רגיל. תלמידי בתי הספר ה־על־יסודיים, המועסקים בעבו־דות כלשהן, יחזרו גם הם ל־לימודים.
הנהלות בתי הספר העל־יסודיים ישחררו תלמידים ל־עבודות רק לפי פניית ה־גדנ"ע, או המפקח הכללי ל־צורכי כוח־אדם.

מרפאות־החוץ של תל־השומר ייפתחו שוב לקהל

חלק במרפאות החוץ בבית החולים הרפואי ע"ש שיבא תל־השו־מר, שנסגרו לציבור האזרחי עם פרוץ הקרבות, ייפתחו מחר שוב לקהל.
הנהלת בית החולים מודי־עה, כי המרפאות יופעלו ל־טיפול בחולים, שהופנו במיו־חד על ידי רופאיהם, או נמ־צאים בטיפול ובמעקב של ה־מרפאות. המרפאות שיפתחו הן: מכון הלב, מרפאת העי־ניים, מרפאת העור והמכון ה־אנדוקרינולוגי. שעות הקבלה: מ־8 עד 12.

להיילים בבתי־ה"ח
„מעון עולים רמת יוסף" מו־כן לקבל עריסות שלום בש־ביל חיילים תושבי בתי־ים במשך 24 שעות. מבקשים להתקשר לטלפון 880452—03.

להיילים ברמת־גן
חיילי רמת־גן יכולים להת־קשר ולמסור ד"ש למשפחו־תיהם ב־3 מרכזים הפועלים בעיריית רמת גן 24 שעות ב־יממה: מרכז העיר — 729363; דרום העיר — 742531; רמת־יצחק — 745634.

החיים משני עברי הירדן — כרגיל

מאת יוסף זקסמן
החיים בשני עברי הגבול בין ירדן לישראל כמשי־כים להתנהל כרגיל. בשדו הירדן היו אתמול פתוחים כמו בכל ימי המערכה.
מן הצד הישראלי ניתן לר־אות, כי לאורך גבול ירדן אין כמעט האפלה בכפרים ו־בעיירות שלמרגלות הגלעד. אתמול, במשך כל היום, נראו פלחים ירדניים מעבדים את אדמותיהם והרועים יצאו עם העדרים עד לקרבת הירדן.
הגבול „ההיר" הוא, שמדי פעם רואים סיורי שיגרתיים של צבא ירדן בקרבת הגבול.
אולם רק במממדים קטנים ד־לא בקרבה יתירה לגבול.
גם בעמקי העמקים מתנהלת עבודת השדה כרגיל. לשם השלמת כוח האדם החסר, מפ־את הגיום, מועסקים עתה יד־תר בני נוער. אולם הלימו־דים בבתי הספר בקיבוצים מתנהלים כרגיל.
עם זאת, הערנות הבטחו־נית הוגברה וברוב הישו־בים שלאורך גבול ירדן יש־נים במקלטים.
● במשפטים על עבירות איפול, נידון אתמול בבית־המשפט בנתניה יצחק אבירם, מקרית חיים, ל־300 לירות קנס ושלילת רשיון נהיגה על תנאי לחודשיים. הוא הורשע בנהי־גה ברכב פואר בשעות האי־פול, בכביש השרון.
פנחס וייצמן, מנתניה, ני־דון ל־150 לירות קנס, על שהשאיר אור בשעות האיפול בתחנת הבנזין „השחר" ב־כביש החוף.
● 28 כתושבי כפר סבא והסביבה הובאו בפני שופט שלום בכפר סבא והואשמו באי־ביצוע הוראות האפלה ברכב ובבתים.
27 כהנאשמים נידונו ל־קנס של 200 ל"י ושנים ב־50 ל"י.

„הקפות" — ביחידות צה"ל

חגיגות „הקפות" ייערכו ב־שמחת תורה ביחידות צה"ל בחזית סיני, בגולן ובבסו, בהשתתפות רבנים צבאיים.
הרב הצבאי הראשי, תא"ל מרדכי פירון, וסגנו אל"מ ה־רב גד נבון, יצאו לחגוג עם החיילים במוצבים הקדמיים את חג שמחת תורה, ואף החליטו לקיים את מסורת „הקפות השניות" מחר ב־ערב, כוצאי שמחת תורה, ב־הנחיית הלילה בין הלוחמים בקו הראשון.

הכנסת הפגינה אחדות

(סוף מעמוד 4)
יועצים בנושאים אוטריטיביים כבנושאי ציוד חבוש.
„בחירת לאויב ובסביבתו הקולסיה רוחכים דיבורים הרבה בנושא הפסקת־אש. אני רוצה לאמר לכנסת בכל הבהירות: עד כה לא הוצעה לממשלת ישראל מצד כל גורם מדיני שהוא כל הצעה בדבר הפסקת אש. כיוון שכך, אני פוטר ויש בעיון בנושא".

אין הצעה להפסקת־אש

„יותר מזה, המצרים והסו־רים כנראה טרם הוכו די, כדי לגלות רצון להפסיק את האש. מה ושם היו ההבטאויות כגר חכות של מדינאים ערביים בזכות הפסקת־אש בתנאי של נסיגתנו אל קווי הארבעה ב־יוני 1967... הללו כנראה מד־בים בנפשם, כי הסורים טרם נהדפו וכאילו המצרים הבצ־ריים עודם שועטים קדימה.
„שעתה של הפסקת האש אכן תגיע, כאשר יישבר כוח האויב. אני בטוחה, שכאשר נצליח להביא את אויבינו אל סף ההבוססות — לא יאחרו להופיע „מתנדבים", בציגי מדינות, אשר ינסו להציל את תוקפינו ע"י הפסקת אש — ואז תתגלה פעילות רבה ב־זירות האו"ם ומועצת הבטחון. מכל מקום, כבמלחמה שקד־מו, כן עכשיו, הפסקת־אש תלויה קודם כל בכוחו של צבא הגנה לישראל".
„ביום התשיעי למלחמה נת־ברר, כי חטיבה ירדנית משור־יינת מובחרת, הכוללה 80 טנ־קים, הועברה מירדן לסוריה והועמדה לרשות הפיקוד הי־עיראקי.
„נראה לי למותר להדגיש, כי אין אנחנו רוצים בהיתק־לות ובמלחמה עם ממלכת ירדן ועודנו משוכנעים, כי האינטרס של ירדן הוא לא לגרום שוב למלחמה עם יש־ראל".
אחר שעמדה על מה שכינ־תה התופעה המזוויה המבי־שה של האמבארגו, שהוטל על ידי צרפת ואנגליה — עברה הגב' מאיר לדבר על הסיוע האמריקני והביעה תו־דה לנשיא ארה"ב ולעם ה־אמריקני, ואמרה: „אני משוכ־נעת, שארה"ב תעשה כל ה־נדרש להרתעת סגבמה. מסוכ־נות במדיניותה ובמהלכיה של בריה"מ ותגיש לישראל כל הסיוע הנדרש לה להגנת קיו־מה ועמדת הרתעה".

מאמץ כספי — ההתגייסות

בסוף נאומה דיברה ראש הממשלה על המאמץ הכספי למימון הוצאות המלחמה ה־התגייסות של היהדות האמרי־קנית, שתאפשר לנו להמשיך בתהליכי העשיה החיונית.
„אני רוצה לציין את תופעת המזדהות עם המדינה מצד אז־רחי ישראל הערביים. גילויי ההתנדבות בקיפים את כל ה־מדה והשכבות לבן הכפרים הנידחים שבצפון ועד לבאהלי בה הנגב".

הבדואים שבנגב — הם באים על ביטויים בהקצאה כח אדם לעבודות חיוניות בבשק, ב־היומה־דים וברכישת איגרות מלווה מלחמה ברצון. תופעה זו היא בעידודנו, סימן לבאות. „הנני בדינה דמוקרטית. חר־פש הדיבור והביקורת הם מ־סימני החיבר הטבעיים וה־מישרשים בחברה הישראלית. בכבב בו הננו נתונים בבצי הדבר, כי מתעוררות שאלות הטעונות הסבר ותשובה. הכיר יש מקום לביקורת ולבדיקה עצמית. לא יורחק היום והכל להתפנות גם לכך, בכנסת ו־בפורומים אחרים. אך אני בק־וחה, כי כולנו — כממשלה ו־אופוזיציה — לא נסיח עתה את דעתנו מן המאבק ה־לאומי העיקרי. ובכל שנעשה ונאמר נהיה צמודים לעיקר — לקיום האחריות והישגי האחדות במאבק הנדרש להשי־גה ייעדנו ולכינון הנצחון.
„היעד שלנו במלחמה זו, המאחד את העם כולו, הוא פשוט וברור — להדוף ולשב־בור את כוחו של האויב ב־שהי החזיתות. הידיעה לכוחו הכופלא של צבא הגנה ליש־ראל, הודית לרוח המופלאה בעם, המתגלה יום יום, הי־דות להזדהות של העם היהודי עם ישראל — אנחנו בטוחים בעצמנו ביכולתנו להשיג את היעד הזה עד הוסף".

בגין: ברוחה כל השאלות עד אחר הנצחון

ראשון המתתתפים בדיון, לאחר דברי ראש הממשלה, היה ח"כ מנחם בגין. הוא פתח את נאומו באומרו, כי אופוזיציה בבדינה דמוקרטית מבטאת את השוני בהשקפות, בהערכות ובבמקנות. אולם יש יום, שבו האופוזיציה מביאה הכלל ביטוי את האחדות ה־לאומית, וזה היום.
מאותו רגע שבו הותקפנו, קבע מנהיג האופוזיציה, „גמ־לה ההלטה בלבנו לדחות את כל השאלות, ואכן יש שאלות, לגבי כה שנתרחש בין כסה לעשור ובימי הכיפורים, עד לאחר הנצחון".
מר בגין הישוה את אספקת הנשק הסובייטי למצרים, ש־מטרתו הטוצהרת היא לסייע להשמדת של ישראל, עם הסכם ריבנטרופ־מולוטוב כ־שנת 1939, שבו חילקו ביניהן ברית המועצות וגרמניה ה־נאצית את ההשפעה על אי־רופה. על עובדה מבישה בריי־כניה אמר, כי היא פרק אפל נוסף בתולדות היחסים בינה לבין העם היהודי. על צרפת אמר, כי למען חישובים חומ־ריים בלבד „בהכחשים האזר־נים פומפידו, מסמר וז'וב־ר לאכת ולבעל־בריתם בעבר, ובכך בכיליים חרפה על העם הצרפתי, שברובו המכריע הוא לצידנו". לעומת זאת הביע הערכה לארצות הברית, צימה יש לנו אינטרסים משותפים והבנה הדדית.

שלוש מטרות

ח"כ חיים צדוק (המערך) קבע, כי היום יש למלחמתנו שלוש מטרות: להנגע מן ה־אויב כל הישג טריטוריאלי, לשבור את כוחו הצבאי ו־לסיים את המלחמה כך, ש־הוא יהוור וילכד את הלקח שתוקפנות אינה משתלמת ו־שהוא אינו יכול להנצח את ישראל.
ח"כ יצחק רפאל (המפד"ל) הביע תקווה, כי „עם כל ה־מתח הבורכן והמוסבר שהוא מנת־חלקנו, תשרה בין כולנו אחווה אשה כאחוות הלוחמים בחזית".
ח"כ משה ברמל (המערך) אמר כי „מלחמה זו, שבה פתח האויב, היא ההצדקה הכותצת ביותר לעקיבותנו ש־לא לזוז בקווי הפסקת האש בטרם הסכם שלום, ושלא לשוב לעולם לקווים שלפני מלחמת ששת הימים".
ח"כ שלמה לורנץ (אגו"י) יצא נגד ההגבלה חילול שבה בדברים שאין להם כל קשר עם המאמץ המלחמתי.
ח"כ גדעון האוזנר (ליברלים עצמאיים) סבור, כי לאחר ה־מלחמה יהיה צורך בבדיקה מחודשת של מסכסכות רבות ובגישה חדשה. הנואם גינה בכלים חריפות ביותר את ברית־המועצות, בריטניה וצר־פת — „המספסרים בדם".
ח"כ יגאל הורוביץ (הרשי־מה הממלכתית) אמר, כי „אוקטובר 1973 חייב ללמד את כולנו את הלקח, כי כשאלהו הגדולה והנחרצת של העולם הערבי כולו היא להשמיד את ישראל ולמחוק אותה כעל כפה הכוזרת התיכונה".
ח"כ יעקב חזן (המערך) קבע, כי זו איננה מלחמה על גבו־לות ולא על החזרת ארכות בדודות, וגם לא על זכויות העם הפלשתיני — אלא על זכות החיים שלנו כמדינה רי־בונית. מנהיג מפ"ם לא הסך דברי גינוי חריפים כבריה"מ.
„הגלה הופסק כאן בדם, דמם של המוני ערבים, אותם היא דחפה על־ידי מדיניותה לכל־חמה זו, ודמנו אנו, דמם של היהודים הלוחמים על חייהם וחירותם".

צליל צורב

הצליל הצורם היחיד בדיון על המערכה היה זה של נביג רקיח, ח"כ מאיר וילנר. אשר טען, כי „בריונות היסמחוניו" של הממשלה היא האחראית להידרדרות למלחמה. הנואם יצא נגד שפיכות דמים „כדי להחזיק בשטחים הכבושים".
חברי־הכנסת ג'עבר כועדי, סגן שר התקשורת, הביע ה־סיכה במדיניות הממשלה ב־שם העדה הדרוזית, וגינה ב־חריפות את הצבא הסורי על שהפגיז כפרים דרוזיים ברמת הגולן.
ח"כ שמואל תמיר (המרכז החופשי) קרא לממשלה „להי־בנע כלהשמיע תשובות לשא־לות שאנו נכנסים פלשאלי". לדבריו, עלינו להתור לכך, שאת הפסקת האש יבקשו כ־אתנו, ושצה"ל יכבע את תנאיה.
ח"כ אהרן ידלין (המערך) קבע, כי „לא עמד לנו כוח ההרתעה של צה"ל, ועתה עלינו לעשות כל כאמץ כדי להביא לידי ביסוי את כוח ההכרעה של צה"ל".
כן השתתפו בדיון חברי־הכנסת הרב כשה צבי נריה (המפד"ל), הרב קלמן כהנא (פועלי אגודת ישראל), אורי אבנרי (כרי"), שכואל ביקוטים (מוקד), שלום כהן ודייר אבנר שאקי.

הכנסת אישרה את חוק מלווה המלחמה

אושרה גם התוספת לתקציב הבטחון

במליאת הכנסת אישרה אתמול שתי הצעות חוק פיסקליות, שהגישה הממש־לה עקב המלחמה. את ה־הצעה הביא לכנסת סגן שר האוצר דר' צבי דינ־שטיין, בהיעדרו של שר ה־אוצר בן הארץ.
בהגישו את „חוק מלווה מלחמה", הסביר סגן השר, כי כטרתו היא לגייס את ה־סכום הבירבי שניתן לגייס כדי לממן את המלחמה, הן במלווה חובה והן במלווה מ־רצון. בלווה החובה אמור להכניס כמיליארד ל"י, ד־אשר למלווה כרצון, „לאור ההענות הגדולה של הציבור, כעל ועבעבר לכה שהירענו תחילה. יש סיכוי סביר לג־ייס כמיליארד לירות נוספות, ולא 50 כיליון ל"י, כפי ש־כתבנו לפני כמה ימים בהצ־עת החוק".
בהמשך דבריו פירט ד"ר דינשטיין את תנאי המלווה, הזהים לתנאים שכבר פור־סמו ברבים. החוק השני ש־הוגש בידי סגן שר האוצר בא להוסיף כמיליארד ורבע לירות לתקציב הבטחון לשנת הכספים השוטפת. במיליארד ל־הות יבואו מהכנסות המלווה (בשנת הכספים הנוכחית תת־קבל רק מחצית מההכנסה ה־כוללת) ו־250 מיליון ל"י מ־קיצוצים בתקציב הפיתוח.
ללא כל דיון הועברו שתי הצעות החוק לדיון בוועדת הכספים, ולאחר שוועדת ה־כנסת אישרה עוד קודם לכן פרוצדורה מזורזת — אושרו בעבור שעה קלה על ידי הכליאה בקריאה שניה, כש־רק סיעת רקי"ח נמנעה גנד. עתה יש בסיס חוקי לגבית המלווה ולהעברת הכנסותיו ל־תקציב הבטחון.

הוועד הציבורי למען מילווה המלחמה מרצון

פנייה למקבלי פיצויים אישיים

אזרח יקר

אנחנו נמצאים כעת בעיצומה של המלחמה, הציבור בעורף נקרא להשתתף במימון המלחמה ע"י רכישת „מלווה מלחמה" מרצון.

רבים מהשכירים במדינה רוכשים מילווה בשיעור משכורת חדשית.

אני פונה אליך ומבקש כי תרכוש אגרות „מלווה מלחמה" מרצון בסכום השווה לפחות לרנטה חדשית אחת שאתה מקבל במסגרת הפיצויים האישיים מגרמניה.

מי כמוך יודע את הצורך באמצעים שיאפשרו לנו להתגונן מפני הקמים עלינו.

יצחק רבין, יו"ר

יהודית ואשר מיכאלי
מודיעים שלאור המצב מתבטלת מסיבת הברמצווה של בנם
יורם
שנועדה ל־20.10.73
העליה לתורה תתקיים כמתוכנן.

משפחות אפלקר וזליג
מודיעות בזה על ביטול חגיגת הנישואין של בניהם
אהובה ומולי
שהיתה צריכה להתקיים באולמי „ארמון" תל־אביב ביום שני כ"ו תשרי תשל"ד 22.10.73
החופה תתקיים בע"ה בחוג המשפחה בתאריך הנ"ל

יהודית וליפא משורר
מודיעים
כי מסיבת הבר־מצווה של
יואב
שנועדה ליום שבת 20.10.73 נדחית

חתונתם של
שושנה קליין ואפרים סלוצקי
שהיתה צריכה להתקיים ב־22.10.73
נדחית בגלל המצב

מסיבת הכלולות של נעמי ויוסי
שנועדה ליום ראשון 21.10.73
נדחית
החופה תיערך בחוג המשפחה
משפחות: סקולניצקי ועצמון

מסיבת הכלולות של שרה מלץ ועמוס ספדאי
שנועדה לתאריך 21.10.73 באולמי „אואזיס"
נדחית
משפחות מלץ וספדאי

צפורה ומשה שפיר
מודיעים
כי חגיגת בר המצווה של בנם
דורון
שנועדה ל־20.10.73 נדחית. העליה לתורה כפי שנקבע

דינה ומשה גרטלר
מודיעים
כי מסיבת הבר־מצווה של בנם
נעם
שנועדה ליום 20.10.73
נדחית
העליה לתורה תתקיים כמתוכנן

שולה ואלי מצא
מודיעים
כי מסיבת בר המצווה של בננו
שמי
נדחית
העליה לתורה תתקיים כמתוכנן.

חיה וד"ר נתנאל צור
מודיעים על דחיית חגיגת הבר־מצווה של
יובל
העליה לתורה תתקיים כפי שתוכנן

מסיבת הכלולות של ורדה ודני
שנועדה לתאריך 21.10.73 באולמי „דולפין"
נדחית
החופה תיערך בחוג המשפחה
אלישבע ודוב ברגר · לאה ועמרם קובו

מסיבת החתונה של בנינו בן ציון ואידיס
שעמדה להתקיים ביום 22.10
נדחית
משפחות: פלד, גד־יבנה הליבני, באר־שבע

בלנקה ויוסף גלברד
מודיעים
שלאור המצב נדחית קבלת הפנים לכבוד הבר־מצווה של
בנם אברהם
העליה לתורה תתקיים כפי שנקבע בהזמנה

מפאת המצב
נדחית הבר מצוה של בננו יהושע (שוקי)
שעמדה להתקיים ב־20.10.73
כ"ד בתשרי תשל"ד.
המסיבה והעליה לתורה נדחו למועד אחר
ישראל (צליק) ורינה גימפל

משפחות דרזי — ותייר
מודיעות כי מפאת המצב חתונתם של
מנשה ותקווה
נדחית לתאריך 18.11.73 (יום א')
באולמי חן נתניה

דוד בן פלמיאל ויינר
אריה טיכנר
נתן קסן
לאלי קסן ומשפחתו · האב ז"ל
הלה (חיה) קולאר
צבי ב"ר ראובן גייזלר · אזכרה ביום ראשון 21.10.73
צפורה הוכצייט · נעלה לקברה ... (19.10.73)
שר הסעד · הנהלת משרדי וחבר עובדי ... משתתפים באבלו של מר שלמה הופמן ... בפטירת אמו חוה הופמן
... שנה לפטירת יקירתנו ... ברקוביץ ז"ל ... ב' בחשון תשל"ד (21.10.73), בשעה 16.00 ... בקרית שאול. ... גרוזנברג 12 „ויטגאי" ... רמת־גן, בשעה 15.30. המשפחה

صكنا من الاصل

صكنا من الاهل

מעריב

עמוד 8 — יום ד', כ"א בתשרי תשל"ד — 17.10.73

תושב הרצליה נעצר כחשוד ברצח אשתו וכריתת ראשה

אשה בת 27 נרצחה אתמול בנוף־ים בהרצליה, בנסיבות מזעזעות. כחשוד ברצח נעצר בעלה, בן 30, דקות ספורות לאחר המקרה.

הנרצחת, פנינה רחום, מצאה את מותה על רקע סכסוכים ממושכים בינה לבין בעלה, סבל במקצועו. מימצאי החקירה הראשונה העלו את החשד, כי הבעל תקף את אשתו בשעה 8 בבוקר, בעת שזו עסקה בעבודות הבית בדירתם, ברחוב הפרסה 97.

הוא חשוד כי תקף אותה בסכין, כרת את ראשה ונמלט בתחתוניו בלבד, כשראש אשתו בידיו. אותה שעה עברה במקום מכונית פרטית בהנגה בידי אשה. זו בלמה את מכוניתה, מזועזעת למראה הבחוה המחריד. החשוד ברצח הטיל לתוך המכונית את הראש הכרות ותקף בפראות את הנהגת.

ברגע זה הגיעה למקום ניידת משטרה, שהוזעקה עוד קודם־לכן. שלושת השוטרים חילצו את הנהגת מידי החשוד, ולאחר מאבק קצר התגברו עליו ועצרו אותו לחקירה.

גופתה של הנרצחת כרותת הראש נמצאה מוטלת במסבה הדירה. לבני הזוג 3 ילדים קטנים.

מסע נמרץ למכירת אג"ח ישראליות ייפתח בארה"ב

מקווים לאסוף סכום למימון מלוא תקציב הפיתוח של ישראל — 642 מיליון דולר

מאת פיליפ בן
סופר „מעריב" בארה"ב

אחרי תפילת „יזכור" בבוקר החג, כחר, ישמעו ב־3000 בתי כנסת בארה"ב ובקנדה נאומים, שיקראו להשגת פיוע מאסיוי לישראל בשעה זו של מאבקה הכבירה.

בעקבות הנאומים ייערך מסע נמרץ של מכירת איגרות חוב ישראליות.

נשיא מפעל איגרות החוב הישראלי, סם רותברג, וסגנו בוריס סימכר, הביעו את בטחונם, כי במיבצע מיוחד זה, שיימשך עד ה־31 במארס 1974 ייאסף סכום שדי יהיה בו כדי למכן את מלוא תקציב הפיתוח של ישראל — 642 מיליון דולאר. פירוש הדבר — מכירת איגרות חוב בשיעור גדול ב־250% אחוז מן השיעור הרגיל.

ב־11 ימי המלחמה מכר המפעל איגרות חוב בשווי 175 מיליון דולאר — 125 מיליון מהן במזומנים.

מר רותברג הדגיש את המלאכה העצומה שעשו רבנים מכל הזרמים בקרב קהילותיהם, בבשורה להגדיל את תרומות היהודים.

„אם העם בישראל מסוגל לעמוד ברגע זה במעמסת הוצאת התוקפנות, ואם הוא מסוגל לקבל על עצמו — נוסף לתשלום המסים הגבוהים ביותר בעולם — מעמסה נוספת של מילות חובה ומילוות מרצון בסך חצי מיליארד דולאר, חייבת היהדות האמריקנית לעשות הרבה יותר ממה שעשתה עד כה" — דברים אלה הושמעו פעמים חוזרות ונישנות בכל אסיפות ההתרמה.

רותברג ציין, כי התשקיף הכלכלי הנוכחי בארה"ב מקשה על הצלחת המאמץ המיוחד, שכן הבנקים בארה"ב מציעים רבית של 10 אחוזים על פקדונות גדולים, בעוד שאיגרות החוב הישראליות מכניסות לבעליהן ארבעה אחוזים לשנה בלבד.

„אך סאדאת לא יצווה על הטנקים שלו לעצור, עד אשר ירדו שיעורי הרבית הבנקאית בארה"ב, וגם העולים מבריה"מ אינם יכולים להמתין. ישראל זקוקה לכסף עכשיו" — אמר רותברג.

תמיכה בניכסון

שמואל שגב, סופר „מעריב" בוושינגטון, מוסר:

מועצת הנשיאים של הארגונים היהודיים הגדולים בארה"ב החליטה אתמול לצאת למסע כל־ארצי, שמטרתו לגייס תמיכה רבה ככל האפשר בהחלטת הנשיא ניכסון לקיים בעינו את מאזן הכוחות הצבאי במזרח־התיכון.

יהודים ולא־יהודים, חוגי כנסיות וארגונים שונים, כבר החלו „מפציצים" את נציגיהם בקונגרס, ראשי הערים ומושלי המדינות, במכתבי תמיכה בניכסון.

חוגים יהודיים הביעו אתמול את התקווה, כי עצם העובדה שניכסון גילה תמיכה כה תקיפה בישראל תעודד את הקהילה היהודית־אמריקנית להגדיל את תרומותיה למגבית היהודית המאוחדת ולרכוש כמויות גדולות יותר של איגרות חוב ישראליות.

„ליז" טיילור תצא למסע התרמות למען פצועי ישראל

השחקנית אליזבט טיילור עומדת לצאת למסע התרמות למתן סיוע לנפגעי המלחמה הישראלים. היא תפתח בכך השבוע ברומא ותמשיך בהאמבורג, באמסטרדם, בלוס־אנג'לס ובניו־יורק.

היא תתרום גם תרומה אישית גדולה, והיא מקווה למסור את כספי התרומות אישית לידי ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר. (רויטר)

נמל עקבה נסגר ליבוא סחורות

ירדן הפסיקה ליבוא סחורות דרך נמל עקבה, בגלל הסכנה הנשקפת לתוקפה ישראלית באיזור — מען אתמול העתון הירדני „אל־דסטור".

לדברי העתון, יובאו סחורות היבוא של ירדן לנמל ג'ידה הסעודי ולכוויית במפרץ הפרסי ומשם יועברו לירדן בדרך היבשה. (יו.פי.).

טור משוריין של צה"ל, בעת הפוגה — בחזית הסורית. (צילום: ישראל סאן)

3 יהודים הניפו דגלי ישראל בפרלמנט הבריטי בעת נאומו של השר דאגלס־יום

הפגינו בכך נגד הנימה האנטי־ישראלית בדברי שר־החוץ הבריטי, שטען כי האמברגו „מאוזן" ✶ צירים ממפלגת השלטון ומהלייבור תקפו מדיניות ממשלת בריטניה ודרשו לשקול מחדש שאלת האמברגו

מאת צבי לביא,
סופר „מעריב" בלונדון

שני דגלים ישראליים הונפו אתמול באולם הפרלמנט הבריטי בלונדון. שלושה צעירים יהודיים, אחיצים, ניצבו דומם בשורה האחרונה של יציע הקהל והניפו בידיים מורמות את הדגלים.

באולם עמד שר החוץ הבריטי, סיר אלק דאגלס־יום והסביר, כי ממשלתו מבקשת למלא תפקיד של „מלאך שלום" שישים קץ למלחמות במזרח־התיכון.

טען סיר אלק: „ב־1967 הופלה האמברגו את ישראל לרעה. היום הוא מאוזן".

בתגובה על דבריו אלה הניפו שלושת הצעירים היהודים, הנמנים עם צעירי תנועת החרות בבריטניה, את דגליהם. כמעט חצי דקה ניצבו השלושה, כשבידיהם פרוסים הדגלים, בהפגנה אילמת נגד המונולוג האנטי־ישראלי של שר החוץ הבריטי. הקהל הישבה אליהם את מבטיו בהפתעה. הסדרנים אותתו להם בידיהם ואמרו להם בקולות מאופקים להוריד את הדגלים. הצעירים לא הניעו אוזן, עד אשר התקרבו אליהם הסדרנים, אך אחד מהם השליך את הדגל בכוח, בנסיון להנחיתו באולם על ספסלי הצירים. לצערו, הגיע הדגל בקושי לשורה הראשונה של היציע ונאסף על ידי סדרן.

השלושה נלקחו לחדר המשמר, בקומת הקרקע, והוחזקו שם שלש שעות. אחר־כך שוחררו מבלי שיואשמו, ואף קיבלו בחזרה את הדגל.

תמיכה בישראל

את מלאכתם של שלושת הצעירים המשיכו אחר כך צירי פרלמנט. מזמן לא שמע הבית דברי תמיכה תקיפים כל כך בצידקת ישראל. דברים ברוח זו נשמעו מפי אנשי מפלגת השלטון השמרנית וצירי הלייבור האופוזיציונית גם יחד.

מנהיג מפלגת הלייבור, הרולד וילסון, שאל במשטמות, אם נוכח האחירה שפשטה מוכן שר החוץ לשקול מחדש את שאלת האמברגו. סיר אלק השיב, כי הוא ימשיך לעיין בשאלה, אך לפי שעה הוא משוכנע שהצעד שעשה צודק.

לדעת משקיפים, קשה להניח שסיר אלק ישנה את מדיניותו, שכן משרד החוץ הבריטי מתלהב מן הרציון להציג את בריטניה ככוח שלישי „ניטראלי" — לבדה או בשיתוף עם מדינות הקהילה האירופית, בהנהגת בריטניה — שינסה לתווך ולנסח הצעות פשרה בין ישראל לערבים.

סיר אלק חזר על קריאתו להפסקת אש מיידית. הוא שלל כפיית הסדר, אך עמד על הצורך בהקמת חיל בינלאומי, לפיקוח על הפסקת האש ולהבטחת תנאי ההסדר שיושג. הוא סבור, שיש לכונן אזורים מפורזים בין המדינות הלוחמות, נוסף לביצוע החלטה 242 של מועצת הבטחון ונסיגה ישראלית מלאה מן השטחים שכבשה במלחמת ששת הימים.

„אולם, הצלחת כל יוזמה תלויה בתוצאות קרבי" — אמר.

שר החוץ בממשלת הצללים של הלייבור, ג'ימס קלהאן, דרש גם הוא מסר אלק לשקול מחדש את האמברגו, שהטיל על אספקת תחמושת לטנקים הישראליים מדגם „צנטוריון".

סר אלק התנגד וטען, כי עניין האמברגו אכן הסב לו דאגה, אך החליט כפי שהחליט אחרי בדיקה קפדנית, ובכל הכנות יכול להגדיר את האמברגו כמאוזן.

„אינטרס בריטי"

המשיך בהתקפה מנהיג המפלגה הליבראלית, ג'רמי תורפ, שאמר: „בשעה שאנשינו מכרו לישראל את הנשק להגנתה, כלום הבהירו לה שיסרבו לספק לה חלפים כדי לעשותו אפקטיבי דווקא בשעה שתצטרך להשתמש בו? ואם מדברים על איזון, כלום אין זו עובדה שאנחנו מאמנים בימים אלה צוותי מסוקים מצריים, שולחים טנקים לדובאי וממשיך במשלוחי מטוסים לסעודיה? איזו מן ניטראליות היא זו?"

סר אלק טען, כי צוותי המסוקים רק עוברים הסבה ואילו המסוקים עצמם לא יישלחו בינתיים. אשר לטנקים לדובאי, הרי זה אינטרס בריטי לסייע לבטחונן של נסיכויות המפרץ הפרסי, טען, ואין סכנה שטנקים אלה ישתתפו במלחמה הנוכחית.

היתה זו רק הקדמה. זהויות המעשי והמקיף ייערך מחר. דיפלומטים ישראליים עשו ביומים האחרונים מאמצים רבים, לגייס בפרלמנט הבריטי התנגדות לאמברגו.

אלפי מברקי תודה על הנשק לישראל נשלחו לנשיא ניכסון

מאת פיליפ בן,
סופר „מעריב" בארה"ב

אלפי מברקים הגיעו ב־24 השעות האחרונות אל הבית הלבן ורובם ככולם מביעים המיכה במשלוחי הנשק האמריקניים לישראל, שעליהם התליט הנשיא ניכסון.

הרב ארתור הרצברג, נשיא הקונגרס היהודי האמריקני, כתב במברקו: „העמים שוחרי החרות בעולם כולו ישאבו עידוד ותקוה מהחלטתך הנקיפה למלא אחר התחייבותה של ארה"ב להגן על ידידיה מפני התקפה ולתמוך במדינה הדימוקרטית האחת והיחידה במזרח־התיכון.

„ארצנו עמדה בראש היוזמה, לשכנע את שני הצדדים להסכים להפסקת אש ב־1970.

„המעשה שעשית, מסייע למלא את התחייבותנו לספק את הסיוע הצבאי, הכלכלי והדיפלומטי הדרוש לישראל, שנפלה קורבן להתקפה מצד ממשלות, שהפרו את ההתחייבויות שקיבלו על עצמן כלפי ארה"ב".

44 אחוז בארה"ב תומכים בישראל

משאל, שנערך על ידי מכון גאלופ בענין עמדת תושבי ארה"ב כלפי המלחמה בכמזה"ת, הראה, כי 44 אחוז מהנשאלים תומכים בישראל. שישה אחוזים תומכים בערבים, 22 אחוז אינם תומכים אף לא באחד הצדדים ו־25 אחוז לא הביעו כל דעה.

המשאל, אשר התחיל ב־6 באוקטובר, יום פרוץ הקרבות, הקיף מידגם של 1500 בוגרים, מגיל 18 ומעלה ב־300 אתרים. (עסט"א)

מדינת הסה בגרמניה תורמת 500 אלף מארק למד"א בישראל

מאת סופר „מעריב" בבון

ממשלת מדינת הסה בגרמניה המערבית הודיעה אתמול על החלטתה לתרום מיד 500 אלף מארק למגן דוד אדום בישראל, למימון פעולות הומניטריות והקלת המצב בעורף בעת המלחמה.

דובר משרד החוץ בבון אמר אמש לסופר „מעריב", שגם הממשלה הפדראלית של גרמניה המערבית מתכוונת להושיט סיוע הומניטרי למזרח התיכון, ויתכן שהיא תפרסם הודעה על כך היום.

אנשי משרד החוץ בבון אמרו כי בהתאם לעמדה הניטראלית הרשמית של בון כלפי הנעשה במזרח התיכון, יישלח סיוע כזה לשני הצדדים היריבים.

מפעל בשווייץ מציע תרופות לישראל ולערבים

מפעל התרופות השווייצי הענקי „סיבא־גייגי" הציע לישראל, למצרים ולסוריה, לשלוח אליהם מייד תרופות בשווי חצי מיליון פרנקים שווייציים, ותרופות נוספות באשראי בשווי 4 מיליון פראנקים שווייציים לכל אחת מהן.

בסוף השבוע שעבר נערכו בשווייץ כמעות התרמה נוספים. בכמסע המגבית היהודית המאוחדת בציריך נאספו כמה מיליוני פראנקים. באחת מאסיפות־ההתרמה אלה התמוטט ד"ר גרונשוויג, נשיא הפדראציה של הקהילות היהודיות בשווייץ, ומת מהתקף לב.

תורנות בתי המרקחת היום ומחר

● ירושלים: ערב חג — ניכבמי, רח' האריה 23, טלפון 33676; אל ארז, רח' באב אל זהרא, טל' 282682. שמחת תורה — פסטרו, רח' המלך 23, טל' 53843; אל שעב אל גרידה, בתוך שער שכם, טל' 983401. מוצאי־חג — זכרון משה, רח' ישעיהו 10, טל' 228386.

● תל־אביב: ערב חג — בגי, רח' דיזנגוף 174, טלפון 222386; הנביאים, רח' המלך ג'ורג' 23, טל' 286340; יפו, רח' יהודה הלוי 67, טל' 812424. שמחת תורה — ברגמן, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223321; תרופה, רח' דיזנגוף 212, טל' 223488. מוצאי־חג — גרינברג, רח' המלך ג'ורג' 46, טל' 226008; הצפון, רח' יהודה המכבי 13, טל' 445995.

● חיפה: ערב חג — המזרח, רח' הרצל 28, טל' 665211; שמחת תורה — אין תורנות.

● רמת־גן ובני־ברק: ערב חג — הנשיא, דרך ז'בוטינסקי 111, פרדס כץ: הרצה, רח' כצנלסון 131, טל' 722222. שמחת תורה — תלפיות, רח' אבא הלל 30, טל' 723654.

● חולון ובת־ים: ערב חג — גני בת־ים, רח' הנביאים 3. בת־ים: נאות שושנים, רח' ירושלים 44, חולון. שמחת תורה — הדרות, רח' ההסתדרות 10, חולון: בלפור, רח' בלפור 50, בת־ים.

● באר־שבע: שמחת תורה — הנגב.

● נתניה: ערב חג — הרצל, רח' הרצל 24, טל' 22243. שמחת תורה — נתניה, הרצל 44, טל' 22852.

● פתח־תקוה: ערב חג — אסותא, רח' ברית הירש 23, טל' 911191. שמחת תורה — הירקון, רח' שטמפר 24, טל' 910946.

ועד כפר חב"ד

הרינו להודיע כי למרות גיוס רוב חברינו נקיים אי"ה ביום חמישי מוצאי שמחת תורה בשעה 8 בערב הקפות שניות בבית הכנסת הגדול שבכפר חב"ד. המוני בית ישראל מוזמנים לקחת חלק בשמחת התורה.

לחסידי חב"ד המגויסים אנו פונים בבקשה שישתדלו לקיים הקפות והקפות שניות במקומות בהם הם נמצאים.

לחסידי חב"ד ברחבי הארץ בקשתנו שישתדלו לבקר במחנות הגיוס שבקרבת מגוריהם ולערוך שם הקפות והקפות שניות. ולאור הוראות הרבי שליט"א להדגיש שמחה בימים אלה שנשתדל כולנו יחד להרבות שמחת ישראל בתורה ושמחת התורה בעם ישראל.

בברכת החג ובשמחה

ועד כפר חב"ד

ארגון הקבלנים והבונים בבת־ים

רחוב רוטשילד 39, טלפון 874648

מודיע

1. הוקם מטה חרום הפועל בסניף משעה 9.00 בבוקר עד 4.00 אחה"צ ומטפל בענייני החברים המתעוררים כתוצאה מהמלחמה.
2. הוקמה ועדה להתרמת החברים למילווה מרצון. על כל הקבלנים להתייצב בסניף בכדי לחתום על ההתחייבויות (אפשרות לתשלומים ל־10 חדשים).
3. החברים המגויסים יוכלו למסור הודעות למשפחותיהם בטלפון: —

874648

ואנו נמסור אותם בדחיפות.

מטה החרום

אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים בישראל
הועד המרכזי

אל ציבור המהנדסים והאדריכלים

נוכח המלחמה שנכפתה עלינו, החליט הועד הפועל של האגודה לגייס מייד לפחות 5 מיליון לירות למאמץ הבטחוני — וזאת באמצעות רכישת איגרות מלווה מלחמה מרצון.

כל מהנדס ואדריכל למקצועותיו ירכוש איגרות מלווה מלחמה מרצון: —

עצמאי: לפחות בסכום המקביל למשכורת החודשית שלו ושל כל עובדי משרדו.

שכיר: בסכום המקביל למשכורת חודשית לפחות.

ועדות לגיוס כספים למלווה המלחמה מרצון פועלות בכל סניפי האגודה בארץ. מטה הפעולה — במרכז האגודה, „בית המהנדס", תל-אביב, רחוב דיזנגוף 200, טל. 220122/3.

בשם הועד המרכזי של האגודה הנני פונה בזה לכל חבר וחבר לרכוש מייד אגרות מלווה מלחמה מרצון לפי המיכסה הנ"ל ואף מעבר לזה באמצעות הועדות הפועלות בסניפי האגודה ברחבי הארץ.

אלחנן פלס,
יושב־ראש האגודה

הודעה חוזרת לבתי מלון בארץ

לאור המצב אין אנו מודיעים על ביטול הזמנות שהוצאו ע"י

און אירוח ונופש בע"מ

חברי המשקים:

חמדה.
בקעות.
ארגמן.
פצאל.
גלגל.
מחולה.

אשר רוצים למסור דרישות שלום לישוביהם יכולים להתקשר לטלפון מספר

02-233833

תז"י

מוזיאון ישראל, ירושלים
מריאנלה לצילום

מסיבת הכלולות של
דיצה מונוביץ ושלמה אופנהיים
שנועדה לתאריך 23.10.73
באולמי אואזיס רמת־גן
נדחית
החופה תערך בחוג המשפחה
ההורים

עיריית פתח־תקוה
אל תושבי פתח־תקוה
אזרחים יקרים!

הקימונו ועד ציבורי למילווה מלחמה מרצון בראשות פרופסור א. הראל פיש. בשמי ובשם מועצת העיריה, פונה אני בקריאה חמה לכל אחד מכם:

היענו בעין יפה

זכרו! זוהי מלחמה על נפשנו וקיומנו.
בנינו רצים לאש המלחמה,
אל נחוס אנו בעורף על כספינו

ראש העיריה
י. פיינברג

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
תנועת הנוער העובד והלומד

כל המדריכים שלא גויסו לשרות פעיל יופיעו ביום שישי, 19 באוקטובר בשעה 9.30 בבוקר למזכירות התנועה ברחוב החשמונאים 91, תל־אביב לפגישה דחופה.

חיילינו יכולים למסור דרישות שלום במספרים אלה:
267241-5, 267246
ובלילה לאברהם סוכר 755415

בברכת התנועה מטה החרום

דבר התנועה למען ארץ ישראל השלמה

התנועה למען ארץ ישראל השלמה מאוחדת עם האומה כולה ברגשי תודה ואהבה לחיילי ישראל בחזיתות. גבורתם העילאית וחרוף נפשם הצילו את ישראל.

התקפת הסורים והמצרים וההתפתחויות בעקבותיה הוכיחו את צדקת הקביעה כי גבולות סואץ והגולן חיוניים לקיומה של ישראל ולבטחונה.

מלחמתם היזומה של מצרים וסוריה מוטטה את הסכמי הפסקת האש מחודש יוני 1967. היא ביטלה את קווי הפסקת האש ואת מערכת ההחלטות וההסדרים שבאו בעקבותיה.

אין להסכים לדיון על הפסקת אש מחודשת אלא על פי פניה ישירה מצד ממשלת מצרים או ממשלת סוריה.

אין לדון בהצעה להפסקת אש עם מצרים כל עוד נמצאים חיילים מצריים בצד המזרחי של תעלת סואץ.

הנהלת התנועה

התאחדות לכדורגל בישראל

מודיעה
כי כל משחקי הליגה והגביע נדחים לשבוע נוסף

המועצה המקומית בנימינה

לחיילי מושבתנו
טלפונים 063-88513
063-88263
עומדים לרשותכם.
אל תתעצלו, כתבו או צלצלו הביתה

ראש המועצה המקומית בנימינה

מעריב של חג

אלוף (מיל.) מתתיהו פלד

עימות בין דוקטרינות לחימה

למראית עין נדמה, כי ככל שהציוד הצבאי נעשה אחיד יותר בצבאות העולם, כן נעשות תורות הלחימה של הצבאות השונים דומות יותר, ואולי אף נעשות זהות. כי הרי הטכנולוגיה שעליה מתבסס יצור הנשק, וכן תכונות כלי הנשק עצמם, נעשים דומים כל כך, עד שנעשה קשה להבין כיצד זה יכולים צבאות המפעילים את כלי הנשק הדומים לאמץ לעצמם תורות לחימה שאינן זהות באותה מידה. אך אולי לא יהיה זה מוגזם לאמר, כי ככל שהטכנולוגיה של הנשק נעשית דומה יותר, כן רואים אנו בעליל שההבדלים בין תורות הלחימה נעשים גדולים יותר ומהותיים יותר.

בעבר הרחוק יותר, בתנאים של טכנולוגיה פרימיטיבית יותר, היו לעתים כלי הנשק שבידי הצבאות דווקא שונים בתכונותיהם, ואף היו מקרים בהם היה מתגלה סוג הנשק שבידי צבא אחד ליריבו רק תוך כדי הקרב, ולהפתעה זו יכלו להיות תוצאות מרחיקות לכת, עד כדי הענקת ניצחון לאותו צבא שידע להפתיע את יריבו בסוג נשק חדש. אך בכל זאת, תורות הלחימה היו זהות במידה רבה בקרב צבאות שנמנו פחות או יותר, על אותה ציביליזציה. אשר לצבאות שנמנו על ציביליזציות שונות, ההבדלים בין תורות הלחימה שלהם היו גדולים יותר. ומשמעותיים יותר, אך אולי בכל זאת היו ההבדלים אלה פחות מהותיים מאלה שהתפתחו בעידן הטכנולוגיה המתקדמת שאנו חיים בו, בין צבאות הנמנים על תרבויות שונות.

בעצם אפשר לדייק יותר ולאמר כי הכוונה היא לשתי תרבויות בלבד, התרבות המערבית של העולם החופשי והתרבות המזרחית של העולם הקומוניסטי. שכן דווקא בתקופה שלאחרי מלחמת העולם הראשונה, היינו מאז המהפכה הקומוניסטית ברוסיה, שבה נתקרבו מאד טכנולוגיות הנשק בעולם המודרני, הגלמו יותר ההבדלים שבין תורת הלחימה של העולם החופשי מזה ושל העולם הקומוניסטי מאידך. קשה יהיה לציין במכללה קו אחד המאפיין את ההבדלים הללו, אולם דומה, כי לא נרחק מן האמת אם נאמר, כי ביסודו קשור ההבדל שבין שתי תורות הלחימה, בהשקפה ובמקומו של הפרט הלוחם במערכת הכללית של המסגרת הלוחמת. בעולם החופשי ניתן לפרט מקום בולט יותר, יזמתו ותושייתו מהווים גורם קובע יותר באיכות לחימתו, בעוד שבעולם הקומוניסטי מודגשת יותר חשיבות הפעולה של המון הלוחמים הפועלים מתוך תיאום כולל, המעניקים בדרך זו משקל מיוחד בשדה הקרב להמוניות של פעולתם.

■

משמעות של תפישה שונה זו של מקומו של הפרט, מתגלית מיד כשמתבוננים באורח הפעלת הכוחות. בצבאות העולם החופשי נודע תפקיד חשוב לפעולתה של היחידה הקטנה, גם שעה שהיא פועלת במסגרת של יחידה גדולה ביותר, ועקב כך גם נודע משקל עצום אף לכושר מנהיגותו של המפקד הזוטר ביותר. לעומת זאת אין בצבאות המזרח הקומוניסטי צורך לפרט ואין המפקד הזוטר נתבע לגלות יזמה מיוחדת או כושר מנהיגות, פרט למה שדרוש כדי לוודא, כי הפרט יטבע לחלוטין בתוך המסגרת הצבאית ויפעל עם חבריו ליחידה במסגרת היחידה הגדולה יותר, מתוך תיאום מוחלט. כל מה שנדרש מהפרט במסגרת המונית זו הוא להפעיל את נשקו ביעילות על פי ההדרכה שהוקנתה לו, ולצרף את משקלו הזעיר אל משקלה העצום של היחידה הגדולה תוך דיכוי מוחלט של אישיותו. התחום היחיד בו מותר אז לפרט להבליט עצמו הוא הדבקות במשימת היחידה המתבטא בכך שאין הוא מפגר מאחור, אין הוא סוטה לצדדים, וממשיך לפעול ממקומו, או להתקדם במסלול שנקבע מראש, עד תום הפעולה.

באותן קולנעי? מתגלה ההבדל בין שתי צורות הפעולה של הלוחם, בכך שהלוחם המערבי לוחם בזריזות, ומתוך מאמץ מוד־שבתי, בעוד שהלוחם הקומוניסט לוחם תוך הטמעת שאגוה? עידוד להמוני חבריו בעת הלחימה, להמשיך ללא מחשבה או אילתור בדרך שהותכתבה מראש. אין כמובן בתיאור זה כדי ליצג באמנות את נוהגו של הלוחם בכל המקרים, אך הוא מבליט את הקו האפייני כל אחד מהם.

■

ברור שהבדל כזה, מלמד על תפישת תפ־קידו החברתי של הפרט גם במסגרות שאינן צבאיות, והוא נובע מן הנתונים הבסי־סיים של חיי החברה בה מתפתחת תפישה כזו. לפיכך אין זה מפליא לראות כי תורת הלחימה שבה מודגש מקומו של הפרט כלוחם יזום, מקובלת בחברות המייחסות ערך עליון לחיי הפרט, לאינדיבידואליות שלו, בעוד שתורת הלחימה המדגישה את הפעולה ההמו־נית מקובלת בחברות שבהן אין הערכה כזו לפרט, לאישיותו, למקומו בחברה. תורת הל־חימה המערבית, החופשית, מקובלת כמעט אך ורק בארצות הנמנות על העולם החופשי בתפישת עולמו, בעוד שתורת הלחימה המז־רחית, הקומוניסטית, מקובלת כמעט בכל ה־ארצות שאינן חיות על פי הערכים החב־רתיים של העולם החופשי.

לדבר זה יש משמעות מיוחדת כשמדובר בפיתוח העוצמה הצבאית של עמים מתפתחים. זמן רב תהו משקיפים לפשר התופעה שארצות מתפתחות שצבאותיהן הוקמו על פי ייעוץ סובייטי, וחומשו בציוד סובייטי, הוכיחו עצמם כיעילים יותר מצבאות שהוקמו על פי יעוץ מערבי וחומשו בציוד מערבי. הדבר התבלט במיוחד במזרח הרחוק לאחר מלחמת העולם השניה, כשלמעשה התברר כי צבאותיהן של קו־ריאה הצפונית וצפון וייטנאם פעלו הרבה יותר טוב מצבאותיהן של קוריאה הדרומית ודרום וייטנאם. זו לא היתה תוצאה של כישרון גדול יותר שגילו היועצים הסובייטים מזה שגילו היועצים האמריקאים באותם המק־רים, אלא של ההתאמה הבסיסית של תורת הלחימה הסובייטית למנטאליות של עמים אלה, שאורח חייהם והערכים התרבותיים שלהם עולים בקנה אחד עם אלה של הרוסים ובני־בית העמים האחרים שבהם שורר המשטר הקומוניסטי. אין פירוש הדבר שעמים אלה מעריצים במיוחד את התורה הקומוניסטית, אלא שבהם מתאמת הפקרון? שהובחן על ידי הוגי הדעות הצבאיים הקומוניסטים, שקיימת התאמה בין הרגלי החיים והרגלי הלחימה של עמים, וכי אורח הלחימה ההמוני הולם יותר רבים מן העמים המתפתחים.

אמנם במשך תקופה די ארוכה האמינו ה־רוסים כי תורת הלחימה שלהם, כלומר זו שהם אמצאו כמותאמת לצבא האדום, יכולה להתקבל רק במקום שהתורה הקומוניסטית כולה מתקבלת, והם נמנעו מליעץ ולצייד עמים שלא אמצו את המשטר הקומוניסטי. אולם זה עשרים שנה בקירוב שהם מוכנים להעניק את ייעוצם ואת ציודם גם לעמים שאינם קומוניסטים, אך שיש בערכיהם החב־רתיים יסודות ניכרים המשותפים לאלה ש־מאפיינים זה דורות את החברה הרוסית, והחב־רות אורחות הדומות לה. מובן שעמים אלה חייבים היו לפתוח להסכה למגמה הפוליטי־ת הקומוניסטית, גם אם לא קיבלו את התורה הקומוניסטית כך קרה שמצרים, החל מאמצע שנות החמישים, עברה בארגון צבאה, הי־מושו ואימונו, אל הדגם הסובייטי, ואחריה, כידוע, באה סוריה.

■

מאחר שהעיקרון הבסיסי בתורת הלחימה הסובייטית היא ההפעלה ההמונית או המחודדת? ליצירת עדיפות בשדה הקרב על ידי הפעלה המונית של כל סוג נשק או יחידה, טבעי הדבר שהצבאות הערבים שהוקמו על פי תורת הלחימה הסובייטית, חייבים היו להיות צבאות גדולים, שבמסגרתם ניתן לפ־תור בעיית המתודרות? בשדה הקרב, על בסיס של הפעלה המונית. העובדה שכלי הנשק הינם מסובכים מבחינה טכנית, כמוהם שהם מודרניים, ונוצרו להתמודד עם כלי נשק מסוגם, מחייבת כי ההדרכה הניתנת לחיילים בהם תימשך זמן רב, ומכאן משך השירות הצבאי הארוך הנהוג במצרים ובסוריה. אך משך זמן זה של השירות הצבאי לא נועד לפתח בחייל תכונות של לוחם בודד או של לוחם אינדיבידואלי, אלא רק להקנות לו מיומנות בהפעלת הנשק, ויכולת לפעול בי־מתואם במסגרת המונית.

את תוצאותיה של תפישה זו רואים אנו במלחמת המצרים הסורים הפעם, שעל ידי הפעלה המונית של כלי נשק, הם מצליחים להפיק מהם תוצאות הרבה יותר מרשימות, כאשר יכלו להפיק בעבר מכלי נשק דומים שהופעלו על פי תפישה מערבית, בקבוצות קטנות יותר שחייבו כושר אישי גבוה יותר, כדי להשיג יעילות דומה. בביחוד מתבטא הדבר בהפעלת כלי נשק שהפעלתם ההמונית מעלה באופן ניכר את איכות התוצאות, כמו נשק ה־ירי נגד טנקים או טילים נגד מטוסים. העיקרון שבהפעלתם אינו שונה באופן עק־ודאי מזה שבו התפרסה הארטילריה הרוסית במלחמת העולם השניה, כשנוכחה על יד־י הפעלה המונית של תותחים וירי של תחמושת עד בלי סוף, להשיג התוצאות שבדרך כלל משיגים בצבאות המערב באמצעות מספר קטן יותר של תותחים, או בשילוב של ירי הת־ותחים והפעלה כוחות אחרים.

דבר אופייני הוא, שתורת לחימה זו מקבל־ת מראש, כי כוחות היבשה צפויים לפעול בתנאים של נחיתות אוירית, והיא מארגנת אותם לקראת אפשרות זו. זהו הבדל מהותי בין תורות הלחימה המערביות והקומוניסטיות. לאחר מלחמת העולם השניה נעשה הדבר כמעט לכלל מקודש במערב, כי כל פעולה צבאית של כוח מערבי חייבת להתבצע ב־תנאים של עליונות אוירית. ההסבר לכך הוא שבתנאים של עליונות כזו יכולים כוחות היבשה לפתח את מלוא יכולתם הקרבית. אך ברור שתורת הלחימה הקומוניסטית לא קיבלה עקרון זה, כפי שהוכח במלחמות קוריאה וייטנאם, שבהן פעלו הכוחות הקומוניסטים בתנאים של נחיתות אוירית, ובכל זאת השיגו תוצאות מרשימות.

הסיבה לויתור מראש כמעט על השגת העליונות באויר, כתנאי מוקדם לנצחון על הקרקע, היא כנראה זו שבאויר עדיין מהווה יזמתו ותושייתו של הלוחם הבודד את הערך העיקרי בקרב. הרוסים מיצרים, כידוע, מטו־סים באיכות גבוהה מאד, ומבחינה טכנולוגית ותעשייתית אין מטוסיהם נופלים מן המטוסים המיוצרים במערב. אך אין ביכולתם ליצור טייס שיוכל להתמודד עם הטייס המערבי, ואת הדרך להבטיח לטייסיהם עליונות באמ־צעות הפעלה המונית, הם טרם גילו. אך כאמור, אין במגבלה זו כדי להביא את תורת הלחימה הקומוניסטית לידי ויתור על הנסיון להתגבר על הנחיתות באויר על ידי התאר־גנות והערכות על הקרקע המקטינה את תו־צאותיה. ואמנם, כפי שראינו, מצליחים הם באמצעות הפעלה המונית של נשק נגד מטו־סים, לצמצם במידה מסויימת את תו־צאות נחיתותם באויר, אך אין הם מצ־ליחים למנוע נחיתות זו למרות שחילות האויר של המצרים והסורים אינם נופלים בכמות מטוסיהם ואף באיכות מטוסיהם מאלה שלנו.

■

יש להניח כי ככל שהזמן עובר, והאימון של הצבאות המצרי והסורי נמשך, חל שיפור בכושר ההפעלה של הגייסות על ידי הפיקוד המצרי והסורי, וכן ברמת הלחימה של הגייסות עצמם. מהו קצב ההתקדמות ה־מושג על ידם בדרך זו קשה לאמר. מאז החלו הצבאות המצרי והסורי לפעול לפי תורת הלחימה הסובייטית, לא נתכן? להם להכנס לקרב באורח שהיה צפוי על ידם, משום שתמיד עלה בידינו בעבר לשבש עליהם את הכנותיהם ואת ציפיותיהם. ברור שצבא אשר בו שמים יותר דגש על הפעלה המונית, חייב להדגיש בעיקר את עקרונות המלחמה של ריכוז הכוח, תכנון בפרוט, ופיקוד שאינו נתון להפתעות. לעומת זאת בצבא כשלנו, שבאופן עקרוני פועל על פי תורת הלחימה המערבית, המדגישה את פעולת הפרט ואת יזמתו, מדגישים בעיקר את עקרונות היזמה וההפתעה. לפיכך, הצלחנו בעבר לשבש את פעולות המצרים והסורים על ידי נקיטת יזמה שהפתיעה אותם במידה כזו, שלא עלה בידיהם להביא לידי ביטוי את ההכנות החשובות שעשו בהם אורחי הלחימה ה־סובייטיים.

יש להניח כי אילו לפני שש שנים היינו מניחים להם, היו צבאות אלה מגלים את אשר הקנו להם הרוסים בטכניקה קרבית וכבר אז היינו מבחינים ביעילותה היחסית. אלא שהדבר נבצר מאתנו, עקב העובדה שלא הנחנו להם לפעול על פי תכנונם ועל פי תורתם. רק הפעם, מאחר שויתרנו על היזמה ועל ההפתעה, הנחנו לצבאות מצרים וסוריה להכנס לקרב על פי הנהלים שלהם, עלה בידם להפגין את אשר מסוגלים הם לעשות שעה שניתנת להם ההזדמנות. אילו פעלנו אנו מלכתחילה גם הפעם, כפי שפעלנו בעבר, קרוב לודאי כי לא היינו מבחינים בכל אותם גילויים שאנו משתוממים במידה מסויימת למראם, כשם שלא הבחנו בהם בעבר. גם אין ספק שעם התפתחות המלחמה, ככל ש־יעלה בידינו שוב ליטול יזמה ולהפתיע את האויב במהלכים בלתי צפויים, נשוב לראות אותן תופעות המוכרות לנו מן העבר, של הצבאות הערבים בתבוסתם.

בדרך לדמשק

ה. יוסטוס

הרכבות שבדרך

האמברגו הבריטי על משלוחי נשק לישראל וההצהרה של לונדון כי אין ברצונה לבטל את תכנית האימונים של טייסים מצרים ב־אנגליה, פוטרים אותנו מלהוסיף ,לנתח' את העמדה הבריטית מול המערכה שבה אנו נתו־נים. שר החוץ הבריטי עצמו לא הותיר מקום רב לניחושים כאשר, בנאום שנשא בשבוע שעבר בועידת המפלגה, הצדיק למעשה את ההתקפה הערבית על ישראל.

ואכן, עוטה היא המגמת הצביעות שבה עוד מנסה לונדון ,להסביר' את מהלכיה ול־עטפם בעטפה של ניטרליות מהוסדה ובגי־גישה המודרכת על ידי אלטרואיזם בגלה שכל כוונתו איננה אלא לשרת את העולם ולקדם את היציבות באזור ובעולם.

אף שקיפותה של הצביעות אינה מפרידה אותה.

ולהתפלא על כך — קשה.

כי אכן, כך דרכה של מדיניות בגיעה, ש־היא דוחה הצידה כל עיקרון, מקדשת את כל הדרכים והופכת את הצביעות לעיקרון.

בשנות השלושים היא הובילה למינכן. אז היתה זו ,רק' בעייה יהודית, ,רק' בעיית ה־סודטים, ,רק' בעיית קיומה של צ'כוסלובקיה. והאם בשל כך — שאל צ'מברליין — כדאי לסכן את שלום העולם ולהביא עליו מלחמה?

כיום זו ,רק' בעיית ישראל. והאם בשל כך אפשר לסכן את מערכת היחסים עם העולם הערבי ואת אספקת הנפט?

כי זו דרכה של הצביעות שאין לה גבול, וכל הגיונה נעוץ בהתעלמות מההווה ומהמש־מעותו של האתגר הניצב.

להצדקתו של צ'מברליין אפשר עוד אולי לומר, כי לא ראה את התמונה כבית ההיא, כי טעה בהערכה, כי חשב שיצליח להפנות את הכוח הנרכש? נגד רוסיה, כי קיוה ידי לראות את הנהר, אך שבכבוב? בהר יראה את העולם. כדברי צ'רצ'יל, דרך צינור הביוב של ברמינגהאם, שבה שימש פעם כ־ראש עיר.

אבל מה הצדקה ניתן להביא לסיר אלק דאגלס יום כשהוא מסביר את מדיניותו בחשש בפני הסכנה שההתלהבות בין ישראל והערב עלולה להביא להרפה מסוכנת של היחסים בין מעצמות־העל? מה קשר יש בין החשש זה לבין הטלת אמברגו נגד ישראל?

ואכנם, אין קשר ואין הסבר והלה זה שבר שיקולי ,האינטרס הבריטי'. הוא מתעלם לא רק מגורלה של ישראל, אלא גם מאיתה הזי־רה הרחבה עצמה שלה הוא, כביכול, דואג והרו.

●

לא קשה לראות מה הביא את הנשיא ניכ־סון לקבלת ההחלטה על הפעלת רכבת ה־אוויר כדי לחזק את כוח עמידתה של ישראל. ודאי לא היתה זו החלטה קלה ובמיוחד בשביל ניכסון אשר, בצד השינוי הדראסטי שחולל ביחסי ארה"ב וסין, מתווים הצעדים שצעד לקראת הפשרה עם בריה"מ הישגו הגדול ביותר.

ואמנם, מאז פלישת הפיסנה? עם ברז'נייב בוואשינגטון לא חסך מאמצים כדי להסיר כל מכשול מהדרך להפשרה, כפי שהדבר בא ל־ביטוי במאמציו הרבים לגבור על הצעת התי־קון של הסנאטור ג'קסון — למעשה, כדי לגבור על ההיסוסים והספקות שקיננו בלבות רבים בארה"ב לגבי כוונתה של מוסקווה ו־נכונותה לעלות על דרך חדשה תמורת הסיוע העצום בהשקעות ובידע אשר ארה"ב הציעה לה ואשר יתרום תרומה רבה ומשמעותית ל־התעצמותה הכלכלית ולחיזוקה.

הרבים ראו ביחסה של בריה"מ ליהודים אחת מאבני הבוחן שממנה ניתן יהיה לעמוד על כוונותיה, ועל מידת פתיחותה בעתיד ל־חילופי דעות ומגע חפשי עם המערב.

הממשל האמריקני, עם כל דאגתו הכנה למצוקתם של יהודי בריה"מ, דחה את ההי־סוסים האלה. הטענה היתה כי לא ייתכן ל־הצמיד את בעיית יהודי בריה"מ — שאחרי הכל זו בעייה סובייטית פנימית — כול ה־מוכל על כפות מאזני ההפשרה. וכפי שטען ד"ר קיסינג'ר — מטרתה העיקרית של מדי־ניות החוץ של ארה"ב איננה צריכה להיות פרגנפורמציה? של המיבנה החברתי הפנימי של המדינות שאיתן היא עוסקת, אלא מבוטנת להשפיע על מדיניות החוץ של אותן המדינות.

עתה לא נותר עוד מקום לויכוח ולהילוקי דעות.

בריה"מ עצמה סיפקה את התשובה.

ביום כ' שעבר, יומיים לאחר ההתקפה ה־ערבית, הזהיר ד"ר קיסינג'ר כי ארה"ב ,תגיב באם אכנם השעם הפגה ההיהזה כבכות להתרפק? קונפליקטים בנקודות רגישות ביני־לאומיות'. ד"ר קיסינג'ר הוסגה אז גם דברי אזהרה כלפי בריה"מ שאין היא יכולה להת־עלם מ,עקרונות היסוד', שנקבעו ונחתמו ב־פיסגת מוסקווה בקיץ שעבר ואושרו מחדש בפיסגה בוואשינגטון ביוני השנה, מבלי לסכן את כל מערכת היחסים בין שתי המדינות.

ובאה הכביע ד"ר קיסינג'ר את דבריו התי־ריר לוואשינגטון בעל לבל ספק כי מוסקווה ידעה על כוונתן של מצרים וסוריה להתקיף את ישראל — ולא הודיעה על כך לוואשינג־טון כפי שמתחייב מהאמור ב,עקרונות' הזכי־ביים. בין השאר, גם את האחריות והדרישה ,לעשות כל שבכוחן כדי למנוע היווצרותם של קונפליקטים או מצבים העלולים להגדיל את המתיחות הבינלאומית'.

ולא זו בלבד, אלא התברר, כי ביד לאחר פרוץ המלחמה החלה מוסקווה לשלוח ברכ־בת אוויר ציוד לקאהיר ולדמשק ולהדיבו, כי־גלוי, ובעקבבי?, את המדינות הערביות האחרות להושיט לסורים ולמצרים ,את התמיכה הרחבה ביותר'.

ואכנם, המילכה שבבניה הרעמה המימשל בוואשינגטון לא היתה קלה. ולא בכדי טייב ד"ר קיסינג'ר את דברי האזהרה שהשמיע כלפי מוסקווה בהדגישו כי בריה"מ עדיין לא עברה את הגבול, והשאיר לה עוד פתח.

אבל, כמסתבר, כי מוסקווה פירשה זאת כי־סיכן חולשה, כפתח לנסיגה אמריקנית. ורכבת האוויר לקאהיר ולדמשק גברה והל־כה, והגיעה גם לבגדאד — כשם שגברה והלכה פעילותה בין מדינות ערב קרובות ורחוקות לגיוס תמיכתן במיתקפה המצרית־סורית.

לא קשה לשער את ההתלבטות אשר ליוותה את הדיונים בבית הלבן במשך השבוע האח־רון עד קבלתה של ההחלטה, שאכן היפלה על כפות מאזניה של ההפשרה.

וכל ההתלבטות הזאת לא נבעה ואינה נובעת כלל ללובדן?

אותה — ואף את פאריס — לא עניין ואינו מעניין כלל מה יהיו פניה של ההפשרה עם בריה"מ? להן לא איכפת כלל שבריה"מ הוליך שולל את וואשינגטון והכל הדיפלומט־שרה הטכסם בכך שארה"ב הסיע להתעצ־מותה של בריה"מ — היא המבצר ב,עסקים כרגיל'?

להן לא איכפת חורה על ,יאלטה'? להן — הבריטים קול צעקה כל איבה שביחנה האפשרות של הוצאה אף חלק מהכוחות הי־אמריקניים מאירופה?

●

הנה דובר מדובר אבלני? על בריה"מ? ושל ישראל.

ואכנם, נפלה בהלוכי מידה גדולה של בדידות בין העמים — והיא נבטה בחרולה? שבאי יכולתנו שלא לראות את המציאות כבית שהיא, מאי יכולתנו להרשות לעצמנו לשקוע בראיה מהרהרי לב ובאשליות שיא: בכוחם של המאבק על קיום המדינה וה־בעייה היהודית.

חולשה זו כפתה עלינו דרך קשה — שלא היתה ואין לנו בילבה.

והיא נתנה בנו גם כוח — לא זה הנמדד במספר הדיים הפורכית באדם — אלא כוח עבודה אשר הוליד גם זרמי אהדה אדירים המתגלים שוב ושוב בכל שעת סכנה ליהודי־ם לבות מיליונים גם בארץ איצית אש־לבות ממשלותיהן אטומים.

באין בריה היא נתנה בנו את הכוח לא להירתע בפני האימפריה הבריטית.

והיא נתנה בנו את הכוח לעמוד בפני לחצי־

(סוף בעמוד 18)

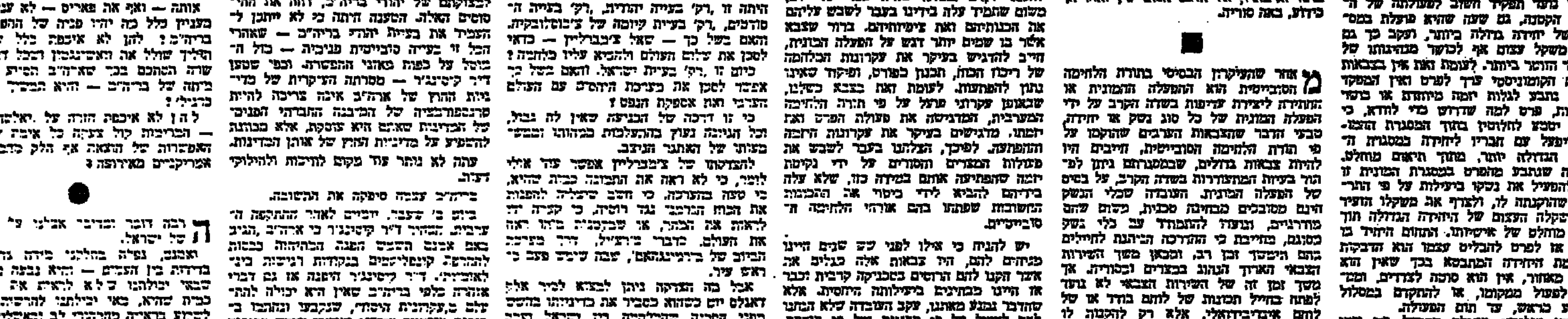

אלפי מברקי תח... על הנשק לישרא... נשלח לנשיא ניק...

ועד כפר חב"ד

הרינו להודיע כי ... ביום הושענא רבה בשעה ... בערב הקפות שמחת תורה בבית הכנסת הגדול שבכפר חב"ד. ישראל מוזמנים להשתתף.

לחסידי חב"ד המגוייסים אנו פונים שישתדלו לקיים הקפות והקפות במקומות בהם הם נמצאים.

לחסידי חב"ד ברחבי הארץ בקשתנו לבקר בשכונות הגיוס שבקרבת ... ולערוך שם הקפה והקפות שניות. הוראות הרבי שליט"א להדגיש שבחג אלה שנשתדל כולנו יחד להרחיב ישראל בהדרה ושמחה התורה.

בברכת החג

ועד כפר חב"ד

ארגון הקבלנים והבונים בבת־ים

רחוב רוטשילד 53, טלפון 874648

מודיע

1. הוקם מטה חרום הפועל בשעות 9.00 בבוקר עד 4.00 אחה"צ בענייני החברים המתעוררים מהמלחמה.
2. הוקמה ועדה להתרמת החברים מרצון. על כל הקבלנים להתייצב בכדי לחתום על ההתחייבויות לתשלומים ל־10 חדשים.
3. החברים המגוייסים יוכלו ... הודעות למשפחותיהם בטלפון:

874648

ואנו נמסור אותם בדחיפות.

מטה החרום

صكنا من الاجل

صكنا من الاجل

ניכסון פתח את הברז

הנשיא ניכסון ראה ב„רכבת האויר" הסובייטית לערבים הפרת „הסכם ההפשרה" עם ברז'נייב לפני 4 חודשים – ונתן את האות לאספקת הנשק לישראל

מאת פיליפ בן, סופר „מעריב" בארה"ב

עשרה ימים אחרי התלקחות „מלחמת יום הכיפורים" הגיעו כנראה הנשיא ריצ'ארד ניכסון ושר החוץ שלו הנרי קיסינג'ר לכלל מסקנה, שהסובייטים מאחזים עיניים באמתלה של הפגת המתיחות, ויש צורך באמצעים מוחשיים כדי „לקרוא אותם לסדר". מכאן צמחה ההודעה הרשמית, שפורסמה בוואשינגטון, על אספקה מאסיווית של מטוסים וטנקים לישראל, כתחלופה לאבידות שהיו לצה"ל בעשרת ימי הקרבות.

בהזדמנות זו הפעימו המקידים האמריקניים, המדברים זה ימים אחדים על רכבת אווירית מאסיווית משדות תעופה של הונגריה אל מצרים וסוריה מעל ארצות הבלקאן והאגן המזרחי של הים-התיכון, כי אף שהדבר נודע לארה"ב והיא פירסמה זאת, לא נפסקה הרכבת האווירית בימים האחרונים, אלא להיפך; היא הוגברה ומביאה לסוריה ולמצרים כל מיני חימוש, וביחוד טילי נ.מ.-טנק, „הכוכבים" של אוצר הנשק הסובייטי.

גישה זו אל ענין הרכבת האווירית הסובייטית — שבלי ספק יש בה משום הפרת ההסכם שנעשה בין מר לאוניד ברז'נייב לבין הנשיא ניכסון רק לפני 4 חודשים — עומדת בניגוד גלוי למקרים מרובים בעבר שארה"ב העמידה פנים שאינה יודעת כאומה על מיבצעים דומים.

במסגרת „קיצונה" של האמריקנים למעשי ההערמה של מוסקווה יש לראות את הדברים שאמר הנשיא ניכסון, כי השלב הנוכחי של המדיניות האמריקנית לגבי המזרח-התיכון דומה דמיון רב למה שאירע ב־1958 וב־1970. אין צורך בזכרון ארוך כדי לדעת כי אלה הם שני המועדים שבהם עשתה וואשינגטון מאמצים מאכסימאליים לבל „ילכלכו אותה לים" במזרח-התיכון, והיא עשתה פעולות נמרצות מול הזמימות של הסובייטים, המצרים והסורים, שב־1958 היו מכוונות נגד עצמאות לבנון, וב־1970 נגד ירדן.

מה יעלה ב„הפגת המתיחות"

בחינות אחדות של המאורעות המרהוקים כעת במזרח התיכון, יש בהם הוכרה יוצאת מן הכלל לגבי ארה"ב, לגבי הנשיא ניכסון וביחוד לגבי שר החוץ החדש שלו ד"ר הנרי קיסינג'ר. אולם הבחינה החשובה ביותר היא המתייחסת אל הפגת המתיחות: לכי היא מביאה תועלת?

ויכוח זה מתנהל בארה"ב זה חודשים אחדים. הנשיא ניכסון וד"ר קיסינג'ר טענו כל הזמן כי התוצאה הסופית של הפגת המתיחות, עם שהיא מביאה תועלת לברית-המועצות ולמנהיגיה הנוכחים, תהיה חיובית עוד יותר לגבי ארה"ב.

מיום כיפור שעבר שוב אין הדבר בגדר ודאי. יתרה מזו: הוכח, שאין זו אמת. המאורעות מצדיקים יום יום את הטוענים זה כבר, כי הפגת המתיחות, כפי שמבינה אותה מוסקווה, היא אך שלב מעבר, שבמשכו מן ההכרח שברית המועצות תרכז את תשומת לבה אל סין, האויב מספר אחד, התובעת שטחים נרחבים מברית המועצות והן מהולשה המשק הסובייטי, שמוסקווה מקווה שהיא תהיה חולפת.

הפגת המתיחות לפי ראותו של הקרמל אינה שוללת הפקת תועלת על חשבון הצד האחר, כל אימת שמתמצאה הזדמנות לכך.

כלום הגיע הקץ על הפגת המתיחות? אולי עדיין מוקדם לומר זאת. אבל ברור שבמהלכם להמש את ישראל מתכוונים ניכסון וקיסינג'ר לאותת לברז'נייב ולפוליטביורו הסובייטי, כי ארה"ב רואה את הפגת המתיחות כהסכם המביא תועלת לשני הצדדים, וארה"ב, הנדרשת לכעשים רבים, ובכלל זה הצעת אשראי עצום לזמן ארוך וכל מיני תמיכות אחרות למשק הסובייטי, אינה רוצה להיות הצד המפסיד תמיד.

קרוב לוודאי שבימים הקרובים יצטרכו המנהיגים הסובייטיים לבור, מה חשוב להם יותר לעתיד: המשך הפגת המתיחות בין מוסקווה לוואשינגטון, או השפעתה בארצות ערב, שתרומה לסיוע הסובייטי העצום שיפגר במקצת את יוקרתן בעיני העולם כולו.

אם יש למנהיגים הסובייטיים מידע מדוייק על האווירה הפסיכולוגית, השוררת בארה"ב כעת, הם צריכים לדעת שכל נסיון להיבנות מתבוסה רצינית ליוקרת ארה"ב במזרח-התיכון לא בקלות יישכח על ידי דעת הציבור האמריקנית. כל הסימנים מלמדים, שכשלון ארה"ב במזרח התיכון — התבוסה צבאית או דיפלומאטית של ישראל, תיחשב בצדק ככשלון חרוץ לאמריקנים — יהיו לה הוצאות חמורות לא פחות, ומן הסתם חמורות עוד יותר, מפרשת ההתערבות האומללה בוייטנאם ובארצות אחרות של דרום מזרח אסיה. והלא פרשה זו עדיין לא נסתיימה — 10 חודשים אחרי חתימת ההסכמים שנועדו לשים קץ למלחמה זו.

מנהיגי ארה"ב נודעו לא רק בשל המשלוחים העצומים של נשק ששלחה ברית-המועצות לארצות ערב מתוך ידיעה ברורה, שעוד מעט ישמשו להתקפה על ישראל, ולא רק בשל הדירבון שמדרבנת מוסקווה את ארצות ערב האחרות, המרוחקות מזירת הקרבות ולכן הן נוטות במיוחד ל„גבורה של כלל" — להשיט סיוע מוחשי למיבצע התוקפנות, אלא גם לאור תכסיסי ההכשלה של ברית המועצות באו"ם, שנועד כדי לשים קץ לכל המלחמות אחת ולתמיד.

התכסיסים הסובייטיים באו"ם

ביום כיפור אין ברית המועצות מגלה שום ענין לשים קץ לקרבות — בעצם לא הצליח האו"ם מעולם בהפסקת קרבות — אלא מחפשת רק צידוק לתוקפנות הערבית. לכן ניסתה ברית המועצות להביא את הענין לפני העצרת במושבה השנתי הנוכחי, ששם יושבות משלחות של יותר מ־10 מדינות קומוניסטיות, 18 מדינות ערביות ועשרות מדינות מוסלמיות אחרות „פרוגרסיוויות", „ניטראליסטיות" — ושהם לקוחות של נפט ערבי ויצואני-נשק בקנה מידה גדול.

כיוון שהסובייטים לא הצליחו בכך — בעיקר מתוך שלומיאליות — הוכיחו במעשיהם שהפעם אינם רוצים בהפסקת הקרבות, מתוך הנחה שמהארכתם הם יכולים רק להרוויח.

בשביל ארה"ב היתה זו האכזבה הראשונה. אמנם האמריקנים אינם נאיוויים עד כדי להאמין, שהחלטות של האו"ם או של המוסדות המסונפים אליו, יש להם השפעה ממשית על ההתרחש בזירה הבינלאומית. אעפ"כ סברה וואשינגטון כי האו"ם יכול להועיל כשיש צורך לקבל החלטות בלתי-נעימות, והממשלות השונות מעדיפות שיהיה להן אליבי כדי להפחית במקצת את האחריות המוטלת עליהן. הנה במאורעות בעקבות ההתקפות של יום כיפור מסרבה ברית המועצות להשתתף במשחק.

כעת אין איש במרכז האו"ם מאמין, שתימצא פשרה להפסקת הקרבות. הכל המומחים שיש להכוח להתפתחות בזירת הקרבות. כאשר יבוא הרגע שכל הצדדים הלוחמים ירצו להפסיק את הקרבות — או תבוא שעתו של הארגון הבינלאומי. או יפנו אליו, שיספק את הצידוק ואת המסגרת המשפטית להסכם ויהא הסכם קטוע — להפסקת הקרבות שתצמח מגורמים מרובים: עייפות פיזית, אבידות, חוסר-ציוד וכו'.

בגווד השחקים על שפת ה„איסט ריוור" בניו-יורק שוב אין עוסקים בניחושים, אימתי יהיה הדבר — בעוד ימים אחדים, או בעוד שבוע או מאוחר יותר. עד כה ידעו שהאו"ם אינו מסוגל, למרבה הצער, ליישב אף אחת מן הבעיות החמורות של זמננו. עכשיו הוכח שהוא חסר יעילות גם במצב של קרבות כבדים, של הפגזות, של התקפות אוויר, של קרבות יבשה יומם ולילה, אף שבאיזור שלנו היה לאו"ם כמעט מתחילתו מעמד של „פאטרון".

מלחמת יום-הכיפורים הרסה הרבה מושגים שנשתרשו, הרבה אגדות, הרבה סיסמות. אחד מקורבנותיה הוא שארית היוקרה שעוד היתה לאו"ם בעיני העולם.

על קפה הפוך

הפגישה

מנקודה זו על הקו, הקו הסגול, גבולנו בצפון, אתה צופה בנערים שעל גבם נופף הגל עד שלא מלאו שורותיהם.

בשרי הבוטיקים, הדיסקוטקים, חנויות ה־אבטבו.

דור שהורענו עליו. שומרי הסף היו אליליהם וכרזות הפזרנו מיטב טעמם.

איזו אירוניה עתיקה טמונה כאן על פניהם. אמת, שכמנגינה בקשו אולי לברוח, בלי דעת מה.

אמת האהבה שבלבם. אהבת עמם, ארצם, הוריהם, משפחותיהם. אמת הגאווה היהודית, רעות הלוחמים, מוסר ההקרבה.

כמה אוונגארד בזכו עליהם ה„קאמרי", בקירים מן האמבטיה.

איזו התוודעות עם הוריהם בארבעים־ושמונה, חמישים־ושש, שישים־ושבע.

ואיזו פגישה עם עצמם!

ששת הימים

אתה עוצם עיניך ורואה אלף מאפוסות סי־ששים־ושנים. מתוקנים להתחבת-לילה, בצים בצאר אינפרא־אדום, משוטטים ברחבי התולה. רואה משגרי-טילים על הר כנען, מיגים בשמי עמק-זבולון, אימה-חשיכה נופלת עליך, בהבהב מחשבותיך. אילו נגזר עלינו לעמוד בפרצם — מדוכות של גיטל בראש־פנה!

המחדל

עד שנערי הקרה־ראשון עומדים על נפשם ונלחמים, בתוך הגיהנום הרותח סביבם, על שמונה־עשרה, תשע־עשרה שנות חייהם, ערב יום הדין, שני־של־הודות, קפץ עליהם מאחור רוגז הקומנדו האינטלקטואלי השמאלי, הנודע ברבים כחדש, החסיר ממש בזריזות את פני השמש העולה ופרסם בעתון מודעה שהיא אבן, מודחת אור הנופל:

אמרנו, תמיד אמרנו, מראש אמרנו! על חטא שחטאנו בספנות ואוונתנו לשטחים מחוקים, טריטוריות המושבות גרמה לנו!

להווה ידוע, במלים אחרות, כי לשום קרב לא יהיה בעצם טעם. שוא דם-הנופלים, שוא הקרבנות!

טיל מודרך זה, מלא שלום, מלא מוסר, שוגר אלינו מבין-שלוה חבוי בעתון, הרואה עצמו פתוח לנצחוי־דברים. לא נפרש אולי בשמו אך נעיר, כי בדומה לבתים מסויימים בהאמבורג, הוא מתוקן להשביע את כל הטעמים, כל הרצונות, כל הדעות — ולו גם שלא כדרכן. קול־קורא, גלוי־דעת, שהם מלח על פצעינו, מכביסים לו לפאות את מחיר המלח!

כמדומים אנו שהדימוקרטיה האנגלית איננה נופלת משלנו אך ה„טיימס", ה„גארדיאן", ה„מיילי" לא היו מעיזים לפרסם, בשעת האפס של יום-האפס, דברים של ספק בצדקת מלחמתה או בוודאות־הנצחון שלה.

לכך הקימה אפילו מחנות מעצר.

איני ממליץ עליהם, כמובן, במקומותינו, אך אפשר שבנקודה מסויימת נתמזל מזלנו יותר משל אחרים: מחסור בלאומאלים אין לנו, אלא שאין לנו סיכויים גם לוויכוח. ישראל נוצרה להיות חפשית, או לא להיות כלל.

אך נגיה לאנשי שייח והתבונן באנשי־המשי, המוליכים כבר בדמיונם את אלפי־רבבות בוחריהם לנצחון־יחיד בקלפי. אלה שנדמה להם כי כובע המצחיק של דיין תלוי ארצי על קולבו וגברתנו ראש־הממשלה בצעשת כבר, לאור סכוייהם, את הסיגריות האחרונות שלה בלשכתה...

בבוקר היום השני, שעה שהליקופטריים, המפנים את ראשוני הנפגעים, לא פסקו מזמזום על גינות בית־החולים, מצאה אותם כבר ההיסטוריה שרויים ביחסי־ריב עם אלופיה, מרבים קצף מוסרי ואם מעט, עוסקים במחדל, שאולי היה, אולי לא היה.

יום שהיינו צריכים בו לכל הביטחה, כל האמון שיש בידינו לנטוע איש בלב חברו, שבו התבונה חייב לומר, לפחות, לבני התשהורת כי אם ייתבעו לפנות, נאמר, ימינה ראוי שיפנו ימינה, לא שמאלה. משום שהאנשים הנבונים, במקום הנכון, יודעים היכן להציבם, איך להציבם, מתי להציבם — נתעוררו להכריז כי היה מחדל, נעשו שגיאות, היו דברים של חוסר־אחריות, מעשים של חוסר־מחשבה, אין על מי לסמוך!

על סיר פרנסיס דרייק מספרים כי בשורת צאת הארמאדה הספרדית הגיעה אליו באמצע משחק ששחק בקונאות.

„אין בכך שלום", אמר וכוון את כדורו יפה. „יש בידי שהות לנצח גם במשחק, גם בקרב"...

איני מהסס לומר כי יספיקו אף בידינו משמים. גם להכות בסורים, גם להכות במצרים, גם להניס את העורבים, המקרקרים תמיד סביבנו מכרובי גגות!

הבור שלנו

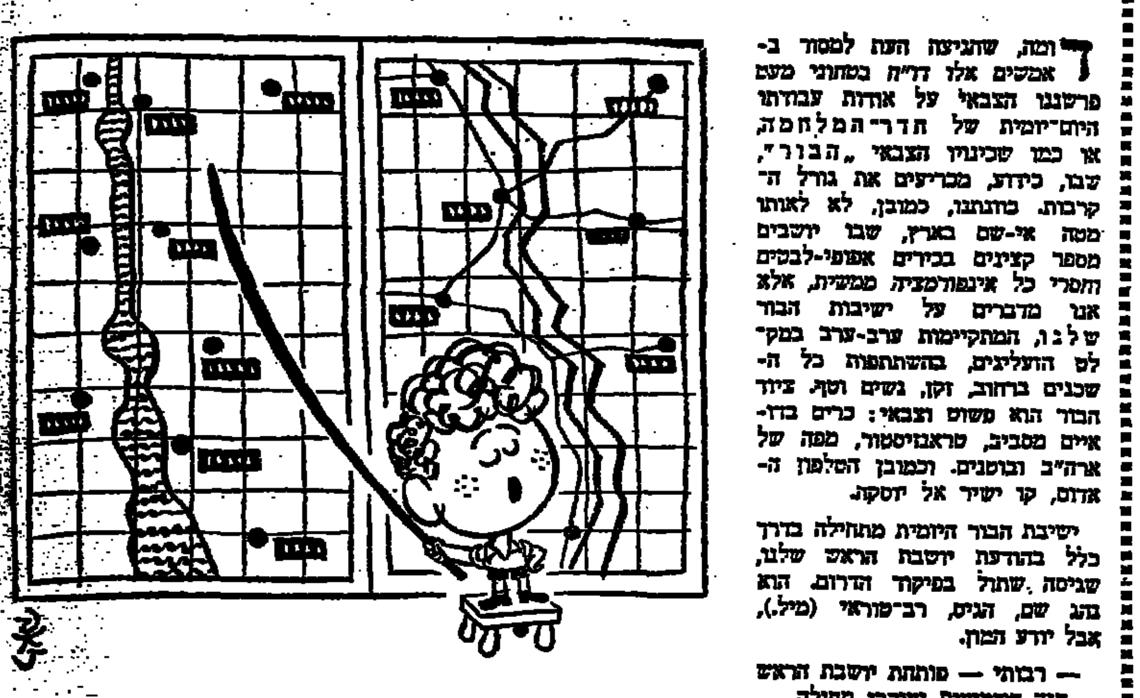

דומה, שהגיעה העת למסור באמצעים אלו דו"ח בסתוני מטעם פרשננו הצבאי על אודות עבודתו היום־יומית של חדר־המלחמה, או כמו שכינויו הצבאי „הבור", שבו, כידוע, מכריעים את גורל הקרבות. כוונתנו, כמובן, לא לאותו מטה אי-שם בארץ, שבו יושבים מספר קצינים בכירים אפופי-לבטים וחסרי כל אינפורמציה ממשית, אלא אנו מדברים על ישיבות הבור שלנו, המתקיימות ערב-ערב במקלט הועליגים, בהשתתפות כל השכנים ברחוב, זקן, נשים וטף. ציוד הבור הוא משוס וצבאי: כרים בדואיים מסביב, טראנזיסטור, מפה של ארה"ב ובוטנים. וכמובן הטלפון האדום, קו ישיר אל יוסקה.

ישיבת הבור היומית מתחילה בדרך כלל בהודעת יושבת הראש שלנו, שגיסה שתול בפיקוד הדרום. הוא נהג שם, הגיס, רב־טוראי (מיל.), אבל יודע המון.

— רבותי — פותחת יושבת הראש — הנה השמועות ועיקרן תחילה.

החומר בדרך כלל עשיר ומגוון. גורודיש דרש הלילה לקבל את פנייתו של קורט ואלדהיים להפסקת הלוחמה, גולדה מתנגדת. צ'יץ' עומד להתמנות לשר הפנים, כיוון שבורג צורף על פי בקשתו לפיקוד המרכז למילוי תפקידים מיוחדים. דדו נמצא בבגדאד.

את המידע הזה, האחרון, קיבלנו מיוסקה דרך הקו האדום. אולם אין לחשוב שכל אחד יכול סתם ככה להתקשר עם מפקדת הבור. יש בדיקה בטחונית חמורה. מי שאין לו לפחות תת-אלוף אחד בבית, יכול להסתובב ולחזור הביתה לטראנזיסטור שלו. איננו צריכים קהל, אלא מקורות־שמועה מהימנים. למהנדס גליק, למשל, אינסטינקט בלתי-רגיל לסיסמאות. הבוקר, כזכור, אמר ברדיו: „הפרפרים מלוחים, הפרפרים מלוחים".

— זה סימן — אמר בלי היסוסים המהנדס גליק — שאנחנו נמצאים בפרברי דמשק, בפרברי דמשק.

— סליחה — התערבה כאן הדודה של פליכס דעליג בת השמונים, המעצבנת את כולנו — כמה חיילים?

— בסדרה גודל של אוגדה, גברתי.

— כמה זה?

היא נורא מעצבנת אותנו, הדודה הזאת. אוגדה זו אוגדה, לא צריך לעשות ענין מזה. גם אתמול, כתום הישיבה, היא שאלה אותנו, אם הוסיף הוא קרקע-אויר? אי־אפשר לנהל מלחמה בתנאים כאלה! השמועות זורמות בלי הרף. אולם מי שמתרגש מהן יותר מדי בבור, תמיד יכול להיכנס לחדר־הארגעה. כלומר, בחדר הסמוך משמיע טייפרקורדר קטן חיים־הרצוג-נון-סטופ, 24 שעות ביממה. לפי הנסיון, לא חשוב מה הוא אומר, גון הקול עושה זאת.

עלינו להוסיף, שההכרעות הצבאיות שלנו הן אחראיות מאד. אנחנו אף פעם איננו חוצים את התעלה בלי לבקש קודם את חוות־דעתו של דני, פרשננו מטעם הגדנ"ע, שאבא של חברו הכי טוב בכיתה משחק קלפים עם השוער הראשי בבילינסון. דני בקי בעניינים, הוא מכיר בעל פה מקומות אסטראטגיים כמו ראס-אל־גיתא בציר הדרומי של ג'אבל-אום־מוטרת ובבי-קישקע, אבל יותר מכל הוא אוהב לכופף בננות, עם אריק איינשטיין, תקליט חביב כשלעצמו, אם כי שמענו אותו עד כה 12 פעם ברדיו — המלחמה עדיין נמשכת!

הבור עומד על משמרתו, עושה את המוטל עליו. אם הקורא רוצה להירשם, עליו לאמץ קודם לפחות אלוף אחד (מיל.) כמקור אינפורמציה שמועתית, ולהגיש בקשה בכתב עם התצלום שלו, של האלוף. הישיבות שלנו מתחילות בתשע-פסיק-אפס-שתיים אחרי המבט לחדשות, הדלתות נסגרות. על מנת לא לאחר לבור רצוי לנסוע מסביב ברחובות הצדדיים, כדי להתחמק מציידי הפנסים בכבישים. על הפנסים של המכונית שלנו, למשל, כבר יש שמונה שכבות צבע כחול, ואנו צריכים לגשש את הדרך בין לפני הרכב. מלחמה זו מלחמה. אמנם, כל התעלה בידי המצרים, אבל בידינו האופציות הפתוחות, כדברי הנביא, רוח העיקר. הכספה.

הנפט – כנשק דו־כיווני

יובל אליצור

אחת ההצלחות המפתיעות של הערבים בשלב הראשון של המלחמה היתה הדרך שבה השתמשו בנשק הנפט כנשק אנפי מתוחכם בחזית הפוליטית.

גם כאן היתה ההפתעה מוצלחת למדי. אנו ציפינו, כי הערבים שכבשו שהנפט ילחם למענם במקום הטנקים והטילים וכי כוונתם לגרום שמדינות העולם, ובעיקר מדינות מערב־אירופה, ילחצו לנסיגה ישראלית מתוך חשש למחסור בנפט.

לאמיתו של דבר, הם ניצלו את נשק הנפט לא כהוד־מחץ להבקעת המערך הישראלי, אלא כחומה בצורה להבטחת העורף. באמצעות איומי הנפט, אפילו איומים כוסויים למדי, גרמו שמדינות אירופה הגדולות תומכות בגלוי בתוקפנות הערבית ואילו ידידי ישראל במדינות אלה נמצאים במצב התגוננות. האירופי המצוי, אולי בהשפעת ה„מומחים" ואילי־ההון, משוכנע כי נצחון ישראלי במערכה יביא להפסקת זרימת הנפט לאירופה הצמאה לנוזל השחור.

●

ישראלים שחזרו בימים אלה מאירופה מספרים בבירור, כי כל תחנות הרדיו והטלוויזיה משדרים את „חדשות הנפט" בראש מהדורות החדשות, כייד אחרי הבולטינים (הסותרים לרוב) על הנעשה בחזיתות המלחמה. לעתים תופסות חדשות הנפט אפילו מקום ראשון, על אף העובדה שאין הן אלא צרור של איומים וסברות־כרס.

משום מה נדם קולו של ההגיון באירופה, המידע הברור כי מלאי הנפט האירופי מספיק לחודשים מספר, כי ניגריה ואיראן מספקות אף הן חלק ניכר מצריכת הנפט האירופית אינו משכנע את עקרת-הבית בפאריס, החוששת שמא לא יהיה הבית מוסק כראוי בחודשי החורף הקרוב ואף לא את בעל המכונית בווינה, הסבור כי „פעולת תגמול" ערבית תמנע ממנו לנסוע במכוניתו לסקי של סוף השבוע בהרי האלפים.

שימוש זה בנשק הנפט לא לצרכי הבקעה, אלא למניעת הצטרפות דעת הקהל לתמיכה בישראל, לא היה צריך להפתיע אותנו אילו ידענו להעריך נכונה את השימוש שעשו הערבים בנשק הלחץ הכלכלי על ישראל, נשק החרם.

כזכור, הוכרז החרם הערבי עוד בשנת 1946, לפני הקמת המדינה. כאז ומתמיד ידעו הערבים שאין בכוחם לגרום לחנק כלכלי של ממש לישראל, אך הם מסוגלים לגרום לה נזקים חמורים לא באמצעות החרם של ממש — שאין הערבים מסוגלים להפעיל, ואין הוא יעיל גם במקרים אחרים, לרבות החרם מטעם האו"ם על רודזיה — אלא באיומים, סחטנות ומאבק פסיכולוגי רצוף שאין בו כל חיץ בין דמיון לבין מציאות.

●

אנו זילזלנו עשרות שנים בחרם הערבי. התייחסנו אליו כמשהו טפל ומדי פעם, כשראינו שאין הוא מונע מאתנו לקנות את הדרוש לנו, ואפילו לקבל ידע לפיתוח תעשייתי מתוחכם, היינו סבורים כמעט כך שאין הוא קיים ואין צורך להתייחס אליו ברצינות.

לאמיתו של דבר גרם לנו החרם הערבי נזק חמור כל השנים. קשה לאמוד את כמות העיסקות שנמנעו בשל איומי החרם שכן הללו נמנעו. קשה לדעת כמה חברות ענק, ולא רק חברות נפט, היססו לפעול בישראל בשל איומי החרם, כיוון שהללו הסכילו לרוב להסוות את הנימוקים לתירוצים בשיקולים „מסחריים" לגיטימיים.

אך ההצלחה הגדולה ביותר של החרם הערבי ה„קונוונציונלי" היא בפיתוח שיטה בגילוי נקודות התורפה על האחישה של המשק המערבי, הסוגד כיום רק לדולר, למרק, לפרנק ולליש"ט. ומתעלם בכוונה בכל גישה „סנטימנטלית". הערבים למדו להבחין עד מה התפנקו אירופה ואמריקה בעשורות השנים האחרונות ועד מה אין הן מוכנות לוותר אפילו על מוצר הצריכה הטפל ביותר ועל הנוחות הזעירה ביותר.

הערבים ידעו, איפוא, לנצל את שיטת הלחימה בזירת החרם הקונוונציונלי גם בבואם לנצל את העובדה כי 60 אחוזים מעתודות הנפט המוכחות של העולם נמצאות במזרח הקרוב, וכי התלות של המערב, ואף של מעצמות מהעבר השני של העולם כגון יפן, בנפט הערבי — גדלה והולכת.

אנו היינו סבורים שהערבים ישתמשו בחשש זה כ נ ש ק ע י ק ר י ואז יכולים היינו לטעון כי התלות בנפט הערבי (שאינו כולל את הנפט האיראני) איננה כה גדולה כמי שנוטים להאמין; כי תוך חמש שנים יפתח העולם הן מקורות אנרגיה אלטרנטיביים ואולי אף הגדל תפוקתם של שדות נפט אחרים מעל לכשוער כיום (נראה כי בארות הים הצפוני יספקו כבר בשנה הבאה את כל צריכת הנפט של בריטניה ואולי אף צריכת סקנדינביה כולה); כי העלאת מחיר הנפט עשויה להביא לחסכון בצריכה ולהקטנת התלות.

●

שיטת ההתגוננות שלנו היתה, איפוא, ה ג י ו נ י ת. היא היתה מיועדת לכלכלנים ולמומחים ולא לציבור הרחב. שיטה זו לא תאמה את הלוחמה הפסיכולוגית שבה נקטו הערבים. הם ידעו, כי הנפט לא יזיז את הישראלי מעל גדות התעלה, אך תודות לסכך של איומים, לחצים וסחטנות ימנע הנפט מן הישראלי סיוע דיפלומאטי חיוני בשעה שהטנקים והטילים יורו מרוחה.

עלינו להכיר איפוא בצורת לחימה זו ולהתגונן מפניה כראוי. ראשית, עלינו להסביר לאירופים המפוחדים כי לא רק נצחון ישראלי יסכן את המשך זרימת הנפט אלא גם נצחון ערבי, או אפילו מלחמת התשה שנועדה „לשחוק" את כוחה של ישראל.

אין ישראל חייבת דווקא לפרט איומים אלה. אם כבר היום נשללות מן המערב מיליון חביות ביממה, או כ־3% מתבות הנפט בשוק הבינלאומי, ואם נפט זה אבד בעיקר בשל ההתקפות ישראליות בסוריה, הרי יש בכך רמז ברור לבאות. קשה יהיה לבוא בטענה אל אומה הנלחמת על עצם קיומה, אם תפגע במתקנים החיוניים ביותר של אויביה.

הערבים יודעים כנראה, כי אם יכבשו את אויביהם ויחליטו על אמברגו כללי של נפט למערב (כבחינה טכנית — ואף מכך מפקפקים „מומחים" רבים — אין כל אפשרות למנוע נפט רק מארצות-הברית ולהמשיך במשלוחים לצרפת ולגרמניה, שכן לא יקשה לאמריקנים לקבל חלק מנפט זה), צפוי להם כשלון חרוץ.

למעשה, ברגע שיפסיקו להספיק מיכליות נפט בדרכן לאירופה, יאבד להם הנשק הפסיכולוגי שכן האירופים שידעו שאין להם מה להפסיד וכדאי להם לתמוך בישראל לא רק כדי להבטיח שיישמר במזרח התיכון משקל נגדי לתוקפנות הערבית.

אין להניח, על כן, שהערבים יחליטו על אמברגו מעין זה, גם אם יחולו צבאות ערב בתבוסה. אין גם להניח, שיוכלו להגיע להישג פוליטי מלא בנשק כה חיוני לכל אחת מהן. יש לזכור, כי מצרים וסוריה שהחלו במלחמה אינן מדינות מייצאות נפט, ויש אפילו מקום לסברה כי סעודיה חוששת כי מדינות הנפט, ואפילו הנסיכויות שבהן כגון דובאי וקאטאר, רוכשות מעמד של עדיפות בזכות הנוזל השחור שהן מפיקות, עד כי מצרים עלולה לאבד את מקומה בהנהגה הערבית. הנשיא המצרי החליט איפוא לקחת בכוח את מה שנלקח ממנו על־ידי מעצמות הנפט.

כל זה עלינו להסביר לאירופים.

●

המתקפה הפסיכולוגית הישראלית חייבת להדגיש עוד, כי אירופה ואמריקה לא רק חייבות להגן על עצמן מפני איומי הנפט של הערבים אלא גם מסוגלות לעשות זאת בהצלחה. עובדה פשוטה היא, שיותר משמחצית *אספקת הנפט למערב בחסדי הערבים תלויה* מדינות ערב באספקת צרכים חיוניים מן המערב.

סוריה, מצרים, ירדן, ערב הסעודית והנסיכויות מייבאות כ־60 אחוזים מכלל החיטה שהן צורכות, את כל פולי הסויה ועשרות מוצרי מזון חיוניים. כן מספק להן המערב ציוד אלקטרוני וציוד תעשייתי. הפסקת הזרמת החיטה למצרים עשויה לפגוע במדינה זו יותר מאשר תפגע הפסקת הנפט בארצות־הברית.

ממי תקבל מצרים את צרכי המזון החיוניים האלה, אם לא מארה"ב, קנדה ואוסטרליה? האם היא יכולה לסמוך בנושא זה על בריה"מ וסין, שהן עצמן תלויות בחסדי המערב באספקת צרכי מזון חיוניים?

כמובן, השימוש בנשק הנגדי הזה של אי־אספקת מזון יותר מסובך ממניעת נפט על־ידי הערבים, שכן בעוד אשר הממשלות שולטות בזרימת הנפט לא תוכלנה מדינות המערב להשפיע על משלוחי החיטה — כפי שאכן הוכח בשנה שעברה, כשחיטה אמריקנית זרמה בכמויות אדירות לבריה"מ.

כן אפשר להניח, שהפלח הערבי והמוצגים בדלהה של הגולים שייכנעו במחסור במזון, אין בכוחם להשפיע על מדינות במשלוחם כשם שהאירופים, שלא יהיה להם דלק לכבר ביוהיהם, יוכלו ללחוץ על כניעה לערבים.

עם זאת ברור, כי לא נעשתה אפילו כל התחלה של לוחמה פסיכולוגית בכיוון זה, ואם ייעשה המאמץ הוא יוליד ללא ספק תוצאות חיוביות. אם ישראל נכשלה עד כה בחזית הנפט, עלינו להיכנס למערכה ולהפעיל את כל הכלים העומדים לרשותנו — והם אינם מעטים.

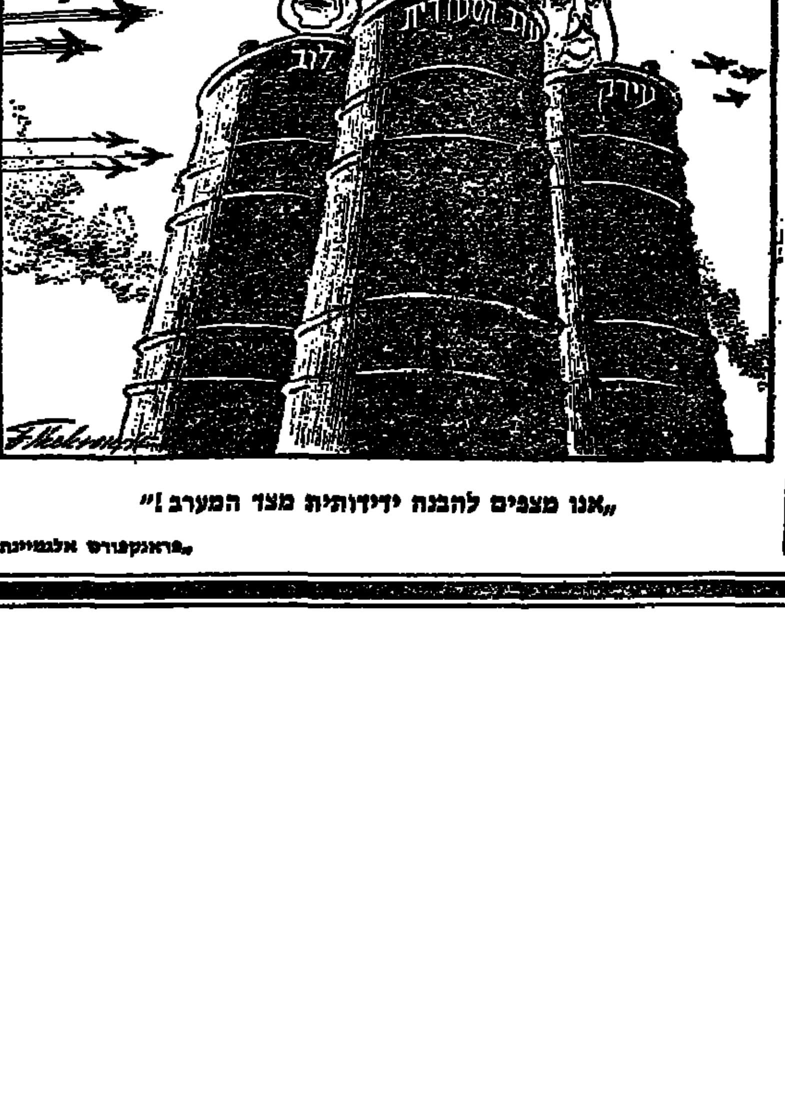

„אנו מצפים להבנה ידידותית מצד המערב!"

„פראנקפורטר אלגמיינה"

מלחמת יום הכיפורים

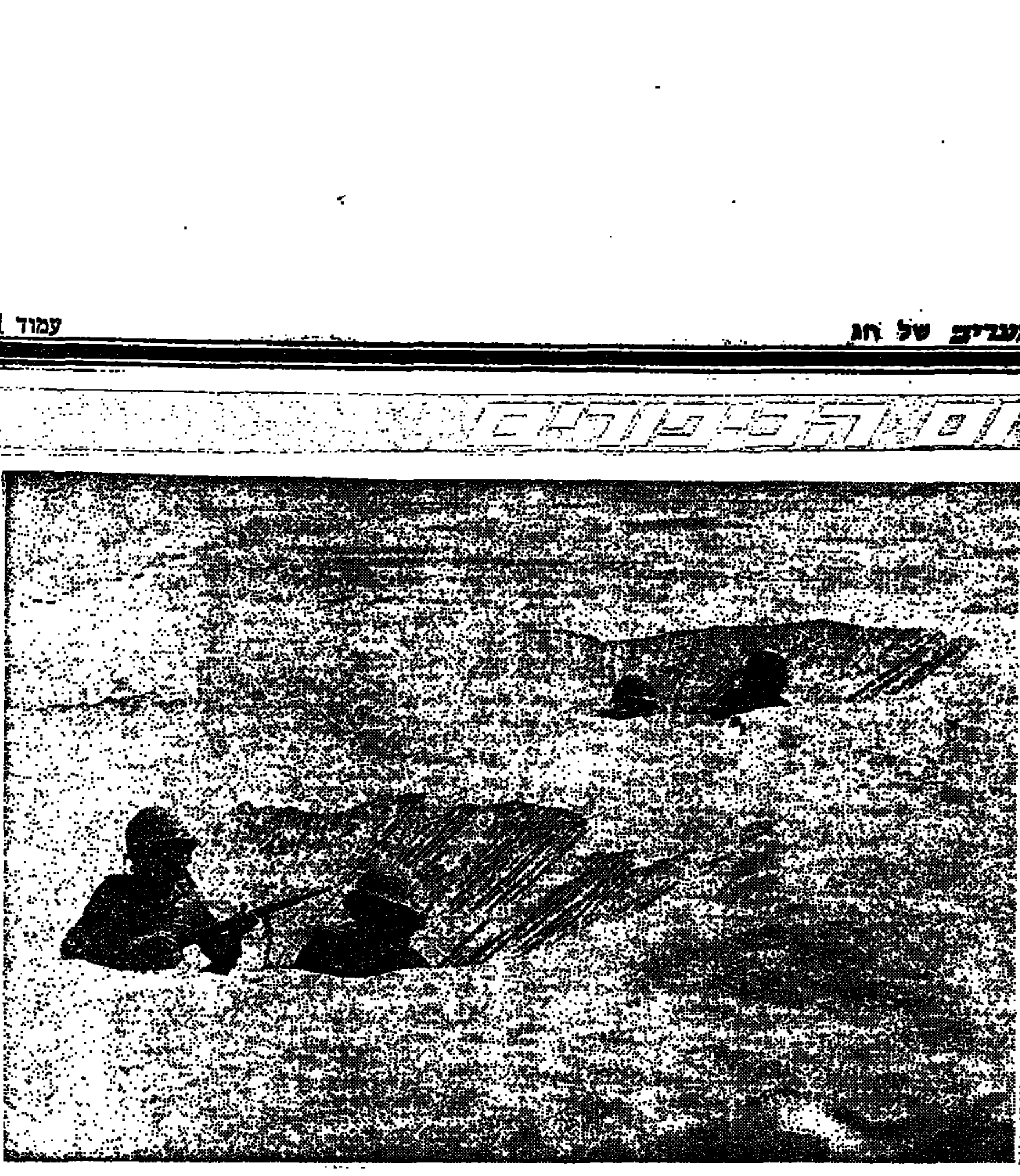

ראיתי את המדבר מתעורר...

חנוך ברטוב

חזית התעלה, היום העשירי

ביום התשיעי, בשש ורבע בבוקר, טילטל את כולנו צופר־האזעקה, ואיש לא זילזל בו. ייתכן, אמרנו בלבנו, שזהו האות לראשית המיתקפה המצרית, הצפוייה — כפי שהסבירו לנו מפקדים באותה תכליתיות צוננת שאני מתקשה לעכלה — דווקא היום, ואם אמנם תבוא, הם מוסיפים, תתקבל בתותם. לא קרה דבר.

בשש הלמו בטהירות קצת הלאה מאתנו שני מטוסים וזקפו ברקיעות. האור כבר היה מלא, המטוסים באו ממזרח, עם השמש העולה. מן המקום שעמדתי בו, נראו מרחבי־המדבר, נראו הטורים הארוכים של הכוח המתרכז הולך. דקות אחרי התקיפה, שוב מילאה הדממה את המדבר ואויטפתי, ותוך התכונה המדירה, צריך היית להזכיר לעצמך שכאן, במרחבים האלה, עלולה לפרוץ בכל שעה המערכה הגדולה. הצבע המבריק בבגדיו השחורים, בלולב ובאתרוג שבידיו, העובר בין החיילים ומעורר לברך על „ארבעת המינים", מוסיף גוון סוריאליסטי לבוקר המדברי הזה. כאן, כך, יוחל השריון בשריון הגדול?

שמונה ימים קודם חצה הצבא המצרי את התעלה ומולו עמד כוח ההולם תנאים של הפסקת־אש. מאז השתנו אמנם פני־הדברים, אך עד עכשיו, בבוקר היום התשיעי, היו הפעולות הצבאיות מצידנו מוגבלות, מכוונות בעיקר לא להניח לאוייב להרחיב את אחיזתו. אין פירוש הדבר, שלא ניסה, שלא ינסה להפעיל את השריון הרב שהמשיך להעביר, לילה לילה, אל הגדה המזרחית של התעלה. האם זה הבוקר?

בשש ושלושים פתחו המצרים. הכל כתוב בספר, בהרעשה ארטילרית, ומיד לאחר־מכן החל לנוע כוח־השריון, במגמה לפרוץ פירצה שנייה לעומק השטח שבידינו. בבת־אחת, נהפך הכל למלחמה, החלו להישמע מכשירי־הקשר, החל המדבר מהבהב להעריה כדורי־עשן. הכל מתרחש רחוק מאוד, לעינינו — אך מתוצה לנו. הכל הוא באותה לשון קצרה, מקצועית מאוד, של אנשי השריון, ואנחנו איננו קולטים אלא את העיקר, את הסוף.

הסוף הוא בתוך שעתיים. תחילה אתה מתקשה להאמין, שזה היה כל אורכו של הקרב הזה, אבל פתאום רואה את פניו של הקצין הבכיר, עוזרו של מפקד הכוח, וכל המתיחות נעלמת מעליהם. הוא צוחק, הוא משתובב, הוא מתנבא... הוא מדבר על סופה של המלחמה.

לא, אינני טועה, השעה היא עשר, וזהו עדיין היום התשיעי למלחמה. שמונים טנקים השמיד לאוייב בגיזרה הזאת. כוח הקומאנדו שהונחת בלילה בהליקופטרים הובס גם הוא בקרב מהיר בידי יחידה נבחרת. דיווחים ראשונים המגיעים מן הגזרות האחרות מספרים אותו סיפור עצמו — מיתקפה רבתי שהחלה עם בוקר, תבוסה גמורה בשעה זו.

אני נזכר במשפט מפורסם של צ'רצ'יל בימים השחורים של מלחמת העולם: אין זה עדיין הסוף, גם לא התחלת הסוף, אבל זהו סופה של ההתחלה.

היכן עומדים אנחנו, ביום התשיעי למלחמה קשה ואכזרית כמותה לא ידענו מאז תש"ח? האמנם לא סוף־ההתחלה, כי אם התחלת־הסוף?

■

אל הגיזרה המרכזית הגעתי ביום השמיני, לפנות־ערב.

עד אז, מיום שני, הייתי במטהו של כוח אחר, בגיזרה הצפונית. גם אז שמרו הכל על ארשת של „אנשי הבוקר", אבל את כאב שני הימים הראשונים קשה מאוד היה להסתיר. זה אך נסתיימה המלחמה הנואשת של הכוחות המעטים שבמעוזים, ואילו הכוח העיקרי, זה שיצטרך לנהל את המערכה הגדולה, היה עדיין מתארגן ומתקבץ.

באחד המקומות, בתוך פקק־תנועה, מצאתי עצמי ביום ה' (השישי למלחמה) לפני מכונית של עתונאים זרים, שהחליטו לנסות ולהגיע לחזית, כיוון שעמדנו, החלו העתונאים „לדובב" חיילים, ובהם גם אותי. האחד מהם, כתב ה„וושינגטון פוסט", כבר היתה לו בכל הנראה תיזה מוכנה, והוא רק חיפש מי שיאשר אותה. בין השאר, ביקש אישור לדעתו שאין צה"ל מסוגל לעמוד בשתי חזיתות בעת ובעונה אחת.

שאלתי אותו אם הוא זוכר את פרשת „החזית השנייה" במלחמת העולם. שלוש שנים עברו מן הפלישה הגרמנית לרוסיה עד לפתיחת אותה חזית שנייה בצרפת. האם לא כדאי לך, שאלתי, לחכות לפחות עוד שלושה ימים? תן לנו צ'אנס.

אינני יודע אם שיכנעתי אותו, אבל את עצמי שיכנעתי.

■

איך? התרוצצתי ממקום למקום, הידברתי עם אנשים. ויותר משדיברתי — התבוננתי, מן הצד, במעשיהם.

בדרך הטבע, זוכים המפקדים הבכירים לתשומת־הלב העיקרית. כך בנויה המערכת הצבאית — ובידי המפקדים תלויים גם גורל המערכה גם גורל אנשיהם. הגילוי המפליא ביותר הוא הקול השקט, המיושב מאוד, הנשמע לך רגע יותר ויותר ככל שהמערכה קשה יותר.

אבל בצבא הזה כמעט אי־אפשר — אלא אם יודע אתה מראש — להבחין בין מי שהצבא הוא אומנותו לבין מי שהגיע רק עכשיו ישר מן החיים האזרחיים. הצבא כולו טבוע בו בימים אלה חותם אזרחי.

קצת גורם הרכב המגוייס, המעורב בתוך הרכב הצבאי. בתוך מיפקדת הכוח, בין כל הכלים הצבאיים לפילא, אתה רואה משאית של גרבי „קר־קר", או טנדר של מובילי משאות, או „סאן־פרוסט", טראקטורים של סולל בונה.

אבל כך גם האנשים. קצין־מבצעים של חטיבה אחת הוא מרכז־קניות בקיבוץ. וראש מטה של אוגדה הוא כלכלן ידוע. היום (יום ב', העשירי למלחמה) אני משוחח עם בחור צעיר, שמצא עצמו מפקד על אחד המעוזים, מוליכו דרך שלושים ושש השעות הקשות של העמידה מול גלי הפולשים, מוליך את הניצולים דרך קווי האוייב חזרה לשטח שבידינו. עד ליום שנקרא לשירות מילואים ולמן היום שיחזור הביתה, הוא מנהל בית־ספר לנג־נים...

ובאמת: עכשיו, שכל הכוח העצום הזה ערוך, אינך יודע מה הוא — צבא או עם ישראל.

■

רציתי, לאמיתו של דבר, לכתוב על שמונת הימים הראשונים שעשיתי עם הגייסות שבדרום בסידרם, יום אחרי יום. אבל עדיין אי־אפשר. המאוחר דוחק הצידה את המוקדם, שעוד אשוב אליו.

על מה שארע ביום התשיעי אני כותב ביום העשירי בשביל הגליון שיראה אור כעבור עוד שני ימים. מי יודע כמה יתיישנו עד אז הדברים?

לכאורה, שונה מלחמה זו מקדש וששת הימים לא רק בזה שכבר היא ארוכה יותר, כי אם בזה שנוצרו מעין „קווים" שלאורכם ערוכים הכוחות. מלחמה כזאת, מזהירים אותנו, עלולה להתמשך. שאין בה שום דבר שהוא „דה־לוקס", כבר ראינו.

ובכל־זאת: ביום השמיני היה הכל שקט מאוד. לא נראו כמעט מטוסים. לא היתה כמעט פעולה על הקרקע. אחר־הצהריים יצאתי מן הגיזרה הצפונית בכוונה לנסוע ליום אחד לתל־אביב. במסעף הראשון שיניתי, מתוך איזה דחף, את דעתי ונסעתי בכיוון הפוך, לגיזרה המרכזית. הגעתי אל הקרב של היום התשיעי, זה שהביא לשבירה ראשונה של הצבא הפולש. נכון הוא, שגם הפעם — כמו ביום כיפור — יזמו את הקרב המצרים. הם רק שכחו שעברו בינתיים שמונה ימים ארוכים מאוד.

התוצאות מוכיחות מה ששמעתי מפי מפקדים בכירים — גם הציוד המתוחכם יותר, גם השיפור הניכר במפקד ובחייל המצרי, אין בהם עדיין כדי תמורה יסודית. מכאן יוצא, בלי שום חושים מיוחדים, שהכוח הישראלי הערוך בדרום לא רק מסוגל, אלא גם ייכנס למערכה המכרעת בימים הקרובים ביותר. עד שיראו דברים אלה אור, עלולים הם להיות מיושנים מאוד.

■

שהמערכה הזאת היא בלתי־נמנעת — מלמדת האלטרנטיבה, מלחמת העמדות ממזרח לתעלה, העולה לנו יום־יום בקרבנות יקרים ואינה משנה מהותית את המצב.

הנצחון, ויהיה אפילו מוחץ ושלם כאשר יהיה, אין בו שום ערובה לשלום. אבל לא שמעתי כמעט קול אחד, הטוען שאפשר לנו להשאיר, סתם כך, את המצב שיצרו המצרים במיתקפת יום הכיפורים. המצב הזה מתפרש היום, גם בעולם ולא רק בקאהיר, כהישג מצרי גדול, המעודד למלחמה נוספת. אין שקר גדול מזה.

שוחחתי עם מפקדים וחיילים מן הכוח שהחזיק במעוזים באותו יום. לא הכל צריך לדבר היום, לפני שנסתיימה המלחמה, אבל הכל שותפים להערכה, שאותו ביצור היה עלוב ביותר.

מתאר איש אחד המעוזים שבגיזרה הצפונית איך עמד קומץ אנשים מול גלי תוקפים, שניסו בחיפוי הטאנקים המוצבים מעבר לתעלה להסתער עליו. אותם מגינים ספורים סיכלו אחת־עשרה סידרות פלישה ובהן בין מאתיים למאתיים וחמישים לוחמים, הם הדפו התקפות זחל"מים, ואפילו אחרי שכמחצית אנשי המוצב נפגעו, הצליחו להחזיק מעמד עד שניתנה פקודת־הנסיגה ביום ראשון בערב.

אבל המערכה החוזרת על המוצב הצפוני, לא הרחק מפורט פואד, מלמדת גם כן כמה יקר מחיר מלחמת־העמדות הזאת. ביום שלישי שעבר (החמישי למלחמה) הצטרפתי לכוח שיצא לפרוץ דרך למוצב ההוא, נתקל בחסימה של כוח מצוייד בטילים נגד טאנקים ולא הצליח להשלים את המשימה. כוח שני הצליח לשחרר את המוצב, אבל ביום העשירי (היום) עם שחר שוב נתלקחה מערכה על אותו מוצב, ואף שהאוייב ניגף, אין שום בטחון שלא יעשה נסיון נוסף. כל נסיון כזה גורר קרב נוסף על אותו מקום עצמו.

כנגד זה עומד נסיון היום התשיעי, מלחמת־תנועה שתכליתה להביא על האוייב תבוסה גמורה.

■

קל לומר את הדברים האלה, אך כשרואים את הלוחמים — מתכווץ הגרון. פגשתי אתמול מכר אחד, מפקד באחת היחידות המעולות ביותר בצה"ל. בחיוך מר אמר לי: כמה קל למצרים לנהל מלחמה, כשאין הם צריכים להתחשב בחיי־אדם.

ואילו אצלנו — גם אם נתפרסמו כבר מספרי־האבידות, עדיין לא נודעו השמות. והרי השמות הם הכל. מישהו לוחש שם, וכל העומדים באותה חבורה יודעים אותו. או את אביו. כל ההווייה שלנו — וכמו בעבר, נתגלתה שוב בימים האלה — היא של משפחה אחת גדולה.

כל מקום שנקלעתי לתוכו, עסוק אחד הטלפונים בלי־הרף בהעברת דרישות־שלום. כל מי שעולה לצפון, נושא אתו שמות ומספרי־טלפון. חבר אחד נשא אתו היום מאתים מספרי־טלפון...

אבל אולי משום כך, יש איזה כוח בלתי־נתפס בלוחמים האלה. באזני מלטף קולו הרך של סגן־מילואים צעיר, בן מושב, שסיפר לי על אנשי־המילואים ביחידה שלו, על גבורתם השקטה, על הכוחות שהתגלו אצלם. חבריו סיפרו לי עליו, שהוא קצין מעולה, אבל אני שמעתי נער נכלם. הוא סיפר איך נכנסו, תוך נסיגה מן המוצב, לתוך כתת־אש של טנקים, שלא היו בטוחים אם שלנו הם. איך יזהו את עצמם. הם לקחו טלית של אחד מאנשי־המילואים, והחלו מניפים אותה כדגל...

■

אבל מה אני גולש ברגע הלא־נכון אל מה שהיה לפני תשעה ועשרה ימים. ברגע זה קיים רק לקחו של היום התשיעי. אני שומע את מפקד האוגדה ואת המשתתפים האחרים בקרב הזה, אך גם על מה שקרה בו קשה לספר היום בשביל העתון של מחר.

מה שצריך להידפס בעתון הזה ייכתב מחר ומחרתיים. במדבר הזה שכל עם ישראל, כך אני חש, נלחם — עוד פעם, אלוהים, עוד פעם — על החיים האלה שלא פינקוהו, והוא לא ישמטם מידיו. לא הפעם הזאת.

שני חברים יצאו לדרך

מאת מנחם תלמי

צנום, שזוף מאוד, שערו הפשתני סבוך ופרוע כל־שהו. מדבר חרש ולעי־תים, תוך כדי סיפור, עוצם את עיניו ומשחרר אנחה כלואה. אחת ממצבור האנחות שנאספו בתוכו ורק עתה הוא מרשה לעצמו לשחררן מעט מעט, שלא לעבור על המידה היפה, ה־מקובלת.

צנום. עינים חומות. שפתיים רכות של ילד. אצבעותיו הלופתות את הסיגריה רוטטות. רגלו החבושה מונחת לפניו על הכסא. זה שום דבר רציני, הוא אומר, אין פגיעה בעצם.

הרגל — שום דבר רציני. רצי־ניים יותר — הזכרונות, המועקות, וה־חוויות [illegible], המישקעים העמוקים שהותירו החששות הפראיים שפירפרו בקרבו משך עשרות שעות. עשרות ש־עות שדמו לנצח מיוסר, חסר תקוה.

אלמלא חברי, חזי, לא הייתי יושב כאן עכשיו — הוא אומר ומציץ באצבעות רוטטות סיגריה נוספת — אלמלא חזי הייתי נכנע ליאוש. לא האמנתי שאוכל להינצל. הסיכויים היו אפסיים. הכל נר־אה אבוד, חסר תוחלת. הייתי עייף, ה־מום, הרגל ייסרה אותי, גררתי עצמי ב־מאמצים. אמרתי לו שימשיך לבד: ש־בלעדי יש לו אולי סיכויים להגיע לק־וים שלנו; שאני רק אכשיל אותו עם קצב ההתקדמות האיטי שלי, עם כושרי המפוקפק להמשיך במעמסה זו של הלי־כה וזחילה וזינוקים למקומות מיסתור.

אני לא אשאיר אותך. הולכים יחד ו־זהו זה! — פסק.

הייתי מיוסר ומטושטש. עייפות תהו־מית, פיסית ונפשית רבצה עלי. הרגל כאבה לי והתחושות בחילה לא הירפו מ־מני. פעלתי כמו מתוך דימדומים. מפ־עם לפעם, כאשר הייתי מתמוטט ומסרב להמשיך, היה נשכב לצדי מאזין בסב־לנות רבה לבקשותי שיניח לי, שימשיך לבד, שותק ואחר כך אומר: אתה יודע שזה לא בא בחשבון, אז תפסיק כבר לדבר. או שהיה אומר: כשבאמת לא תוכל להמשיך, אני אשאר אתך. או אם חבל לך עלי, אסוף קצת כוח ובוא נמשיך. או שהיה אומר: תח־שוב קצת באופן הגיוני, אין לנו מה להפסיד. את הפגישה עם המצרים לא נאחר אף פעם. אז למה לא לנסות, למה לא לסמוך על המזל?

●

אני לא זוכר דברים לפי סדר. יש המון דברים שברגע זה אינני יודע אם היו כולם מציאות או שחלקם דמיו־נות וביעותים. ישנם קטעים, שעות ארו־כות, שברגע זה נימחו מזכרוני כליל. אני לא זוכר ברגע זה, למשל, איך מצאנו עצמנו מול מעוז, דרומה מן המוצב שלנו. הרי התקדמנו כל הזמן מזרחה. כנראה שבשלב מסויים התחלנו להדרים קצת, משום איזו שהיא סיבה. אני לא זוכר מתי החלטנו על כך, מה היתה הסיבה. אני זוכר שלאחר שנפצעתי שכבתי ב־בונקר בתחתונים, וכשהגיעה השעה ל־המלט משם, יצאתי החוצה ללא מכנ־סיים. אבל כשהגעתי לקווים שלנו הי־יתי לבוש במכנסיים של חייל מצרי, גדו־לים עלי באיזה שלושה מספרים. ה־חבר'ה אמרו שאלה הם מכנסים של איש קומאנדו. אני לא זוכר ברגע איך הגיעו אלי מכנסיים אלה ומתי לבשתי אותם. ישנם קטעים אותם אני זוכר באופן ב־היר וצלול וקטעים אחרים המתחלפים זה בזה. פה ושם, כשאני מתאמץ להז־כר במשהו, אני מרגיש עצמי כמו פילם שנקרע והדבר מוזר. משהו חסר באמ־צע. אבל מפעם לפעם חוזר אלי איזה פרט, איזה מאורע חשוב, או צדדי לחל־וטין, ואני לא יודע באיזה מקום בדיוק לשבץ אותו.

●

הלכנו. שעות. ימים. שנים. כך זה נראה לי. כי הרגעים היו לי כשנים. השעות כנצח. ולי לא היה כוח רצון ל־התמודד עם הזמן המטורף הזה, החסר כל מסגרת הגיונית. הפצעים, תרופות ההרגעה שקיבלתי בטרם נטשנו את ה־מוצב, הקרב הממושך שקדם לכך, ה־מראות שראיתי והתחושות הקשות, שעברו עלינו; כל אלה חברו יחד למיקשה מסוכסכת ורוקנו מקרבי כל תחושה סב־ירה.

חזי לא הרפה ממני. כשחסרנו מים ב־שלב מסוים, חסך כל טיפה למעני. הוא סירב אפילו להרטיב את שפתיו. כל העת דחק בי. קדימה, קדימה. לעתים עשה זאת בנועם ובדברי־רצון. אך ל־עתים גם בנוקשות ובזעם. הסקתי את המסקנה ההגיונית היחידה — המשכנו הלאה.

●

יצאנו לדרך, אל עבר הקווים שלנו. הייתי פגוע ברגל. לא עמדתי בקצב. התחלתי לפגר. חזי נצמד אלי. מפעם לפעם היה תומך בי ונושא חלק מ־משקל גופי. ביקשתי ממנו שיניח לי. הוא סירב.

„התקדמנו לכיוון דרום־מזרח עד שה־געו לקירבת אחת הדרכים העולה לכיוון מזרח. שמענו קולות ורעשי מנועים וראינו צלליות של טאנקים ורכב אחר. זהו זה, — הציף אותי גל של שמחה — ניצלנו!

חזי חשש שמא יחשבו אותנו למצרים והציע שאשכב בשקט ואילו הוא יתקדם לעבר הדרך בזהירות ויקרא שם לחיי־לים שלא יפתחו עלינו באש.

נשכבתי בהרגשת רווחה והמתנתי. ה־רגל הציקה לי. כאבים עזים נמשכו לאורך כל צדו הימני של גופי. למרות הלילה הצונן הייתי מכוסה זיעה. מפעם לפעם היתה תוקפת אותי רעדה שנמשכה כמה דקות רצופות. כנראה שקודחתי. כך רבצתי חצי ער, חצי נתון בהזיות מוז־רות, שעה ארוכה.

●

פתאום שמעתי כישהו קרב. הסתובבתי על בטני. ראיתי דמות מתקרבת ל־עברי בשפיפה. זה היה חזי. הוא נשכב לצדי, נושם בכבדות.

אלה שעל הדרך הם מצרים — אמר.

המשכנו לנדוד בתוך הלילה המדברי, כנראה שתעינו.

בנינו לנו מתיבות ריקות מעין מלונה, נכנסנו לתוכה להסתתר ולנוח. שמענו את המלחמה שהתחוללה לא רחוק מאתנו. החלל רעד ללא הרף מהתפוצצויות עזות. מפעם לפעם היתה בקרבתנו תנועה של יחידות מצריות. רבצנו במלונה שלנו ללא נוע, מתפללים שלא יחושו בנו.

לאחר מנוחה של כמה שעות המשכנו בנסיוננו להגיע אל הקווים שלנו. נת־קלנו במצרים, מבלי שהם חשו בנו. פ־עם לא השגחנו בהם בעוד מועד ולא הספקנו להסתתר. הייתי בטוח כי תם מסע התקוות שלנו. היינו מרוחקים מהם כמאה, או מאה חמשים מטרים. הם היו עסוקים סביב מיתקן כלשהו ולא נתפנו לבחון אותנו. רק אחד מהם נשא לעברנו את מבטו ואחר שב ונפנה לעניינו. אין ספק שלא עלה בדעתם כי אנו חיילים ישראלים.

המשכנו הלאה. התקדמנו לאט. זמן רב בילינו בהסתתרויות ובמנוחות. כל בקשותי ותביעותי שיעזוב אותי ויחלץ עצמו היו לשווא. קצב התקדמותי היה עלוב. גם כוחותיו של חזי כשלו. הוא שוב לא יכול היה לתמוך בי כפי שעשה מפעם לפעם בתחילת דרכנו.

●

באחד מרגעי המשבר פקדתי עליו ב־תוקף דרגתי שיסתלק ויניח לי. מ־שלא שעה לדברי הודעתי לו כי בכך הוא מפר פקודה בעת מלחמה. הוא חייך ו־אמר כי ישמח לשבת במחבוש, בתנאי שנצליח להגיע שלמים ובריאים לקווים שלנו.

●

הנצח הזה נמשך כאב, מיוסר ועמוס הזיות מתוספסות. שיכור, מטושטש, הלום ואדיש נדחפתי קדימה בידי חזי, נגררתי אחריו בעל כורחי. היו רגעים ששנאתי אותו. היו רגעים שראיתי בו אויב, שונא, שירד עלי להתעמר בי. בכל מאודי השתוקקתי ליפול ארצה, להיצמד לאדמה, לשקוע בתרדמה עמוקה, לש־כוח הכל, להיות מופקר מכל תקווה, מכל מאמץ וחובה. רציתי שהכל יסתיים בלי שאחוש איך, בלי שאדע כיצד.

אחר כך, באחד מרגעי הטישטוש וה־כאב הגדולים שעברו עלי, שמעתי כמו מתוך חלום תעתועים רחוק — חלום שלא היה שלי — יריות וצעקות. בתוך הצעקות הללו זיהיתי גם את קולו של חזי. הוא דיבר וצעק לסירוגין. ניתזי עפר התעופפו סביבנו. קליעים שרקו ליד אזני. שכבתי בעיניים עצומות. הרגשה של נינוחות ירדה עלי. חזי הפסיק לצ־עוק. שאלתי אותו מה הולך כאן. הוא לא ענה. פקחתי את עיני. לא ראיתי אותו לידי. צעקתי לו. פרץ היריות ה־מטורפות התחדש. ואז שמעתי שוב את קולו של חזי. הוא צעק בגרון ניחר:

זונות! הפסיקו לירות!

הוא חזר על צעקתו זו שלוש וארבע פעמים ואז שבה הדממה לקדמותה. מה שזכור לי לאחר מכן הוא שאון וטלטו־לים. פקחתי את עיני. הייתי על רצפתו של זחלם רעשני. נסענו. מישהו נגע בפני ושמעתי קול שואל:

אתה בסדר? אתה רוצה לשתות?

אני רוצה לישון — השבתי לו ו־נרדמתי.

صورة عن الأصل

תותחי אוויר משותקים, על קוו הרקיע בציר החדירה של כוחותינו, בעומק השטח הסורי.

„דבר מוזר קרה לנו בדרך לדמשק..."

מאת אהרן דולב

שלשלאות השריון הפורץ קדימה מחקו את קו הפסקת האש, והבקיעו ומעכו את מערכי הפלדה של האויב. אבל מאות קני תותחים סורים עדיין יורקים אש סמיכה ועצבנית.

שני חיילים פוסעים על הדרך לדמשק. מאחוריהם מוטל הפרבר המזרחי של קונייטרה בתוך עיי חורבות, ופטריות עשן שחורות עולות ונפרשות לפניהן.

„אתה רואה את הגבעה שמשמאל", אומר קצין צעיר: „הטנקים העיראקים הגיעו עד לשם. מכוון לכאן ניסו להתחבר אל הכוחות הסוריים במאמץ הבלימה הנואש שלהם נגד כוחות הפריצה של צה"ל. המפקד שלנו עלה עליהם וקילף אותם כמו קליפות בוטנים".

הטנק בעל הלכון הצהוב, מדבר על הויכה השריון העיראקי, כעל סתם ביקור מרגיז, תקלה קטנה ובלתי צפויה שאירעה לכוחותינו בדרך לדמשק. המפקד שלהם רוצץ כששים עד שבעים טנקים, בהסתערות על ציר החדירה של כוחות הקרקע של צה"ל. המפקד הזר נרגז במלאכת השמדת חיל-המשלוח העיראקי. בגללם ביזבז שעתיים תמימות, ועכשיו יאלץ להדביק בסוף כמצ-ההבקעה לדמשק.

למגן ולאנשי יחידתו קרה דבר מחוסר כל יותר. בגלל תקלה טיפשית בעבודת החשמל של הנגמ"ש שלהם, נשארו תקועים מאחור, בהמתנה לאות היחידה הטכנית: „אוף !" מתקצף כמל צעיר, „כיבואו כבר !". הנגן מצנן אותו: „רק בלי עצבים. יגיעו. החבריה האלה עובדים כמו שעון".

שחמט בדרך לדמשק

על גל אבנים, בצד הכביש, יושבים שניים מחייליו של הנגן, ומשחקים בה-כמט. על רקע שדה-המערכה מופיעה תמונת-הלוחמים כתמונה סוריאליסטית. האוויר רווי אבק-שריפה. ענני פיח ועשן נישאים במשב הרוח המזרחית, של ציר החדירה, נמשכת פעולת הטיהור של כוחותינו. סוללות הארטילריה, תותחי הנ.מ. והנ.ט. הבודדים משתוללים, בהמטירם מטולי אש בכל עבר. הלמות התותחים מכה בעוז והתף כאלף תופי טם-טם אדירים. מעל שולט חיל האוויר שלנו ... והטסים מלאו נוכחותו. מטריות פנטומים ומיראז'ים הסוככים על כוחות הקרקע המתקדמים, נוסקים בין ענני הנ.מ. ומבצעים צלילות מרהיבות לשיתוק מערכי-הקרקע המורדניים של האויב — ובצד הכביש הפונה לדמשק, רכונים שני שריונאים במדי קרב מאובקים, ומקדמים את חיילי העץ שלהם על לוח-השחמט.

לא הרחק מכאן מתפרשים מרחבי בית-הקברות לשלדי פלדה סוריים. הגייסות המשוריינים של צה"ל מתקדמים, בגבים שעל-אחר-שעל במלתעותיהם הלוהטות. שרשראות הברזל מחוללות אדמה חרוכה תחתיהן. פגרי טנקים לעשרות, שיירות כלי-רכב משוריין שהפכו לשלדים מפוחמים, וסוללות תותחי הארטילריה של האויב שרוסקו ורוצצו — פזורים ברדיוס של קילומטרים לפאתי מזרח.

מעל שדה הגרוטאות העשן הולמים שני טנמומים ביעף מסחרר. מיד יציבו את כנפיהם על סוללות התותחים המשתוללות בדרום-מזרח לציר הפריצה, ויזנקו קדימה לביצוע משימתם הרב-תכליתית. הם יירשו נעלמים באופק העצני, דולקים בעקבות שתי נקודות מתרחקות. שני מיגים שהעזו להתרומם מעל הקרקע. לכשיופיעו שנית במזרח, ייראו המיגים צונחים אנכית, כשהי אבנים כבדות, מתבקעים באוויר ושבריהם מתפזרים מעבר לגלולית עפר עשנה.

על הצומת הראשון בדרך לדמשק, שוכן הכפר הסורי האן-ארנבה, כבר-חק כעשרה קילומטרים מקצוי קונייטרה. מישוד ראשון בדרך ההבקעה של כוחותינו. גבב חסר-צורה של בקתות עוני חושות עלובה, שתושביהן נמלטו ונסו על נפשם מפני מפלצות הפלדה המשתצכות. ילקוט כותל על מפתן בית שקרס, ותוכנו, מחברות ועפרונות, נתפזר בין גושי קירות שקרסו. עששית נפט שנהפכה והציתה דליקה, נותרה מוטלת באפר. סביב הכפר הסורי העלוב חוורת ונגלית תפאורת ההרס וההשמדה, שהותירו כוחותינו בזירת ההבקעה: פגרי טנקים וזחלים מרוסקים לעשרות ולמאות. נגד משתרע בין בקתות העוני ואוצרות הפלדה שירדה כאן לטמיון.

סמוך לבקתה השרופה הורד טנק טי-55 אל התעלה שבשולי הדרך ובראהו במפלצה שאיבדה את ראשה. צריחו הכרות ניתק מעוצמתה של פגיעה ישירה, והתעופף ונחת בצדו השני של הכביש.

סביב הצריח הסורי מתגודדים אנשי צוותו של „צנטוריון" שפרש מן הכוח הנע בזרוזה, ורותק, נוטה על צידו, בחנייה מאונסת, עקב תקלה במערכת ההצתה. החוליה הטכנית הדביקה אותו והנה היא מטפלת בתיקון התקלה.

מפקד הטנק, צעיר מזוקן, שעיניו נבוצות מבעד למסכה של פיח, וכיפה רקומה מהודקת בסיכה אל רעמת השיער האבק המתבוללה על ראשו. אנשי הצוות, נבונים על יהדות דתית, ותלמידי ישיבת אלון-שבות שבגוש-עציון, גויסו בעיצומו של יום-הכיפורים: „דבר מוזר קרה לנו בדרך לדמשק", מצטחק מפקד הטנק, „נהרס לנו ה,סטארטר' ".

חברו זוכר, כי שבת היום, כהיבה מחללת שבת, ולפיכך מצווים, הוא רבותי, שלא לגרום לחילול שבת. אחד מאנשי הצוות את פסק-ההלכה הזה, ומסרב להתראיין. המעמד המוזר, על סתירותיו, מעורר יראה: הכביש בכתה עיי סוללות הסורים. פגזים לעשרות נופלים על רצועת-החול ומתפוקקים בענני אש ועשן. מסוקי הצולוץ מטרטרים כטרקטורים מעופפים מעל לראשים. בקרביו הצנטוריון מרכיבים אנשי היחידה הטכנית את מנגנון ההצתה, ובעוד שעה קלה יעלו חובשי הכיפות על הטנק שלהם וישעטו לאורך הציר: „אין בזה כל סתירה. להפך", אומר מפקד הטנק החייכני: „עלייה על דמשק היא פיקוח-נפש הדוחה שבת. לא כן ריקום הצ'יזבאטים שלנו במפקס שלך".

„צ'יזבטים אינם דוחים שבת"

חברו מציע פשרה: „תחזור מחר. נוכח לך שמי, הוא אומר ומושיט ידו לכיוון צפון-מזרח, „יהיה לנו הרבה יותר מה לספר".

הכוחות שפרצו קדימה, השאירו בדרך „כיסים" קטנים. צוות טנק סורי פגוע, שנהלך ומצא מסתור בשוחה מרוחקת, חיילי חי"ר בודדים, שקפצו מן הנגמשים הבוערים ומצאו מחסה בבקתות הכפר: „לא היה זמן לטהרם", אומר מיכאל בן 32, שהשאיר בירושלים אשה ושני ילדים, ואת החברה שלו, ללא סגן-מנהל. מיכאל שואל: „אולי אתה מכיר את אבי ?"

מיכאל תוכנס אל הגיזרה שעות את־דות לאחר שתולה תזוזת הכתנה במסלול ההבקעה, מיכאל ואנשי היחידה שבפיקודו, חוזרים אל הכפר בחול, ועם כניסתם בבבואות הכפר נתקלים מיד באש באווקה:

„הפגזה הראשונה פגעה בהגה החזל. מיד התחלנו לסרוק את הכפר, תוך כדי תמסורת אש". סמוך לשעה שבע בערב מבחין מיכאל בשיירת זחלמיים המתקדמת לעבר קטע הכביש המאויים, העובר בין בתי-הכפר. זו תגבורת לטיפול נמרץ בנושא הסריקה והטיהורים.

השיירה נעצרת. מיכאל מבקש טנק, והסריקה נערכת מבית לבית. האנשים בכתתרים למבצע הטיהור בזמת-זעם: „פיצחנו את הבתים בתותח הטנק והתחלנו לעבור מבית לבית, דפקנו את הסורי שירה באווקות, וניקינו את פורי הבתים הקדמיים בשני צדי הכביש".

עם אור ראשון פותחים הסורים בהפגזה: „משהו בלי-יאמר", אומר מיכאל. „הם דפקו מאלפי קנים. תופת אש, פשוט אין לתאר".

עד מהרה מתוחזר פישרה של ההרעשה הכבדה. הסורים מרשימים סיוע ארטילרי לכוח השריון העיראקי, המתקדם כבעפש על למכבאות הכפר, במאמץ נואש להתחבר אל כוחות הבלימה הסוריים.

„כאן כותרו והושמדו בקרב שריון בשריון לתפארת". מיכאל צופה בשדה-הקרב, והמראה, בששות מיגוד השריון העיראקי ולאחר השמדה, מזכיר לו את הקרב עם השריון המצרי במעבר המיתלה במבצע-קדש.

המערכים המבוצרים שבעומק הגיזרה המרכזית, טרם כותתו, והסורים משגרים אל זירת-המערכה טילי נ.ט. מסיפס „סאגאר". בשוך הקרב נבדקת מידת יעילותם. התוצאה מעודדת בהחלט: תוצאות הקרב נגד חיל המשלוח העיראקי — 70:0. שבעים טנקים שלהם כנגד אפס טנקים שלנו.

רגע של הפוגה: דוד כהן וחברו על צריח הטנק

כבישי האן-ארנבה, שיירות ארוכות צבאי, בהתפרותן קדימה, עוברות ממש בין פמריות האש. בכומת ג-צב פרץ נפרץ, ליד מכשיר-קשר, ודורס את מעבר הרכב הפרטי בתנועת איסור: „אתם רוצים להיהרג? התנדבו לצבא הסורי. היום סגור ליק צה"ל עובר. תחזור מחר". המרן הגליו מכין להתנגף מיד, או להתפס בגוזה בשוחה סורית.

בדרך חזרה נתקלים בטנק מצוה, שנשאר תקוע בכביסה אל הציר. הרשופ על הצריח, שרוע דוד כהן, בן 24, מירושלים. הוא כותב גלויה בהיותו בתנוחה אופקית (ראה תצלום).

„מה קרה לכם ?"

„הגיר הלך".

כהן, רווק, סטודנט שנה שנייה במתמטיקה: „מבחינה מתימטית", הוא אומר, „מה שקרה לסורים בכלל לא מתאים. היחס בין הכמויות לגמרי לא הגיוני. ספרתי. טנק ישראלי אחד על כל עשרה טנקים סורים. בכלל, כנראה שהשריונאים הסורים יצאו למלחמה בלי לדעת לירות".

„תגיד להורים שהמורל א"א"

כהן, הממלא תפקיד של טען-קשר בצוות, יצא למלחמה במוצאי יום-הכיפורים, ומאז איבד את הקשר עם הבית. כבנו הבכור של פועל בניין ירושלמי, נולד כהן במרוקו, ועלה לירושלים בהיותו בן חודשים. הגלויה הראשונה מיועדת להוריו ולארבעה אחיו ואחיותיו: „אולי אתם מוכנים לקחת אותה אתכם ?"

כמובן. יוסי אחימאיר מ„מעריב" מתנדב לשמש דוור ומרכז ועד מהרה מתקהלים עשרות לוחמים סביב ספנת הטנק של דוד כהן. הבחורים כותבים גלויות בהשדה של גלויות ומספרי טלפון זורמים לידי יוסי.

על תותחן הטנק, רב"ט מילואים יצחק פלדמן, רווק בן 22, תלמיד הקודם למורים ... בית ברל (ראה תצלום) — אומרים הבחורים, שיש לו סיפור שכדאי לשמוע. מסתבר, שהודה „מיג בני בירי קל. מספר פלדמן: „הטנק שלנו עבר בשלום על גבעה מסוותת מעבר לכפר האן-ארנבה. פתאום ירדו עלינו שמונה מיגים. הרמתי תותח וראיתי לירות. התחלתי לירות ב-03 המקביל לתותח. התכלתי על אחד המיגים הדין צינור פני הגדשה. עקבתי אחריו, תוך כדי צידוד, ולחצתי על ההדק הרגלי. ראיתי פגיעה והמטוס החל צונח תחת שובל אש עבה. כעבור שניות הופיעו מטוסים שלנו ורדפו את שבעת המיגים הנותרים. המשכנו לנוע והגענו למרחק 20 קי"מ בציר קונייטרה דמשק. פתאום באה לנו סתימה דלק. מבש באותו זמן הגיע הגבה. השארנו את הכוח הנע קדימה ואנחנו החלנו לקרקע לאחור, עד שהגענו הנה לטיפול".

השמנה עושה לה כנפיים. אנשי הזחל"מים, המתארגנים בשיירה לזינוק קדימה, נוהרים משני צדי הכביש, אל „תחנת הדואר" המאולתרת. הצעירים מ„הפגרי" שכוער שאפשר למסור מספרי טלפון ולהעביר דרישת הביתה.

מקץ שבוע לחימה כמעט ואין להבחין עוד בהבדלי הגילים בין החייל הסדיר, שעבר טבילת-אש רק לפני שמונה ימים, לבין המילואימניק הוותיק, שזו לו מלחמתו השניה או השלישית. הפנים המאובקות, הזקנים המעטרים אותן, טבעות הפיח סביב העיניים: פער-הדורות הצטמצם, הבדלי השנים טושטשו. כאשר יחזור בן המלחמה, מנצחים, שוב לא יהיו עוד נערים. הם יחזרו מן המלחמה גברים קשוחים, שחסמו בגופם את גלישת הפלדה הסורית מרומי רמת-המלחמה אל העמק הישראלי הירוק, בלמו, הדפו, השמידו את מערכי-האויב, והדפו אותו אל אדמתו ותשתו בדרך אל בירתו.

בינתיים, עדיין דואגים החיילים הצעירים לאבא ולאמא הדואגים בעורף:

„תגיד להורים שראית אותי, ושהמורל א—ב".

„אבא שלי במה משתגע. תעשה מצווה גדולה."

„תספר בבית, שפגשת אותי בדרך לדמשק, ושמטיילים כאן כמו בשבת בירושלים".

„תמסור להורי, שלא הייתי מתחלף עם אף אחד בעורף, ושרק לא ידאגו, אז גם אנחנו לא נהיה מודאגים".

„בסך הכל, אנו לוחצים חזק"

ההסתערות לעבר פרוורי דמשק עדיין בעיצומה. מקלחות-שדה טרם הגיעו לכאן, ושטיפת הגופות המודחלת משכבות האבק הדביק המהול בפיח היתה, נדחית. בינתיים, לפחות עד אשר יעליכו כלי הרכב המשוריינים, ההרים על קו-הרקיע, את משימות הטיהור בציר החדירה, ואש התותחים תשותק.

לפי שעה עדיין מתנהלת התנועה בדרכי הגיזרה המרכזית ודרומה במנה. הזהההים הרופאים פרושים על-פני קשת רחבה.

נגמ"ש סורי חסר שרשראות, יצור-כלאיים. בעל פליפת טנק, המהלך על ארבעה זוגות צמיגים ענקיים — מרוסק בשולי הדרך.

מאחורי הנגמ"ש המרוסק — שדה שלף, שהפך למשבצת שחורה. ... רכבות כל אדמה חרוכה, וכלוחות ברעבעתם קמצוצי עשב שרופים.

התותחנים משיחים בשוחה, בתריצת גמורה של עיני-ידידיהם. אחרי שוהם מידבקת, האמד קוסקי, המגי ויוסי אחימאיר, שולפים את מצלמותיהם מבין ברכיהם ו„יורים" (ראה תצלום).

הפגזת-הנגד שלנו מתגברת. לעיזות אחזות גוזרים הסורים את לחצי תותחיהם:

„חבר'ה, אם אתם רוצים להמתין — זה הרגע !", אומר רס"ל ההורה, זאב קובלר, ... מצפתו של יוסי מציק לו. הוא יוצא בדהרה אל מחוץ לשדה. הם בשארים, תשומים.

בדרך החוצה נראה ... בצד הכביש המפוזה, „שורבובים", בסרבלים כחולים, רובצים בשולי הדרך. המספלים בצינור המים שנמצא בהפגזה. בכפר הדרוזי בקעתה ... [illegible]

על אם-הדרך ניצב קצין שריון, ותרלט פקודות התארגנות אל ... אפרכסת מכשיר הקשר. „בסך הכל", אומר המפקד, „בחזית הסורית מתנהל הכל כמו שצריך. אנחנו לוחצים חזק והם נמצבים יפה".

„להוריד את הראש !" — קרא קצין התותחנים, שנשאר חשוף על הכביש, ליד מכשיר הקשר והטיל כובעי פלדה אל אנשיו המתחפרים

שני לוחמים מזיזים חיילי-עץ על לוח השחמט — על קוו הפסקת האש שברה, בינתיים, מזרחה.

פעמיים רמת מגשימים

מאת יהודה האזרחי

מכונית נעה בשעות הלילה במעלה התלול של כדרין ההר, מבורה לכינרת, והפגישה הראשונה עם רמת הגולן היתה ריח שדות חרוכים. כרחוק בשמעו את ידיות תותחים, ומיבהקים פעמם הבהבו הבלעו באופק הכפון. אסור להדליק את פנסי המכונית. נבצר לאט, כאילו בגישוש. ולפתע אחד הירח התגלה פתאום בצד הכביש, בתוך השדה החרוך, טנק סורי נטוש. האירתי עליו בפנס כיס: הוא נפגע פגיעה ישירה, גופו שרוף.

זה היה הנוף מעכשיו, בכל שעות הלילה והבוקר שלאחריו: ... של מכוניות עבודה, עזובות, ציוד ותחמושת, טנקים וזחל"מים וג'יפים, נוסעות בכביש צפונה, מתקדמות בעקפונה, ופגעות הנפרדות, כל אחת ליעדה, ומשני צידי הכביש, מקרוב ובמרחקים, פגרי הטנקים וכלי הרכב המשוריינים הסוריים, בהם שהפגיעה בגופם נראית בבירור ובהם שנראים כאילו נעזבו בבהלה. גם ג'יפים בצבעי הסוואה ביניהם. ואפילו אופנועים-עם-סירה, הפוך. המכונית עוברת בבלי לעצור ליד גופתו של חייל סורי הרוג, שפניו כוסו במעיל.

*

במרחק-מה משמאל לכביש הלילי מואר הירח, המצולק בפגיעות פגזים, צצה כילואטה של בניינים קטנים, ונדמה היה, כאור מהבהב באחד מחלונותיהם. זו רמת המגשימים, ואני תמהתי איך אפשרי הדבר, כאור יהבהב בישוב שנעזב עם תחילת הקרבות. בשדה שמעבר לסילואטה, שדמה מכאן כאילו הוא הלוי מעל אפילה בקעת הכנרת, השתלהבה לפתע מחדש בערת הקוצים, והאירה את הטנקים הסוריים, שהתקפתם נבלמה זה לא מכבר, הפזורים מסביב. מעבר מזה ומעבר מזה ליישוב, והבליטה קווי-תוויהם האילמים המוזרים.

והאור באמת מבעה. זה היה רק הבהוב של כיבהק התותחים שהשתקף בחלון, או אולי אור רחוק מעבר המערבי של הכינרת שנקלט בו, לא מובן, מסתורי, שהרי גם שם אין אורות, וטבריה וצפת וכל יישובי הגליל שקועים באפלה.

התניתי את המכונית ליד אחד הבתים, והחלכתי לנוה, לישון מעט, עד שחר.

ופתאום פחד. פחד קודר, מוזר, ללא סיבה הגיונית. כבו האור שנצנץ מהרי הגליל הרחוקים הכאופלים הגיע כמהוא בלתי-מציאותי עד רמת המגשימים הנטושה, עיר רפאים. נכנסתי אל הבית, והאור הירח נוכחתי לדעת, שהפגז נפל ליד דלתו — הנה, כאן, המהמורה הזאת באדמה. הקירות היו מחורצים בפגיעות רסיסי פלדה, ושברי זכוכית היו מפוזרים מסביב, בכניסה לבית ובתוכו. בפנים, על קירות החדרים, היו תלויות תבניות צבעוניות הפיקובים של גן-ילדים, ותהרים לילופוטים. כשהלכתי קץ האורחי בפנס כדי להתבונן בתבניות (ובהן ציורי טרקטורים וחרבה פרחים), דרכו רגלי על שברי הזכוכית וניתקלו פה ושם בתריסים שנפל ובגושי בטון על קיר שנבקע. פתאום נדמה היה, שאני שומע קולות: קול ילד מבולמל מהחדר השני, ההרוס, או אולי מלמטה, מתוך עומק מרתף המקלט, בעלה ... בגוף.

הבית הסמוך לא נפגע. דלתו היתה פתוחה, המיטות לא-זוגגות. צדיין מורגשת בו המיכוה, מישהו צריך לענות אם אמלצל בפעמון, אבל הפעמון אינו פועל. בלי מים, בלי חשמל — במקלט המלוחיה ניצב מכוייש מפינתו — בלי אנשים, ועדין זה. על הכולהן כוס ותה ריקה לחצי. צלחות וכוסית מוסלה במרבועיה ב־

כיור — ברגע זה הסתיימה הארוחה, ועדיין לא טפטפו את הכלים. בצלי־בית מושלכות בצד, הארונות פתוחים. הנורא מכל הוא בראה ספר, המונח על אחת בכיכות הילדים, פתוח באותו דף שקראו בו לאחרונה, ופתקי, כפי שנדמה, ברגע שנשמעה התרסקות הפגז בסמוך: זה שיר על גינה קטנה (גינה קטנה היא ארבעה), ובדף זה, הפתוח, ניתן לקרוא באותיות של מנס-הזיים: „שיב כולם כתייים ברכרה / והגיגה ... גינה קצת עייפה... ולפתע — / ... צבעה... נרדמה..."

*

שם, בעיר הרפאים, עם הסיר של גינה, ... להודים לשעתיים-שלוש, עד הזהה השחר. התהלך בתוך יילל בין ההרוס ... יצאתי אליו, קראתי לו — ובשום פה גם פתחתי כבעיר — ההא בגלם, הנך ייללת-בכי. ... של ידיה הותחים. ... עם לב, ... האויר בתלתלות. ... הכביש הראשי ... בלהייצבל של ... בבהות ... הגשם ... של ... טנקים, ...

ובבר בוקר. קיפלתי בקפידה את השמיכה של כאורחי ... יאבלוהי ... בגינה שבצאתי בבוזו, ויצאתי שוב ליד, הלאה, צפונה. הדבקתי שיירה של מצאיות עמוסות תחמושת, עברתי על־פני ריכוזים של כלי־רכב משוריינים, ובמרחקים כנלים נעים בבעתה. ... והגעתי ליד הכביש. ... ערגות שם אור בייכוב התקוע בהאפלה, בבית, שבו ייבנה ברכיבה אלמונית. וכו קיפלתי את השמיכות עם בוקר, אבל אני ראיתי לעד הצצאן אור רחוק בוקע.

בבוקר השכם, שוב ברמת הגולן, הנה כביש דרום-צפון בכבש ממניות תחמושת והספקה, כשאיוה עצוסות אדם ותחמושת, נצטרפתי לפתח בהירות בתוך הנוף הזה, הקיבוה, של טנקים מודים פגועים ונטושים בכאן ובכאן בשדות השלפים. הגעתי אל הפנית הכביש, המובילה לרמת המגשימים, לשם כבר חזר, כך קיוויתי, מאורחי האלמוני, שעדיין אין הוא יודע כי התארחתי בביתו, ועדיין לא קיבל את הודתי. לרגע היססתי. מישהו עבר בבורות בג'יפ-סיירת בכביש וקרא אלי:

„ארבעה קילומטר צפונה, היחידה שלך כיונת לפריצה".

במקום ההערכית של היחידה ראיתי את המפקד כשהוא גוחן על מפותיו, הפורשות על הארצה, ומסביבו קבוצת קצינים בבעגל צפוף. הסברים, שאלות, תשובות, פקודות אחרונות, והזליב-העיקוד כבר הניע את מנועו.

ביקשתי רשות להצטרף, בתפקידי כתב צבאי, „עלה" אמר המפקד.

בפריצה, בעבר לקו הסגול, לאחר דריסת גדר-התייל הראשונה בשרשרות טנקים, דרך שנפתחה המפקד לשעבר, ומעבר לגדר-התייל השניה, בשעת הקרב, ובצומת של התפוצות הנוחתות עלינו, נגדהי לרגע כאילו בזהר על רמת המגשימים. והנה זו שהיבה-פתאום, שאגי רוצה להישאר בחיים, בתוך האש הוגה מסביב. גם כדי להוזר לרמת המגשימים, לא פעמיים, אלא בפעם השלישית.

מלחמת יום הכיפורים

יעקב אורלנד

הנערים הללו...

הנערים הללו, שמשחקים "משקותי" על החוף,
שותים "אספרסו" בדיזנגוף,
שיושבים על בני־המושב הגבוהים
ו"עושים חיים",
שאין להם די מלים והם מדברים בפסוקים ונקודות
ואינם מאמינים באגדות.
הנערים הללו, שכמו אין אור זורח מתוכם, שבלוריתם פרועה וחיוכם מתוק נסתרין
ואין להם מה לסתרין.

הם אינם בני־אלוהים ואינם בבורי־שטן,
אבל יש מי שקורא את גורלם במשקע־הקפה שבספל הקטן.
יום יום עובר על פניהם מלאך עלום־פנים וסודי
ושותה עמם בדיקנותם ושומע בהללם הבלתי־מודע, היהודי,
סבותיהם שנגאו שם מנורות בבתי־מדרש
ואבותיהם כבשו את גבען מחדש,
אבל הם אינם זוכרים זאת, הנערים הללו, הם לא היו עוד בעולם,
והמלאך הקורא את גורלם
נאנח עליהם ושותה אתם,
כי הנה בא יום־תוכחתם
גו נתבע מהם חוב השער הגדול מצפורים ומבצרורות
לפרוע חשבון־הדמים של רצח־הדורות,
גו יוכיחו בגבלם וכמותם
שאין הם נופלים מאבותם.

- - -

הנערים הללו, המתופפים ללא בושה,
שכמו אין גם לבד ממגעי התענוג וכמו אין להם דבר שבקדושה,
שהם שבצה־ישראל הגב לשעתו ולא עבר את עשתם
ומוריהם פרצו להם רגה להפקר ולא גדרו את תורתם,
ובא ההפקר וישב עמם אל ספל הקפה
וברא להם לב ערל ורוח רפה.
הנערים הללו, שאין להם אל ואין להם אב לסתרי המורשה אלמודות
ואזנם אינה כרויה לתולדות.

הם רוכבי אגוגות צורות ויושבי על־מדין. שכם מפנק.
אבל הם שלשה נפילים ובגזעם ילידי־הענק.
לכם מכבלי־עולם, בעגבים ותירוש וקלפים, אך בבוא שעת־מבחן
יש מי שמנחש גורלם בצדף קלפיהם בשלחן.
יום יום עובר על פניהם מלאך חלום־פנים ונסתר
ורושם תנועה מבולה־דם את מחוליהם על ספר הישר,
סבותיהם העדו נפשם במדורות־אש
ואבותיהם מתוך האין קראו יש,
אבל הם אינם יודעים זאת, הנערים הללו, הם לא היו עוד בעולם,
והמלאך הרושם מברך את מזלם
ונאנח על חובתם ומשפט בבאי לה,
כי הנה בא יום שהוא לא יום ולא לילה,
גו נתבע מהם חוב השער הגדול, שבר־התקוה וגמול־הצפיות,
והם כעופות נשרים ויעוטו אריות
ויעידו בגופם ובעוזם
שאין הם נופלים מאבותם.

7.10.73

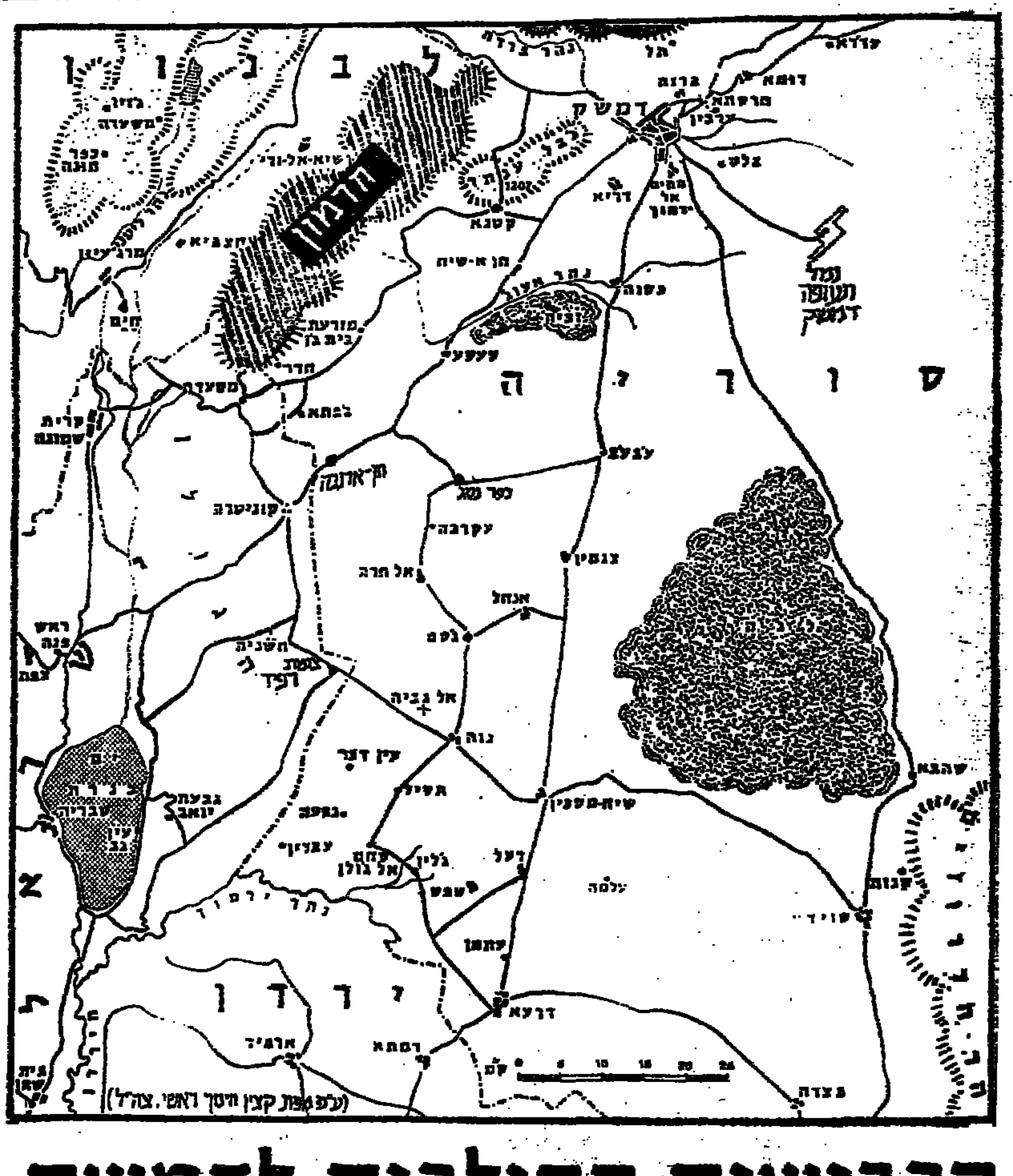

הכבישים ההולכים לדמשק

מאת מ. סייר

אין ברירה אלא להרחיב מעט את האופקים הגיאוגראפיים. לצורך זה "ניסע" היום על גבי כבישים שעד לפני יום הכיפורים לא עלה בדעתנו שישמשו מקור של סקרנות ותאוות יידע כפי שהם כיום.

נסקור היום את הכבישים העולים לדמשק בחבל הארץ הנודע הידוע כסוריה־הדרומית. בצפונו של חבל זה נערכים כיום הקרבות ובו מוקדמים כוחות צה"ל בכיוון הכללי של דמשק.

האזור הנקרא היום סוריה — מדמשק דרומה עד הירמוך ומזרחה עד המדבר ועד הר־הדרוזים — נכבש לפני כ־3 אלפים שנה בידי דוד המלך. שלמה המלך הרחיב תחום כיבושיו של קודמו עד נהר פרת. מאז היו ישובים יהודיים בגולן ובבשן ומלכי החשמונאים נאלצו לצאת למלחמות באזור זה, כדי להגן על ישובים אלה. בימי המשנה והתלמוד פרחו ישובים עבריים בגולן וכן בארץ הבשן שממזרח לגולן. עד היום פזורים בכל הארץ הגדולה

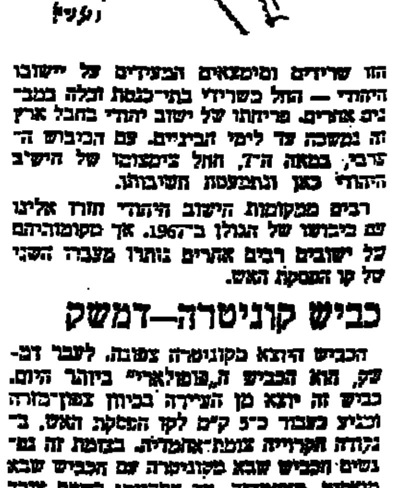

הזו שרידים ומימצאים המעידים על יישובו היהודי — החל בשרידי בתי־כנסת וכלה במבנים אחרים. פריחתו של ישוב יהודי בחבל ארץ זה נמשכה עד לימי הביניים. עם הכיבוש הערבי, במאה ה־7, החל צימצומו של הישוב היהודי כאן והתמעטות חשיבותו.

רבים ממקומות הישוב והיהודי חזרו אלינו עם כיבושו של הגולן ב־1967. אך מקומותיהם של ישובים רבים אחרים נותרו מעבר השני של קו הפסקת האש.

כביש קוניטרה—דמשק

הכביש היוצא מקוניטרה צפונה, לעבר דמשק, הוא הכביש ה"פופולארי" ביותר היום. כביש זה יוצא מן העיירה בכיוון צפון־מזרח ומגיע כעבור כ־5 ק"מ לקו הפסקת האש. ב־נקודה הקרויה צומת־אחמדיה. בצומת זה נפגשים הכביש שבא מקוניטרה עם הכביש שבא מואסיט. מאחמדיה, בה התקיימו בשעת צורך פגישות סוריה־ישראליות בחסות האו"ם, צפ־שך הכביש לדמשק בכיוון מזרח, עם סטייה קלה צפונה. הוא חוצה את שטח ההפקר ואת נחל הרוקאד ומגיע כעבור כ־3 ק"מ לכפר הסורי חאן־ארנבה.

מחאן־ארנבה מנוזל הכביש להצפין לכיוון העיירה סעסע, המצוייה בקרבת ה"לג'ה הקטנה" הנהר אעוג', המושך מים רבים ומפרה את סביבתו. המרחק האוירי מחאן־ארנבה לסעסע הוא כ־17 ק"מ. המרחק האוירי מסעסע לפרברי דמשק הוא 35 ק"מ.

במקביל לכביש קוניטרה־דמשק (לכיוון החרמון), יוצא כביש ממסעדה לכיוון בית־ג'ן וממשיך משם אל הכפר הסורי מזרעת בית־ג'ן, כשהוא עובר ליד מוצב סורי גדול הנקרא תל־אל־אחמר. כביש זה מצפין במקביל לחרמון ופונה מזרחה לכיוון מרגלות הר גדול (1207 מטר) הנקרא ג'בל־עבור. למרגלות ההר העיירה הסורית קטנה. בהמשכו מתחבר כביש זה עם כביש קוניטרה—דמשק, כ־צפון לנהר אעוג'. ממקום התחברות זה עד לדמשק מרחק אוירי של כ־15 ק"מ.

כבישי האורך והרוחב

כביש האורך המרכזי של סוריה הדרומית יוצא מ ד ר ע א (אדרעי) שבדרום הארץ, סמוך לגבול עם הממלכה הירדנית ועולה צפונה לדמשק. אורכו של הכביש הזה הוא 105 ק"מ.

כביש מזרחי יותר, העולה מהדרום אל דמשק הוא זה המחבר את בירת הר הדרוזים — סווידה — עם הבירה הסורית.

כביש רוחב מרכזי יוצא מצומת רפיד (בתחתונה) מזרחה אל העיירות נ ו ו ה ו שייח־מסכין. הוא מסתיים בעיירה סווידה שלמרגלות הר־הדרוזים. סווידה נמצאת בקו ישר מזרחה לצמח והמרחק האוירי בין צמח שבישראל לבירת הר הדרוזים הוא כ־90 ק"מ. המרחק בכביש מצומת־רפיד שבגולן אל סווידה הוא כ־80 ק"מ.

ג'אבייה ונווה

דרך הרוחב, היוצאת מצומת־רפיד לכיוון נווה ושייח־מסכין עוברת את נחל־רוקאד, הגבול בין גמלי הגולן. כעבור מרחק מה עובר הכביש מעל נחל־עלאן. שני נחלים אלה יורדים דרומה אל הירמוך.

מרחק מה לפני צומת־נווה, משמאל לכביש, מתרומם ה ת ל ־ ג ' א ב י ה — מקומה של עיר ערבית, שהיתה בירת מלכי ע'סאן. במאה השביעית לספירה התרכז במקום זה מחנה לוחמים ערבים גדול, שנועד לכבוש את ארץ־ישראל. מכאן יצא החליף עומר אבן חטאב לכבוש את ירושלים.

כ־3 ק"מ מן התל — העיירה הגדולה נ ו ו ה, הנזכרת כבר במקורות מצריים קדומים. בתקופת המשנה והתלמוד התקיים בה ישוב יהודי משגשג ובה ישבו חכמים נודעים. ידוע כי ישוב יהודי בנווה התקיים עד ימי הביניים לפחות. במקום נשתמרו שרידים רבים מישוב יהודי זה — מיבנים ציבוריים ופרטיים, בית־כנסת וכתובות שונות. בכתובה על גבי אבן, הקבועה באחד ממסגדי העיירה, שמות יהודים שתרמו להקמת בית כנסת.

מנווה ממשיך הכביש לשייח־מסכין (14 ק"מ), שבה שרידים קדומים יהודים רבים מימי המשנה והתלמוד.

אדמות הברון

מדרעא — שהיתה תחנה חשובה במסילה הברזל חיפה—צמח—דמשק, יוצא הכביש הראשי לעבר דמשק ומגיע כעבור 25 ק"מ לשייח־מסכין, שהיא עיירה־צומת חשובה.

כביש אחר יוצא ממנה לכיוון צפון־מערב אל הישובים מ ו ז י ר י ב (16 ק"מ) ג'י ל י ן וסחם־אל־ג'ולן (30 ק"מ).

בג'לין רכשו פקידי הברון רוטשילד בשנת 1894 שטחי אדמה נרחבים (75 אלף דונאם), בהשתתפותן של אגודות ציוניות מאירופה ואמריקה, אשר אנשיהן התכוננו להתיישב עליהן. נסיונות ההתיישבות באזור זה לא עלו יפה. פיק"א כפרה את האדמה לאריסים חורנים ובמהפכת הכנים איבדה את בעלותה המעשית עליהן.

הכפר הגדול הסמוך — סחם־אל־ג'ולן — נמצא אף הוא על אדמות הברון ויש חוקרים הסבורים שכאן הוא מקומה של ג ו ל ן־ב ב ש ן, הנזכרת במקרא כעיר־מקלט. בכפר זה היה המרכז הפקידותי של פיק"א, שהקימה בו מיבנה גדול למגורי הפקידים והמומחים, שהיו אמורים לפתח באזור התיישבות יהודית וקיימו שם חווה במשך שנים אחדות. בקרבת הכפר החל בהקמת מושבה יהודית, אשר עוד בטרם קמה ניתן לה השם ת פ א ר ת ־ ב נ י מ י ן, על שמו של הברון.

מסחם־אל־ג'ולן עולה כביש צפונה לעבר נוה שעל כביש קוניטרה—שייח־מסכין—סווידה.

אל צנמין

אנו "נוסעים" בכביש הראשי צפונה ומגיעים, כאמור, בק"מ ה־25 מדרעא, לצומת שייח־מסכין, המרוחקת כ־45 ק"מ מסווידה, בירת הר־הדרוזים.

הכביש נמשך צפונה ועובר ממערב ל"לאג'ה" (טרכונה) — ארץ בזלת פראית ובלתי־עבירה כמעט, המשתרעת על פני 1200 קמ"ר.

במקביל לכביש, מזרחה ממנו, עולה מסילת הברזל דרעא—דמשק.

במחצית הדרך שבין דרעא לדמשק עובר הכביש בעיירה צ נ מ י ן, אשר לפי סברה היא בתירה, שהיתה המרכז המנהלי של ההתיישבות הצבאית היהודית, אותה הקים באזור הורדוס המלך.

מצנמין לדמשק

מצנמין ממשיך הכביש צפונה, עובר את העיירה ע'בע'ב, הולך לא הרחק מן ה"לאג'ה הקטנה", המשתרעת בין כביש זה לבין כביש קוניטרה—דמשק.

לאחר שחוצים את הנהר אעוג' נכנסים לעיירה כ י ס ו ו ה, השוכנת כ־15 ק"מ בדרום לדמשק. מכיסווה נמשך הכביש צפונה באזור־דמשק הפורה ונכנס לבירה הסורית.

כביש אחר המוביל צפונה יוצא מן העיירה נוה (שבציר צומת־רפיד — שייח־מסכין) ומגיע כעבור כ־15 ק"מ לעיירה ג'סם, הנזכרת במקורות היהודיים בשם גשמי.

בג'סם סוטה הכביש מעט מזרחה, חוצה את הכפר נ מ ר ומגיע לאל־חרה — עיירה גדולה יחסית, השוכנת למרגלות פסגת רמה (כ־1100 מטר מעל פני הים), אשר עליה היו ביבו הסוריים בערכות גדולות של סוללות טילים.

מכאן שב הכביש ופונה צפונה לעבר הכפר עקרבה (כ־16 ק"מ בקו אוירי מקוניטרה). מעקרבה יוצא כביש, המתחבר לכביש קוניטרה—דמשק, ליד חאן־ארנבה.

صورة من الاصل

صكنا من الاهل

מלחמת יום הכיפורים

בין מיראז' למיראז'

מאת חזי כרמל

מלחמה — יצור מוזר. יש לה חיים משלה, קצב משלה. גם חיוך וגם עצב, שלא שייכים לשום מערכת חיים אחרת. וככל שאתה בתוכה, כך נדמה שאתה מתרגל אליה ופותח שיגרת חיים חדשה.

ביום הראשון קול אזעקה וקול רעם פצצה הם „סוף העולם". ביום השני אתה לומד להבחין בסוגי הקשות. ביום השלישי אתה מאבחן את סוגי היציאות של הפגזים, נפילות, מטוסים, רעשים. קובע הפלדה צמוד אליך כראש שני ושיגרת החיים בנויה על „בין לבין", אזעקה. מטוסי אויב. ארבעה צעירים מתהבבים בקלות. לרגע מרימים ראשם ולאחר מכן ממשיכים להסתבן. אזעקות יש הרבה. מקלחת יש רק לעתים נדירות. המלחמה — יצור מוזר. אין מנוס מהמחשבות הפילוסופיות, בצל רשתות ההסוואה עם כוס תה מהביל, כשכוס תה מהביל היא מהמאוויים החומריים של הרגע. מחשבות פילוסופיות על מלחמה והמשכת ברציפות זה 25 שנים. מג"דים, שכבר לוחמים 20 שנים רצופות, מ"פים הנלחמים 15 שנה וסתם חיילים הנלחמים 10 שנים או שנתיים. כל מלחמות ישראל. האם זו האחרונה?

צה"ל הוא צבא לא נורמלי. אין מלה אחרת שתוכל לתאר את הצבא הזה. מי שהיה כאן בחזית הדרום בקו המעוזים. ובקו השני ביומיים הראשונים של המלחמה, חש זאת פי כמה. יחידות שספגו את מכת התקיפה המצרית הראשונה, שאיבדו חיילים וכלים, התארגנו במהירות רבה ונכנסו לקרב מחדש. המילואים הגיעו, שיירות כלי הרכב ירדו וכל המכונה האדירה זזה. אלפי הטנקים, התותחים, המטוסים, שירותי הרפואה, הרכב, הגרירה, השקם, ההנדסה, המודיעין ויחידות המישנה השונות, היותה ליחידה פועלת עם מערכת קשר ופיקוד, הנותנת למפקד שליטה וקשר בשטח.

מכונה אדירה. עם המשאיות האזרחיות, הכתובות המרשיות, האזרחים במדים: מכונה משומנת. מי שנתקף חרדה — ולא רק לרגע קט — ביומיים הראשונים למלחמה, יכול היה להתאושש, להתעודד ולהבין. קשה להבין את הדברים כאשר מתמכים על הדעות, כתבות ודיווחים. אלא לא יכולים לשקף את הכל. צוותי הטנקים שנחלצו מטנקים בוערים, הלכו לקרב כשהם נאבקים על זכותם לקבל טנק חדש. טייסים שנפלטו ממטוס פגוע חזרו לטוס ולבצע גיחות נוספות. פצועים שעזבו את בתי החולים חזרו להתייצב ביחידות. זהו עם השואל שאלות, מבקש תשובות, אבל יודע שאין תחליף לנכונות האישית להלחם.

לומדים להוקיר מטוסים. מעל לראשינו חולף אינטרנציונאל של מטוסים. סוחוי ומיג מצריים — מיראז'ים לובים, האנטרים בריטיים וכמובן הפאנטומים, הסקייהוקים והמיראז'ים של חיל האוויר. אתה מפתח לך מהר כמה סימנים על ההבדלים בין המיראז' הישראלי והמיראז' הלובי: (אומרים שהלובי טס לאחור...).

אין מלחמה ללא הרוגים ופצועים. צה"ל תמיד חרט על דגלו את הסיסמה: אין משאירים פצוע באחור. לא תמיד קלה סיסמה זו לביצוע. יתר על כן, חילוץ פצועים כרוך כמעט תמיד בפעולות מסורבות, שבהן מסכנים חיי אחרים. אולם, כמעט אין גורם בודד אחד, שעשה כה הרבה לגיבוש אמונתו ובטחונו של החייל הבודד, כמו הידיעה שבשום מצב לא יינטש פצוע בשדה המערכה.

חלק חשוב מהגשמתה של הבטחה זו, מוטל על חיל הרפואה שאנשיו כבר קנו לעצמם צליש קולקטיבי, בשלבים הראשונים של מלחמת יום הכיפורים. הקריאה „חובש! חובש", נשמעה לעתים קרובות — והמיד היה חובש בהישג יד! תמיד היה זחיל חילוץ, תמיד נמצאו האלונקאים שהעבירו את הפצוע למרפאה! לבית החולים או למרכז טיפול חירום. תמיד נמצאו הכתפים שהעמיסו את „החבר הפצוע" וגררו אותו החוצה מתוחם הפגיעה של הטנקים, התותחים והמרגמות; האנשים שחילצו את הצוות הפצוע מהטנק הבוער והעבירו אותו תוך זמן קצר למקום שניתן היה להתחיל בטיפול הרפואי.

המלחמה — יצור מוזר. ברגעים אלה עדיין היא בעיצומה. אין לאיש גם ספק שהניצחון לצידנו: מראשון האלופים עד אחרון הטוראים. העין רואה מבעד לכוונת הבקלע, אולם הראש חושב על היום שלאחר המלחמה. המלחמה — יצור מוזר.

בחזרה לאל־רום

מאת עפרה אליגון

אל רום — אחד הקיבוצים הצעירים שנפגע ביום השני למלחמה — החברים חוזרים אליו. בחורים צעירים, שפניהם לא נגלחו זה שבוע מטאטאים את שברי הזכוכית, אוספים את הדלתות העקורות, מתקנים את רשת החשמל.

המשק נפגע מאד. בתי המגורים החדשים שעדיין נודפים ריח של צבע טרי, עומדים בהריסותיהם ואלו המיבנים שטרם נכנסו לגור בהם האשר טרם פוינו, לא נפגעו כלל.

ליד חדר־האוכל, שהתחילו לבשל בו בין ההריסות, אנו פוגשים בחבר משק בן 21, המבקש כי נודה מעל גבי העיתון לחייל האלמוני אשר פתח את הלולים והשקה את תרנגולי ההודו. הוא הציל את הלול שלהם.

הלול נפגע מעט. הודות לאותו חייל אלמוני נראית החצר שבין המיבנים לבנה כולה מעופות צעירים בני ששה שבועות. לבני הכנפים שואפים אויר פסגות („זהו הקיבוץ הכי גבוה בעולם, 1500 מטר מעל פני הים", יש לחברי המשק פנאי להתלוצץ) מעורב בריח

אבק שריפה. הם מחפשים תולעים ושאר מזון מצוי בחצר ומעלים מפעם לפעם רסיסי פגזים. מחזה לראות את הלובן הזה התוי היפה במסגרת של שקי בוצקרים, ומכונות ירייה. מחזה אפילו נוגע ללב.

ההודים מתנהגים בשקט ומקרקרים בלי היסטריה, כשמעל ראשם כל הזמן חולפים ברעש על קולי מטוסים שלנו.

שומעים מטווחי תותחים והדים של קרבות באופק.

המשק מונה כמאה צעירים וצעירות והוא הוקם לפני שנתיים. הוא מתבסס על מטע תפוחים, גידול בקר לבשר ולול ההודים. המטע נמצא בלוע של הר בעש, לרגלי ההר והמטע לא נפגע.

מישהו טוב דאג גם לבקר הנמצא בשטח פתוח. ומספרים שהמישהו הטוב הזה היה מ א י ר ה ר ־ צ י ו ן. כאשר פונה המשק תוך חמש דקות לאחר הפגזה קשה, לא ידעו מה יעלה בגורל הזה. כאשר חזרו לאל־רום, בראגה כבדה בלב, מצאו את מאיר הר־ציון ועוד שני קצינים יושבים במעשון.

שמרו על המשק עד שישובו בעליו.

שאלנו אחד הבחורים במשק אל־רום אם אינו מפחד להיות במקום. קשה להיות במשק שנפגע, לראות עבודה ותקוות של שנתיים שהושחתו שעה שבשמים עדיין מתחוללים קרבות ומפעם לפעם צריך לרוץ אל הבונקר. אמר: „אין מה לפחד כשרואים בשמים את המיראז'ים שלנו", והוסיף בחיוך שגם הביקור שלנו גורם הרגשה של בטחון.

אמרנו לו: „תרשה לנו לצלם אותך?"

„חס וחלילה", השיב. „אני פוחד מאמא. היא תראה איפה שאני נמצא, שחורנו, ורק זה חסר לי".

מלב אל לב

מאת כרמלה לכיש

ציפיה מורטת עצבים מחכים האם, האב ושאר בני המשפחה בחיפה להודעה מהבן הצעיר, מ"פ שריון בשרות קבע, בתעלה.

הטלפון מצלצל. מזדרים מגבעתיים. „הבוקר קיבלנו גלויה מהבן שלנו בתעלה" אומרת האם מגבעתיים. „הוא מוסר ד"ש מבנכם". רגע חולף. — „מאיזה מהם?" שואלת האם מחיפה, וקולה רועד. יש לה שלושה בנים בצבא. מהצעיר עוד לא שמעו דבר. „רגע" אומרת האם מגבעתיים „אני אסתכל בגלויה". רגע, ארוך. „כאן כתוב ד"ש מרמי" אומרת האם מגבעתיים. קולה של האם מחיפה נעשה צלול וצעיר ויפה, כאילו לא חלף שבוע של שנים. — „תודה, תודה". כעבור זמן קצר מביא הדואר גלויה מהבן הבוגר יותר, מן הרמה. ובה — בקשה למסור ד"ש למשפחת חייל בירושלים. האם מחיפה ממהרת לטלפן. „עכשיו קיבלתי גלויה מהבן ברמה", היא מספרת לאם מירושלים, „הוא מודיע שבנכם בסדר ומוסר לכם ד"ש..."

*

דואר ישראל עובד מלב אל לב!

הצו הגיע אליו, הוא ידע שהצו מחכה לו. בלונדון השאיר אשה ושני ילדים. הם יצאו ללונדון בשליחות התנועה הקיבוצית. הוא לא רצה לצאת לחו"ל. אבל היא רצתה מאד. זה היה לפני המון זמן. שנה לערך. השבוע הוא הגיע ארצה. קצין שריון — על כן מקום לפני אחרים. הוא לא רצה שהמשפחה תשאר שם, היא כל כך רצתה לחזור — אבל אין כל סיכוי שישיגו מקום לכולם. על כן נשארה שם. הוא התחייל בלוד. אבל מוכרח היה להגיע לקיבוץ שלו לפני שיצא לחזית. לא רק מפני שרצה לראות את החברים(ות) והילדים ולשמוע מה שלום המגוייסים. ולא רק משום שהתגעגע למקום. הסיבה העיקרית היתה... בלוד לא נמצאו לו נעליים לפי מידה רגילה, על כן אושרה לו חופשה בת שעתיים בעבור — הנעלים.

*

על לוח המודעות הניח את תקליט מלחמת ששת הימים, הקרב על ירושלים. על הרצפה היה מונח הארגז המצוע(?) שלו, הוא קרא בעתון הבוקר שכבר התיישן. בין החפצים של אבא מצא זוג אוזניות המשמשות את הטרקטוריסטים כנגד רעש המנוע של המרסס. הבש אותן לראשו ואפשר היה לראות היטב איך נאבק הילד הזה בדאגותיו ופחדיו, איך הוא מחפש את המקורות הקרובים לו לשאוב מהם עידוד, כדרך הילדים.

אנא, טלפון, השמע קול!

מאת יעקב העליון

„מעולם לא עמדה רשת הטלפונים בעומס כה רב"
משרד התקשורת

מעולם לא היה המכשיר השחור־הקטן במוקד חשוב כל־כך של חייך.
מעולם לא שאפת כל כך לשמוע את הצלצול הבוקע ממנו.
מעולם לא שמחת כל־כך את שתיקתו.
מעולם לא שיעבד אותך אליו, נושא לציפיה ולדאגה, ליאוש ולתקוה.
אנא. טלפון, אנא, השמע קול.
א ת ק ו ל ו ש ל ו.

שיחה אל"ף:

„רינה? שלום, מרים. כן, כן. בוקר טוב. אני משתגעת, רינה, משתגעת. כבר עבר יותר משבוע ואין טלפון. דודה כבר קיבלה דרישת שלום. חנהלה כבר קיבלה. ואני לא ישנה. את מכירה את דני. פרא. תמיד קופץ בראש. אני פוחדת, רינה, פוחדת נורא. לא, איזה שטויות, מי יכול לאכול עכשיו. רק מריחה אוכל ומקבלת בחילה. כמו בהריון של דני. מה יהיה רינה? אשתגע!"

שיחה בי"ת:

„הלו! הלו, הלו, הלו. דני? דני? דני! לא שומעת. דני? דני שלי? אה... זה אתה, צביקה. מה שעשית לי. איזה דפיקות לב. אני, אני... חשבתי. דני. חיכיתי לטלפון ממנו הייתי בטוחה... מה זה, לא גייסו אותך צביקה? כבר — זקן? אז יש לך זמן לטלפן פתאום. עשה לי טובה, צביקה, רד מהקו. פוחדת שהטלפון יהיה תפוס בדיוק כש..."

שיחה גימ"ל:

„מה יהיה, רינה. הוא עוד לא טילפן. לא, אני לא מדברת מן הבית. הלכתי לטלפן מהשכנה. אבל הדלת פתוחה אצלי. שאשמע אם דני מצלצל פתאום. מה את חושבת? אני צריכה להתחיל לחפש אותו? את יודעת איפה... נכון, נכון. אני יודעת שזה לא הגיוני כל־כך. אבל הרבה בנים כבר צילצלו. רק דני, רק דני לא. מה זה, לא איכפת לו מן האמא שלו? מה עם הבעל? בצבא. נמצא לא רחוק מתל־אביב. עם כל המילואים. מצלצל שלוש פעמים ביום. גם הוא שואל אם דני צלצל. לא, אני אומרת לו, דני לא צילצל. ואני מבינה מהקול שלו שגם הוא משתגע. אפילו שהוא משתדל להחזיק פאסון ולהסביר לי מדוע דני ל א י כ ו ל לצלצל.

שיחה דל"ת:

„לא, צביקה, באמת אינני זקוקה לדבר. סידרתי בעצמי את כל האמלה. לא צריך למלא את האוטו בבנזין, מבילא אינני יוצאת מן הבית. צביקה, אל תכעס עלי. אבל לא כל־כך טוב שהטלפון תפוס. דני. אולי יצלצל. אם יהיה תפוס לא יוכל. אולי לא תהיה לו הזדמנות אחרת.

שיחה ה"א:

„רינה? עוד לא?..."

שיחה ו"ו:

„רינה? למה כל האמהות קבלו — ואני לא?..."

שיחה ז"ין:

„רינה, עשי לי טובה. בואי הנה וקחי את הקטנים מכאן. אם הם לא ישגעו אותי, אני אשגע אותם".

שיחה ח"ית:

„רינה? רינה! רינה! רינה! ה ו א, רינה! הוא פשוט... חשבתי שזה... שזה שוב צביקה שלא יודע מה לעשות עם עצמו, המסכן. כבר התחלתי לשנוא אותו. רינה, מה את יודעת. פשוט הטלפון צילצל עכשיו באותה בלילה. והוא היה חם הטלפון. כי ממש חיבקתי אותו. כמו את דני. הרמתי את השפופרת ושמעתי את דני. השתיגר הזה. והבהקתי. ולא יכולתי להוציא מילה. ודני אמר: ‚מה יש, אמאל'ה, את מתרגשת? תפסיקי, תפסיקי, אמאל'ה, את השטויות'.

„‚תפסיקי את השטויות', הוא אמר לי. ‚מה יש להתרגש', אמר לי. ‚אני כתם יושב בבקעה והמפשלות דפקו אותי', אמר לי. כל הצבא'ה עושים מלחמות והוא סוכב על האדמה וסופר את הכוכבים. ואני כל כך דאגתי, אמרתי לו. ואל תעשה חכמות. כמו נביא. הכי הייתי האמא שלא מבינה אותו. רינה, רינה, רינה, אני כל כך מאושרה. את חושבת שצביקה יהיה מוכן להסיע אותי אליו? שאכין לו עוגה? איזו? רינה, בחייך, בואי קפצי הנה. יש לי חלק לעשה ארוחת ערב נהדרת. בתה מרעב..."

בשורת הושענא רבא:
„שימי עד דמשק משכנותיך"

היום הוא יום הושענא רבא, שנקרא במקורות „יום חיבוט הערבה". ביום זה היו מקיפין בבית המקדש את המזבח שבע פעמים וזכר עשו לדבר, שביום זה מקיפים את הבימה בבית הכנסת שבע פעמים ואומרים פיוטים שנקראים „הושענות".

לפי מסורת חז"ל הושענא רבה הוא יום חיתום הדין, שהחל ביום פינה, ומכאן שיש לו דמיון־מה ליום כיפור ומברכין בו ברכת „גמר חתימה טובה". וכך מצינו במדרש: „בראש השנה באין כל באי עולם ועוברין לפניו כבני מרון ואף ישראל עוברין לפניו עם כל באי עולם ושרי אומות העולם אומרין אנחנו ניצחנו וזכינו בדין. ואין אדם יודע מי ניצח, אם ישראל ואם אומות העולם. עבר ראש השנה וכל ישראל באים ביום הכיפורים ומתענים בו... עבר יום הכיפורים ואין אדם יודע מי ניצח, אם ישראל אם אומות העולם. כיון שהגיע יום טוב ראשון של חג (הסוכות) וכל ישראל... נוטלין לולביהם בימינם ואתרוגיהם בשמאלם. מיד הכל יודעים שנצחים בדין. וכיון שהגיע יום הושענא רבא, נוטלין ערבי נחל ומקיפין שבע הקפות וחזן הכנסת עומד כמלאך אלוקים וספר תורה בזרועו והעם מקיפין אותו דוגמת המזבח... ומיד מלאכי השרת שמחים ואומרים: נצחו ישראל!..." (מדרש תהילים י"ז)

ואם לא די ברמז זה, הרי באחד מקטעי הפיוט של ה„הושענות", שאומרים בהושענא רבא לפני שחובטים את הערבות, אנו מוצאין: „קול מבשר, מבשר ואומר: אומץ ישעך בא... קול נשמע בכל גבולך והרחיבי מקום אהלך... קול: שימי עד דמשק משכנותיך, קבלי בניך ובנותיך, מבשר ואומר...!"

נשות הטייסים

מאת תמר אבידר

בעלים של נשות הטייסים מצטלמים כשעורפם מופנה אל המצלמה. אבל הן — יודעות לזהות את כולם. מפני שכולם משפחה אחת גדולה. תמיד.

אומרים שטייס זקוק לעצבים בריאים. הוא זקוק להם בשביל מה שעובר עליו שם למעלה. אשתו של טייס זקוקה לעצבים לא פחות חזקים בשביל מה שעובר עליה שם למטה.

היום עובר אט־אט. כמו נטל שקט המגיר את מימיו על אבן. טיפין טיפין. ובין טיפה לטיפה — נצח. השעות נמשכות לדקות, הדקות לשניות. כך, טיפה אחר טיפה.

עליך להיות חזקה — אומרות החברות הסרות אליה, הפעם לא כדי לפטפט.

מה הוא אומר — שואלים הידידים המשרתים בתפקידי צבא, ובעיניהם הערצה.

טייס עובר 101 מדורים של מבדקים, מבחנים ובדיקות עד שהוא נבחר להיות טייס. האמנם גם אשת טייס עוברת 101 מבדקים, מבחנים ובדיקות מסוג אחר עד שהיא נבחרת להיות אשת טייס?

אשת הטייס אוהבת את ביתה והיא אורחת קבע בשוק הפשפשים. יש לה ידיים ירוקות לצמחים וידי זהב לאהילים. היא מרבה להמצא בבית, לארח בו, להכות לו. לכן כה נעים לבא אליה, בכל עת, ולקבל פירוש מעשי, בלי שום כילון צברי־עברי, למלה „ביתי".

אשת הטייס אופה את העוגות הטובות בארץ. זוהי מסורת של החיל. משהו שקשור בהוי. הסבר קצת קשה לה לצעוק בצבריי עוגיות.

אשת הטייס מקדימה אותנו בחידושי האופנה. אם ביני — אז מי אם לא היא, ואם גב השקף — אז מי אם לא היא, ובתגיים גלויים ושבור כציץ בקבלה ערב — מי אם לא היא. ואין את מקבאת, מגיע לה, מגיע לה גם בעל שכזה.

כל מסס הכפלה את השבים מעל הבית — כאילו מביא לה ד"ש מכבו, גם ביתר בני המשפחה הגדולה. דרישות השלום נמסרות בנהם, בתנועה אדירה, בקצב מוגבר, ביום ובלילה.

מלחמת יום הכיפורים

במג'דל שאמס לאחר ההפצצה

מאת עפרה אליגון

עלינו למג'דל שאמס שעה אחרי ההפגזה ביום ה־שישי. ריח מתקתק של אבק שריפה עלה מבי־נות השיחים ועל ההר שמעל ל־כפר מתפוצצים פגזים המעלים פטריה סמיכה של עשן שחור. ו־אילו מג'דל שאמס לבנה ורוגעת.

חנויות אחדות פתוחות במרכז הכפר ומעט קונים בהן. השכאב מסתובב ומפ־צה גרעינים ריוזניים, אך זאת למראית עין. במעלה הכפר, בין הסימטאות הרי־קות, מופיעים ראשים לכבודנו. זה אר־בעה ימים יושבות הנשים והתינוקותיהן בתוך מקלט השוק ואינן יוצאות משם. שאר האנשים מתחבאים — מספרים בני הכפר — בתוך בית התפילה.

„במלחמה הזאת אנחנו סובלים הרבה. נהרגו פה 12 אנשים אשה אחת איבדה את שלושה בניה."

נוגעת חנות שעליה מתנוסס שלט „מדינת ישראל, משרד הסעד". הדלתות קרועות וכל הרהיטים הרוסים, כולל שולחן הכתיבה הפרימיטיבי, הקופה, הד־כסא עליו ישב מי שהעסיק עזרה וסעד. מזמינים אותנו לשתות קפה ועד שמגי־עים לאותו בית רואים עוד בניני מגו־רים שנפגעו, שדלתותיהם נפרצו, והקי־רות נוטות ליפול.

את השמים קורעים מטוסים ואין רגע של שקט. „זה כלום, זה כלום" — מר־גיעים אותנו הילדים. — „זה שלנו. זה מיראזים" הילדים ואפילו הקטנים ש־בליטים יודעים אם זה „מיראז'" ואם זה „פאנטום" ואם זה „מיג".

ואם זה „מיג" נמלטים לתוך הבתים, רצים אל המקלטים המעטים, נשכבים ברחובות.

מרכז הכפר שומם והאנשים נמלטו אל בתים שבירכתי הכפר, אל קרובים ואל סתם ידידים. אספקת המים הדלה לפעול ומחלקים מים בפחים.

„רק היום — אומרים הם — יש קצת הפסקה, אבל ככה, מאז שנפתחה המלח־מה, לא ישנים לא ביום ולא בלילה."

„בינינו — אני שואלת — מי אתם רוצים שינצח ?"

מה יכולים להשיב בני העדה הדרו־זית הלכודים בין ישראל לבין ארצות ערב. משיב צעיר המדבר עברית טובה:

„מצד אחד אנחנו רוצים שאנחנו ננצח. זאת אומרת — ישראל. אנחנו זוכרים איך היה לנו לפני מלחמת ששת הימים ואיך אצלנו עכשיו. הפועל מרוויח טוב. הבתים שלנו טובים וחדשים, לומדים ב־בית ספר. מתקדמים הרבה. התפוחים הולכים אצלנו. לירה שמקבלים לקילו ישר בתוך הכסף על המשקל.

„מצד שני — בין החיילים הסורים יש לנו משפחה, בני אחים, בני דודים... מצד שלישי: אם ינצחו הסורים — אנחנו גמורים. ישחטו אותנו. מצד רביעי — כל מה שאנחנו רוצים זה שיהיה שקט. זה מה שאנחנו רוצים באמת. ולא חשוב מי יהיה השלטון."

בין שנים עשר הקרבנות במג'דל שא־מס, איבדה אשה אחת את שלושה בניה. הראשון נהרג כשהוא קטף תפוחים ב־בוסתן. בן עשרים ושלוש היה. השני נהרג למחרת היום — אף הוא בשעת קטיף, וכך גם השלישי. כי איך אפשר להשאיר התפוחים בשלים על עצים. הם ימותו ! וכך נחים שש מאות ארגזי תפוחים קטופים ועקובים כדם, ואין דו־רש להם.

ומה ביחס לאותה אשה ? לאותה אם שכולה ?

מסכנה — היה לה בית מלא ילדים. עכשיו אין לה אף אחד. ואפילו אי אפ־שר היה לבכות עליהם כמו שצריך. יש לה עוד בן, אבל הוא בבית כלא בישראל, ואולי בשל כך ניצל. הוא נתפס כחבר רשת הריגול שנתפסה בעיירה. הוא ריגל לטובת הסורים. הסורים הרגו את שלושה אחיו.

צלקת קטנה

מאת גאולה כהן

שרה, היא סגן, אבל גם החיילות שלה, כש־אינן במצב של הצדעה, קוראות לה שרה'לה.

שבעה ימים ישבה בבסיס, היא היחידה הבנות שלה, כשוק ,בהתפרצות' לצפות בשוה ; שבעה ימים ,בקללות' את העו־בדה שהן רק נשים. אתמול סוף סוף באה הפקודה : „נוע". לאן ?

לא למטה אל סיני, לא למעלה אל הר־מה — „נוע" לתל־אביב, לבאר־שבע, לחיפה... „נוע" אל בתי החולים, לקבל רשימה של פצועים, לקבל רשימה של כתובות — ומשם : „נוע" אל בתי אמ־הות ואבות בישראל...

„ברגע הראשון" — אומרת לי סגן שרה — „כל מה שהיה בתוכי התקומם וצעק : לא ! ... לא רוצה, לא יכולה...

„לא רוצה... רוצה להיות, רוצה לעזור לבחורים שם, רוצה להלחם...

„לא יכולה... לא יכולה לעמוד בזה, לראות פצוע, לפצוע לבה של אם... לא מסוגלה...

„עכשיו אני מתביישת, עכשיו כשהר־שימה בכיסי והכתובות ואני הולכת אני מתביישת ברגע הראשון ההוא, בהתקו־ממות ההיא שלי... זה לא בגלל שאני חיילת כל כך ממושמעת ופקודה זו פקו־דה... זה בגלל, בגלל החיילים הפצועים שלנו שראיתי עכשיו בבית החולים. לא כולם היו במצב לחייך ולבקש ממני להע־ביר את החיוך לאמא, אבל גם אלה שלא חייכו, שרק דיברו אלי בעינים עצומות מכאבים, נתנו לי להבין שההויה לא נג־מרת בשדה הקרב אלא נמשכת פה, שגם פה דרושה נכונות להקרבה, גם פה דרו־שה מסירות, אולי גם גבורה.

„אבל אולי גם התביישתי משום שעכ־שיו הבנתי שקודם, כשהתקוממתי, לא חשבתי על הפצועים, לא חשבתי על ה־אמהות, חשבתי רק על עצמי...

„בעצם עזר לי להבין את זה רב סרן ב. אותו פגשתי זה עתה בבית החולים. גם הוא כמוני קיבל שם רשימה. שמות וכתובות, אבל הרשימה שלו אחרת... לא של פצועים...

„מסביב לעיניו החומות של רב סרן ב. היתה מסגרת שחורה כשאמר לי :

„זו לא בפעם הראשונה שאני הולך ככה... גם במלחמת ששת הימים... מישהו צריך לעשות את זה... יש כאלה שמתים ויש כאלה שצריכים לחיות את המוות הזה...

„רואה את הצלקת הקטנה הזו בפרק היד ? זה ממלחמת ששת הימים, אבל לא מהחזית, לא מכדור... מסכין. סכין מטבח. סכין אחת קטנה שהיתה על השלחן לידו הסבו בני המשפחה לאכול כשנכנסתי. האם היתה אלי במאור פנים והזמינה אותי לשולחן. היא לא הכירה אותי, אבל סוף סוף אני חייל וגם הבן שלה, הלא סוף סוף עכשיו מלחמה והבן שלה לוחם בחזית, וסוף סוף גם במלחמה צריך לא לשכוח לקבל אורחים... ,בוא התכבד, שב עמנו לאכול'.

„רק הוא, צעיר הבנים שלהם — הבין. רק הוא צעק : לא, לא, לא — והתנפל עלי. בידו היתה סכין האוכל. נפצעתי. רק צעיר הבנים... הראשון שהבין... אולי מפני שהיה צעיר כל כך, אולי מ־פני שכל נימה של דם צעקה בו חייב, אולי משום כך הוא היה הראשון שהריח את המוות והתקומם כנגדו.

„לא קשה היה לי להוציא את הסכין מידו : היד הרכה שהפכה לרגע לאגרוף ברזל נשמטה מעצמה לצדי הגוף, כאילו היא עצמה פצועה, התנפל אל חיק אמו ופרץ בבכי. כשליטפתי בשתי ידי את ראשו ראיתי שגם ידי הפציעה בוכה : כל טיפת דם היתה דמעה.

„שש שנים עברו. את רואה ? נשארה רק צלקת קטנה בפרק היד. סגורה. אבל זו שבלב — לא, פתוחה כל השנים. ד־דומעת... אולי זה בגלל הדמעות האלה שאני זוכר שוב היום לשאת בכיסי רשי־מה של שמות וכתובות".

מכתב מאבא

מאת דן אלמגור

שלום לך, ילדי, שלום מאבא.
כן, אמא כבר כתבה לך היום ;
אך כמו תמיד כתבה־וכתבה־וכתבה, עד
שלא השאירה לי כמעט מקום.
אמך לא נחה : רצה, מתנדבת
ומשוויצה. שולטת באיזור.
אבל אם אמא חזקה כמו גבר —
אז אבא... אבא לארכליכך גיבור.

אינני רוצה להישמע כמו תרח ;
הן גם אני הייתי פעם חייל.
אך כשאתם עוצרים בצד הדרך —
אז הן צלצל, ברגע שתוכל !

פזמון :
צלצל, ילדי, צלצל לאמא.
כי לבבה הומה בה, פנימה.
אמא, כן !
אמא, הן
כן צלצל לאמא !
אמור לה בסדר...
יושב בתוך משרד... בחדר...
אפסנאי...
מחסנאי...
והעיקר : אינך יוצא בלי עוזר !

תחילה לאן נשלחת לא ידענו :
למטה, לדרום — או לצפון ?
יומיים מן הבית לא יצאנו —
כדי שלא נחמיץ שום טלפון.
וברגע שירדה אמך למטה
אל השכנה, לשים בפריג'ידר —
רציתי לשקר לה שצלצלת ;
אבל אותה קשה קצת לסדר.

כן, אל השכנה : גם היא היתה לוחמה
ופיסטרית גדולה, עוד בפלמ"ח !
ואין ספק שהיא עכשיו זוכרת
למה היא לא צלצלה הביתה, בתש"ח !

פזמון :
לכן, ילדי, צלצל לאמא
גם כשאתם זזים קדימה.
אמא, כן !
אמא־הן
עוד צלצל לאמא !

וכשסוף־סוף צלצלת ומסרת
שאתה בעורף, רחוק מן המדבר —
ידענו אז שלשתנו ששיקרת ;
אך שקר שכזה — הרי מותר !
אותי הפעם שכחו בבית.
והאמן לי : זה קצת מעצבן !
כן, ה„פלאפלי" עוד על הכתפיים ;
אך כנראה ומרך הגיע, בן !

מי זה חשב, ילדי, כשנולדת
שגם אתה להילחם תספיק ?
את פרזובל אף־פעם לא הורדת ;
או איך זה שפתאום הורדת „מיג" ?

פזמון :
צלצל, ילדי, צלצל לאבא.
אינך מפריע לי ; אדרבא !
אבא, כן !
אבא, הן
עוד צלצל לאבא.
הוספתי רק שורה או שתיים...
קצת רועדות לי הידיים...
זכור כא, בן,
לשלפן,
ולהתראות מחר ב ב י ת !

מתקני הנזקים (בגוף ובנפש)

מאת שולמית הראבן

נדמה שעוד לא היתה מלחמה כמלחמה ה־זאת, שבה פעל חיל ה־רפואה בצורה מושלמת מעל ומעבר לכל הניתן לצפות, גם בהתחשב ברמה הגבוהה־במיוחד שלנו. חידוש אחד של המלחמה הזאת הוא בשטח הפ־עלתם של קציני בריאות הנפש. צוות מטפלים מצוי עתה בכל אחד ואחד מבתי החולים, מדו־בב את הפצועים, עוזר להם ל־התגבר על זכרונות קשים ועל רגעים קשים בשיטה של שיחה אישית, ידידותית, בבחינת „דאג־גה בלב איש, ישיחנה". ענין זה קיים היה עקרונית גם קודם, אך לא בהיקף שבו הוא קיים במל־חמה הזאת.

אכן, התקופה כמוה מאז מלחמות ישראל הראשונות, עם ניתן כמעט אך רק טיפול פיזי, ולא היה נסיון ויידע מספיק כדי לטפל גם במה שהצטבר בתוך הנפש. דומה שנעלם לגמרי הכינוי הישן, שגרם הרבה עוולות, „ארטיסט". ידוע ש־כולם רוצים לעשות כמיטב יכולתם. לא כולם הצליחו, ברגע המכריע, ואין בכך גנאי.

בני כיתות י"ב יושבים במבואות חדרי המיון בכל הארץ. הם האלונקאים המבי־אים את הפצועים מן המסוקים, האמבו־לנסים והמטוסים, הם המגלגלים עגלות ל־חדרי הניתוח. בין משלוח למשלוח — אליפות השחמט. נערי הי"ב, כמעט כולם בלי יוצא מן הכלל, רואים פציעות בפעם הראשונה בחייהם. אך כזה כוחו של ה־שירות הרפואי במלחמה הזאת שגם אצלם אין הויה טראומאטית, ורושם היעילות והטיפול המצויין עולה על רושם הפגי־עות. כל פצוע שבא, הם אומרים, מטפלים עליו שבעה רופאים.

כבית החולים בבאר־שבע הקולט את פצועי סיני, עולה לנו את רשמיו הקצ־רים רופא חדר המיון, ד"ר אלקן :

עומדים לך, גם כאן, במקום הזה הפ־עם לא את הנבחרות אלא את הישורים והכאב, כמה סלפים מוקצים מאד. אנשים שרשום להם על הכבת ,בלוי שביר', או ,לכל תנאי מזג אויר'. אנשים לכל הצר־כות.

רוצים לחזור מהר. הבעיות היחידות שמטרידות אותם עכשיו הן כשירותם ו־גנותן והזוסית של האחיות.

עוד שוני במלחמה הזאת :

הכוויות הן פגיעות קשות תמיד. אני כרופא יודע שאם יהיה טוב, זה יהיה אחרי הרבה כאבים. הכוך סבלנות. וגם מול. הנה נעלמו כמעט הזריקות הגדולות של המלחמות הקודמות. סרבלי המגן ה־כיחו את עצמם, צמצמו את הכוויות מאד מאד, וטוב לראות בחור כציון לעבר שה־קנית שלהיה כשני תורים בתחבושת, יומיים אחרי שהיה בטנק בוער, ובעבר ב־ב, הוא יחלים מהר.

בענין כיצד מכונה מסובכת כמו בית חולים אזרחי, נהפכת למוסד צבאי רפואי יעיל. כל האבכיביות מכוונות רק לדבר אחד ! הבורי חוי לי סענה נגד האול־מות הגדולים, המובילים אל המדרגות, ו־בשבשים משכן לצילומי ישישים חולים ואחיות וחמצורות, עציצים של יהודי־נודד בעליבר קטילה סופים, ופסליבבב של בן גוריון, שכראה במבט קוטא את הדרך לבכון רנסנגו. עכשיו צויד האולם במבו־ויה רבות־עוצמה, לאורך הקירות השעי־כערכיה־עידוי, ארגזי תחבושות, אחיות הכינו מערכה לניקוז וצנתור, פסים של איספלניות מודבקים לרוחב סינריהן. ה־אולם מכיל בקלות ארבעים נפגעים בבת אחת, וקשה רק לשמור אותו פני מבתי נדבים, בני משפחות מסביבים בדאגה ב־פניו של כל פצוע, ועתם סקרנים.

עוד אני רוצה לכתוב על הטיפול ב־שטח. על הרופא בעל התושיה שהכביס צירוי לפצוע, שהודיע נבון בדבר הפיגור, ושהביא לכך שהבחור יבוא רגוע, ללא הלם, תוך פציעתו הרצינית, מוכן להיזק, במצב טוב. טוב לדעת שהם באים אלינו מהמדבר, אבל לא כשבכה כשצועית. התר־שה היחמה הן הכוונות הבוכבות בשדה, כאן, בבית החולים, הכיוובנות היא הקר־בעת. ותוך יום אתה כבר מבחין בין ה־צעיר המתרוצץ ומלא הווחה, לבין ה־מרודע האבימי, שיושב בשקט, כחליס, ומבצע, וכמו שאמר מישהו מהמשפקים ה־גדולים ביותר שלנו, יודע בדיוק מה הוא עושה במשך רוב הזמן.

עד כאן דבריהם של מתקני הנזקים.

אלברט

מאת אלי לנדאו

היתה שעה 3 לפנות בוקר. היינו חמישה במסוק ש־טס אל צפון חזית התע־לה. קצין בכיר, קשר, 2 טייסים ואנוכי. ירח האיר תור־רנית על משטח הערפל הלבן ה־צמרי המדהים בשתיקתו. כאילו כיסה אלהים בשמיכה לבנה את האנשים על החולות למטה.

לילה שלאחר יום קרב. במדבר היו פזורים על פני החול שני מחנות צבא אדירים, לוקקים פצעיהם. כמה שקט. כמה פתאום התעורר הכל עם שחר לחיים ול־מות. שוב יעלו מדורות אש ועשן, שוב התפוצץ החזית, יקומו צמחי אבק לגבהים. שוב יעוטו מטוסים מוכספים אל מול עמודי אש הספים בטירוף בשמים אנה ואנה. שוב יקטלו אבנים אלה עם אלה ללא רחם בקרב פנים, בקרב תותחים מר ואכזרי.

אותה שעה עלתה דמותו של האלוף אלברט לנגד עיני. רק שעות אחדות קודם לכן שוחחנו. יצאתי מן האש אשר בקו האש אל מכשירי הקשר בחדרי המלחמה. „שלום", אמר ונעץ בנו עיניו הכחולות שהיה בהם טוב וקור גם יחד.

לאלברט היה זמן לכל. בתוך כל המהו־מה הנוראה הזאת היו מדיו נקיים, מגו־הצים בקפידה. נעליו מצוחצחות ופניו מגולחים למשעי. היה זה כבר היום ה־רביעי למלחמה ובו כמו לא ניכר דבר. עתה נותר לו גם זמן להביע דעה, לפ־מריע דעה, להתווכח.

לידי עמד רפאל אונגר, כתב „קול יש־ראל". מכשיר ההקלטה שלו היה פתוח. חצי־שעה לפני כן עבר מוהיל מפקד הסי־בה אל הגייס שלנו. פניו היו שחורות כוויה, אבק, פיח ועשן. חיוך טוב על פניו. „חבר'ה", אמר, „קחו אותי מכאן, אני צריך להעביר שידור הביתה".

לקחנו אותו, גם ברירה לא היתה לנו. שהרי ירד מן הזחל הוך כדי פגישה. נסענו. סיפר לנו כי במכשיר ההקלטה שלו קלט שיחות בין מפקד כעוז הבוה למפקדיו. שיחה כן הנצורים אל ה„צורף". „שיחה זו עתידה להיות היסטוריה. ה־גבורה והחושה של עם ישראל", אמר רפאל. לא הספקנו לשמוע את ההקלטה. רק את רחשי לבו של השודר האמיץ, שהצטרף אחר־כך אל אלברט בבואו ה־אחרון אל הקו.

„אני חייל מקצועי", אמר לי האלוף באותה שיחה. „אינני עוסק בפוליטיקה. ובכל זאת, המלחמה הזו שינתה את כל המושגים שלי לגבי השדר. לגבי שלום, לגבי חיינו במזרח־התיכון. היא שינתה לגבי את כל המושגים".

תמהתי לראותו כה רענן. אותה מאבן לא ניכרו בו. היה זה מפקד הכוחות אשר בלמו בקרב את שטפת הכבקים של המצרים אשר פרצו מן התעלה מזרחה, ביום הכיפורים הנורא. במוצאי־שבת של אותו יום שמענו את קולו במכשיר הקשר ואמרנו בלבנו, שאנחנו מוכרחים לפגוש אותו. „הקולי" קראנו לו במכשיר הקשר כל איבה שעמבטנו עליו, כתון, קר כמו היה רופא בבעה, ובכל זאת חומש חביבות.

„אתן לך כל מה שתרצה", אמר במכ־שיר הקשר למפקד בשטח. „רוצה מטוסים ? יש לך. רוצה ארטילריה ? יש לך. החזיקו מעמד". כך, שעות רצופות, שוחח, עודד, סייע ללוחמים הנצורים המוקפים אלפי חיילי אויב בעוד הוא מנהל מע־רכה כבדה לבלום את המצרים בשאר הנקודות שבהם פרצו.

„תראה", אמר לי באותה שיחה, „הכל התערבב אצלנו. אבל אינני שוכח לעולם, וגם לא עתה. הדך כדי כלהבה, כי ה־מלאכה הקשה ביותר עדיין לפני. בבוא היום, כאשר תסתיים המלחמה, אצטרך ללכת לבתי ההורים, לספר להם על גבורת בניהם הנופלים. אני כבר יודע עתה כי אין ניחומים, אני כבר יודע כי גם גבו־רתם הנפלאה של לוחמי בתוך המערים אין בה לנחם את הפרט. ומשום כך זו תהיה מלאכתי הקשה. אני כבר מורגל בה. ברגע זה דבר לא יעזור לנו זולת כאשר להלחם. להלחם בחירוק שיניים, להלחם נכון. זאת אנחנו עושים ולכן כילי שלו. כי אני חייל מקצועי".

כן, כחייל מקצועי, נפל האלוף בקו הקדמי ולא זכה לחלץ את אנשיו במות, לא זכה לבוא אל ביתם של לוחמיו אשר נפלו עמו בשדה המערכה, לספר עלילת גבורתם המשותפת.

אלברט, גיבור הקרב ברכה במלחמת ששת הימים. אלברט, גיבור קרב הבלימה הנורא בחזית המדבר. „הקולי" של המע־רכה הכבדה בסיני נדם יחד עם מכשיר ההקלטה המרוסק של השדר האמיץ.

אך קולם של לוחמיו נשמע, הם, שגם מורשתם השתנו בימי הלחימה המבוררים האלה, ימשיכו להיות נושאי דברו.

כאן „אחד הרמטכ"לים הבאים של צה"ל"

מאת אלי איל

סוף־סוף נזדמן לקצין ה־בכיר להשתרע על האד־מה ליד הכפר, כ־40 קילומטר דרומית־מער־בית מדמשק. הוא מן הבכי־רים ביותר בשטח וידוע כבר־סמכא בעניני שריון. כבר בשלב זה, בשעת בין ערביים בצפון רמת הגולן, הוא מוכן לערוך כמה סיכומים.

„אני חושב", אומר הקצין הבכיר, „ש־מפקדי היחידות שלחמו ברמת הגולן הם המפקדים שלחמו יותר מכל מפקדי היחידה של צה"ל במלחמות ישראל עד כה".

זו, כמובן, הצהרה מעוררת תמיהה ו־מחייבת הסבר. „אינטנסיביות כזו של קר־בות טרם עבר צה"ל אי־פעם. למעלה מזה, אינטנסיביות כזו לא עבר אף צבא בעולם. טרם היה מפקד יחידה — ועמו היחידה כולה — שלחמו בקרבות שריון בשריון יותר משמונה ימים. פה יש מפק־דים ש„קיבלו מיקרופון" — ביום הכיפו־רים בבוקר ועדיין מחזיקים בו. זה טרם קרה באיזו מלחמה שהיא לאיזה צבא שהוא.

קרבות רמת הגולן כבר נכנסו להיסטו־ריה הצבאית של ישראל כשלב חדש, כ־מלחמה שלא היתה לנו עד כה כמותה ב־רציפותה ובסיכוניה. אין צורך להמחיש את הסכנה — לפתוח את התכניות שזממו הסורים להציף הירדן.

מפקד צעיר „הציל את מדינת ישראל", התבטאו אנשים חשובים בחדר המלחמה של פיקוד הצפון ביום השני של הקרבות הנוראה עתה כשירך לעבר רחוק. הקצין הבכיר השרוע על האדמה בצפון רמת הגולן זוכר אותו כאחד מחניכי בבית ה־ספר לפיקוד ומטה. „הוא היה אחד ה־מבריקים", נזכר הוא. סיכום השיחה בדרך זו : בין המפקדים שלחמו ברמת הגולן נמצא אחד הרמטכ"לים הבאים של צה"ל.

כשנמצאים בחוזה ארטילריה מרעשת אחר שחולפים על פני הטנקים הסורים השרופים מאחור, מבינים היטב כי מה עשה צה"ל הוא דבר יחיד במינו. ידי־עות ההגנה של הפרלמנט הבריטי, כיפ־שר גדוד, אומר לי תחת מטר פגזים : „זה מאוד מרשים, מאוד מקצועי".

טוב לשמוע זאת בזמן ארובה, מכורה לקו הסגול על הפסקת האש ביוני 1967, רק לפני עשרה ימים היו הסורים בכפר נפח, בעומק רמת הגולן, בעדיפות מספרית של ע ש ר ה ל א ח ד.

הבריטי המובהה לבחון כתפצל כן המקצועיות של השריון, הארטילריה וה־אויר הישראליים, אך אחד מכלוויו מתפעל דווקא למראה חייל המסלמל ברכת המזון. בנקלנו בגנגים לא נפקד הסידור. ידע לכם, כי גם החיילים הלא־דתיים חשים כי הם עושים חשבון עם הצבא הסורי לא רק על שפתה במלחמה, אלא גם על ש־פתח בה ביום הכיפורים. הסורים הסתבכו לא רק עם צה"ל, אלא גם עם ההשגחה העליונה.

*

למלחמת יום הכיפורים יש תו אופי מיוחד : א ב ו ת ו ב נ י ם לוחמים יחד. אלה שהיום הם אלופים היו במלחמת השחרור מפקדי כיתות או מחלקה או פלוגות. ביניהם הנגישו לצה"ל א ח ר י מלחמת ששת הימים. זו המלחמה הראשו־נה שבה אבות לוחמים שולחים את בני־הם לקרב. כאשר ראיתי כמה מן המפק־דים הבכירים נושקים לבניהם, בשהרים דאגת־אב, ואותם פעה פורדים לפרוץ קדימה — ראיתי בפעם הראשונה לנגד עיני את סיפור עקדת יצחק.

*

זה שנצח ישראל לא ישקר הוכיח גם כמשרד מס הכנסה בקוניטרה, שעוד ב־הייתי בכוח הארטילריה הסורית עתה את פצריו ותיקיה. הריצוהו וגבורתו של כמ־רר מס ההכנסה ברמת הגולן, להוד, אך בעיתו הבוערת היא הערכת הנזקים ש־גרמו לתוקביה הדרוזים. המושל הצבאי של רמת הגולן, אלוף משנה שמואל רותן, אומר כי המבשל לדרוזים הוא כה שהכ־בוות היהודית ליהודים. הדרוזים כבר שהו בסגרה מליה — בשק לשעת הרום — הנהוגרן בעניני אספקה, השי־בל, מים, נזקים, ברפואה.

ביבתיים נהפו „נתינים" כבורת ומצפון לקו הסגול. הכפריים שנשארו — רובם נשים וזקנים — מבוהלים ונפחדים ומבו־רים כי ייטב להם אם יקללו את האסד. אלה הם כפרים עניים, לא מפותחים, השוכנים בלב שטח צבאי, בשובן בונק־רים ועמדות.

*

ערב אחד נסבה שיחת הלוחמים ברמת הגולן על „הבחורה עם הכלב". אנו אוספים אותה — עם כלבה — כטרמפיס־טית בכבוניהנו ותתוודענו אל עולם רחוק־קרוב לידנו. הגברת הצעירה והנאה, ביק־רה את בעלה, המשרת באותה היחידה ב־צפת. אך במקום לנסוע הביתה לירושלים בכה פניה מזרחה, לבוות־גולן. שם ישנה הבורה מידידיה.

היא מסתובבת ברמת הגולן בלי חשש. כשאנו מעירים לה שהיא האשה היחידה המשוטטת לבדה בחזית, היא אינה מתפ־עלה. וכשאנו מציעים לה לחזור בערבה, כדי שתלון באחד מקיבוצי הגליל, היא שולחת בנו מבט של בוז וביטול. לדידה, מה נעשה ישראל את נכיכתה האכוי־תית...

صكنا من الاصل

صكنا من الاهل

נוער מצרי בחוצות קהיר: „לא הווה ולא עתיד" — אומרים הסטודנטים

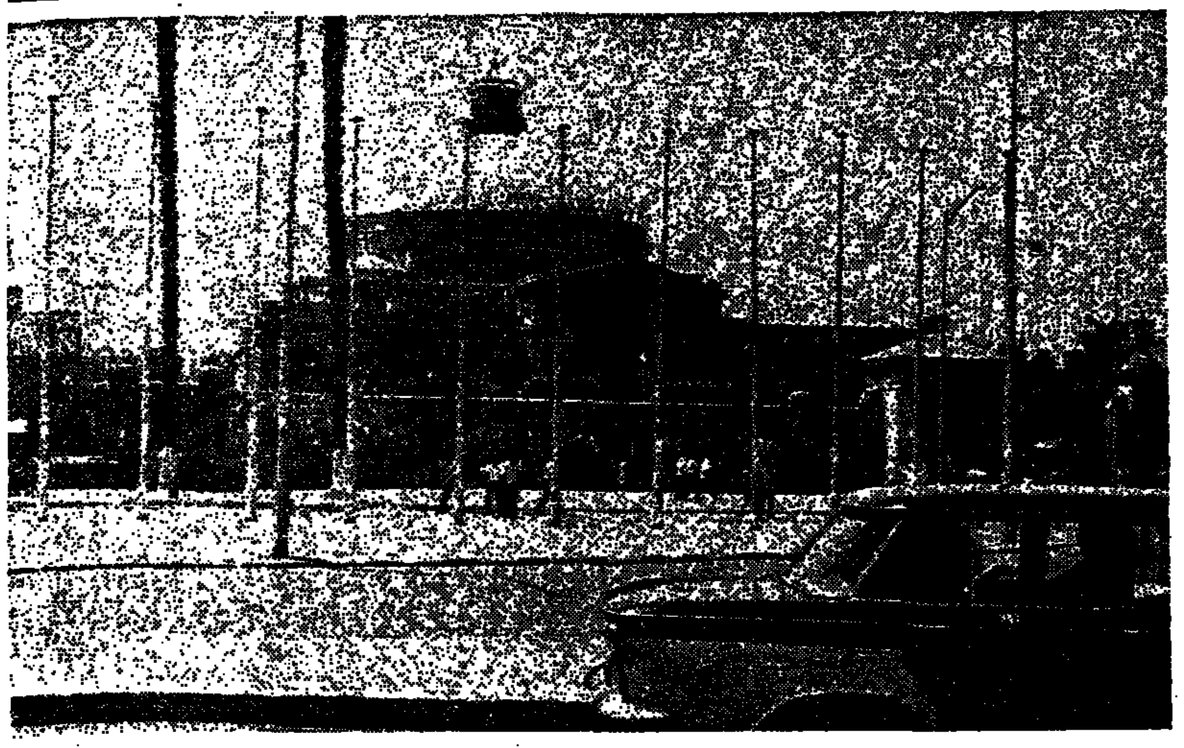

הכניסה הראשית לאוניברסיטת קהיר: סיכוי הקידום בכפרים — אפסיים. כולם רוצים לעבוד בקהיר

אם מלחמה, אז עד הסוף

עיתונאי ישראלי סייר במצרים ערב המלחמה

כתב וצילם:
רוברט גרי

מלחמה עם ישראל היתה דבר משני בחשיבותו לגבי מיגזר נרחב של האוכלוסיה המצרית כפי שהתחוור לי בביקורי במצרים לפני ששה שבועות. מצרים רבים התעניינו הרבה יותר במאבק המתנהל יום יום בלבה של קאהיר על מחשבותיהם ורגשותיהם של בני הדור הצעיר.

בצד אחד של רחוב גומהוריה, ליד כיכר האופרה עמדה קבוצת בחורים והאזינה ברגשה לצלילי מוסיקת ג'ז שבקעה מבית קפה פתוח בחצרו של מלון גדול. הנעימות היו בינלאומיות והנגינה היתה מעולה. המאזינים ברחוב, מבני עשר עד שלושים ודאי אינם יכולים לשלם דמי כניסה ולפיכך הם מתאספים כל יום אחר הצהרים להאזין להזרות או למופעים בערבים.

במרחק צעדים ספורים מהם הניע כצרי בגיל העמידה שלבש גאלאביה ומצנפת את ראשו ל־עברם ואמר לי בעצבנות: „זו הסכנה העיקרית המרחפת עלינו. אנו חיים בפחד מתמיד מפני ה־תרבות המערבית הזולה שלכם המאיימת להציפנו. אם יקרה כך יהיה זה קיצנו. זו המלחמה היחידה שבה אין אנו יכולים להרשות לעצמנו להבהל מפלה".

דוכן הקוראן והמואזין האלקטרוני

איש זה עמד מאחורי דוכן ספרים מקושט יפה והשתדל למכור ספרי קוראן. ככל הנראה עשה זאת מטעם גוף כלשהו העושה להפצת הדת, ואחד ממוכרי המצריים אמר לי ש„האחים המוס־למיים" הם העומדים מאחורי המיבצע.

בשבועיים ששהיתי במצרים עברתי לא אחת על פני דוכן הקוראנים. אולם רק פעם אחת ראי־תי לקוח שעצר לידו. היה ברור מי מנצח במאבק על נשמות הדור הצעיר, שנציגיו הקשיבו בדריכות לצלילי הג'ז או תופפו באצבעות רגליהם את המיקצב.

באחד מטיולי ברחוב קאהירי עם קבוצה של עשרה סטודנטים שפגשתי בביקורי נשמע קול המואזין קורא לעת ערב את המאמינים לתפילה מן הרמקולים שבצריחי ארבע מאות המסגדים שבעיר. המקום היה רובע מגורים של מעמד נמוך ואנשים רבים ישבו במבואות בתיהם או על ה־מרפסות ונחו לבושי בגדים דמויי פיג'מה בלא שים לב כלל להזכנה לתפילה. שאלתי את ידידי לפשר הדבר.

„מנגנים את זה ברשמקול — אמר לי ב־חיוך כלשהו — ומי יכול להתיחס ברצינות ל־פנייה אלקטרונית?" הוא גם הזהיר אותי מפני מסקנות חפוזות „רוב המצרים עדיין דתיים מאוד, ביחוד בכפרים. אולם בערים גדל והולך מספרם של אלה שאינם מתיחסים לדת ברצינות. ויש אפילו אפיקורסים גמורים, ביחוד בקרב אנשי השמאל.

„הלו, מה שלומך?"

פגישתי עם הסטודנטים המצריים היתה ב־ערב של ימי הכלא הראשון במצרים. בחורי למלוני בכיוון בעיר, הרוח ומתעלף מחום, שמעתי בהתקרבי אל הכעלית קול אומר באנגלית צחה: „הלו, מה שלומך?"

בבת אחת קפאתי כגליד קרח. האם זיהה אותי כיהודי? הרי זו היתה אחת הסכנות האפ־שריות במצבי שמפניהן הזהירו אותי והבטיחוני לא לצאת לדרך. הפניתי ראשי ובמרחק שני מטרים, מאחורי דוכן המזכרות של אולם המלון חייך לעברי בחור מאוזן אל אוזן.

„האם אנו מכירים זה את זה?" שאלתי ב־תמימות.

„האם לא נפגשנו פה לפני ימים אחדים?" שאל הוא אותי ואני הרגשתי כמו צימחו לי כנפיים. חומי הנורמלי חזר אלי ואני התחלתי להבין שהוא בתהליך באחת השיטות העתיקות ביותר בתולדות האנושות כדי לקשור הכרות. אחר שאמרתי לו כי הגעתי למצרים רק בערב הקודם המשיך ב־משחק:

„אתה בודאי דומה למישהו אחר שאני מכיר. אבל זה לא משנה". עד מהרה נודע לי מה „כן משנה" לגביו ומדוע הוא פותח במשחקים אלה עם תיירים זרים. הוא גילה לי שהוא סטודנט למנהל עסקים וכי בדעתו לצאת לטיול לאירופה. אולי אני מוכן להחליף אצלו מטבע זר תחת לעשות זאת בבנק? הסכמתי ובקשתי ממנו לסייע לי להכיר יותר את הארץ ואת תושביה. לא רציתי לצאת את מצרים רק עם כמה תצלומים נדושים של עצמי על רקע הפירמידה והספינקס. הוא הסביר לי כי הוא מבין ללבי ואחד את מבאלתי להכיר טוב יותר את אורח החיים המצרי. הסכים לסדר לי פגישה עם כמה סטו־דנטים. התניתי, כי אשוחח אתם אחד־אחד ביחי־דות ובקשתי שהם יהיו תלמידי פקולטות שונות. ואכן, האיש גייס חבר לעזרה והתנדב להיות „שפן הנסיונות" הראשון שלי.

שיחה עם עשרה סטודנטים

חמישה מבין שמונת הסטודנטים ושתי הסטו־דנטיות שעמם שוחחתי היו מאוניברסיטת קאהיר ושתיים מהאוניברסיטה האמריקנית. בנוסף לאלה היו לי שיחות רציניות עם שלושה מצרים צעי־רים אחרים בלוקסור ובאסואן, אשר סיימו את האוניברסיטה אשתקד ועתה טיפלו בתיירים. מבין העשרה למדו שלושה מנהל עסקים, שניים הנדסה, אחד רפואה, אחד משפטים ואחד לימודי דת. סטודנטית אחת למדה משפטים ואחת הוראה.

אחד הצעדים העיקריים שנקטה ממשלת נאצר אחר מהפכת 1952 היתה הנהגת חינוך חינם ופתיחת כל מוסדות הלימוד לפני ילדים פועלים ואיכרים. אף שיש מחסור בנתונים, מסכימים כל המקורות כי מספר גדל והולך של בני המעמדות הנמוכים נהנים מחינוך תיכון וחינוך גבוה. מבין שלושה עשר הצעירים שראיינתי היו שניים בני פועלים מחלואן ואחד מכפר בדרום קאהיר. אולם כולם אמרו לי שהם מכירים סטודנטים „לא מעטים" מבני המעמדות הנמוכים.

בכמה וכמה עניינים היו כולם תמימי-דעים. הם מתחו ביקורת על שיטות הלימוד הנהוגות במערכת החינוך העממית וההיכונית וטענו כי הילדים עדיין לומדים רובם בשיטת השינון. כולם, אף כי לא רובם, מתחו ביקורת על מדיניות ההפרדה בין בנים ובנות בבתי הספר והגדירו אותה כ„ימי-ביניימית". כולם דיברו על הכיתות „הצפופות להחריד" ועל מחסור בבורים באוניברסיטאות. השנה הגמיש את הדרישות וכל כי שיש לו תעודת בגרות יכול להתקבל לאוני־ברסיטה. דבר זה וכן המחסור המתמיד בכוחות הוראה הופך את הכיתות לבתי הרוקת בשיטת הביקורת והתוצאה הבלתי נמנעת היא איכות ירודה של הוראה.

הפחד הגדול ביותר שלהם הוא מפני העתיד. רק הרופא-לעתיד ידע שכעבור זמן מסויים יצ־טרף לבעלי ההכנסה הגבוהה. תחילה יקבל מש־כורת מינימום מן המדינה אולם תוך זמן קצר יתחיל לרפא חולים באורח פרטי ויתעשר מאוד כמרבית הרופאים המצריים.

כל האחרים, לרבות שלושת מסיימי האוני־ברסיטה, היו פסימיים. החוק מבטיח להם עבודה אחר סיום הלימודים, „אבל איזו עבודה?" אמרו לי. „לא הווה ולא עתיד. המשכורת הרשמית למסיימי האוניברסיטאות בעלי מקצוע היא 25 לירות מצריות (כ־42 דולר או 175 ל"י) ל־חודש — כלומר, סכום השבה למחיר שלושה זוגות נעליים. אלה מבינינו שהם בעלי „קשרים טובים" בממשלה יוכלו להשיג עבודה נחותה כלשהי באחד המיניסטריונים שהם כבר מאויישים יותר על המידה. חסרי ההשפעה מבינינו יישלחו לכפרים.

„כמובן, כולנו מעדיפים לעבוד בקאהיר, שכן אף שהעבודה שיגרתית זהו מרכז השלטון ובו נעשות ההעלאות. הנשלחים לכפרים עלולים להישאר ולהרקב בהם כל חייהם. איש לא רוצה ללכת לשם לא רק בגלל תנאי החיים הקשים יותר אלא גם משום שסיכויי הקידום אפסיים".

שלושת מסיימי האוניברסיטה שפגשתי בלוק־סור ובאסואן הדגישו כמעט מיד שמקום עבודתם הקבוע הוא בקאהיר ובאלכסנדריה. הם נשלחו לדרום רק לחודש, בשליחות כדי למלא מקומם של עובדים קבועים שיצאו לחופשה. הם לא הזכירו כי שיגורם לערי השדה הוא כהלוכה למעמדו של אדם, שכן פירוש הדבר שכשרונותיו פחותים, או קשריו הלשים.

אי־אפשר בלי הכנסה נוספת

„כן, כמעט בלתי אפשרי לחיות על משכורת כל כך קטנה ולכן חייב כמעט כל אחד להחזיק בשתי משרות, אולם גרוע עוד יותר שכל זה מוליד את תופעת הבקשיש השחיתות. הכל יוד־עים כי כל מי שנזקק לשירות ממשלתי כלשהו חייב לשלם סכום מסויים לכל פקיד שאך נגע במיסמכיו".

דברים אלה ריעננו בזכרוני את הפגישות שלי בקאהיר עם כמה „סוכני עמלה" המנסים לשלוח תיירים לחנויות של מזכרות ובציצים לספק להם „כל דבר" המדרש להם. אחדים מ„סוכנים" מודרניים אלה אמרו לי שהם מורים אולם הם נאלצים למלא את החרון הכיס שלהם בצורה זו.

„אנו יכולים להרשות לעצמנו להתחתן רק כאשר יש בידי משפחותינו לעזור לנו. תלות כלכלית זו במשפחה מגבילה את העצמאות החב־רתית שלנו ופירושה הוא שעלינו לקבל את הסכמת ההורים לנשואין", אמרו לי.

רובם לא ראו כל ברירה אלא להגר ממצ־רים או לקבל תפקיד בארץ ערבית אחרת, כגון כוויית או בחריין, שבהן המשכורות גבוהות יותר ואחר כך לחזור עם חסכונותיהם ולהקים בית ומשפחה במצרים.

אולם חלק מהמהגרים לא יחזרו. שלושה הסטודנטים למנהל עסקים ואחד הסטודנטים להנדסה אמרו לי, כי לדעתם סיכוייהם לקידום מוגבלים ביותר במדינה של משק מולאם. כולם היו בני המעמד הבינוני הגבוה והיו גלויי לב בהתנגדותם לתורת המשק הסוציאליסטי. „סאדאת הראה כמה סימנים של עצירה ואפילו של תנועה חוזרה מן הגלישה המתמשכת הזאת למשק של דימוקראטיה עממית' — אמרו לי — התוצאה היתה שפל כלכלי. אם הוא לא יחולל שינוי מהותי עד שנסיים את לימודינו נבסה את מזלנו במקום אחר".

רוב הצעירים הסכימו לשוחח אתי בתנאי שלא „נדבר פוליטיקה". הסכמתי בדעתי כי למעשה הדבר בלתי אפשרי שכן מאוחר או מוקדם יצופו שאלות פוליטיות ואמנם כך היה בכל שיחה ושיחה.

„בלי פוליטיקה"

שאלתי כיצד אפשר לשפר את מצב המשק כדי לאפשר תשלום משכורות נאותות. ארבעת מרואייני בעלי ההשקפה המערבית הביעו את הערכתם לארה"ב „חרף הזדהותה עם ישראל" והיו מסוייגים לגבי אפשרות השיפור במצרים. ארבעה סטודנטים — סטודנטית אחת, סטודנט למשפטים, סטודנט לרפואה וסטודנט ללימודי הדת — חשבו שהמארכסיזם והלניניזם הם ישועתה של הארץ. הסטודנט ללימודי הדת שהיה הנציג היחיד של מעמד האיכרים בין הסטודנטים שפגשתי אף הרחיק לכת ואמר: „אינני בטוח כלל אם איננו זקוקים למשהו קיצוני יותר מזה שמציעה מוסקווה". ידידיו אמרו עליו שהוא חבר הא מאאיסטי קטן באוניברסיטת קאהיר. הם אמרו גם כי הוא ואחד מחבריו היו בין כמה מאות הסטודנטים שנעצרו בחורף אשתקד אחר הפגנות סטודנטים.

חמשת הסטודנטים הנותרים שאתם דיברתי, לא רצו לא באמריקנים, ולא ברוסים או בסינים או „כל השפעה זרה אחרת". „עלינו לפתח את המסורות התהודות הערביים משלנו ולהביא בחש־בון את הרקע ואת הבעיות המיוחדות שלנו. כמה מבינינו סוברים כי נסיונו של קדאפי למזג סו־ציאליזם עם הדת המוסלמית הוא אולי התשובה. תחילה לעגנו לו וכינינו אותו משוגע, אולם עכשיו תוהים רבים אם אמנם איננו יכולים לפתח גירסה ערבית סוציאליסטית משלנו, לאו דווקא בדיוק כמו זו של קדאפי, שכן איננו יכולים לקבל את התלות המוחלטת שלו בקוראן, אולם משהו שהנו ערבי בלבד".

המלחמה בישראל

הסטודנט השמאלני לרפואה אמר: „כן, אנחנו מבולבלים. אני סבור שזה בעיקר בגלל הבעייה שלנו עם ישראל. כל עוד נמשיך לעמוד במלחמה עם ישראל תוכל הממשלה להצדיק את המסים הכבדים בהקצאה של סכומים גדולים לרכישת נשק. התוצאה היא הזנחה מוחלטת של בעיות הפנים שלנו. אולם חוסר הסבלנות גובר ורבים אינם מוכנים לקבל עוד הסבר זה. הם אומרים שאם המלחמה חיונית יש לעשותה ומיד. ולגמור עניין זה אחת ולתמיד. אם איננו יוצאים למלחמה, חייבת הממשלה להקדיש תקציבים גדולים יותר לצרכים החברתיים, הכלכליים וההי־נוכיים. אני סבור שהממשלה מתחילה להבין כי העם מבקש החלטה ברורה בנושא זה, לכאן או לכאן וסאדאת יהיה חייב להכריע בדעתו בקרוב".

כולם היו משוכנעים כי ישראל היא „בצי־אות" ו„עלינו ללמוד לחיות אתה" אולם רק על יסוד תנאיהם של הערבים. הם היו תמימי דעים כי ישראל חייבת להחזיר את כל השטחים שכבשה לרבות ירושלים ולאפשר לכל הפליטים־באים הרוצים בכך לחזור. איש מהם לא קיווה שישראל תקבל תנאים אלה, שכן הם עצמם הבינו כי במקרה זה יעלה מספרם של הערבים על מספר היהודים בישראל חיש-מהר.

סיכמה הסטודנטית להוראה, בלונדית חביבה ונבונה: „לא, אינני מצפה שהישראלים יקבלו הסדר כזה. התשובה? אני מצפה עוד מלחמה בעוד חמש או עשר שנים".

אני שוחחתי עם סטודנטים אלה בסוף אוגוסט 1973.

זוהי רשימה חמשית בסידרה של עתונאי ישראלי שסייר ערב המל־חמה בארבע ארצות-ערב, במצ־רים, סוריה, ירדן ולבנון.

למגוייסי מפעלי וחברות כור

הנהלת כור מודיעה לכל עובדיה המגוייסים כי בכל המפעלים המשכורות שולמו במועדן.

משפחות העובדים הזקוקות לעזרה מתבקשות להתקשר עם המפעלים. הודעות אישיות הביתה ניתן להעביר באמצעות המפעלים או באמצעות מרכזית „כור" 24 שעות ביממה לטלפונים הבאים:

מ־8.00 עד 20.00 250421

מ־20.00 עד 8.00 254388

ברכות לכולכם

כור תעשיות בע"מ

מאת אברהם פלג

יש מי שעוקב אחר מלחמת יום הכיפורים גם ממרום: לוויני הריגול של ארה"ב וברית המועצות, ודאי מספקים למעצמות־העל מידע מדוייק על מהלכי הקרב.

אך גם לווייני־מחקר של ארה"ב אינם מעלימים עין או יותר נכון עדשה מן הנעשה באזורנו. כך, למשל, הביא עמו הצוות השני של „סקיילאב" שחזר מן החלל בסוף החודש שעבר תצלומים מעניינים של המזרח התיכון, שמהם מסתבר בין השאר כי „הקו הירוק" הוא באמת ירוק, אף כי עברו כבר ממלחמת ששת הימים למעלה משש שנים. מן הצד ה„ישראלי" רואים אדמות מעובדות מוריקות ואילו מעברו השני — האדמות בהירות יותר, צחיחות, כי צמחייתן נאכלה ברעיית־יתר של בהמות.

הצילום בעמוד זה לא צולם על ידי סקיילאב אלא על ידי לוויין חקר משאבי הארץ ששוגר כבר לפני למעלה משנה, ובו נראים נוסף על סיני וארץ ישראל גם חלק מחצי האי ערב.

ישראל בעיני סקיילאב

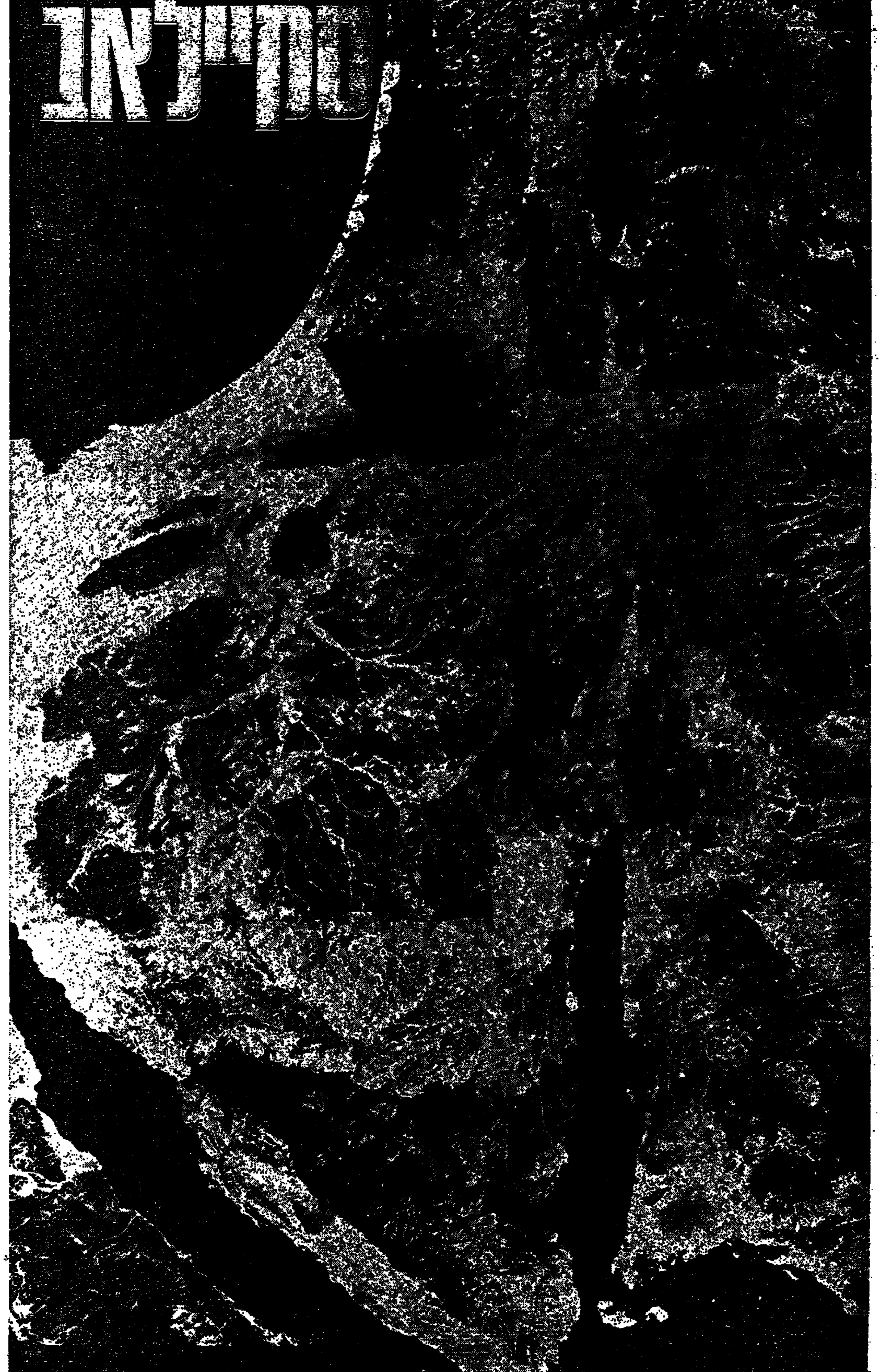

תופעה זו בולטת מן הצפון עד הדרום: בגבול סוריה רואים בבירור, שהאדמות הסוריות סובלות מרעיית־יתר של הצאן והבקר. פרט מעניין: הצילומים מן החלל מגלים שהכתמים הבהירים והצחיחים נעלמים והולכים בחלקי הגולן שבידי ישראל. גם ביהודה ובשומרון נראים בבירור הכתמים הבהירים המעידים, שאדמות אלה נוצלו בעבר מעבר לכל מידה. ב„קו הירוק" לשעבר בין ישראל לסיני יש ניגוד דראמאטי בין אדמות מוריקות לבין אדמות צחיחות; שום אסטרונאוט, שיטוס במעבדת־חלל לא יוכל להתעלם מן העובדה, שבתחום ישראל טופחו ועובדו האדמות, ומעבר לקו עמדו האדמות בשממונן.

לוויין לגילוי אוצרות־טבע

אלה אחדים מהממצאים של „סקיילאב" שסקרה את ישראל כשעברה מעליה ב־19 בספטמבר בשעה 16.03. התצלומים ושאר הממצאים המדעיים ימצאו בקרוב למחלקה למדעי הסביבה והחלל באוניברסיטת תל־אביב. „סנוניות" ראשונות של תצלומי־החלל, המשקפים את ישראל האדמתית, כבר הגיעו למחלקה מהלוויין „ארטס". לוויין זה שולח ב־23 ביולי 1972 מארה"ב. הוא נועד לגילוי אוצרות־האדמה על פני כדור־הארץ. אחת ל־18 יום הוא חולף מעל פני ישראל.

הלוויין ERTS (ראשי תיבות אנגליות שמשמעותן „לוויין לטכנולוגיה של משאבי הארץ") הוא הלוויין הראשון בתולדות טיסות־החלל שנועד במישרין לסקירת השינויים על פני האדמה וגילוי האוצרות הטבעיים שלה. כתוספת וכהשלמה ללוויין זה משמשים המחקרים לגילוי אוצרות האדמה הנערכים מתוך „סקיילאב". אף שבמעבדת־החלל עוסקים גם בתוכניות אחרות, הנה חלק גדול מפעילות האסטרונאוטים שלה מוקדש לגילוי אוצרות־האדמה. הממצאים של „ארטס" ושל „סקיילאב" מועברים בקביעות — על פי הסכם עם סוכנות־החלל האמריקנית — אל המחלקה למדעי הסביבה באוניברסיטת תל־אביב, לצורך זה הוקם כאן מרכז לעיבוד נתונים, המספק שירותים מדעיים לעשרות מדענים ישראליים, במוסדות־מדע שונים בארץ, הקשורים בתוכנית זו.

מגובה מאות ק"מ

תודות לתצלומים ולשאר הממצאים המדעיים, שהגיעו אל המחלקה, נראות כאן ישראל כפי שאולי לא נראתה מעולם. פרופ' יוסף אוטרמן מזמין אותנו להציץ במכשיר התושף, באמצעות קשת הצבעים, את התכונות השונות של הקרקע וקויה הטופוגרפיים, בתצלומים, התלויים על קירות המחלקה ובהם אפשר לראות, כיצד קלטה המצלמה מגובה של מאות קילומטרים חלקים מכבישי סיני, את הסכרים של ים־המלח, את המזחים בנמל אשדוד, את הכביש המהיר אל אשדוד, ועוד ועוד.

„תמונות אלה, — אומר פרופ' אוטרמן, — הן בין השאר כלי מצויין לידיעת־הארץ. קיימת מחשבה לנצל תצלומים אלה לציור מפות, שיהיו לא תהיינה עוד מבוססות על קווי־גובה, אלא נתונים אופטיים של מצלמות „סקיילב" ו„ארטס"".

מה גילו עד כה תצלומי החלל על ישראל וסביבותיה?

אין תצלומים להשוואה

תגלית מעניינת, אומר פרופ' אוטרמן, היתה מערבולת עקית בקוטר 30 קילומטר במפרץ סואץ, „מערבולת זו התקיימה כחודש ימים ונפסקה, — הוא מספר. — קיבלנו תצלומים, המראים כיצד פולט הנילוס לתוך הים התיכון זרם מים עכורים מטין, שרוחבו... 50 קילומטר, זרם עצום זה נראה נע ליד חופינו".

הניתן לעמוד על השינויים שחלו כתוצאה מהקמת סכר־אסואן הגדול?

„אין תצלומי־חלל מן התקופה שלפני הקמת הסכר, — מסביר פרופ' אוטרמן לכן לא ניתן לערוך השוואות של המצב".

הצילומים מן החלל מגלים גם זיהומים, שנוצרו מכתמי נפט במפרץ־סואץ; זיהומי קרקע בערבה משפכים של מפעל־הנחושת בתמנע; זיהומים בים במקום שפך נחל חדרה, וכן נתגלה מעל לים התיכון זיהום אויר למרחק כ־100 קילומטר, בגלל שובלי העשן של מטוסי־הסילון. קבוצת מטאורולוגים ישראליים חוקרת עתה תופעה זו; אולם חשוב מאד, אומרת פרופ' אלתרמן, „שנקבל באופן שוטף נתונים — ו„סקיילב" עברה מעל ישראל רק פעם אחת למטרת צילומים. איננו יודעים מתי יהיה המעבר הבא שלה".

תוספת מזון למאות מיליונים

פרופ' צפורה אלתרמן מציינת שהממצאים מ„סקיילב" ו„ארטס" מיועדים למחקר שימושי בתחומים רבים בארץ: הידרולוגיה; חקלאות, בעיקר בשטחי הדרום והנגב; יעור וצמחיה טבעית; אוקיאנוגראפיה. בתחום זה „נגייסו" „סקיילב" ו„ארטס" למעקב ולפיקוח על הכנרת, כדי למנוע את התדרדרותה הביולוגית.

בקנה־מידה עולמי אי אפשר להעריך כלל את הסיכויים של „סקיילב" ו„ארטס" בחקר אוצרות האדמה. יש מדענים הסבורים, כי התוכניה הכפולה של החלליות הללו האפשר לכלכל עוד מאות מיליוני בני־אדם ברחבי תבל.

כל המחקרים הללו מתאפשרים בזכות שורה ארוכה ומגוונת של אמצעים, הכלולים במושג חדש יחסית — „חישה מרחוק". אמצעים אלה מאפשרים לחוש מגובה של מאות קילומטרים את הנעשה על פני הארץ — מבחינת לחות, שינויי־קרקע, גידולי צמחייה, מחלות־צמחים, צהיבות וכיו"ב.

סוקר אופטי ומצלמה

חלק מהנתונים שנתקבלו עד כה מבני צוותי „סקיילב", יעובדו השנה ובשנת 1974 בידי מדענים במקומות שונים בעולם, לצורך פיתוח מקורות־מים חדשים. ממצאים אחרים ינוצלו לתוכניות עיבוד־קרקע. שפע התצלומים והממצאים מספקים תמונה ברורה יותר על תופעות כגון סופות־הוריקן, התפרצויות וולקניות, בצורות, שטפונות, דליקות־יער וכן זרמים בים ותנועות־דגים. בקיצור: שתי החלליות משמשות כנוטרות, המקדימות אזהרה לשורה של מכות־טבע המתרגשות לבוא על העולם. הן פועלות בדומה, אך קיימים הבדלים בטיב וסוג של המכשירים המורכבים בהן. „ארטס" מעביר את תצפיותיו אל האדמה באמצעות שידורי טלוויזיה. נרשמים הממצאים על סרט־צילום וסרט מגנטי המובאים אל הארץ באמצעות האסטרונאוטים החוזרים.

„אנחנו מקבלים נתונים ממעבדת־החלל ומ„ארטס", — מסביר פרופ' אוטרמן, — משני סוגי מכשירים: סוקר אופטי, ומצלמה. המצלמה מספקת תצלומים ככל מצלמה; הסוקר נותן לנו מיפוי האדמות באמצעות

(המשך בעמוד הבא)

מפעלי וחברות
...ור מודיעה לכל עובדיה
...ים כי בכל המפעלים
...שולמו במועדן.
...המובדים הזקוקות לעזרה
...להתקשר עם המפעלים.
...ישות הביתה ניתן להעביר
...המפעלים או באמצעות
...כור" 24 שעות ביממה
...הבאים:
250421
254388
כור תעשיות

صكنا من الاهل

הרכבות שבדרך...

(סוף מעמוד 9)

„מצרה' אין קץ. מפני ש א נ ו לא יכולנו להשלות את עצמנו.

היא נתנה בנו את הכוח לעמוד במאבק למען גאולתם של יהודי בריה"מ ולהטביע את חותמו של מאבק זה בזירה הקובעת בקורה של המציאות ובקולו של המצפון הבלתי מתפשר.

מאבקנו זה זכה בתמיכתו של הרוב בשני בתי הקונגרס של ארה"ב — וקשה שלא להיות כיום על דעתם של אלה אשר כשיקריים אלה או אלה אשר הסתייגו ממנו או התנגדו לו — כיום: כל צעדה הכבשי הראשון של בריה"מ „בדרך להפשרה" — בודדים!

●

קשה להגזים במשמעות החלטתו של הנשיא ניכסון.

אין צורך להכעים את חשיבותה מבחינת השפעתה על זירת הקרב — אף שספק הוא אם נמצא מי בתוכנו אשר כאן תלה התקוה הערבית ולמרות כבדותה של המערכה, עלה בו צל של ספק לגבי תוצאותיה — לגבי הנצחון הגדול שיבוא. עתה אפשר להגיד, כי גם סיר אלק יום לא יוכל שלא לשאול את עצמו את מלאכתו של מי הוא עושה ואת ידיו של מי הוא מחזק כול הרכבת האווירית הסובייטית מזה והרכבת האווירית האמריקנית מזה. וגם בר פומפידו לא יוכל שלא לשאול את עצמו אותה שאלה לפני שיחליט להמשיך במשלוחי המיראז'ים ל„לוב".

אבל בעיקר קשה להגיד, כי אכן לא תלמד מכך כל לקח מ ו ס ק ו ו ה: ורק שלשום, שעות ספורות לפני שנודע על החלטתו של הנשיא ניכסון, עוד הצהיר קוסיגין בארוחת ערב שנערכה לכבוד ראש ממשלת דנמארק בקרמלין, כי בריה"מ שואפת להבטיח „לכל העמים" באזור בטחון עם ערובות — וברור, כי הצהרה זו, כמות כהצהרה אחרת ברוח זו אשר שר החוץ הסובייטי אנדריי גרומיקו מסר לשגרירים הערבים במוסקווה, ואשר כלי התקשורת הסובייטיים דאגו להפצתה, נועדו להשפיע על ארה"ב, ליצור רושם של פתיחות להסדר ולהניאה מלשלוח נשק לישראל.

החלטתו של הנשיא ניכסון לוותה גם בדברים שהשמיע אותו יום בטקס הענקת אותות הצטיינות לתשעה חיילים אמריקנים במלחמת וייטנאם כי — „בדיונותנו זהה לזו שבשנת 1958 בזמן המשבר בלבנון ובשנת 1970 בזמן המשבר בירדן" — ובשני המקרים האלה שיגרה ארה"ב חיילים למזרח התיכון או העמידה במצב הכן את הצי הששי. ועתה החליטה גם ואשינגטון על חיזוק כוחות הנחתים בצי זה השט במימי הים התיכון.

כה מביאות איתן הרכבות שבדרך? — קשה להגיד, כי אכן תתעלם מוסקווה מהתרמות שב„רמזים" אלה — כשם שספק הוא אם אכנם תהיה מוכנה להקריב על מזבחה של מערכה זו את כל שהיה מוטל עדיין על כפות מאזניה של ההפשרה.

מתקבל על הדעת כי היא תשאף להביא להכרעה מהירה בשדה הקרב.

ולכך ידאג גם צבא ההגנה לישראל.

ת. יוסטוס

ישראל בעיני סקיילאב

(המשך מן העמוד הקודם)

האור הנראה, וכן בקרינה אינפרה־אדומה. הסוקר מבצע בשבילנו מיפוי תרמי, כלומר של חום האדמה. וכך אנו מקבלים מפה של טמפרטורת הקרקע, שבאמצעותה אנו יכולים להסיק מסקנות ביחס לשורה של גורמים כגון רטיבות הקרקע, גיאולוגיה, וכו'".

תוכנית גילוי אוצרות האדמה מבוססת על טכניקה חדישה, פרי תוכניות החלל. שיטות אלה מבוססות על העובדה שכל חומר או גוף סופגים ופולטים קרינה אלקטרומגנטית. באמצעות גלאים מתאימים אפשר לגלות קרינה זו ולמדוד את טיבה ועוצמתה. לחומרים שונים יש תכונות־פליטה אופייניות כגון התחומים הבלתי־נראים — אולטרה סגול, אינפרה אדום, וכן התחום הנראה. קרינה אופיינית מלמדת, איפוא, על מקור־הקרינה — כלומר, על הגוף הפולט אותה, וכך ניתן לערוך מיפוי המבוסס על ספקטרום־קרינה.

תחנה — ב־5 מיליוני ל"י

בנתונים הללו מזינים את המחשב, מסביר פרופ' אוטרמן, „באמצעות מכשיר הרושם צפיפויות של אור בתמונה. המכשיר — הקרוי מיקרודנסומטר — הופך את הצפיפות האופטית למספר. כלומר, מתקבלת מפה הזרועה מספרים. במספרים אלה מזינים את המחשב, ובהתאם להוראות שלנו הוא מעבד נתונים אלה. המחשב מתרגם את הנתונים למפה.

„פה באוניברסיטה אנו מעבדים נתונים, המתקבלים מסוכנות החלל בארצות־הברית. קנדה וברזיל, למשל, הקימו תחנות קליטה, הקולטות נתונים במישרין מ„ארטס". גם אנו היינו מעוניינים להקים תחנה כזאת בישראל. המחיר? חמישה מיליונים לירות.

תצפיות החלל הן עסק יקר וישראל — כארצות רבות אחרות — סמוכה מבחינה זו על שולחנו המדעי של „הדוד סם" וניזונה מן „העיניים" האלקטרוניות שלו בכל הנוגע לגילוי אוצרות האדמה.

לדברי מקורות אמריקניים מסוגלות „העיניים" האופטיות והאלקטרוניות של „סקיילב" לצלם בבת־אחת שטח של 34 אלף קילומטרים מרובעים. „העיניים" של „סקיילב" הן „גדולות". אין ספק, שהן ראו מטרות קטנות הרבה יותר מכבישים ומוחים בארץ. תיאורטית יתכן שהאסטרונאוטים של „סקיילב" ראו, בעת טיסתם בשמי ישראל, — גם אותך, קורא יקר...

התאחדות סוכני ביטוח בישראל

פונה לציבור סוכני הביטוח להיענות לצו השעה החמורה ולרכוש בהתנדבות ומיד את „מילווה המלחמה".

זו השעה לכל אחד מאתנו לעשות מעל ומעבר למוטל עלינו, את „מלווה המלחמה" ניתן לרכוש בכל אחד מסניפי הבנקים.

הבנק יתן תעודת זיכוי לקונה עד להנפקת האגרות. נא להודיע לועדה למען „מלווה המלחמה" מרצון שליד ההתאחדות, על גבי טופס הנשלח על ידינו לכל סוכן ביטוח, על סכום הרכישה.

לכל
עובדי חשולי הכרמל בע"מ
המגוייסים המעוניינים למסור הודעות למשפחותיהם יתקשרו למפעל טלפון
04 - 539202
במשך 24 שעות ביממה.
חזק ואמץ

עיריית תל־אביב־יפו
מינהלת החירום
לשכות המודיעין העירוניות פתוחות ביום ובלילה
טלפון
1. רח' פרישמן 42 — 223692
2. כיכר מלכי ישראל — בית העירייה 249311/690
3. יפו, שד' ירושלים 45 — 876631
4. שכונת התקווה, דרך ההגנה 75 — 32845
5. שכונת שפירא, דרך שלמה 138 — 826776
6. רמת אביב, רח' ברודצקי 19 — 415176
7. כפר המכבייה, המנהרה — 625715
8. בית הצופים, רח' לוחמי גליפולי 49 — 35425

הלשכות מספקות במשך היום גם ייעוץ טכני־הנדסי בענייני מקלטים ושוחות!
עיריית תל־אביב־יפו / מינהלת החירום

עיריית רמת־גן
המטה לשעת חרום.
אל תושבי רמת־גן!
הריני להביא לידיעת התושבים כי המטה לשעת חרום דואג לאספקה סדירה של מזון חיוני לכלל התושבים.
אנו דואגים למלאי מספיק בכל חנויות המזון והסופרמרקטים.
במידה ויש לתושבים תלונות בדבר אספקת מזון או הפקעת מחירים — מתבקשים לפנות ללשכות המודיעין העירוניות כדלהלן:
1) עיריית רמת־גן, חדר מס' 3, רח' ביאליק 35, טל' 721241
2) הספריה העירונית — רח' חיבת ציון 14, טל' 786375
3) מועדון הליברלים — רח' עוזיאל 49, טל' 745634
4) מח' הסעד — עמידר, — בלוק 22 טל' 742521
בברכה,
ד"ר ישראל פלד
ראש העיריה
יו"ר המטה לשעת חרום

חברת ישראל לרכב וחלפים בע"מ
סוכני טרקטורים
BERTOLINI - SAME
שרות השדה — המוסך — ומח' חלקי החילוף פועלים כרגיל ועומדים לרשות הלקוחות
להתקשר — בשעות היום —
מוסך מיכאל גולדברט — חיפה — צ'קפוסט
טל. 723008 - 723094
בשעות הערב 81306 או 84693 — חיפה

אוניברסיטת בר־אילן
שדות יעוץ לסטודנטים ואזרחים תושבי הקהילות הסמוכות
ממשיך לפעול באוניברסיטה במסגרת בית הספר לעבודה סוציאלית והמחלקה לפסיכולוגיה
המעוניינים יוכלו לפנות ללא כל הודעה מוקדמת בכל יום בין השעות 16—8. בכל שעה אחרת אפשר להתקשר טלפונית לפי המספרים הבאים:
745649, 937485, 221164
782998, 752839

אוניברסיטת בר־אילן
המזכירות האקדמית
ההרשמה לקורסים לסטודנטים שלא השלימו את פעולות הרישום
נ ד ח ת ה
עד להודעה חדשה

בס"ד
ישיבת הדרום רחובות — הסתדרות הרבנים באמריקה
לתלמידי ישיבת הדרום
הננו מודיעים שהלמודים יתחדשו בס"ד ביום א' כ"ה בתשרי (ולא ביום ג'). תלמידי הישיבה מתבקשים להיות בישיבה בשעה 11.00 בבוקר. הלימודים בחטיבת הביניים יתחילו בשעה 9.00 בבוקר.
הנהלת הישיבה

„הסנה" חב' לבטוח בע"מ
מודיעה לכל מגוייסיה
כי הם יכולים לפנות בבקשות להעברת פריסות שלום והודעות למשפחות, באמצעות: מחלקת המנגנון
טל' 623251 - 03
במשך שעות העבודה
לאחר שעות העבודה ובמשך כל הלילה:
באזור תל־אביב:
מרגולין דניאל טל' 03-54949
מוסטקי מוריס טל' 03-859008
צחור שמואל טל' 03-846064
כהנוביץ ברוריה טל' 03-734718
אזור חיפה והסביבה:
פרחי משה טל' 04-641298
ארגמן אברהם טל' 04-81644
אזור ירושלים והסביבה:
כהן חמדה טל' 02-35396
משפחות מגוייסים הזקוקות לעזרה מתבקשות אף הן להתקשר לטלפונים הנ"ל ולהשאיר הודעה

לחיילי גשר
אם אתם מתקשים להשיג את הבית
067-50229
אתם יכולים להתקשר למספרים הבאים:
אלה כרמי 04—720736
זהר אורי 03—746859
לילי רימון 02—524920
נעמי אחות של אסתר עמיתי 057—6378
כל הקווים פועלים 24 שעות
נא העבירו את הדאר הצבאי שלכם
קבוץ גשר

אלקו
חרושת אלקטרו־מכנית ישראלית בע"מ ELCO
לכל עובדי המפעל ומשפחותיהם
עובדי המפעל המגויסים המעוניינים להעביר הודעות למשפחותיהם ואינם מצליחים בכך, יכולים להתקשר למפעל 24 שעות ביממה בין השעות 18.00—7.30
טל. 03-727131
ובמשך הלילה מ־8.00—7.30 בבוקר
טל. 03-727139
ההודעות תועברנה למשפחות
משפחות עובדי המפעל המגויסים הזקוקות לסיוע יכולות לפנות למחלקת המנגנון המפעל יעשה כל שביכולתו לסייע בידם

לחיילי גנוסר באילש
דרישת שלום חמה מהבית
יושבים ליד הטלפונים 24 שעות ביממה המספרים הם:
067-22321
067-22161
067-21498
אגר — 067-22152
גופר — 067-22244
סחייק — 067-22113
שמחוני — 067-22053
אדרי — 067-22058
קבוץ גנוסר

לחיילי גבת
אנו מחכים לד"ש 24 שעות ביממה.
טלפונים:
065-66354 — 065-66352
065-66333 — 065-66105
במשך היום גם
065-66355 — 065-66353

הנהג, בהיותך בדרכים
אל תשכח לאסוף את החייל

למגויסים
מבין עובדי רכבת ישראל שאין להם טלפון בבית
תוכלו להתקשר להעברת דרישות שלום והודעות למשפחותיכם באמצעות מרכזיות של רכבת ישראל במשך 24 שעות ביממה: —
טלפון מס' 761 - 04/641
אזור הצפון
טלפון מס' 528 - 03/965
אזור הדרום
הנהלת רכבת ישראל

אתא
„אתא" חברה לטכסטיל בע"מ
לעובדי אתא וכרדאנה
באשר הם שם
לאלה מכם שאין קשר טלפוני עם משפחותיכם
תוכלו להתקשר טלפונית למספר
04-721324,
●
אנו נעביר הודעות למשפחותיכם בהקדם
הודעות מתקבלות בכל שעות היממה

עיריית באר־שבע
חיילים הרוצים למסור ד"ש למשפחותיהם בבאר־שבע, יכולים להתקשר לטלפונים:
057-3664, 057-73060
בין השעות 8.00 עד 21.00
057-71241
בכל שעות היממה.
ברורים הסברה וייעוץ
פנה ללשכות המודיעין בין השעות: 8.00 עד 14.00 בטלפונים:
057-3664, 057-73060
057-73342, 057-71539
אליהו נאוי, ראש העיריה

החיילים עובדי החופר (ישראל) בע"מ ומחצבות בית מאיר בע"מ והחיילים בני העובדים
יכולים להתקשר הביתה באמצעות הטלפונים:
03-30831-5 03-33722
02-911303
בין השעות 8 בבוקר עד 16.00.
אחרי השעה 16.00:
03-911789 03-734316
03-856119 03-250626
ההודעות תמסרנה בהקדם, נא התקשרו!
מחכים לשובכם בשלום!
החופר (ישראל) בע"מ
מחצבות בית מאיר בע"מ

המועצה המקומית נתיבות
ברכת חג־שמח לחיילינו בחזית
טלפונים במשך 24 שעות ביממה:
057-94036 057-94523
057-94042
הד"ש יועבר מיד למשפחותיכם
שלום דנינו
ראש המועצה
יו"ר ועדת מל"ה

קבוץ נחל־עוז
לכל חיילנו באשר הם שם ד"ש מהבית
אנא טלפנו הביתה בכל הזדמנות במשך 24 שעות ביממה, למספרי הטלפון
051-94272 051-94271
למשק 051-94010 משעה 6—15
טלפון ציבורי 051-94195

תכנון המים לישראל ב...
תה"ל מהנדסים יועצים
261817- בתל־אביב
263264-
268818-
269808-
637241- בחיפה

NCR

ד"ש חמה
חזקו ואמצו!

281151

י.א. מישור ובני

מבטחים
אל עובדי מבטחים המ...
ובני משפחותיהם

265126
265126

ועד עובדי
בנק דיסקונט ל...
מחוז ירושלי...
222121

תכנון המים לישראל בע"מ
תה"ל מהנדסים יועצים בע"מ

לכל חיילנו באשר הם שם — ברכות

הטלפונים של תה"ל פועלים 24 שעות ביממה

לרשות החיילים ומשפחותיהם

בתל־אביב 03-261817

03-263264

03-268818

03-269808

בחיפה 04-537241

בני משפחות המגויסים הזקוקים לעזרה כלשהי

יכולים לפנות למשרדי החברה ויענו

ההנהלה

NCR

לכל עובדי חברתנו באשר הם

ד"ש חמה - חזקו ואמצו!

ואל נא תשכחו:

הטלפון במשרד הראשי בתל־אביב

281151

מאויש 24 שעות ביממה!

י.א. מישור ובניו בע"מ

ההנהלה וחבר העובדים אשר בעורף

מבטחים

מוסד לבטוח סוציאלי של העובדים בע"מ

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

אל עובדי מבטחים המגויסים ובני משפחותיהם

1. עובדי מבטחים המגויסים, המבקשים להעביר הודעות כל־שהן למשפחותיהם — יכולים להתקשר בכל שעות היממה לטלפון

מס' 265126 (אזור חיוג תל־אביב)

וההודעה תימסר בהקדם האפשרי למשפחות.

2. עובדים ו/או בני משפחותיהם הזקוקים לעזרה כל־שהיא עקב גיוס בני המשפחה — מתבקשים להתקשר בכל שעות היממה לטלפון

מס' 265126 (כנ"ל)

ועד עובדי בנק דיסקונט לישראל מחוז ירושלים

עובדי בנק דיסקונט הנמצאים בשרות מלואים והמעונינים למסור הודעות לבני משפחותיהם יוכלו לעשות זאת ע"י הודעה למס' טלפון

02-222121

בכל שעות היום והלילה.

לכל עובדי קבוצת מפעלי שמן תעשיות בע"מ המגוייסים

„שמן", חיפה

„עץ הזית", פתח־תקוה

„מטע", חדרה

„מוצרי ניר ירושלים"

„הלן־קרטיס", תל־אביב

„יונה", טירת הכרמל

„פרי משק", עכו

„טחנת הקמח", באר־שבע

אנו מקיימים שרות טלפון רצוף, 24 שעות ביממה, למסירת הודעות למשפחות לפי טלפון:

04-642181

הנהלת קבוצת מפעלי שמן תעשיות בע"מ

פניציה מפעלי זכוכית ישראליים בע"מ

אנו מודיעים לפועלינו ועובדינו ובני משפחותיהם (מכל בית פניציה) (זכוכית שטוחה, מיכלי זכוכית בטחון) המשרתים בצ.ה.ל. שאנו מקיימים קשר טלפוני רצוף של 24 שעות ביממה למסירת הודעות אישיות למספרים:

04-723261

04-723262

לחיילי מושב שיתופי מולדת

ד"ש וחג שמח

מצפים מכם שתתקשרו בטלפון במשך 24 שעות ביממה כדלהלן

קידומת 065:

מזכירות	77784
קלופשטוק	77771
בוים	777936
שפי	77790
מיידן	77926
שדמה	77636

מפעלי ים המלח בע"מ

מגוייסי מפעלי ים המלח

יכולים להתקשר טלפונית במשך 24 שעות למספר

057-86031

כל הודעה תועבר למשפחות

ההנהלה

לכל חיילי פלמ"ח-צובה

ד"ש חם מהבית

אפשר לצלצל בכל שעות היממה

למספרים: 02-526424

02-526441

עירית פתח־תקוה

מגוייסי פתח־תקוה יכולים למסור בכל שעות היום והלילה דרישות שלום למשפחותיהם ע"י הטלפונים הבאים:

03-913926

03-913922

אנו נעביר מיד את ההודעה למשפחה

במקרים של העלאת מחירים על מצרכים מתבקשים האזרחים להודיע לעיריה בטלפון או במשרדי העיריה חדר 86.

ראש העירית

י. פינברג

עירית קרית־אתא מנהלת החרום

הודעה לתושבי קרית־אתא

עירית קרית־אתא מודיעה כי אירגנה שרות העברת ד"ש מהחיילים בחזית למשפחותיהם בקרית־אתא

המעונינים להעביר ד"ש באמצעות העיריה יתקשרו בטלפון

04-725861

השרות המופעל 24 שעות ביממה

נפתחה נציגות קצין העיר היפה ומשרדי העיריה ברח' המיסדים 11 קרית־אתא.

תושבי קרית־אתא יכולים לפנות בענינים הקשורים לקצין העיר לנציגות בבנין העיריה חדר מס' 6.

עירית צפת

לכל מגויסי צפת

אנא התקשרו הביתה, מחכים לכל ידיעה מכם הטלפונים הבאים יענו 24 שעות ביממה

067-30963

067-30962

067-30961

דרישות השלום ימסרו מיד למשפחותיכם

עירית צפת

לחיילי סיבי דימונה

בשרות סדיר ומילואים הרוצים למסור פרישת שלום למשפחות בדימונה, יתקשרו במשך כל היממה לטלפון

057-91383

שובו הביתה בשלום

הנהלת המפעל

ועד העובדים

חיילי אופקים

מתבקשים למסור ד"ש למשפחותיהם באמצעות מספרי הטלפונים הרשומים מטה:

057-83171

057-83105

057-83122

057-83344

יחיאל בנטוב, יו"ר ועדת מליאה אופקים

לחיילים ומשפחות יוצאי אמריקה הלטינית:

התאחדות עולי אמריקה הלטינית בישראל מודיעה על הקמת שירות להעברת דרישות שלום למשפחותיהם בארץ ובחוץ לארץ

המעוניינים מתבקשים להתקשר טלפונית במשך 24 שעות ביממה למספרים:

03-221193 - 03-221194

03-236000 - 03-239613

ברכת חברי בית יצחק ושער חפר שלוחה לחיילנו באשר הם.

דרישת שלום תתקבלנה בטלפונים מס'

053-23272

053-23271

במשך 24 שעות ביממה.

חברת החשמל לישראל

מודיעה

כל עובדי החברה, החיילים המגוייסים, המעונינים במסירת הודעות לבני משפחותיהם, או הזקוקים לעזרה כלשהי, מתבקשים להתקשר עם הטלפונים של משרדי החברה בערים הראשיות, הפועלים במשך 24 שעות.

בחיפה: 04-642311

בת"א: 03-39933

בי"ם: 02-225341

כמו כן מתקבלות הודעות בכל המשרדים האזוריים של החברה.

ועד עובדי חברת החשמל לישראל — חיפה והמחוז

מודיע

לכל עובדי החברה במחוז הצפון,

הנמצאים בשרות המילואים והמעונינים למסור הודעות לבני משפחותיהם, או הזקוקים לעזרה כלשהי וכן — גם למשפחות המגוייסים, הזקוקות לעזרה, כי הם יוכלו לעשות זאת באמצעות הטלפונים של החברה

04-642311 ו־04-642372

במשך כל שעות היממה

ובאמצעות טלפון הועד 04-667296

בשעות העבודה.

משפחות המגוייסים מתבקשות בעת פניתן למסור את כתובת המגורים המדוייקת.

לחיילי קרית־ארבע באשר הנכם

התקשרו בטלפונים מס':

02-228185, 02-97-800

02-97-505, 02-228493

בכל שעות היממה.

מנהלת קרית־ארבע

למגוייסי גלעד

עד היום לכל חיילנו שלום ד"ש חם מן הבית תורנות על יד הטלפון יום ולילה

מספרי הטלפון: 04-993285/6

טלפון צבורי: 04-993294

אנא התקשרו

בית גלעד

מושב גילת

מודיע לכל החיילים

שיכולים למסור הודעות הביתה במשך 24 שעות ביממה לפי מספר הטלפון:

057-83066

אנו נעביר את ההודעות בהקדם האפשרי

קבוץ בית העמק

מוסר דרישת שלום לחייליו באשר הם שם, אפשר להתקשר הביתה 25 שעות למספרים:

922665 או 922664

עד השעה 22.00 922667

ולטלפון ציבורי — 923690

אתא

לעובדי אתא וכרדשי באשר הם שם

04-721324

עירית באר־שבע

057-3664, 057-73060

057-71241

057-3664, 057-73060

057-73342, 057-71539

03-30831-5

02-911303

03-911789

03-856119

המועצה המקומית

057-94036

057-94042

קבוץ נחל־עוז

051-94272

051-94010

صكنا من الاهل

צים - חברת השיט הישראלית

עובדי חברת צים המשרתים עתה בצבא — במיוחד אלה אשר אין טלפון בביתם — יכולים למסור בקשות והודעות למשפחותיהם בטלפון כמפורט להלן:

ח י פ ה

ביום משעה 07.30 עד שעה 18.00 טלפונים:

04-663518 - 04-643311

בלילה משעה 18.00 עד 07.30 טלפונים:

04-86403 - 04-245789

04-714842 - 04-241423

ב י ר ו ש ל י ם

משעה 07.30 עד שעה 15.30 טלפון:

02-225478

משעה 15.30 עד שעה 07.30 טלפונים:

02-60663 - 02-525076

ת ל - א ב י ב

משעה 07.30 עד שעה 15.30 טלפון:

03-54111

משעה 15.30 עד שעה 07.30 טלפונים:

03-932462 - 03-731811

א ש ד ו ד

משעה 07.30 עד שעה 17.00 טלפון:

055-31379

משעה 17.00 עד שעה 07.30 טלפון:

055-22579

א י ל ת

משעה 07.00 בבוקר עד שעה 17.00 טלפון:

059-2146

משעה 17.00 עד שעה 07.00 טלפונים:

059-3246 - 059-2262

אנו נשמח לעזור לכם בכל אשר נוכל

הנהלת יכין חקל מודיעה

עובדי החברה המגויסים, אשר אין להם טלפון בבתיהם, יכולים למסור הודעות למשפחותיהם לפי מספרי הטלפון המפורטים להלן

המקום		בשעות העבודה	לאחר שעות העבודה
אשקלון	8—16	051-2484 051-2196	051-3448
רחובות	8—16	03-955822	03-955730
פתח-תקוה	7.30—15.30	03-914831	03-918436 03-916466
השרון	7.30—15.30	03-924088	03-927362 03-926439 03-925244
תל-מונד	6.30—14.30	03-922517	03-925342
נתניה	7.30—15.30	053-22547	053-98209 053-92061
חדרה	7—15	063-22205	063-22605 063-23812
בתי החרושת			
אשקלון	7.30—15	051-3373	051-422
פתח-תקוה	8—16	03-908061 03-915121	03-916235 03-796562 03-748670
פריכוז	8—16	03-924531/2	03-924531
המשרד הראשי	8—16	03-254351	03-280323 03-247358 03-742919

משפחות החברים הזקוקות לעזרה כלשהי, מתבקשות לפנות למשרדים האיזוריים והמפעלים דלעיל

לחיילי חברת אסם

03-611451 חייגו

בין השעות 18.00 — 7.30

ונמסור ד"ש חמה לבני ביתכם

ההנהלה

לחיילי מושב שדות

אנא התקשרו הביתה
לטלפונים:
במזכירות
057-73330
טלפון ציבורי
051-5090
24 שעות ביממה
בבית הכל בסדר
המשקים
מטופלים טוב

לכל עובדי קבוצת מפעלי "עלית":

עלית, רמת־גן — **עלית** (תעשיות מזון), צפת

ליבר, תל־אביב — **צ-ד**, נצרת

שחל, צפת — **קפה בן רגע**, בית שמש

פרימן, רמת־גן — **קפה-קו**, לוד

אנו מקיימים שרות טלפון רצוף, 24 שעות ביממה למסירת הודעות לפי טלפון:

03-732266

הנהלות קבוצת מפעלי "עלית"

תעשיות רכב בע"מ

נצרת עלית

כל עובדי המפעל המגוייסים

המעוניינים

במסירת הודעות ודרישות שלום לבני משפחותיהם

יכולים להתקשר במשך היום **טל. 065-55026**

בלילה **טל. 065-55027**

בברכת עידוד הנהלת תעשיות רכב

חולה־טקסטיל קרית־שמונה

המגוייסים ובניהם יכולים למסור הודעות טלפונית במשך 24 שעות

טלפון **067-40911**

067-40912

לכל החיילים מאור עקיבא

אנו מודיעים שהטלפון במועצת הפועלים פועל לשרותכם 24 שעות ומקבל הודעות עבור המשפחות

טלפון **063-88521**

מועצת פועלי אור עקיבא

חיילים בני אשקלון

בכל החזיתות
ניתן להתקשר טלפונית
במשך 24 שעות למספרים:

051-3300 - 051-3434

051-2230 - 051-5777

כל הודעה תועבר מיד למשפחה

מטה לשעת חרום
שליד עירית אשקלון

מזכירות מושב נהלל

פתוחה במשך 24 שעות
לקבלת הודעות מחיילינו

טלפון **065-66028**

065-66017

לבני מבמורת

בכל החזיתות
ניתן להתקשר טלפונית 24 שעות למספר

053-96085

כל ידיעה תועבר למשפחה
אנא התקשרו!

קבוץ כברי

לכל חיילנו באשר הם שם
אנא טלפנו הביתה בכל הזדמנות

04-922321
04-922322
04-921880

כל הטלפונים הנ"ל פתוחים 24 שעות ביממה

04-922719 בין השעות 06.00—17.00

מחכים לשובכם בשלום

כל בית כברי

הילטון תל־אביב

ההנהלה וחבר העובדים של המלון מברכים את כל חבריהם המגוייסים

בברכת חזק ואמץ

נעביר ברצון ד"ש לבני המשפחה

לפי הטלפון **03-244222**

לחיילינו

מחכים לידיעות מכם

בטלפון 067-50262
067-50462

האזנה בכל שעות היממה

בטלפון 067-50226
067-50263
067-50651

האזנה בשעות היום

בית אשדות יעקב המאוחד

לחיילי כפר־יונה

מספרי הטלפון שלרשותכם
24 שעות ביממה הם:

053-98121 ,053-98037

המועצה המקומית
כפר־יונה

מטה החרום
במועצת
נצרת עילית

מודיע לכל בניו החילים:
אתם יכולים להתקשר בכל שעות היום והלילה למספרי הטלפון הבאים, כדי למסור הודעות למשפחותיכם:

הקידומת — **065**

54991
54992
54993
56112
56113
54168
55370
55598

נשמח למסור לבני ביתכם דרישת־שלום לבבית ומרגיעה — אנא!

מ. אלון
ראש המועצה

אל המגוייסים והמשפחות מעובדי הקרן הקימת לישראל

עובדים ו/או בני משפחותיהם הזקוקים לעזרה כל שהיא עקב גיוסם או גיוס בני המשפחה, או מבקשים לשלוח פריסת שלום, מתבקשים להתקשר במשך כל שעות היום והלילה אל הטלפונים הבאים:

בירושלים 02-35261

באיזור חיפה קרית־חיים 04-721367

הנהלת הקרן הקימת לישראל
וארגון עובדיה

עירית ראשון־לציון
מודיעה לחייליה־בניה

המעונינים למסור דרישות־שלום למשפחותיהם כי אפשר להתקשר במשך כל שעות היממה עם הטלפונים

947694 ,942126 ,942498

ההודעות יועברו ע"י רצים מיוחדים.

חנניה גיבשטיין
ראש העיריה
יו"ר מנהלת מהוה

לחיילים תושבי המושבים

ברוש. תדהר ותאשור

אנו מוכנים להעביר הודעות למשפחותיכם, במשך 24 שעות ביממה.

אנא התקשרו בטלפון מספר:

057-83102

לכל חיילי עין גדי

אפשר להתקשר למשק
במשך כל שעות היממה

057-86007, 86071

מחכים לשמוע מכם

עין גדי

המחלקה לחייל ולמגוייס הדתי

הדור הצעיר במפד"ל

אבן־גבירול 166 ת"א טל' 03-440249
ת.ד. 22233

מבצע הכיפה הסרוגה לחייל הדתי

1. כל הבנות הסורגות במסגרת המבצע מתבקשות לסיים ולהעביר מיד את הכיפות כדי שניתן להעבירן ליעדן בהקדם האפשרי.
2. בנות שבידן כיפות סרוגות מוכנות נא להעבירן מיד למח' לחייל הדתי.
3. בנות המעוניינות לקבל חוטים ו/או מסרגה יכולות לפנות למח' בשעות הבוקר, חדר 325.

שי לחיילים

קציני וסמלי דת מוזמנים להתקשר למחלקה על מנת לקבל חומר קריאה תורני ושי לחייל הדתי.

פנייה לציבור

המח' פונה לכל אזרח שיש ביכולתו לתרום חומר קריאה תורני, תשמישי קדושה, כיפות סרוגות וכיו"ב להעביר למח' בהקדם האפשרי או להתקשר טלפונית 03-440249.

לשכת עורכי־הדין
ועדת החירום
למילווה מלחמה מרצון

הועד המרכזי של לשכת עורכי־הדין החליט לפנות בקריאה לציבור עורכי־הדין בארץ לתרום למילווה המלחמה מרצון בשעורים הבאים:

1. (א) על הכנסה של עד 100.000 ל"י החייבת במס — מלווה מרצון השווה לסכום מילוה החובה החל על אותה הכנסה; על 100.000 ל"י הנוספות — כפל מילוה החובה; על סכום שמעל 200.000 ל"י שילוש מילוה החובה.
(ב) עורכי־דין שכירים ירכשו תעודות מילוה בסכום השווה למשכורת חודש אחד ברוטו.
2. כל עורך־דין מתבקש לפנות מיד למשרדי הלשכה במחוזו, על מנת להתחייב על ההתחייבות לרכישת המילווה מרצון.

י. טוניק — ראש הלשכה | ב. גייכמן | י. עבר כהן — חברי הועד המרכזי

ועדת החירום שליד לשכת עורכי־הדין

לשכת עורכי הדין
מודיעה

על דחיית בחינות ההתמחות וטכס ההסמכה.

על המועד החדש תפורסם הודעה

מועצת פועלי בת־ים | ארגון אמהות עובדות

לתושבי בת־ים

מועצת הפועלים וארגון אמהות עובדות בבת־ים מודיעים לתושבי העיר על מתן עזרה במשפחות ע"י מתנדבים ובהתנדבות העומדים לרשותם.

המעונינים בקבלת עזרה כל שהיא מתבקשים להתקשר לטלפונים הבאים:

869707 .864122 .864121

מתנדבים יקבלו את ההודעות ויפעלו בהתאם.

מזכירות מועצת הפועלים
ארגון אמהות עובדות בת־ים

הנהלת קופת חולים מחוז דן מודיעה

המרפאה לבריאות הנפש

ברח' הרא"ה 8 רמת־גן

פתוחה לשרות החברים ללא הזמנת תור מוקדמת במשך כל שעות היום החל משעה 7.00 בבוקר מס' הטלפון 731144

עירית ראשון לציון

התושבים מתבקשים להחזיר את פחי האשפה למקומותיהם לאחר הרקתם, בגלל מחסור המור בעובדי תברואה.

חנניה גיבשטיין
ראש העיריה
יו"ר מנהלת החרום

עירית חיפה

מינהלת החרום של עירית חיפה ערכה את השנויים והסדורים הבאים, לאור מצב החרום המשך ומביאה לידיעת הצבור את ההודעות הבאות: —

לשכות מודיעין אזוריות

לשכות מודיעין לשעת חרום מטעם מפקדת הג"א ועירית חיפה יפעלו מעתה במקומות הבאים:

1)	נוה־שאנן בית הועד — רחוב התיכון 39	טלפון: 221573
2)	הר־הכרמל מועדון ויצ"ו — שדרות מוריה 50	81700-81525
3)	הדר־הכרמל בית המורה — רח' ארלוזורוב 92	662678
4)	הדר־הכרמל לשכת הקניות — רחוב הדר 6	660123
5)	הדר־הכרמל מרכז נוער שכונתי — רח' החרמון 10	661528
6)	קרית אליעזר בית ההסתדרות — רחוב צ.ה.ל.	523203
7)	קרית חיים בית הועד — הגדוד העברי 52	721341
8)	בת גלים ספריה עירונית — רחוב עלית	
9)	מושבה גרמנית אגף לחינוך — רחוב הגפן 6	521205
10)	מחנה דוד בית ההסתדרות — רחוב שלמה המלך	

הלשכות האזוריות פועלות משעה 08.00 בבוקר עד 20.00 בערב.

בשעות הלילה יש לפנות ללשכת המודיעין המרכזית בבנין העיריה (חדר 412), טל' 640775.

הודעות לחיילים ומשפחותיהם

מגוייסים בני חיפה באשר הם, המבקשים להעביר הודעות למשפחותיהם, יוכלו לעשות זאת באמצעות לשכות המודיעין האזוריות הנ"ל.

פקוח על מזון ומחיריו

יחידה לפקוח על המזון ומחיריו הוקמה והופעלה ממשרדה ברחוב החלוץ 27, בשעות 07.00—14.00 (טלפון 660369, 660470).

היחידה פועלת בתאום עם משרד מסחר ותעשיה, התאחדות הסוחרים, מועצת פועלי חיפה, ועדי השכונות ניתן לפנות ליחידה בתלונות על מחסור במצרכים או כל הפקעת מחירים לפי המען הנ"ל.

שמירה על הנקיון

המחלקה לנקיון מודיעה כי ניתן לפנות אליה בכל ענין של שמירת נקיון (כולל פינוי ערמות וסילוק גרוטאות) בשעות 07.00—14.00.

בימי חול: לפי טלפון 645455 בשבתות ובחג: לפי טלפון 524436

רכב מתנדב

יחידת הרכב המתנדב הועברה למשרדי ארגון נכי צה"ל, ברח' י. ל. פרץ 8, טל' 664337. פניות דחופות לעזרה ניתן להפנות אל מטה החרום טלפון 640775 מדור התחבורה.

רכב מסחרי: רכב מסחרי להובלות מזון ניתן לשכור באמצעות מטה החרום, משרדי העיריה חדר 419, טלפון 640775.

ירוחם צייזל
ראש העיריה — יו"ר מנהלת החרום

אוניברסיטת הנגב

מודיעה לכל הסטודנטים שלנו באשר הם:

הבחינות, הראיונות, הייעוץ וכן התחלת שנת הלימודים תשל"ד
נדחו עד להודעה חדשה

בבוא העת תטפל האוניברסיטה בפניותיהם של כל מי שמצב החרום מנע ממנו לקבל את השירותים הרגילים.

לכל תלמידנו ומורינו המגויסים באשר הם שם ברכת חזק ואמץ!

חברת עסים
מודיעה

כי לרגל גיוס סוכני המכירה שלנו לקוחותינו מתבקשים להזמין תוצרתנו טלפונית:

721226 ת"א בין השעות 8.00—16.00

724573 ת"א בין השעות 6.30—16.00

עירית ירושלים

מכרז מס' מפ/59/73
הקמת מבנה „יד לבנים" בשד' הנשיא בן־צבי

המועד האחרון להגשת הצעות למכרז הנ"ל נדחה ליום חמישי, כ"ט בתשרי תשל"ד (25.10.73).

המנהל הכללי

תושב הבירה
עירך היא ביתך שמור על נקיונה

הנהג, בהיותך בדרכים אל תשכח לאסוף את החייל

האגודה למען החייל בישראל
ביד פתוחה ללוחם
מבצע התרמה מיוחד

בנינו, בשדות הקרב, לוחמים בגבורת עילאית, בהקרבה שאין דומה לה, להבטחת שלומה של ישראל.
בשעות אלה, בהן הם נותנים למעננו הכל, נעשה אנחנו, העם שבעורף, הכל למענם. העם שבעורף יגלה היום לבניו שבחזית את אהבתו הגדולה לא רק בהזדהות נפשית אלא גם במעשים.
חיילינו זקוקים לכמות עצומה של אביזרי בידור ורווחה.
לכן מכריזים אנו על מבצע מיוחד של התרמה למען רכישתם של אביזרים אלה אשר יסופקו לחיילים הרבים הנמצאים בקו החזית ולחיילים המאושפזים בבתי החולים.
יתן כל אזרח למען חייליו בלב חם וביד פתוחה.
את התרומות יש להכניס לכל סניפי האגודה למען החייל בארץ או לחשבונות הבאים:

מרחב תיכון

תל־אביב :	בנק אוצר החייל בע"מ	ח' 20250
	בנק הדאר	ח' 4—41454—4
	בנק לאומי לישראל בע"מ	ח' 817—6380/59
	בנק הפועלים בע"מ	ח' 772—15333
	בנק דיסקונט בע"מ	ח' 65455
גבעתיים :	בנק לאומי לישראל בע"מ	ח' 40187
בני־ברק :	בנק הפועלים בע"מ	ח' 219404
	בנק לאומי לישראל בע"מ	ח' 4963—85
הרצליה :	בנק הפועלים בע"מ	ח' 24198
כפר־סבא :	בנק הפועלים בע"מ	ח' 182254
רחובות :	בנק לאומי לישראל בע"מ	ח' 18377/52
רעננה :	בנק הפועלים בע"מ	ח' 25020
קרית טבעון :	בנק הפועלים בע"מ	ח' 9732

מרחב צפון

חיפה :	בנק לאומי לישראל בע"מ סניף הדר הכרמל	ח' 81314/87

מרחב מרכז

ירושלים :	בנק הלואה וחסכון בע"מ	ח' 365

מרחב דרום

באר־שבע :	בנק הפועלים בע"מ	ח' 44248
קרית־מלאכי :	בנק הפועלים בע"מ	ח' 13669
יבנה :	בנק הפועלים בע"מ	ח' 44071
אשקלון :	בנק קופת עם בע"מ	ח' 398—08
אילת :	בנק הפועלים בע"מ	ח' 19212
אשדוד :	בנק לאומי לישראל בע"מ	ח' 53596—45
גדרה :	בנק לאומי לישראל בע"מ	ח' 41115—32
דימונה :	בנק לאומי לישראל בע"מ	ח' 344487
ערד :	בנק הפועלים בע"מ	ח' 10383
סניף דרום :	בנק הפועלים בע"מ בקרית מלאכי	ח' 65286

נציבות מס הכנסה ומס רכוש
מודיעה:

הקופות
במשרדי מס הכנסה
פתוחות

תשלומים מתקבלים
גם באמצעות הבנקים

הקדם
תשלום מיסיך בשעה זו.

המכללה לטכנולוגיה של אופנה וטקסטיל ע"ש שנקר

הודעה לסטודנטים

פתיחת שנת הלימודים במגמות
טכנולוגיה טקסטילית וניהול הייצור
נדחית עד להודעת חדשה
במגמות
עיצוב אופנה ועיצוב טקסטיל
יתחילו הלימודים כמתוכנן ביום 21.10.73

לכל תלמידינו ומורינו המגויסים באשר הם שם
שלוחה ברכת חזק ואמץ!

הסתדרות מדיצינית הדסה

ירושלים
מודיעה על
פתיחת קורס לאחיות מעשיות

תנאים מיוחדים (מילגה, לימודים בשעות היום) ינתנו לנשים בעלות משפחה.
מתקבלות מועמדות בגיל 22—40 שנה, בעלות השכלה של 8 שנות לימוד לפחות.

המעונינות מתבקשות לפנות לשם קבלת פרטים והרשמה אל בית־הספר לאחיות הדסה, עין־כרם, ירושלים, או בכתב — בית־הספר לאחיות הדסה, ת.ד. 499, ירושלים.

מטה החרום במעצה
נצרת עילית

065
54991
54992
54993
56112
56113
54168
55370
55598

אל המגוייסים והמשפחות
מעובדי
הקרן הקיימת לישראל

בירושלים 35261
באיזור חיפה 721367
קרית חיים

עירית ראשון־לציון

942498, 942126, 97694

לחיילים תושבי המושבה
ברוש, תדהר ותאשור

057-83102

לכל חיילי עין גדי

057-86007, 86071

صكنا من الاحل

בתי־קולנוע

תל־אביב
בהצגות בשעה 7.15
אופיר: ביג בוס
אורדע: הלילה האמריקאי
אורלי: חלף עם הרוח 6.00
אלנבי: נשיא על הכוונת
אסתר: הדרקון
בן־יהודה: בית הבובות
גורדון: הבלונדיני עם הנעל השחורה
גת: פיט וטילי
דקל: מלכות לביבי סיטר
הוד: הבריחה
זהר: שלושת המוברים
זמיר: והתשוקה ליתומים
חן: אלידי שרא בלוז
לימור: עד שהמות יפריד בינינו
מוגרבי: מה תאמר לגברת שירומה
מקסים: אהבה נקמה ומכת סריה
מרכז: מלכת האגרוף
מתמיד: אגרוף הזעם
סטודיו: בן־גוריון זוכר
סינמה 1: אבו אל בנאת
סינרמה: שאפט באפריקה
עדן: היום אתמול ומחר
פאר: הרהליל
פריז: הבית ברחוב ריליגטון
צפון: זעקות ולחישות
רמת־אביב: קובלן
תכלת: שחק אותה סאם
תל־אביב: המזימה
תמר: תרוצה בתגורה השחורה

יפו
נגה: המקצוענים 7.15, 9.15
צליל: המשכנע בע"מ

בת־ים
בשעות: 7.15—9.30
אורנים: קובלן
בת־ים: מלינדה
סביון: המוסל
עצמאות: הארטיסטים בחופשה
רמת־יוסף: טיפול בהלם

חולון
בשעות: 7.15—9.30
ארמון: אבו אל בנאת
גיל: המלכה
מגדל: הסינים באים
סבוי: סוד הקסם הבורגני
רון: סלמוניקו
רינה: חזק יותר, חברים

רחובות
הוד: הבריחה 6.30, 8.45

אשדוד
אסתר: ג'ז קיד
דגון: הבלש האמיץ שוחר

ירושלים
בהצגות בשעה 7.00
אדיסון: הגבור הקטן
אורגיל: סיזאר ורוזאלי
אוריון: הרפתקה בפוסידון
אורנע: הגנב שבא לסעוד
ארמון: תאוות התשוקות
הבירה: המיטה המעופפת
חן: פרשה ביריות
ירושלים: המקס הכחול
סמדר: הטנגו האחרון בפריז
עדן: נשיא על הכוונת
רון: אבו אל בנאת

חיפה
בהצגות בשעה 7.00
אורדע: סוד הקסם הבורגני
אורה: אבו אל בנאת
אורלי: 2 אלופי הסמוראי
אמפי־תיאטרון: דאקו הרצאנית
ארמון: מעל עץ הלוף
בית רוטשילד: ילד פרא
גל־אור: אל־פורד
חן: פרוטית באהבה
כרמל־גנים: אהובתי הקטנה
מירון: מלך הקרטה
נוף: אגרוף המוות
עצמון: גבר עם כבוד
פאר: זמנים מודרניים
רון: ד"ר פוזול
שביט: כולם היו בניו

בית־שאן
שמש: המודיעין במטולה

נהריה
בשעות: 6.45—9.15
הוד: חלק הארי
רון: קובלן

קרית שמונה
חרמון: הצלפים 6.15, 8.45
שניר: המתנה הוא המחיר 8.30

חדרה
תוף: הנר

רמת־גן וגבעתיים
בשעות: 7.15—9.30
אוהיס: שבעת המופלאים רוכבים
אורדע: אבו אל בנאת
אורלי: אני אוהב את אשתי
ארמון: זמנים מודרניים
גל־אור: העין הציבורית
הדר: חלף עם הרוח
לילי: קברט
רמה: קראו לי השד השחור
רמת־גן: הגנב שבא לסעוד
שבים: הארגון

כפר־סבא
חן: הארטיסטים בחופשה 8.30

תיאטרוני ישראל

התיאטרון הלאומי הבימה

שלום שלום ואין שלום
קומדיה מוסיקלית
עפ"י יהושע בר־יוסף
עיבוד: דן אלמגור
דניאל גדרון
ההצגה: דניאל גדרון
מוסיקה: פולדי שצמן
תפאורה ותלבושות: אנטו גורביץ
תנועה: יורם בוקר
תל־אביב האולם הגדול
מחר 18.10 ב־6.30
יום ו' 19.10 ב־2.00
מוצ"ש 20.10 ב־6.30
יום א' 21.10 ב־4.00
יום ב' 22.10 ב־4.00
יום ג' 23.10 ב־4.00
כרטיסים במחיר 4.— ל"י בקופת התיאטרון
טל. הקופה 283742 ת"א

התיאטרון הקאמרי

כטוב בעיניכם
קומדיה
מאת ויליאם שקספיר
אולם הקאמרי ת"א
היום 17.10 ב־2.00
יום ו' 19.10 ב־2.00
כרטיסים במחיר 1 ל"י להשיג בקופת התיאטרון
מחר 18.10 ב־7.30
מוצ"ש 20.10 ב־7.30
כרטיסים במחיר 5 ל"י להשיג בקופת התיאטרון
יעקובי ולידנטל
(עם זכאי)
מחר 18.10 ב־7.30 צוותא
במורדאל גבוה
תכנית הבידור של התיאטרון הקאמרי
הערב 17.10 צה"ל

התיאטרון העירוני חיפה

אנשים קשים
מין קומדיה
מאת יוסף בר־יוסף
יום ו' 19.10
בשעה 2.00 אחה"צ
ב„היכל התיאטרון"
הכניסה חופשית
יום א' 22.10 אר־שבע
יום ב' 22.10 חיפה ב־4
אולם בית רוטשילד
יום ה' 25.10 ב־4.00
בבית אבא חושי
הכניסה חופשית
עפולים אוורונים
מאת א.ב. יהושע
יום ב' 30.10 חיפה

פרסום בבקין

התיאטרון הלאומי הבימה מציג

הבימה — קומדיה מוסיקלית

שלום, שלום ואין שלום

ע"פ יהושע בר־יוסף   עיבוד: דן אלמגור, דניאל גדרון
מוסיקה: פולדי שצמן   ההצגה: דניאל גדרון
תפאורה והלבושות: אנטו גורביץ, תנועה: יורם בוקר

תל־אביב האולם הגדול

מחר 18.10 ב־6.30 בערב	יום א' 21.10 ב־4.00 אחה"צ
יום ו' 19.10 ב־2.00 אחה"צ	יום ב' 22.10 ב־4.00 אחה"צ
מוצ"ש 20.10 ב־6.30 בערב	יום ג' 23.10 ב־4.00 אחה"צ

כרטיסים במחיר 4.— ל"י בקופת התיאטרון
ההכנסה קודש לועד למען החייל
טלפון הקופה 283742, תל־אביב (הקופה פתוחה מ־10 בבוקר)

צוותא לתרבות מתקדמת

אבן גבירול 30 ת"א
האנסמבל הקאמרי
בשיתוף עם צוותא
מחר, יום ה', 18.10, בשעה 11.00 בבוקר
קונצרט מיוחד
של האנסמבל הקאמרי
עם הסולנים: עמנואל ברק — כנור,
נאוטקה גשידה — חליל
מיצירות באך ומוצארט
המנצח נועם שריף
ביום שבת, 20.10, בשעה 11.11 בבוקר
סדרה 11:11 שחרית מס' 4 עונה שלישית
בתוכנית: הרביעיה הישראלית החדשה
עם צבי הראל — צ'לו
יצירות מאת: בוקריני — חמישיה בדו מג'ור, יוסף טל — רביעיה מס' 2, שוברט — חמישיה בדו מג'ור אופוס 163
הכניסה חופשית
תרומות למען החיילים בחזית
תתקבלנה בעין יפה

עיריית חיפה
אגף לתרבות, חברה, נוער וספורט

מודיעים לתושבי חיפה
כי הפעילות במרכזי התרבות ההשכלה והנוער מתקיימות במקומות ובשעות כדלהלן:

א. מרכזי התרבות והחברה
רוטשילד — הר הכרמל
חורי — נוה שאנן
נולר — קרית חיים
הנוף — הדר
בשעות 9—11 לפנה"צ, 3—5 אחה"צ
חוגים: כל החוגים ונפתחו חוגים חדשים. במות אמנים והקרנת סרטים מיוחדים תתקיימנה פעמיים בשבוע.
הכניסה חופשית ופרטים במודעות.
מילר: שושנת הכרמל 6 בשעות 9—12 לפנה"צ, 2—5 אחה"צ.
פבזנר — מפגשי שבת חג והערכות.
שעות המתנדבים עם ילדיהן מוזמנות ליטול חלק בחוגים החברתיים, מלאכת מחשבת ואמנות — במרכזים הנ"ל. (מעון סדורים לטיפול בילדים הקטנים במידת הצורך).

ב. ספריות
פבזנר
אולם עיון משעה 9 עד 5 אחה"צ.
ספרית ילדים משעה 12 עד 5 אחה"צ.
ספרית השאלה למבוגרים משעה 10 עד 2 אחה"צ.
קרית אליעזר
משעה 3.30 עד 5 אחה"צ.
עיון משעה 3 עד 5 אחה"צ.
נוה שאנן
ילדים משעה 3 עד 5 אחה"צ
עיון משעה 3 עד 5 אחה"צ
בת גלים
ילדים משעה 2 עד 5 אחה"צ
עיון משעה 4 עד 5 אחה"צ

ג. מרכזי הנוער והזמורות הנוער
גיס, עתיד, צ.ת.ל., צ'ארנה, בית יציב, מחנה דוד, פאר נוף, ירדן, נוה יוסף, גליהו, רוממה, זכית, ירדפה, עין הים, שער העליה, גולני, חבורים, בית מילר, מרכז רוטשילד, דבלין, אולם הספורט, אלי כהן.
פועלים בשעות 2 עד 5.30 אחה"צ.

ד. אולפנים
במרכזים אודסטיין, רוטשילד בין השעות 8 עד 11.40.
מועדון העולה בין השעות 9 עד 11.40.
בכתות ערב — יחודשו הלימודים ביום 21.10 בכל מרכזי הלימוד בין השעות 3.30—5.30.
אם בעיה לפנייך בנושא תרבות, השכלה ואמנות — פנה למרכזים הנ"ל באיזור מגוריך.

עיריית חיפה
האגף לתרבות, נוער, חברה וספורט
המחלקה לתרבות

שחריות לשבת

שבת, כ"ד בתשרי (20.10.73)
בשעה 11.00 בבוקר

מרכז לתרבות ע"ש פבזנר רח' פבזנר 54	יעקב גיל ירצה על „חגי תשרי והשיבותם במסורת הלאומית"
מרכז לתרבות ע"ש רוטשילד מרכז הכרמל, מגולם הקטן	עדה נחושתאי תרצה על „עיר ימים רבים" של שולמית הראבן

הציבור מוזמן

התיאטרון הקאמרי
היום יום רביעי 17.10.73 בשעה 2.00 אחה"צ
וביום שישי 19.10.73 בשעה 2.00 אחה"צ
תתקיימנה באולם הקאמרי בתל־אביב
הצגות
כטוב בעיניכם
קומדיה מאת ויליאם שקספיר
כרטיסים במחיר — 1 ל"י אפשר להשיג בקופת התיאטרון בשעות:
11.00—1.00 בצהרים, 4.00—7.00 אחה"צ
כל ההכנסות קודש לועד למען החייל.

התיאטרון העירוני חיפה
יום ו' 19.10.73 בשעה 2.00 אחה"צ
בהיכל התיאטרון
אנשים קשים
מין קומדיה, מאת יוסף בר־יוסף
הכניסה חופשית
הקהל יתבקש לתרום לאגודה למען החייל

עיריית ירושלים
מודיעים בזה לציבור הירושלמי כי
בתי קולנוע „חן" ו„רון"
פועלים יום יום
ותוקרן בהם הצגה יומית אחת
בשעה 3 אחרי הצהריים
(פרט לשבת)

מוסנה מפעלי נייר בע"מ
יצרני מולט
מודיעים
כי לאור המצב והשיבושים בחלוקה ניתן להשיג את כל מוצרי הנייר שלנו (נייר טואלט, מפיות, מגפני ממחטות, תחבושות, חיתולים וכו) ישירות מן המחסנים הראשיים שלנו
כדלקמן:
באזור ת"א והמרכז קולנוע תל אור תל ברוך טלפון 779733.
באזור חיפה והצפון אצל מלמוד בע"מ שד' הסתדרות 20, תחנה אחת אחר הציקפוסט לכיוון המפרץ טלפון 04-727257.
באזור ירושלים אצל א. את מ. גרינברג רח' דרך בית לחם 120 ירושלים, טלפון 02-67236.
באזור באר שבע והדרום אצל טריכל, רח' הרצל 87 באר שבע טלפון 057-71215.

הופיע
במחנה
בתוך המלחמה
גליון מיוחד:
דיווחים של כתבי וצלמי „במחנה" שנילוו אל הכוחות הלוחמים

המועצה האזורית מרחבים
מודיעה
כי פתחה
בצומת גילת -
מזנון חינם
בו בין השאר אפשר למסור מכפר טלפון של בית החייל לשם מסירת דרישת שלום הביתה.
★
כן מחולקים לחיילים גלויות למשלוח ד"ש הביתה.

הודעה
לאורחי המסעדה הסינית
סינגינג במבו
המסעדה פתוחה כרגיל
בשעות 12.30—15.00 אחה"צ
ומ־7.00 בערב עד אחת אחר חצות
סינגינג במבו, רח' הירקון 317 ת"א,
טלפון 443400

גלריה חדשה
רח' ריינס 32 תל־אביב טל. 224133
תערוכתו של אברהם שמי
נמשכת עד ה־26.10.73
פתוח: 10.00—1.00, 4.00—6.00

האגודה למען החייל בישראל
אמנים למען החיילים
מכירת ציורים ופסלים שנתרמו ע"י אמנים,
תתקיים בימים ד', ה', ו' ושבת השבוע, משעה 10.00 בבוקר עד שעה 6 בערב, בבית התרבות של מועצת פועלי רמת־גן, רחוב קריניצי 6, רמת־גן.
כל ההכנסות יוקדשו לפעולה למען חיילינו שבקו החזית
הציבור מתבקש לבוא, לראות ולרכוש
תודה רבה

הועד למען החייל תל־אביב
בית החייל ע"ש יוסף ברץ
מודיעים על הצגת הילדים
„תפסו את הזאב"
תיאטרון בובות — אגדטרון
של אלכסנדר דרוש
שתתקיים ביום ו' 19.10.73 בשעה 14.00 בבית החייל ת"א, רח' ויצמן 60
דמי השתתפות בסך 5.— ל"י.
כרטיסים להשיג בקופת בית החייל.
המבקרים מתבקשים לתרום תרומות עבור חיילינו. כל ההכנסות הינן קודש לועד למען החייל.

תיאטרון ירושלים — **האנסמבל הקאמרי**
מזמינים את הציבור הירושלמי
לקונצרט בניצוחו של גארי ברתיני
אשר יתקיים היום יום ד' כ"א בתשרי תשל"ד (17.10.73) בשעה 14.00
בתכנית קונצ'רטו לכינור בלה־מינור מאת באך
קונצ'רטו לחליל ולתזמורת, מאת מוצרט
סימפוניה מספר 29 מאת מוצרט
הכניסה חינם
תרומות לועד למען החייל יתקבלו בתודה

התזמורת הקמרית חולון
בבית יד לבנים, שד' קוגל 11 חולון,
מקיימת קונצרט פתיחה
במוצ"ש 20 באוקטובר 1973 ב־8.30 בערב
עם המנצח:
ג'ורג' זינגר
ר־4 הסולנים:
אריה ורדי, פסנתר
סלינה אלפנדרי, סופרן
רחל נחמיאס, מצו־סופרן
מרדכי שבורון, בס־בריטון
באולם האופלה מלאה זמירות אויר

התיאטרון ירושלים

נותרו ימים מעטים בלבד כדי להצטרף למנויי תיאטרון ירושלים לפני פתיחת העונה. הנחות ניכרות למנויים. ליותר המופעים בתיאטרון. לך לתיאטרון בחברה טובה.
רח' מרכוס 20, טלביה. טלפון 67167
שעות הקופה 16-20 אחה"צ.

ויצו
כנס
הלשכות המשפטיות לענייני משפחה
שהיה מיועד ליום ראשון 21.10.73
נדחה עקב המצב

בית ויצו
שדרות דוד המלך 38 ת"א
פתוח בכל יום
8.00 בבוקר — 1.00 בצהרים
לכל הגורמים הזקוקים לעזרה
כמו כן, למתנדבים המוכנים להציע את שרותיהם. נא לפנות טלפון 257321, שלוחה 67 חדר 205.

מוזיאון ישראל, ירושלים
מריאנלה לצילום

בחיפה
בגדי הריון אליבה

בית הקרנות
רח' הרצל 18, באצי ה־
טלפון 660314

תערוכת תמונות של
ז. וולדמן
בגלריה צ'מרינסקי
רח' גורדון 36 ת"א
●
מועד הפתיחה נדחה מ־20.10.73 עד להודעה חדשה

LA COURONNE
משהו חדש ומיוחד לאניני הטעם!
פאר המסעדות בישראל
* מטבח צרפתי מעולה ע"י האשף דוד.
* אוירה אינטימית בסגנון לואי ה־16.
* מקום מרכזי ושקט בלב תל־אביב.
* חדרים נפרדים מתאימים לאנשי עסקים.
המסעדה פתוחה בצהרים ובערב
הזמנות בטלפון 59966
LA COURONNE
רחוב פינסקר 32, תל־אביב.

מעריב

אלביט מחשבים בע"מ
מפעלנו בעיר תעשיית מדע חיפה
דרושות בדחיפות
מרכיבות אלקטרוניקה

משרד התקשורת

אל משפחות המגויסים
של
עובדי משרד התקשורת

עובדים ו/או בני משפחותיהם הזקוקים לעזרה בלשהי עקב גיוס בני משפחה מתבקשים להתקשר לטלפונים הבאים:

בתל־אביב 03-610215 03-610211
לשדה קרוא או לבתיה לאוזן

בירושלים 02-223005
לנפתא חיים או לבן־אדי

בחיפה 04-668151
לקמחי ראובן או לרובינשיין רוני

לכל החיילים והמגויסים
עובדי "טלרד".
תעשיות טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ לוד

אנו מודיעים שהטלפון במפעל בלוד פועל לשרותכם 24 שעות ביממה ומקבל הודעות עבור המשפחות

טלפונים:

03-962381
03-964055
03-964060

ההנהלה וועדי העובדים

הודעה
המועצה המקומית גדרה

אנו מודיעים בזאת לחיילי צ.ה.ל., שהמועצה המקומית גדרה, ארגוני נשי גדרה וביזמתו של הח' שמואל קסטיני, פתחנו מזנון בכניסה לגדרה, לרשות חיילי צ.ה.ל.

המזנון פתוח משעות הבוקר המוקדמות עד רדת החשיכה

במזנון תוכלו להתכבד בעוגות, כריכים, קפה, שתיה קרה וסיגריות

המזנון חינם.

חייל עצור ותתכבד בקפה חם וכריכים

שלום כהן
ראש המועצה המקומית
גדרה

מכון היצוא הישראלי
אל:
ציבור היצואנים

יצואנים הנתקלים בבעיות בכל הכרוך בביצוע הייצוא מתבקשים לפנות למר ש. צור מכון היצוא הישראלי טל. 53012 תל־אביב.

עורף ירושלים

קבלני בנין
[illegible]

דירות למכירה
[illegible]

מכוניות למכירה
[illegible]

אולמות
[illegible]

דודי שמש וחשמל
[illegible]

הצעות עבודה
[illegible]

רהיטים
[illegible]

תריסים
[illegible]

פרסומים
[illegible]

שרותים
[illegible]

עורף חיפה

דירות למכירה
[illegible]

דירות להשכרה
[illegible]

דירות מרוהטות
[illegible]

חדרים מרוהטים
[illegible]

הצעות עבודה
[illegible]

עסקים
[illegible]

רהיטים
[illegible]

תנורי חמום
[illegible]

אבידות
[illegible]

מכוניות למכירה
[illegible]

טלוויזיות
[illegible]

הודעות
[illegible]

שידוכים
[illegible]

חוגים
[illegible]

בתי מלאכה
[illegible]

ספורט
[illegible]

הלוואות
[illegible]

עסקים
[illegible]

חנויות
[illegible]

כלי נגינה
[illegible]

טלוויזיות
[illegible]

דרושות כתבניות

אנו משלמים שכר גבה ביותר עבור עבודות זמניות לתקופות קצרות או ארוכות.

פני היום, התחילי מחר.

חבר המתרגמים
תל־אביב, רח' רזיאל 1, טל. 241780
ירושלים, רח' יפו 6, (מול בנין כלל) טל. 228572
חיפה, רח' לוטוס 8 א, טל. 84268

עורף מעריב

המשרד הראשי: תל אביב רחוב קרליבך 2 ... מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י, בערבי שבתות וחגים — 1.50 ל"י

שרותי רכב
[illegible]

מכוניות למכירה
[illegible]

מכוניות להשכרה
[illegible]

אופנועים וקטנועים
[illegible]

דודי שמש וחשמל
[illegible]

הכשרה לעבודה
[illegible]

ביקוש עבודה
[illegible]

מכירות
[illegible]

רהיטים
[illegible]

חיות בית
[illegible]

מגרשים
[illegible]

חקלאות
[illegible]

אולמות
[illegible]

הצעות עבודה
[illegible]

קבלני בנין
[illegible]

דירות למכירה
[illegible]

וילות ובתים
[illegible]

דירות להשכרה
[illegible]

דירות מרוהטות
[illegible]

חדרים מרוהטים
[illegible]

ביקוש דירות
[illegible]

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הסתדרות ההנדסאים
מטה החרום של מזכירות הסתדרות ההנדסאים מודיע

במערכת הבטחון דרושים לעבודה מעשית, בעלי מקצוע בענף המתכת, כדלקמן:

חרטים, כרסמים, משחיזים, מסגרים, רתכים, וכו'

לרבות עובדים לעבודות לא מקצועיות

גברים ונשים חברי הסתדרות ההנדסאים והטכנאים, כולל פנסיונרים, אשר לא נקראו לשרות והם בעלי רקע ונסיון מקצועי קודם והמוכנים לעבוד באחד הענפים המפורטים לעיל, מתבקשים לפנות ללשכת הקישור. כמרכן דרושים הנדסאי וטכנאי בניין.

יש לפנות לפי הכתובת: אזור תל־אביב, למרכז הסתדרות ההנדסאים טל: 261111. באזורים חיפה, ירושלים, בארשבע ואשקלון, יש לפנות לסניפי הסתדרות ההנדסאים במקום

מפעיל בע"מ
דרושה פקידה

מנוסה לתפקיד אחראי למחלקת שרות למיכון משרדי לביצוע עבודות:

* עזרה בארגון העבודה * ניהול כרטיסיה
* הכנת חשבונות * עבודות מזכירות * קשר עם לקוחות * קבלת הודעות טלפוניות.

דרושה ידיעה באנגלית

— תנאים טובים למועמדת המתאימה —

לפרטים לפנות לגב' צבלינגר או למר גרון בשעות 08.30—16.00 רחוב נחלת בנימין 57, תל־אביב.

דרושים
מורים מחליפים:
במשרות חלקיות בשעות הבוקר
בחיפה: תורת חשמל
בת"א: שרטוט טכני ובנין
לפנות בשעות לפנה"צ
בחיפה: טלפון 663403
בתל־אביב: טלפון 287471

אלביט מחשבים בע"מ
מרכז תעשיות מדע חיפה

דרושות בדחיפות
מרכיבות אלקטרוניקה

•נסיון קודם אינו הכרחי
הכשרה בתשלום מלא תנתן במקום העבודה
שבוע עבודה בן 5 ימים
אולמות ייצור עם מזוג אויר מלא
עדיפות לעובדות אלביט לשעבר

נא לפנות בשעות העבודה לטלפון מספר 04-533282 או אישית למחלקת כח אדם

לחנות השקם באשקלון
דרוש
מוביל
עם טנדר סגור
להובלת משלוחי־בית ללקוחות
*
לפנות למנהל החנות באשקלון החל מיום 21.10.73.

אחים לוינסון
מהנדסים בע"מ
דרושים/ת

1. מפעילות
למכונה להנה"ח אוליבטי
עם נסיון של שנתיים לפחות

2. מחסנאי
לחלקי חלוף לרכב
ידיעת אנגלית הכרחית

לפנות לת.ד. 390 תל־אביב

דרושים
מחלקי גבינות
עם רכב מסחרי סגור
•
מחלקי גלידות
עם רכב מסחרי פתוח

לפנות דחוף לשטראוס שיווק רח' תוצרת הארץ 13 תל־אביב (פינת גיבורי ישראל)

לבית־חרושת "יצהר"
דרושה
נקבנית
עם נסיון של שנתיים לפחות.
משכורת טובה בהתאם לכשורים
•
לפנות טלפון 252444

למוסד צבורי בתל־אביב
דרוש עוזר/ת
להנהלת חשבונות
עם נסיון של שנה לפחות.
לפנות ת.ד. 7102 ת"א, טל. 262943 תל־אביב

הופיע
במחנה
בתוך המלחמה
גליון מיוחד:
דיווחים של כ...
וצלמי "במח...
שנילוו אל
הבוחות הלוחמ...

המועצה האזורית ...
בי פתחה
בצומת גילת
מזנון חינם

הודעה
לאורחי ...
סינגינג במ...

גלריה חדשה
תערוכתו של אברהם ...
נמשכת עד ה־...

صكنا من الاهل

הנהלת סולל בונה
מודיעה

50 שנה

לכל עובדי הקונצרן, על כל חטיבותיו, הנמצאים בשירות המילואים, המעוניינים למסור הודעות לבני משפחותיהם, או הזקוקים לעזרה כלשהי, כי הם יוכלו לעשות זאת באמצעות הטלפונים של יחידות הקונצרן:

1) במשך 24 שעות

1. המשרד הראשי בתל־אביב — 03-625311
2. המשרד בחיפה — 04-669151
3. המשרד בירושלים — 02-60271
4. המשרד בבאר־שבע — 057-2301-4

2) בשעות 08.00 - 18.00

סניף תל־אביב	03-625325	סניף נתניה	053-23958	"חרות", המשרד הראשי בתל־אביב	03-50921
סניף אילת	059-2161	סניף חדרה	063-24547	"חרות", ירושלים	02-225121
סניף אשקלון	051-2131	סניף טבריה	067-21961	"חרות", חיפה	04-522288
סניף הרצליה	03-983671	סניף עכו—זבולון	04-910241	"חרות", באר־שבע	057-4971
סניף כפר־סבא	03-923142	סניף עפולה	065-22658	חטיבת הכבישים, המשרד הראשי, ת"א	03-58221
סניף פתח־תקוה	03-916037	סניף נצרת	065-56541	חטיבת הכבישים, חיפה	04-641736
סניף רחובות	03-953092	סניף קרית־שמונה	067-40971	חטיבת המפעלים, המשרד הראשי, ת"א	03-614681
				אברוסיד, המשרד הראשי, חיפה	04-669151

לכל אנשי כור מתכת המשרתים בצה"ל ולמשפחותיהם

בברכת מועדים לשמחה
מאחלים לכם לשוב במהרה הביתה

למשפחות המגוייסים
במידה והנכם זקוקים לעזרה כלשהיא, אנא פנו למחלקות כוח אדם במפעלים

חיילים מכל המפעלים
הרוצים למסור הודעות למשפחותיהם יכולים להתקשר טלפונית למספרים הבאים:

מפעלי הנדסה וולקן
במשך היום 04 - 720082
בערב 04 - 720082

מפעלי חמת ומינהלת כור מתכת
במשך היום 03 - 849119
בערב 03 - 849111

אנגלרד
במשך היום 04 - 723044
בערב 04 - 243458

אגן
במשך היום 03 - 866544
בערב 03 - 790344

מרכבים
במשך היום 03 - 913044
בערב 03 - 913044

סכו"ם
במשך היום 057 - 91293
בערב 057 - 91182

יובל גד
במשך היום 051 - 5147
בערב 051 - 5141

ההנהלה

לעובדי ביח"ד קריסטל בע"מ

מכונות כביסה ותנורי אפיה
רחוב החלון 12 רמת־גן

המגוייסים ובני משפחותיהם
ניתן להתקשר במשך 24 שעות למסירת הודעות למשפחות או מהמשפחות הנזקקות לכל עזרה נדרשת למספרי הטלפון הבאים:

745882 במשך 24 שעות
735573 בשעות העבודה
731904 בשעות העבודה
445776 במשך 24 שעות

הטלפונים במשרדי הסוכנות היהודית בירושלים ובתל־אביב

יפעלו משעה 7.30 בבוקר עד חצות
לשם העברת דרישות שלום מחיילים למשפחותיהם ובעניינים הקשורים בפעולות הסוכנות היהודית.
ואלה המספרים:
ירושלים: 02-39261
02-39271
תל־אביב: 03-258211
03-258231
03-258220

לחיילים
תושבי מצפה־רמון

כל הטלפונים של המועצה המקומית פועלים 24 שעות ביממה

המספרים הם: 057-88014
057-88031
057-88040
057-88023

דרישות השלום תמסרנה מיד למשפחות

מועצה מקומית מצפה רמון

בית רסקו
וחברות הבנות

דורשים בשלום כל מגוייסי החברות.

סידרנו שירות טלפון הפועל בכל שעות היממה.
מגויסים ובני משפחותיהם יכולים להתקשר לשם מסירת הודעות:

משעה 08.00 - 14.00
03-622226
03-613846
אחרי שעה 14.00
03-876640
03-757890
03-260395

לעובדי מלונות דן המגויסים:

הטלפונים:
03-241111 (מלון דן ת"א)
04-86211 (דן כרמל חיפה)
063-88777 (מלון דן קיסריה)
03-938555 (מלון אכדיה הרצליה)
02-224111 (מלון המלך דוד ירושלים)

לרשותכם 24 שעות
להעברת הודעות למשפחותיכם
אנא כתבו גלויה גם לנו
והודיעו לנו הדאר הצבאי שלכם.

להתראות בריאים ושלמים!

המועצה המקומית
קרית עקרון

לכל חיילינו באשר הם שם
להגנת המולדת — בירכת הקריה
וד"ש חם מההורים
אנו מקיימים תורנות 24 שעות ביממה.
אנא התקשרו הביתה. מספרי הטלפון:

03-951075
03-952142
03-951567

אהרוני יחיא, ראש המועצה המקומית

החיילים - עובדי מפעלי פלדה ישראליים והחיילים בני העובדים

שאין באפשרותם להתקשר הביתה יכולים להתקשר באמצעותנו יומם ולילה
מספרי הטלפון:

04-714171
04-913821

הנהלת מפעלי פלדה ישראליים

הודעה לחיילי צה"ל

מגרים באיזור סביון, קרית־אונו, קיראון, רמת אפעל, רימון, בר־אילן, תל־השומר, גני יהודה, יהוד, גני תקוה, ישמח־משה, כפר־מעש, מגשימים, גבעת־שמואל, קרית קריניצי, כפר־אזר, גת־רימון, אור־יהודה, רמת־פנקס, נוה־מונסון, צפריה, חמד, כפר־טרומן, בית דגן, לוד ופתח־תקוה.

אנו מעבירים דרישות שלום למשפחותיכם

24 שעות ביממה
הטלפון שלנו 03-757281

בברכת כה־לחי לחיילי צה"ל
אנגלו־סכסון
סביון, סוכנות לנכסים בע"מ

לכל תלמידי בית־ספר גבוה לטכנולוגיה בירושלים

התלמידים יכולים להתקשר עם בית־הספר בכל שעות היממה על מנת למסור דרישת־שלום למשפחותיהם

הטלפונים: 02-534127
02-531567
02-284196

מועצה מקומית נשר

ערוה לשעת חרום, מל"ח

חיילי־תושבי נשר (בן־דור, תל־חנן, גבעת־נשר ונשר) יכולים להתקשר לשם מסירת דרישת־שלום למשפחותיהם למספר טלפון

04-224122

למשרדי המועצה המקומית נשר, בכל שעות היום והלילה.

י. קלרמן, ראש המועצה

התעשיה הצבאית
מודיעה

לציבור עובדיה ובניהם המגויסים

באשר הם שם, אשר ברצונם להעביר ידיעה למשפחותיהם, אנו פנו במשך כל שעות היממה למספרי הטלפונים הבאים:

269152-3, תל־אביב (03).

אנו נדאג להעביר הידיעות למשפחות.

לכל העובדים המגוייסים שלנו ולבני ביתם פרישות שלום

הנכם מתבקשים בעת הצורך להתקשר עמנו בכל שעות היממה

טלפון 04-723271

מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ - חיפה

מפעלי דפוס פלאי בע"מ
גבעתיים

לכל חברינו המגויסים:

באמצעות מרכזית הטלפון שלנו תוכלו להעביר ידיעות למשפחותיכם לפי המספרים

740811-3

בשעות העבודה הרגילות

לאנשי ראש־צורים

באשר הם
ברכת חזק ואמץ
ואנא התקשרו הביתה.

02—942775
02—942566

להתראות

לחיילי כפר סירקין

אפשר להתקשר הביתה
במשך 24 שעות ביממה

03-912261

ועד כפר סירקין